

Femeia
comestibilă

Maestru
LEDA

MARGARET
ATWOOD

- FEMEIA COMESTIBILĂ -

MARGARET ATWOOD

FEMEIA COMESTIBILĂ

Titlul original: *The Edible Woman*, 1969
Traducere și note de Margareta Petruț

- MARGARET ATWOOD -

Pentru J.

„Suprafața pe care lucrați (de preferință
marmură), ustensilele, ingredientele și mâinile
voastre trebuie să fie reci în tot
timpul operațiunii...”

(Rețeta pentru aluat francezesc din *The Joy of Cooking* de
I.S. Rombauer și M.R. Becker)

INTRODUCERE

Am scris *Femeia comestibilă* în primăvara și vara lui 1965, pe caiete de examen goale, șterpelite de la *University of British Columbia*, unde predasem, timp de opt luni, cursuri de engleză pentru anul întâi. Ideea titlului data de un an; îmi venise în timp ce mă zgâiam, dacă bine îmi amintesc, în vitrina unei cofetării, plină de purceluși de marțipan. Putea să fi fost și o vitrină de la Woolworth, plină cu prăjiturile Mickey Mouse, dar, în orice caz, făcusem speculații, o vreme, referitoare la simboluri canibale. Torturile de nuntă, cu miri și mirese de zahăr, îmi atrăgeau interesul la acea vreme. *Femeia comestibilă* a fost, așadar, concepută de o persoană de douăzeci și trei de ani și scrisă de una de douăzeci și patru, iar părțile ei mai grotești ar putea fi atribuite tinereții autoarei, deși aș prefera să cred că ele proveneau, de fapt, din societatea în care trăia.

(*Femeia comestibilă* nu era primul meu roman. Primul fusese compus într-o cămăruță cât o debara, din Toronto, dar fusese respins de toți trei editorii canadieni, existenți la acea vreme, pentru motivul de a fi fost prea sumbru. Se încheia cu încercarea eroinei de a decide dacă să-l împingă sau nu pe protagonistul masculin de pe acoperiș, o concluzie care era foarte prematură în 1963 și, probabil, prea indecisă acum.)

Am terminat *Femeia comestibilă* în noiembrie 1965 și am trimis-o unui editor care arătase un oarecare interes pentru prima mea carte. După o scrisoare inițială pozitivă, n-am mai primit nicio veste. Eram prea îngrijorată de examenele orale pentru teza mea de doctorat pentru a urmări ce se întâmplă, dar, după un an și jumătate, am început să pun întrebări și am descoperit că editorul pierduse manuscrisul. La vremea

aceea, devenisem oarecum vizibilă după ce câştigasem un premiu pentru poezie, așa că editorul m-a invitat la un prânz la restaurant. „O să vă publicăm cartea”, a spus el, fără să mă privească direct. „Ați citit-o?” am întrebat. „Nu, a spus el, dar o voi citi.” Nu era, probabil, prima carte pe care o publica din pură stânjeneală.

Femeia comestibilă a apărut, în cele din urmă, în 1969, la patru ani după ce fusese scrisă și tocmai la timp pentru a coincide cu apariția feminismului în America de Nord. Unii au presupus imediat că este un produs al mișcării feministe. Eu, personal, o văd ca fiind proto-feministă, mai curând decât feministă: nu exista nicio mișcare a femeilor la vremea când îmi scriam cartea, în 1965, și nu sunt o clarvăzătoare, deși, la fel ca altele la vremea aceea, citisem cărțile scrise de Betty Friedan și Simone de Beauvoir, în spatele ușilor închise. Merită precizat că opțiunile eroinei rămân cam aceleași la sfârșitul cărții, ca la începutul ei: o carieră care nu duce nicăieri sau o căsătorie ca o evadare din ea. Acestea erau însă opțiunile unei tinere, chiar a uneia cu studii, în Canada, la începutul anilor 1960. Ar fi o greșeală să presupunem că totul s-a schimbat. De fapt, tonul cărții pare mai contemporan acum decât era, să zicem, în 1971, când se credea că societatea se poate schimba mult mai repede decât pare acum probabil. Scopurile mișcării feministe n-au fost atinse, iar cine pretinde că trăim într-o eră post-feministă fie se înșală, în mod cât se poate de trist, fie a obosit să se gândească la subiect în întregimea lui.

Femeia comestibilă a fost, de la publicare, permanent accesibilă, într-o formă sau alta, cititorilor din America de Nord. Sunt recunoscătoare celor de la Virago pentru că îi dau viață, din nou, în Anglia.

Margaret Atwood, Edinburgh, 1979

- FEMEIA COMESTIBILĂ -

PARTEA ÎNTÂI

1

Știu că mă simțeam bine vineri când m-am trezit; poate doar ceva mai apatică decât de obicei. Când am trecut în bucătărie să-mi iau micul dejun, Ainsley era acolo, abătută: zicea că fusese la o petrecere nereușită noaptea trecută. Jura că nu fuseseră decât studenți la stomatologie, ceea ce o deprimase atât de tare, încât se consolase îmbătându-se.

— N-ai idee ce infect e, zise ea, să trebuiască să porți douăzeci de conversații despre interiorul gurii oamenilor. Cea mai puternică reacție am obținut-o de la ei când le-am descris un abces pe care l-am avut cândva. Au fost pur și simplu entuziasmați. Dar majoritatea bărbaților se uită și la altceva decât la *dinți*, ce Dumnezeu.

Era mahmură, ceea ce mă binedispuse – mă făcea să mă simt atât de sănătoasă – așa că i-am turnat un pahar de suc de roșii și i-am pregătit repede un *alka-seltzer*¹, ascultând-o și scoțând exclamații compătimitoare în timp ce se lamenta.

— Ca și când n-aș fi sătulă de-astea la serviciu, zise ea.

Ainsley se ocupă de testarea periutelelor de dinți electrice la o companie de periute de dinți electrice, o slujbă temporară. Așteaptă, de fapt, un loc liber la una dintre micile galerii de artă, chiar dacă nu plătesc bine: vrea să întâlnească artiști. Anul trecut, mi-a spus, își dorise să cunoască actori, și chiar a cunoscut câțiva.

— E o adevărată obsesie. Probabil că toți poartă oglinzi de-alea mici cu mâner, în buzunarul de la haină, și se zgâiesc în propriile guri de fiecare dată când merg la toaletă, ca să se asigure că nu le-a apărut încă nicio carie.

Își trecu, gânditoare, o mână prin părul lung și roșu, sau mai degrabă castaniu-roșcat.

— Poți să te imaginezi sărutându-l pe vreunul? Ar zice întâi „Gura mare!” Sunt ai naibii de maniaci.

¹ Calmant gastric.

— Trebuie să fi fost groaznic, am spus, umplându-i iar paharul. N-ai putut schimba subiectul?

Ainsley își ridică sprâncenele aproape inexistente, care încă nu fuseseră colorate în dimineața aceea.

— Bineînțeles că nu, zise ea. M-am prefăcut teribil de interesată. Și, firește, n-am lăsat să se afle ce slujbă am: profesioniștii ăștia devin groaznic de țăfnoși dacă știi ceva despre subiectul lor de discuție. Știi, ca Peter.

Ainsley tinde să facă remarci înțepătoare la adresa lui Peter, mai ales când nu se simte bine. Am fost mărinimoasă și n-am răspuns.

— Ar fi bine să mănânci ceva înainte să mergi la serviciu, i-am zis. E mai bine când ai ceva în stomac.

— Oh, Doamne, zise Ainsley, nu mai pot. Încă o zi cu mașinării și guri. N-am mai avut una interesantă de luna trecută, când cucoana aia și-a trimis înapoi periuța de dinți pentru că îi cădeau perii. Am descoperit că folosise Ajax.

Eram atât de preocupată să-i fiu de folos lui Ainsley, în timp ce mă complimentam pentru superioritatea mea morală asupra ei, că nu mi-am dat seama cât de târziu se făcuse până nu mi-a amintit ea. La compania de periute de dinți electrice nu le pasă la ce oră ajungi, dar cea unde lucrez eu se consideră a fi una punctuală. A trebuit să renunț la ou și să înghit repede un pahar de lapte și un castronaș cu cereale reci, care știam că n-au să-mi țină de foame până la prânz. Am înfulecat o bucată de pâine, în timp ce Ainsley mă urmărea într-o tăcere îngreșată, și mi-am înșfăcat geanta, lăsând-o pe Ainsley să închidă ușa apartamentului în urma mea.

Locuim la ultimul etaj al unei case mari, într-unul din cartierele mai vechi și mai elegante, în ceea ce trebuie să fi fost apartamentul servitorilor. Asta înseamnă că sunt două șiruri de trepte între noi și ușa din față: cel de sus, îngust și lunecos, cel de jos larg și acoperit cu covor, dar cu vergele care se desprind. Pe tocurele înalte, obligatorii la birou, trebuie să cobor pieziș, ținându-mă strâns de balustradă. În

dimineăta aceea, am trecut cu bine de șirul de vase de alamă din anii de pionierat, atârinate pe peretele scării, evitând să mă agăț în nenumărații dinți ai roții de tors de pe palierul etajului întâi, și am trecut repede pe lângă steagul zdrențuit al unui regiment, închis sub sticlă, și pe lângă rândul de strămoși în rame ovale, care păzesc primul șir de trepte. M-am simțit ușurată când am văzut că nu era nimeni în holul de jos. Ajunsă la parter, am pășit spre ușă, încercând să evit arborele de cauciuc aflat într-o parte, și masa din hol cu milieul din dantelă, și tava rotundă de alamă din cealaltă parte. Dincolo de draperia de catifea din dreapta, se auzea copilul care-și executa la pian pedeapsa de dimineăta. M-am crezut în siguranță.

Dar, înainte să ajung la ușă, aceasta se deschise silențios înăuntru, și am realizat că sunt prinsă în capcană. Era doamna de jos. Purta o pereche de mănuși de grădinărit imaculate și ținea în mână o săpăligă. M-am întrebat pe cine o fi înmormântat în grădină.

— Bună dimineăta, domnișoară McAlpin, zise ea.

— Bună dimineăta, am dat eu din cap zâmbind.

Nu-mi pot aminti niciodată numele ei și nici Ainsley nu poate, probabil că avem ceea ce numește un blocaj mintal. Am privit dincolo de ea, spre stradă, dar nu s-a mișcat din ușă.

— Am fost plecată aseară, zise ea. La o întrunire.

Are un fel indirect de a ataca lucrurile. Mi-am mutat greutatea de pe un picior pe altul și-am zâmbit iar, sperând să înțeleagă că mă grăbeam.

— Copilul mi-a spus că iar a fost un incendiu.

— Ei bine, n-a fost chiar un incendiu, i-am zis.

Copilul profită de această menționare a numelui său, încetă să exerseze, și acum stătea în cadrul de catifea al salonului, holbându-se la mine. E o creatură mătăhăloasă, de vreo cincisprezece ani, care merge la o școală particulară pentru fete și trebuie să poarte sarafan verde și ciorapi trei

sferturi, asortați. Sunt sigură că e normală, dar panglica cocoțată în vârful giganticului ei corp îi dă un aer idiot.

Doamna de jos își scoase una din mânuși și își mângâie cocul.

— Ah, zise ea dulce. Copilul zice că a fost mult fum.

— N-a fost nimic grav, am zis, de data asta fără să zâmbesc. Nu erau decât cotletele de porc.

— Ah, înțeleg, zise ea. Ei bine, aș dori să-i spuneți domnișoarei Tewce să încerce ca pe viitor să nu mai facă atâta fum. Mă tem că asta îl indis pune pe copil.

O face doar pe Ainsley responsabilă pentru fum și pare să creadă că îl scoate pe nări, ca un dragon. Dar n-o oprește niciodată pe Ainsley ca să-i vorbească despre asta: numai pe mine. Probabil a hotărât că Ainsley nu e respectabilă, în timp ce eu sunt. Contează, cred, felul în care ne îmbrăcăm: Ainsley zice că aleg hainele ca și când ar fi un camuflaj sau o homocromie, deși nu văd nimic rău în asta. Ea, personal, preferă rozul-neon.

Bineînțeles, am pierdut autobuzul: pe când traversam pajiștea, l-am văzut dispărând peste pod, într-un nor de gaze poluante. În timp ce stăteam sub un copac – strada noastră are mulți copaci, toți enormi – așteptând următorul autobuz, Ainsley ieși din casă și veni lângă mine. Ea e o artistă a schimbării rapide. N-am putut niciodată să mă aranjez într-un timp atât de scurt. Arăta mult mai bine – probabil efectele fardului, deși cu Ainsley nu poți ști niciodată – și își adunase părul în vârful capului, așa cum face de obicei când merge la slujbă; în restul timpului îl poartă desfăcut. Avea pe ea rochia ei fără mâneci, roz cu oranj, care mi se părea prea strâmtă la șolduri. Ziua se anunța fierbinte și umedă, simțeam deja o atmosferă apăsătoare învăluindu-mă. Poate ar fi trebuit să-mi pun și eu o rochie fără mâneci.

— M-a prins în hol, am zis. În legătură cu fumul.

— Cățea bătrână, spuse Ainsley. De ce nu-și vede de treabă?

Ainsley nu e dintr-un orășel, așa cum sunt eu, deci nu e obișnuită ca oamenii să-și vâre nasul unde nu le fierbe oala; pe de altă parte, nici nu-i e frică de asta. Habar n-are de urmări.

— Nu e chiar atât de bătrână, am zis, uitându-mă la ferestrele acoperite cu perdele, deși știam că nu ne poate auzi. De altfel, nu ea a fost cea care a observat fumul, ci copilul. Ea a fost la o întrunire.

— Probabil la W.C.T.U.², zise Ainsley. Sau la I.O.D.E.³ Pun pariu că n-a fost la nicio întrunire; s-a ascuns în spatele acelei blestemată de draperii de catifea, ca să credem noi că a fost la întrunire și *chiar* să facem ceva. Așteaptă vreo orgie.

— Hai, Ainsley, nu fi paranoică.

Ainsley e convinsă că atunci când nu suntem acasă, doamna de jos urcă și ne cercetează apartamentul și se scandalizează în tăcere, ba chiar o suspectează că meditează asupra corespondenței noastre, fără să meargă atât de departe încât s-o și deschidă. E adevărat că uneori deschide ușa din față pentru vizitatorii noștri înainte ca ei să sune. Crede, probabil, că e dreptul ei să fie precaută: la început, când ne-am gândit să închiriem apartamentul, ne-a dat de înțeles, prin aluzii discrete la chiriași anteriori, că, orice s-ar întâmpla, inocența copilului nu trebuie coruptă și că două tinere erau cu siguranță mai demne de încredere decât doi tineri.

— Fac ce pot, spusese ea, suspinând și clătinând din cap.

Lăsase să se înțeleagă că de la soțul ei, al cărui portret în ulei atârna deasupra pianului, nu rămăsese cu atâtea bani câți ar fi trebuit.

— Cred că vă dați seama că apartamentul dumneavoastră nu are intrare separată?

² *Woman's Christian Temperance Union* – Uniunea creștină pentru abținerea a femeilor.

³ *Imperial Order of the Daughters of the Empire* – organizație caritabilă a femeilor canadiene, fondată în 1900 în timpul celui de-al doilea Război anglo-bur, pentru a acorda sprijin patriotic Imperiului Britanic.

Sublinia mai degrabă dezavantajele decât avantajele, aproape ca și când n-ar fi vrut să-l închiriem. Am spus că ne-am dat seama. Ainsley n-a zis nimic. Căzusem de acord că o să vorbesc eu, iar Ainsley va sta și își va lua un aer inocent, lucru pe care-l poate face foarte bine când vrea – are o față alb-rozalie, deschisă, de copil, un dop de nas și ochi mari, albaștri, pe care și-i poate face rotunzi ca niște mingi de ping-pong.

Doamna de jos a clătinat iar din cap.

— Dacă n-ar fi copilul, zise ea, aș vinde casa. Dar vreau să cresc copilul într-un cartier bun.

I-am spus că înțeleg, la care a răspuns că, desigur, cartierul nu mai era atât de bun cum fusese odinioară: unele dintre casele mai mari erau prea scumpe ca să poată fi întreținute și proprietarii fuseseră obligați să le vândă imigranților (colțurile gurii i se lăsară ușor), care le împărțiseră în camere de închiriat.

— Dar asta n-a ajuns până la strada noastră, zise ea. Și eu îi spun copilului exact pe care străzi poate să se plimbe și pe care nu.

I-am spus că mi se părea un lucru înțelept. A părut mai ușor de tratat cu ea înainte de a fi semnat contractul. Iar chiria era atât de mică și casa atât de aproape de stația de autobuz. Pentru orașul ăsta era un adevărat chilipir.

— În afară de-asta, i-am mai spus eu lui Ainsley, au dreptul să fie îngrijorate în privința fumului. Ce-ar fi dacă ar lua foc casa? Și n-a pomenit niciodată de celelalte lucruri.

— Ce alte lucruri? N-am făcut *niciodată* alte lucruri.

— Păi... am zis.

Bănuiam că doamna de jos observase toate obiectele în formă de sticlă pe care le căraserăm sus, deși mi-am dat toată osteneala să le ascund în pungile de cumpărături. Era adevărat că nu ne interzisese niciodată, în mod deosebit, să facem ceva – ar fi fost o încălcare prea flagrantă a principiilor ei referitoare la nuanțe – dar asta mă face doar să simt că, de fapt, mi se interzice totul.

— În nopțile liniștite, zise Ainsley, pe când autobuzul se apropia, parc-o aud săpând tuneluri prin lemnăria casei.

N-am vorbit în autobuz; nu-mi place să vorbesc în autobuze, prefer să mă uit la reclame. În plus, eu și Ainsley nu aveam prea multe în comun, cu excepția doamnei de jos. Am cunoscut-o pe Ainsley doar cu puțin înainte de a ne muta: era prietena unei prietene, căutând, ca și mine, o tovarășă de cameră, așa cum se întâmplă de obicei. Poate ar fi trebuit să încerc cu un computer deși, în general, a ieșit destul de bine. Ne descurcăm printr-o adaptare simbiotică a tabieturilor și cu un minimum din acea ostilitate pe care o găsești adesea la femei. Apartamentul nostru nu e niciodată tocmai curat, dar, printr-o înțelegere tacită, nu lăsăm să se adune mai mult de un strat fin de praf: dacă eu spăl vasele de la micul dejun, Ainsley le spală la cină; dacă eu mătur sufrageria, Ainsley șterge masa din bucătărie. E un aranjament precar și amândouă știm că dacă ratăm o mișcare, toată șandramaua se prăbușește. Bineînțeles, fiecare își are propriul dormitor și ceea ce se întâmplă în el este problema fiecăreia. De exemplu, podeaua lui Ainsley e acoperită cu o mlaștină primejdioasă de haine folosite, scrumiere împrăștiate ici și colo, ca niște pietre pe care să calci, dar, deși o consider un pericol de incendiu, nu-i vorbesc niciodată despre asta. Prin asemenea abțineri reciproce – bănuiesc că sunt reciproce, căci trebuie să existe și lucruri pe care le fac eu iar ei îi displac – reușim să păstrăm un echilibru rezonabil, fără neînțelegeri.

Am ajuns la stația de metrou, unde am cumpărat un pachet de arahide. Începea să mi se facă foame. I-am oferit și lui Ainsley, dar ea a refuzat, așa că le-am mâncat eu pe toate, în drum spre centru.

Am coborât la penultima stație spre sud și am mers împreună un timp; clădirile birourilor noastre sunt în același cartier.

— Apropo, zise Ainsley, pe când coteam pe strada mea, ai cumva trei dolari? Ni s-a terminat whisky-ul.

Am cotrobăit în geantă și i-am dat, nu fără să mă simt nedreptățită: împărțeam costul, dar rareori și conținutul. La zece ani, scrisesem un eseu despre cumpătare pentru un concurs la școala de duminică, la Biserica Unită, ilustrându-l cu imagini din accidente rutiere, diagrame cu fिकाți bolnavi și scheme arătând efectele alcoolului asupra sistemului circulator. Cred că de-aceea nu pot bea al doilea pahar fără imaginea mintală a unui semn de avertizare desenat în culori și legat de gustul călduț al sucului de struguri de la împărțășanie. Asta mă pune în dezavantaj față de Peter; lui îi place să-ncerc să țin pasul cu el.

În timp ce mă grăbeam spre clădirea unde se află biroul meu, m-am trezit invidiind-o pe Ainsley pentru slujba ei. Deși a mea era mai bine plătită și mai interesantă, a ei era ceva temporar: ea avea idee despre ce vrea să facă după aceea. Putea lucra într-o clădire strălucitoare, cu aer condiționat, în timp ce a mea, din cărămidă, era sumbră, cu ferestre mici. În plus, slujba ei era neobișnuită. Când întâlnește oameni la o petrecere, sunt întotdeauna surprinși dacă le spune că testează periile de dinți electrice defecte, iar ea zice de fiecare dată: „Ce altceva poți face cu o diplomă în științe umaniste în ziua de azi?” În timp ce genul meu de slujbă e previzibil. Mă gândeam și că eu sunt, de fapt, mai bine pregătită să fac față în munca ei decât ea. Din ceea ce văd prin apartament, sunt sigură că am mai mult simț practic decât Ainsley.

Când am ajuns, în sfârșit, la birou, eram deja cu trei sferturi de oră în întârziere. Nimeni n-a comentat, dar toată lumea a observat.

2

Înăuntru zăpușeala era și mai mare. M-am strecurat cu greu printre birourile doamnelor, spre colțul meu, și de-abia mă instalasem în spatele mașinii de scris, că picioarele mi s-au și lipit de pielea sintetică, neagră a scaunului. Sistemul de aer condiționat, am înțeles, se stricase din nou deși, de vreme ce e un simplu ventilator care se învâрте în centrul tavanului, agitând aerul din jur ca o lingură în supă, nu e mare diferență dacă funcționează sau nu. Dar era evident dăunător pentru moralul doamnelor să vadă paletele atârând acolo sus, nemișcate: creaa impresia că nu se face nimic, împingându-le inerția spre o și mai mare stază. Stăteau ghemuite la birourile lor, ca niște broaște râioase apatice, clipind, deschizând și închizând gura. Vinerea e întotdeauna o zi grea la birou.

Începusem să bat apatic la mașina mea de scris, când doamna Withers, dieteticiana, intră pe ușa din spate, veni mai aproape și trecu în revistă camera. Purta părul în stilul ei obișnuit, à la Betty Grable, și pantofi decupați la vârf, iar umerii îi arătau de parcă ar fi fost vătuiți, chiar și într-o rochie fără mâneci.

— Ah, Marian, zise ea, ai venit la timp. Am nevoie de un predegustător pentru budinca de orez la conservă, și niciuna dintre doamne nu pare foarte flămândă în dimineața asta.

Se întoarse și o luă brusc spre bucătărie. Există ceva inconfundabil la dieteticiene. M-am dezlipit de scaun, simțindu-mă ca un voluntar scos din formație; dar mi-am spus că stomacului meu nu-i strica un mic dejun în plus.

Își expuse problema, în micuța bucătărie imaculată, în timp ce puneaa, cu lingura, porții egale de budincă de orez la conservă în trei castronașe de sticlă.

— Tu lucrezi la chestionare, Marian, poate că ne poți ajuta. Nu ne putem hotări dacă trebuie să-i punem să guste toate trei aromele la aceeași masă, sau fiecare aromă separat, la mese consecutive. Sau să-i punem să le guste în

perechi, să zicem vanilie și portocale la o masă și vanilie și caramel la alta. Bineînțeles, vrem să obținem degustări cât mai nepărtinitoare și atât de mult depinde de ce-a mai fost servit, de culoarea legumelor, de exemplu, și de fața de masă.

Am gustat din cea cu vanilie.

— Cum apreciezi culoarea acesteia? se grăbi să-ntrebe, cu creionul în aer. Naturală, oarecum artificială sau categoric artificială?

— Nu v-ați gândit să puneți stafide în ea? am zis, întorcându-mă spre cea cu caramel.

Nu voiam s-o jignesc.

— Stafidele sunt prea riscante, zise ea. Multora nu le plac.

Am pus-o deoparte pe cea cu caramel și am gustat din cea cu aromă de portocale.

— Le veți servi fierbinți? am întrebat. Sau poate cu smântână?

— Ei bine, e destinată în primul rând celor care vor să economisească timp, zise ea. Vor dori, firește, să o servească rece. Pot adăuga smântână mai târziu, dacă le place, vreau să spun că n-avem nimic împotrivă, deși nu e necesar din punct de vedere nutritiv. E vitaminizată deja, acum însă vrem *doar* o degustare.

— Cred că la mese consecutive va fi cel mai bine, am zis.

— Numai de-am putea s-o facem la mijlocul după-amiezii. Dar avem nevoie de reacția unei întregi familii...

Lovi cu creionul, gânditoare, în marginea chiuvetei de oțel inoxidabil.

— Da, bine, am zis, ar fi timpul să mă întorc la lucru. A hotărî pentru ele ceea ce voiau să știe nu făcea parte din slujba mea.

Uneori mă întreb care lucruri țin de slujba mea, mai ales când mă trezesc telefonând unor mecanici auto să-i întreb despre pistoane și garnituri de etanșare sau întinzând covrigi unor bătrâne doamne, suspicioase, pe la colțuri de stradă. Știu pentru ce m-a angajat Seymour Surveys – trebuie să-mi petrec timpul revăzând chestionare, transformând

întortocheata și foarte subtila proză a psihologilor care le scriu în întrebări simple, care pot fi înțelese de oamenii care le pun, ca și de cei care răspund la ele. O întrebare ca „În ce procentaj ați plasa valoarea impactului vizual?” nu e folositoare. Când am primit slujba, după absolvire, m-am considerat norocoasă – era mai bună decât multe altele – dar, după patru luni, limitele ei sunt încă vag definite.

Uneori sunt sigură că sunt pregătită pentru ceva mult mai sus, dar, de vreme ce am doar o noțiune vagă despre structura organizatorică de la Seymour Surveys, nu-mi pot imagina ce. Compania e stratificată ca un sandvici cu înghețată, cu trei etaje: nivelul superior, cel inferior și departamentul nostru, lipicios, la mijloc. La etajul superior sunt directorii și psihologii – despre care se vorbește ca despre bărbații de sus, de vreme ce sunt toți bărbați – care aranjează afacerile cu clienții; am tras cu ochiul în birourile lor, care au covoare, mobilă scumpă și, pe pereți, reproduceri ale unor tablouri de Grupul celor Șapte⁴. Sub noi sunt mașinile de multiplicat, calculatoarele IBM pentru numărarea, sortarea și catalogarea informațiilor; am fost și acolo, în acel uruit ca de fabrică, unde oamenii par uzați, nervoși și istoviți și au cerneală pe degete. Departamentul nostru e legătura dintre cele două, se presupune că avem grijă de elementul uman, de cei care realizează sondajele. De vreme ce sondarea pieței e un fel de muncă la domiciliu, ca o companie de tricotat manual șosete, acestea sunt toate gospodine, lucrând în timpul liber și plătite la bucată. Nu câștigă prea mult, dar le place să mai iasă din casă. Cei care răspund întrebărilor nu sunt plătiți deloc; adesea mă întreb de ce o fac. Probabil din cauza reclamei în care li se spune că pot ajuta la îmbunătățirea produselor pe care le folosesc în propriile gospodării, cam în genul unui om de știință. Sau

⁴ Grup de pictori peisagiști, canadieni, ai anilor 1920 (Franklin Carmichael, Lawren Harris, A.Y. Jackson, Frank Johnston, Arthur Lismer, J.E.H. MacDonald, Frederick Varley).

poate le place să aibă cu cine vorbi. Cred că cei mai mulți oameni sunt flatați că li se cere părerea.

Pentru că departamentul nostru are de-a face, în primul rând, cu gospodine, toate, în afară de nefericitul curier, suntem femei. Suntem împrăștiate într-o cameră mare, de un verde instituțional, cu o cabină cu geamuri de sticlă opacă la un capăt, pentru doamna Bogue, șefa sectorului, și un număr de mese din lemn, la celălalt capăt, pentru femeile cu aer matern care se ocupă cu descifrarea scrisului operatorilor de interviu și fac cruci și semne pe chestionarele completate, cu creioane colorate, arătând, cu foarfecele, lipiciul și grămada lor de hârtii, ca o clasă într-o grădiniță demodată. Restul stăm la diverse birouri, în spațiul rămas. Avem o cameră confortabilă pentru servirea prânzului, cu perdele de stambă, pentru cele care-și aduc pachetele cu mâncare, și mașină de cafea și de ceai, deși unele dintre doamne își au propriile ceainice; avem și o spălătorie roz, cu un afiș deasupra oglinzilor, cerându-ne să nu lăsăm părul sau frunzele de ceai în chiuvetă.

Ce-aș putea aștepta, deci, să devin la Seymour Surveys? N-aș putea deveni unul dintre bărbații de sus; n-aș putea deveni un operator de mașină sau una din doamnele care marchează chestionare, căci asta ar fi un pas înapoi. Aș putea deveni doamna Bogue sau asistenta ei, dar, după câte îmi dau seama, asta ar dura mult și, oricum, nu sunt sigură că mi-ar plăcea.

Tocmai terminam chestionarul pentru buretele de sârmă, o treabă urgentă, când doamna Grot de la contabilitate intră pe ușă. Avea treabă cu doamna Bogue, dar, în drum spre ieșire, se opri la masa mea. E o femeie mică, țeapănă, cu părul de un argintiu spălăcit.

— Ei bine, domnișoară McAlpin, scârțâi ea, sunteți la noi de patru luni și asta înseamnă că sunteți eligibilă pentru Planul de pensii.

— Planul de pensii?

Mi se spusese despre Planul de pensii când am venit la companie, dar uitasem de el.

— Nu e prea devreme să intru în Planul de pensii? am întrebat. Vreau să spun – nu credeți că sunt prea tânără?

— Ei, cel mai bine e să începi devreme, nu-i așa? zise doamna Grot.

Ochii ei străluceau în spatele ochelarilor fără ramă: savura ocazia de a-mi mai face încă o reținere din cecul de salariu.

— Nu cred că-mi doresc să intru în Planul de pensii, am zis. Mulțumesc, oricum.

— Da, bine, dar vedeți, e obligatoriu, zise ea pe un ton sec.

— Obligatoriu? Vreți să spuneți, chiar dacă nu vreau?

— Da, vedeți, dacă nimeni n-ar plăti, nimeni n-ar putea primi nimic din el, nu-i așa? Am adus documentele necesare; tot ce aveți de făcut este să semnați aici.

Am semnat, dar, după ce-a plecat doamna Grot, m-am simțit deodată cam deprimată; mă deranja mai mult decât ar fi trebuit. Nu era numai senzația de a fi supusă unor reguli care nu mă interesau și pe care nu le făceam eu; te obișnuiești cu asta la școală. Era un fel de panică superstițioasă, c-am semnat cu numele meu, mi-am pus semnătura pe un document magic care părea să mă lege de un viitor atât de îndepărtat, încât nu mă puteam gândi la el. Într-un fel, în fața mea, aștepta un eu deja conturat, un eu care lucrase ani în șir pentru Seymour Surveys și acum își primea răsplata. O pensie. Mi-am închipuit o cameră mohorâtă cu un radiator în priză. Poate voi avea un aparat auditiv, ca una dintre mătușile mele care nu s-a măritat niciodată. O să vorbesc singură; copiii o să arunce cu bulgări de zăpadă în mine. Mi-am spus să nu fiu proastă, probabil lumea o să sară în aer între timp; mi-am spus că puteam pleca de-acolo în ziua următoare să-mi iau altă slujbă, dacă voiam, dar asta nu-mi folosi la nimic. Mă gândeam la semnătura mea care intra într-un dosar și dosarul într-un dulap, iar dulapul va fi închis într-un subsol undeva și încuiat. M-am bucurat de pauza de cafea de la ora zece

treizeci. Știam că trebuia să sar peste ea și să stau să-mi ispășesc întârzierea de dimineață, dar aveam nevoie de o schimbare.

Merg la cafea cu singurele trei persoane din departament care sunt apropiate de vârsta mea. Uneori, Ainsley vine de la biroul ei și ni se alătură, când se plictisește de celelalte testatoare de periute. Nu că ar fi moartă după cele trei din biroul meu, pe care le numește generic fecioarele de birou. Nu prea seamănă una cu alta, în afară de faptul că sunt toate blonde artificiale – Emmy, dactilografa, cu șuvițe și ciufulită, Lucy, care are un fel de slujbă de relații publice, platinată și elegant coafată, și Millie, asistenta australiancă a doamnei Bogue, decolorată de soare și tunsă scurt – și, așa cum s-au confesat, în diferite ocazii, când ajungeam la zaț și la resturile de prăjitură cu fructe, sunt toate virgine – Millie dintr-un solid simț practic („Cred că, până la urmă, e mai bine să aștepți până te măriți, nu-i așa? Mai puține probleme.”), Lucy, din frica de gura lumii („Ce vor *spune* oamenii?”), ce pare a-și avea rădăcinile în convingerea ei că toate dormitoarele sunt prevăzute cu receptoare, iar societatea adunată la celălalt capăt își potrivește căștile; iar Emmy, ipohondra biroului, din convingerea că o să-i facă rău, ceea ce nu e exclus. Toate sunt interesate să călătorească: Millie a trăit în Anglia, Lucy a fost de două ori la New York, iar Emmy vrea să meargă în Florida. După ce vor fi călătorit destul, ar vrea să se mărite și să se așeze la casele lor.

— Ați auzit că sondajul de opinie din Quebec pentru laxative a fost anulat? zise Millie, după ce ne-am așezat la masa noastră obișnuită din mizerabilul, dar cel mai apropiat, restaurant de peste drum. Urma să fie o mare afacere – o testare de produs chiar la ei acasă și treizeci și două de pagini de întrebări.

Millie e întotdeauna prima care află veștile.

— Ei bine, trebuie să spun că e un lucru bun, pufni Emmy. Nu văd cum poți întreba pe cineva despre *asta* pe treizeci și două de pagini.

Începu să-și cojească iar lacul de pe unghia degetului mare. Emmy arată întotdeauna ca și când s-ar destrăma. Fire rătăcite îi atârnă din tiv, rujul i se desprinde în coji uscate, are tot timpul fire de păr blond și mătreață pe umeri și pe spate; oriunde merge, lasă o dâră de resturi asortate.

Am văzut-o pe Ainsley intrând și i-am făcut semn cu mâna. Ea se strecură la masă zicând „Bună” tuturor, apoi își prinse o șuviță de păr care se desprinsese. Fecioarele de birou îi răspunseră, dar fără entuziasm vădit.

— Au mai făcut-o și înainte, zise Millie.

Ea lucrează la companie de mai mult timp ca noi.

— Și merge, continuă ea. Își imaginează că dacă treci cu cineva de pagina trei, va fi un dependent de laxative, dacă înțelegeți ce vreau să spun, și merg până la capăt.

— Ce-au făcut înainte? zise Ainsley.

— Pe ce vreți să pariem că nu va șterge masa? zise Lucy, destul de tare ca să o poată auzi și chelnerița.

Lucy duce o continuă bătălie cu chelnerița, care are cercei de la Woolworth, o înfățișare ursuză și, în mod evident, nu este fecioară de birou.

— Studiul laxativului în Quebec, îi spun la ureche lui Ainsley.

Chelnerița sosi, șterse masa cu furie și ne luă comanda. Lucy insistă în privința prăjiturii – voia una fără stafide de data asta.

— Data trecută mi-a adus una *cu* stafide, ne-a informat ea, și i-am spus că nu le pot suferi. Niciodată n-am putut suferi stafidele. Uf!

— De ce numai în Quebec? zise Ainsley, dând fumul afară pe nări. Există vreun motiv psihologic?

Ainsley s-a specializat la universitate în psihologie.

— Drace, nu știu, zise Millie, probabil că oamenii sunt mai constipați acolo. Nu mănâncă mulți cartofi?

— Constipă chiar *atât de tare* cartofii? întrebă Emmy, aplecându-se înaintea peste masă.

Își dădu la o parte câteva fire de păr de pe frunte, și un nor de mici particule se desprinseseră de ea, coborând ușurel prin aer.

— Nu pot fi numai cartofii de vină, hotărî Ainsley. Trebuie să fie complexul lor colectiv de vinovăție. Sau poate tensiunea în problema limbii; trebuie să fie groaznic de refuțați.

Celelalte se uitară la ea cu ostilitate: puteam să jur că se gândeau că-și dă aere.

— E groaznic de cald astăzi, zise Millie, biroul e ca un cuptor.

— S-a mai întâmplat ceva la tine la birou? am întrebat-o pe Ainsley ca să slăbesc tensiunea.

Ainsley își stinse țigara.

— Oh, da, a fost ceva agitație, zise ea. O femeie a încercat să scape de soțul ei scurtcircuitându-i peria de dinți electrică, și unul dintre băieții noștri trebuie să se prezinte la proces ca martor; să depună mărturie că aparatul nu putea să curenteze în condiții normale. Vrea să merg și eu, în calitate de asistent special, dar e un plicticos. Aș putea jura că e groaznic la pat.

O suspectam pe Ainsley că inventase povestea, dar ochii ei erau cât se poate de rotunzi și albaștri. Fecioarele de birou se strâmbară scârbite. Ainsley are un mod dezinvolt de a face aluzie la diferiții bărbați din viața ei, ceea ce le face să se simtă prost. Din fericire, ne sosi comanda.

— Ticăloasa asta iar mi-a adus una *cu* stafide, se lamentă Lucy și începu să le culeagă cu unghiile ei irizate, perfect rotunjite și să le îngrămădească pe marginea farfuriei.

În timp ce ne întorceam la birou, m-am plâns lui Millie de Planul de pensii.

— Nu mi-am dat seama că e obligatoriu, am spus. Nu văd de ce ar trebui să contribui la Planul lor de pensii și să le

ajut pe toate babornițele de felul doamnei Grot să iasă la pensie și să se îndoape din salariul meu.

— Ah, da, și pe mine m-a deranjat la început, zise Millie fără interes. O să treci peste asta. Drace, sper că au reparat aerul condiționat.

3

Mă întorsesem de la masa de prânz și lipeam timbre și plicuri pentru studiul național despre sosul semipreparat pentru budincă, care era în întârziere pentru că cineva de la multiplicare pusese invers una dintre foile cu întrebări, când doamna Bogue ieși din colivia ei.

— Marian, zise ea cu un suspin resemnat, mă tem că doamna Dodge din Kamloops va trebui înlocuită. E gravidă.

Doamna Bogue se încruntă ușor: ea consideră graviditatea ca un act de trădare față de companie.

— Asta-i rău, am zis.

Imensa hartă a țării, presărată cu piuneze roșii ca bubițele de vărsat, e chiar deasupra biroului meu, ceea ce înseamnă că eliminarea și adăugarea operatorilor de interviu par să fi devenit parte din îndatoririle mele. Am urcat pe birou, am localizat Kamloops și am scos piuneza cu stegulețul de hârtie marcat DODGE.

— Dacă tot ești acolo, zise doamna Bogue, n-ai putea-o lua și pe doamna Ellis din Blind River? Sper să fie doar temporar, ea a făcut întotdeauna treabă bună, dar mi-a scris că o oarecare doamnă a alungat-o din casă cu un satâr, și a căzut pe scări, și și-a rupt piciorul. Ah, și adaug-o pe asta nouă – o doamnă Gauthier din Charlottetown. Sper că e mai bună decât ultima de acolo. Charlottetown e întotdeauna atât de dificil.

După ce am coborât, îmi zâmbi amabilă, ceea ce mă puse în gardă. Doamna Bogue are o atitudine amicală, aproape intimă, care o ajută perfect în relațiile cu operatorii de interviu, și e cât se poate de amabilă când vrea ceva.

— Marian, zise ea, avem o mică problemă. Inițiem un sondaj asupra berii, săptămâna viitoare – știi care, cel cu reclama telefonică – și sus s-a hotărât că e nevoie să facem o verificare preliminară în acest weekend. Sunt îngrijorați în privința chestionarului. Sigur, am putea s-o punem pe doamna Pilcher, e operatorul de interviu pe care te poți baza,

dar este un weekend *lung* și n-am vrea s-o rugăm pe ea. O să fii în oraș, nu-i așa?

— Trebuie să se facă în acest weekend? am întrebat oarecum prostește.

— Ei da, trebuie neapărat să avem rezultatele marți. Trebuie doar să găsești șapte sau opt bărbați.

Întârzierea mea de dimineață îi oferise un mijloc de constrângere.

— Perfect, am zis, o să le obțin mâine.

— Vei beneficia, bineînțeles, de ore suplimentare, zise doamna Bogue în timp ce se îndepărta, lăsându-mă să mă întreb dacă fusese o remarcă răutăcioasă.

Vocea ei e întotdeauna atât de afabilă că e greu să ghicești.

Am terminat de lipit plicurile, apoi am luat de la Millie chestionarele despre bere și am trecut în revistă întrebările, căutând punctele-problemă. Întrebările din selecția inițială erau destul de obișnuite. După aceea, întrebările erau destinate să testeze reacția ascultătorului la o reclamă de la radio, o parte din campania publicitară pentru un nou sortiment de bere care urma să se lanseze pe piață. La un moment dat, operatorul de interviu trebuia să ceară interlocutorului său să ridice receptorul și să formeze un număr dat, după care urma să audă reclama la telefon. Apoi urmau o serie de întrebări care-i cereau omului să spună dacă îi plăcuse reclama, dacă era de părere că i-ar putea influența obișnuințele de cumpărător și așa mai departe.

Am format numărul. De vreme ce sondajul nu se făcea decât săptămâna viitoare, era posibil să fi uitat să pună discul și nu voiam să mă fac de râs.

După apelul inițial, bâzâitul și declicul aparatului, o voce adâncă de bas, acompaniată de ceea ce părea o chitară electrică, cântă:

*Moose, Moose,
Din ținutul de pini, molizi,
Tare, aromată, 'mbătătoare...*

Apoi o voce, aproape la fel de adâncă cu cea a cântărețului, intona convingător, pe un fond muzical:

Orice bărbat adevărat, într-o vacanță adevărată – la vânatoare, la pescuit sau în simpla și tradiționala perioadă de relaxare – are nevoie de o bere cu o savoare profund bărbătească, un gust sănătos și puternic. Prima înghițitură, lungă și răcoritoare, vă va spune că berea Moose e tocmai ce-ați dorit întotdeauna de la o bere adevărată. Aduceți, astăzi, aroma sălbăticiei în viața dumneavoastră, cu un pahar mare și zdravăn de bere Moose.

Cântărețul reluă:

*Tare, aromată,
'Mbătătoare,
Berea Moose, Moose, Moose, Moose!!!*

Și, după apogeul melodiei, discul se opri tăcând. Era într-o stare satisfăcătoare de funcționare.

Mi-am amintit schițele cu reprezentarea vizuală, pe care le văzusem, planificate să apară în reviste sau pe afișe: eticheta urma să aibă o pereche de coarne de elan, cu o pușcă și o undiță încrucișate sub ele. Reclama muzicală era o reluare a acestei teme; n-o consideram foarte originală, dar admiram subtilitatea aceluși „în tradiționala perioadă de relaxare”. Asta pentru că băutorul de bere obișnuit, din cei pântecoși și cu umeri aplecați, să poată simți o mistică identificare cu sportivul în haină cadrilată, prezentat în ilustrații cu piciorul pe un cerb sau scoțând un păstrăv cu plasa.

Ajunsesem la ultima pagină, când sună telefonul. Era Peter. Am ghicit din tonul vocii lui că ceva nu era în regulă.

— Ascultă, Marian, nu mai pot veni la cină.

— Da? am spus, așteptând mai multe explicații.

Eram dezamăgită, așteptasem cu nerăbdare să cinez cu Peter ca să mă binedispun. În plus, îmi era iar foame. Mâncasem pe apucate toată ziua și contasem pe ceva hrănitor și substanțial. Asta însemna o altă cină improvizată, dintre cele pe care Ainsley și cu mine le păstrăm pentru urgențe.

— S-a întâmplat ceva?

— Știu că o să înțelegi. Trigger – vocea i se înecă – Trigger se însoară.

— Oh, am zis.

M-am gândit să spun „Asta-i grav”, dar nu părea potrivit. N-avea rost să arăți compasiune ca pentru o nenorocire minoră, când era de fapt un dezastru național.

— Vrei să vin cu tine? am întrebat, oferindu-i sprijinul meu.

— Dumnezeuule, nu, zise el, ar fi și mai rău. Ne vedem mâine, OK?

După ce închise, am reflectat asupra consecințelor. Cea mai evidentă era că Peter va avea nevoie de un tratament grijuliu în seara următoare. Trigger era unul dintre cei mai vechi prieteni de-ai lui. De fapt, el fusese ultimul din grupul de vechi prieteni încă neînșurați. Fusese ca o epidemie. Doi cedaseră chiar înainte de a-l cunoaște eu, iar în cele patru luni de atunci încoace, alți doi se duseseră la fund, fără prea multe avertismente. El și Trigger se treziseră din ce în ce mai singuri la chefurile de burlaci din cursul verii, iar când ceilalți își luau o seară liberă de la neveste, ca să li se alăture, am înțeles, din relatările sumbre ale lui Peter, că savoarea serii era un substitut artificial pentru veselie ireponsabilă a trecutului. El și Trigger se agățaseră unul de altul, ca doi oameni care se îneacă, fiecare încercând să vadă în celălalt reflexia liniștitoare de care avea nevoie. Acum Trigger se scufundase și oglinda era goală. Mai erau, bineînțeles, și ceilalți studenți la drept, dar cei mai mulți erau și ei înșurați. În afară de asta, ei aparțineau perioadei

de argint, post-universitare, a lui Peter, mai curând decât celei de aur, anterioare.

Îmi părea rău pentru el, dar știam că trebuie să fiu precaută. Dacă celelalte căsătorii ofereau vreun indiciu, atunci, după două-trei pahare, urma să vadă în mine o versiune a sirenei intrigante care-l răpise pe Trigger. Nu îndrăznisem să întreb cum o făcuse, putea să-i sugereze că eram în căutare de idei. Cel mai bun plan era să-i distrag atenția de la asta.

În timp ce meditam, Lucy veni lângă biroul meu.

— Crezi că poți scrie pentru mine o scrisoare acestei doamne? întrebă ea. Mă doare capul îngrozitor și, pur și simplu, nu-mi vine nimic în minte.

Își apăsă elegant o mână pe frunte, iar cu cealaltă îmi întinse o notă scrisă cu creionul pe o bucată de carton. Am citit-o:

Stimate domn, fulgii de cereale au fost buni, dar am găsit asta înăuntru, împreună cu stafidele. Cu stimă, a dumneavoastră, (doamna) Ramona Baldwin.

O muscă strivită era lipită cu scotch în josul scrisorii.

— A fost sondajul ăla despre fulgii de cereale cu stafide, zise Lucy slab.

Miza pe înțelegerea mea.

— Bine, i-am zis; ai adresa ei?

Am făcut mai multe ciorne:

Stimată doamnă Baldwin, ne pare extrem de rău pentru obiectul din fulgii de cereale, dar astfel de mici greșeli se mai întâmplă. Stimată doamnă Baldwin, ne pare atât de rău că v-am inoportunat; vă asigurăm totuși că întregul conținut al pungii era complet sterilizat. Stimată doamnă Baldwin, vă suntem recunoscători pentru că aduceți această problemă în atenția noastră, deoarece ne-a plăcut întotdeauna să știm ce greșeli e posibil să fi făcut.

Cel mai important lucru, știam, era să eviți să numești musca pe numele ei adevărat.

Telefonul sună din nou; de data asta era o voce neașteptată.

— Clara! am exclamat, conștientă că o neglijasem. *Cum* te simți?

— Prost, mersi, zise Clara. Mă-ntrebam dacă poți veni la cină. Aș vrea să mai văd și o altă față.

— M-aș bucura și eu să te văd, am zis, cu un entuziasm pe jumătate sincer: ar fi fost mai bine decât o cină improvizată. Cam pe la cât?

— Ei, zise Clara. Oricând ajungi. Nu suntem ceea ce s-ar numi niște punctuali pe-aici.

Părea amărâtă.

Acum că am fost de acord, mi-am făcut rapid socoteala: eram invitată ca persoană care întreține atmosfera și confidentă, cineva care să asculte recitalul despre problemele Clarei, și nu aveam chef.

— Crezi că o pot aduce și pe Ainsley? am întrebat. Adică, în caz că n-are alt program.

Mi-am spus că lui Ainsley îi va prii o cină hrănitoare – băuse doar o cafea în pauză – dar, în secret, voiam să vină cu mine ca să ia asupra ei o parte din tensiune. Ea și Clara puteau vorbi despre psihologia copilului.

— Sigur, de ce nu? zise Clara. Cu cât mai mulți, cu atât mai bine, ăsta e mottoul nostru.

Am sunat-o pe Ainsley la birou, întrebând-o, prevăzătoare, dacă avea vreun program pentru cină, și am ascultat relatarea despre cele două invitații pe care le primise și le refuzase – una de la martorul în procesul crimei cu peria de dinți, cealaltă de la studentul la stomatologie din noaptea trecută. Cu cel din urmă fusese chiar nepoliticoasă: nu va mai ieși cu el niciodată. Pretindea că el îi spusese că vor fi artiști la petrecere.

— Deci nu mergi nicăieri, am zis, clarificând situația.

— Ei bine, nu, zise Ainsley, numai dacă apare ceva.

— Atunci ce-ar fi să vii cu mine la Clara, la cină? Mă așteptam la un protest, dar ea acceptă calm. Am convenit să ne întâlnim la stația de metrou.

M-am ridicat de la birou la cinci și m-am îndreptat spre toaleta roz, răcoroasă. Doream câteva minute de izolare, să mă pregătesc să fac față, înainte de-a o porni spre Clara. Emmy, Lucy și Millie erau însă toate acolo, pieptănându-și părul galben și retușându-și machiajul. Cei șase ochi ai lor sclipiră în oglinzi.

— Ieși în oraș astă-seară, Marian? întrebă Lucy cam prea degajată.

Împărțea cu mine linia telefonică și, bineînțeles, știa despre Peter.

— Da, am zis, fără să ofer informații.

Curiozitatea lor lacomă mă enerva.

4

Mă îndreptam spre stația de metrou, în după-amiaza târzie, printr-o pâclă groasă, aurie, de căldură și praf. Era aproape ca și când mă mișcăm sub apă. De la distanță, am văzut-o pe Ainsley ivindu-se lângă un stâlp de telegraf, iar când am ajuns lângă ea, s-a întors și ne-am alăturat rândurilor de funcționari care se scurgeau în josul scărilor, în răcoarea cavernelor subterane. Prin manevre rapide am prins niște scaune, deși în părți opuse ale vagonului, și, stând așezată, am citit reclamele, atât cât se putea, prin ecranul de corpuri mișcătoare. Când am coborât și-am ieșit afară prin coridoarele pastelate, aerul era mai puțin umed.

Casa Clarei era la câteva străzi spre nord. Am mers în tăcere; mă gândeam dacă să menționez Planul de pensii, dar am hotărât să n-o fac. Ainsley n-ar fi înțeles de ce mă deranja: ea nu vedea niciun motiv să nu-mi părăsesc slujba și să-mi găsesc alta, și de ce asta n-ar fi fost o soluție permanentă. Apoi m-am gândit la Peter și la ce i se ntâmplase; Ainsley ar fi fost, oricum, doar amuzată dacă îi spuneam. În cele din urmă, am întrebat-o dacă se simțea mai bine.

— Nu fi atât de îngrijorată, Marian, zise ea, mă faci să mă simt ca un invalid.

M-am simțit jignită și n-am răspuns.

Suiam dealul ușor aplecate. Orașul urca în pantă, pornind de la lac, într-o serie de ondulări domoale, deși, privit din orice loc, pare plat. Asta explica aerul mai rece. Era și mai liniște aici. Mă gândeam că era un noroc pentru Clara, mai ales în situația ei, să trăiască atât de departe de zăpușeala și zgomotul din centrul orașului. Ea, personal, îl considera un fel de exil: locuiseră la început într-un apartament lângă universitate, dar nevoia de spațiu îi obligase să se retragă spre nord, deși nu ajunseseră încă în adevărata suburbie de bungalow-uri moderne și mașini de familie. Strada era veche, dar nu atât de atrăgătoare ca a noastră: casele erau

duplexuri, lungi și înguste, cu verande din lemn și grădini înguste în spate.

— Doamne, ce cald e, zise Ainsley în timp ce intram pe aleea care ducea la casa Clarei.

Iarba de pe pajiștea de mărimea unui covoraș de ușă nu fusese tăiată de mult timp. Pe trepte zăcea o păpușă aproape decapitată, și, în cărucior, un ursuleț mare, din care ieșea umplutura. Am bătut și, după câteva minute, în spatele ușii de plasă apăru Joe, agitat și nepieptănat, încheindu-și nasturii cămășii.

— Bună, Joe, am spus, am sosit. Cum se simte Clara?

— Bună, intrați, zise el, dându-se la o parte să ne lase să trecem. Clara e afară, în spate.

Am străbătut casa, care era aranjată în felul în care sunt astfel de case – camera de zi în față, apoi sufrageria cu uși glisante, apoi bucătăria – călcând peste unele din obstacolele împrăștiate și ocolindu-le pe celelalte. Am trecut de scările verandei din spate, care era supraaglomerată cu sticle goale de tot felul, sticle de bere, de lapte, de vin și whisky, și biberoane pentru copii, și-am găsit-o pe Clara în grădină, șezând într-un scaun rotund din nuiiele împletite, cu picioare de metal. Își urcase picioarele pe un alt scaun și îl ținea pe cel mai mic dintre copii în vecinătatea a ceea ce fusese cândva poala ei. Corpul Clarei e atât de subțire, încât sarcinile ei ies întotdeauna foarte tare în relief, și-acum, în luna a șaptea, arăta ca un șarpe boa care a înghițit un bostan. Capul, cu aureola lui de păr gălbui, părea mai mic și mai fragil, prin contrast.

— Ah, bună, zise ea pe un ton plictisit, în timp ce coboram scările din spate. Bună, Ainsley, îmi pare bine că te revăd. Dumnezeuule, ce căldură!

Am fost de acord cu asta și ne-am așezat pe iarbă, lângă ea, de vreme ce nu erau scaune. Eu și Ainsley ne-am scos pantofii; Clara era deja desculță. Ne venea greu să vorbim, atenția fiecăreia era, în mod necesar, concentrată asupra

copilului care scâncea, și, pentru un timp, rămase singura persoană care spunea ceva.

Când telefonase, Clara părea să mă cheme oarecum în ajutor, dar simțeam acum că nu puteam face prea multe, și nimic din ceea ce se așteptase să fac. Urma să fiu doar un martor sau poate un fel de tampon, simpla mea prezență fizică absorbind puțin din plictiseală.

Copilul încetase să scâncească și acum gângurea. Ainsley smulgea smocuri de iarbă.

— Marian, zise Clara în cele din urmă, poți s-o ții nițel pe Elaine? Nu-i place să meargă pe jos și simt că-mi cad mâinile.

— O iau eu, zise Ainsley pe neașteptate.

Clara desprinsese copilul de ea și i-l dădu lui Ainsley, zicând:

— Așa, lipitoare mică. Uneori am impresia că e acoperită cu ventuze, ca o caracatiță.

Se rezemă de speteaza scaunului și închise ochii, arătând ca o ciudată excrescență vegetală, un tubercul bulbos, care își trimisese afară patru rădăcini subțiri și o floare mică, de un galben pai. O cicadă cânta într-un copac din apropiere, vibrația ei monotonă era ca o rază fierbinte de soare pe ceafă.

Ainsley ținea copilul cu stângăcie, zgâindu-se curioasă la fața lui. Mă gândeam ce asemănătoare erau cele două chipuri. Copilul se uita și el țință, cu ochi la fel de rotunzi și albaștri ca ai lui Ainsley; din gura trandafirie se prelingea saliva.

Clara își înălță capul și deschise ochii.

— Pot să vă servesc cu ceva? întrebă ea, amintindu-și că ea era gazda.

— Ah, nu, e perfect, am zis grăbită, alarmată de imaginea ei zbătându-se să se ridice din scaun. Pot să-ți aduc eu ceva?

M-aș fi simțit mai bine făcând o faptă bună.

— Joe vine imediat, zise ea, ca și când ar fi explicat. Hai ziceți. Ce mai e nou?

— Mai nimic, am zis.

M-am așezat încercând să mă gândesc la lucruri care ar fi distrat-o, dar, orice aș fi putut menționa, biroul, locuri în care fusesem sau mobilarea apartamentului, i-ar fi amintit Clarei de propria ei inerție, de lipsa de spațiu și timp, de zilele ei devenite claustrofobe prin micile detalii inerente.

— Mai ieși cu băiatul ăla drăguț? Ăla care arată bine. Cum îl cheamă? Îmi amintesc că a trecut odată să te ia.

— Vrei să spui cu Peter?

— Da, iese, zise Ainsley, cu o urmă de dezaprobare. A monopolizat-o.

Stătea cu picioarele încrucișate, iar acum așeză copilul în poală, ca să-și poată aprinde o țigară.

— Asta sună încurajator, zise Clara sumbru. Apropo, ghici cine s-a întors în oraș? Len Slank. A telefonat alaltăieri.

— Adevărat? Când s-a întors?

Eram supărată că nu mă sunase și pe mine.

— Cam de o săptămână, zicea el. Spunea că a încercat să te sune, dar n-a putut face rost de numărul tău.

— Putea încerca la informații, am zis sec. Dar mi-ar plăcea să-l văd. Cum arăta? Cât stă?

— Cine e? întrebă Ainsley.

— Ah, nimeni care să te intereseze, am zis repede.

Nu-mi puteam imagina doi oameni mai nepotrivți unul pentru celălalt.

— E doar un vechi prieten de-al nostru de la universitate.

— A fost în Anglia și a lucrat la televiziune, zise Clara. Nu știu prea bine cu ce se ocupă. Un tip simpatic totuși, deși e oribil cu femeile, un fel de seducător de fete tinere. El zice că oricare trece de șaptesprezece ani e prea bătrână.

— Ah, unul din ăia, zise Ainsley. Sunt niște plicticoși.

Își stinse țigara în iarbă.

— Știi, am senzația că de-asta s-a întors, zise Clara cu o urmă de vioiciune. O încurcătură cu vreo fată; ca și cea care l-a determinat să plece.

— Ah, am zis, fără să fiu surprinsă.

Ainsley scoase un mic strigăt și depuse copilul pe pajiște.

— M-a udat pe rochie, zise ea acuzator.

— Ei, se-ntâmplă, zise Clara.

Copilul începu să urle și eu l-am ridicat cu prudență și i l-am întins Clarei. Eram pregătită să fiu de ajutor, dar numai până la un punct.

Clara scutură ușor copilul.

— Ei, tu, extingtor afurisit, zise ea liniștitor. Ai improșcat-o pe prietena lui mami, nu-i așa? Iese la spălat, Ainsley. N-am vrut să-ți dăm chiloți de plastic, pe căldura asta, nu-i așa, mic gheizer împuțit? Să nu credeți niciodată ce vi se spune despre instinctul matern, adăugă ea sumbru către noi. Nu înțeleg cum își poate cineva iubi copiii până nu devin ființe umane.

Joe apăru pe veranda din spate, cu un prosop de bucătărie vârat, drept șorț, sub cureaua pantalonilor.

— Vrea cineva o bere înainte de masă?

Ainsley și cu mine ziserăm „Da” cu entuziasm, și Clara spuse:

— Puțin vermut pentru mine, dragă. Nu pot să beau nimic altceva acum, îmi dă peste cap nenorocitul de stomac. Joe, poți s-o iei pe Elaine înăuntru și s-o schimbi?

Joe coborî treptele și luă copilul.

— Apropo, zise el, nu l-ai văzut pe Arthur pe-aici pe undeva?

— Oh, Doamne, pe unde o fi oare micul ticălos? întrebă Clara, în timp ce Joe dispărea în casă; părea o întrebare retorică. Cred că a descoperit cum se deschide poarta din spate. Ticălosul mic. Arthur! Vino aici, dragă, strigă ea fără vlagă.

La capătul grădinii înguste, rândul de haine spălate, care atârnavu aproape atingând pământul, se desfăcu, despărțit de două mânuțe murdare, și primul născut al Clarei apăru. La fel ca bebelușul, purta doar un scutec. Ezită, zgâindu-se la noi.

— Vino aici, dragule, și las-o pe mama să vadă cu ce te-ai ocupat, zise Clara. Ia-ți mâinile de pe cearșafurile curate, adăugă ea fără convingere.

Arthur își alese drumul prin iarbă, ridicându-și sus picioarele goale, la fiecare pas. Probabil că iarba îl gâdila. Scutecul era lăsat, agățat parcă doar prin puterea voinței, sub umflătura burții sale cu buricul ieșit în afară. Fața îi era încrețită într-o încruntătură serioasă.

Joe se întoarse cu o tavă.

— Am vârat-o în coșul cu rufe, zise el. Se joacă cu cleștii de rufe.

Arthur ajunsese la noi și stătea lângă scaunul mamei sale, tot încruntat, când Clara îi zise:

— De ce-ai privirea asta ciudată, drăcușor ce ești?

Își duse mâna la spatele lui și pipăi scutecul.

— Ar fi trebuit să-mi dau seama, suspină ea, era atât de liniștit. Bărbate, fiul tău s-a căcat din nou. Nu știu unde, nu e în scutec.

Joe oferi băuturile, apoi îngenunche și-i spuse lui Arthur, ferm dar blând:

— Arată-i lui tati unde l-ai pus.

Arthur se uită în sus spre el, neștiind dacă să scâncească sau să zâmbească. În cele din urmă păși țănoș spre marginea grădinii, unde se ghemui lângă o tufă de crizanteme roșii, prăfuite, fixând concentrat o bucată de pământ.

— Ce băiat cuminte, zise Joe și intră în casă.

— E un adevărat copil al naturii, îi place să se cace doar în grădină, ne spuse Clara. Crede că e un zeu al fertilității. Dacă n-am curăța, locul ăsta ar fi un mare câmp de gunoi. Nu știu ce-o să facă atunci când o să ningă.

Clara închise ochii.

— Am încercat să-l obișnuim cu olița, deși, după unele cărți, e prea devreme, și i-am cumpărat una din olițele acelea de plastic. N-are nici cea mai vagă idee la ce folosește; se plimbă cu ea pe cap. Cred că o ia drept cască de protecție.

Sorbindu-ne berea, l-am urmărit pe Joe care traversă grădina și se întoarce cu o bucată de ziar îndoită.

— După asta o să iau anticoncepționale, zise Clara.

Când Joe termină, în cele din urmă, de pregătit cina, am intrat în casă și am mâncat, așezați la masa grea din sufragerie. Bebelușul fusese hrănit și exilat în căruciorul de pe veranda din față, dar Arthur ședea într-un scaun înalt, unde, cu răsuciri spasmodice ale corpului, scăpa de lingurile pline cu mâncare pe care Clara le împingea în direcția gurii lui. Cina consta în chiftele uscate și tăiței cu salată verde. Ca desert am avut ceva ce nu de mult mâncasem.

— E budinca aia de orez la conservă; economisești o groază de timp, zise Clara apărându-se. Cu smântână nu e rea, și Arthur o adoră.

— Da, am spus, în curând o să scoată și cu aromă de portocale și caramel.

— Da?

Clara intercepta cu dibăcie o bucată de budincă împinsă afară și o băgă la loc în gura lui Arthur.

Ainsley scoase o țigară și așteptă ca Joe să i-o aprindă.

— Spune-mi, i se adresă ea, îl știi pe prietenul ăsta al lor – Leonard Slank? Sunt atât de misterioase în legătură cu el.

Joe fusese într-un du-te-vino tot timpul mesei, strângând farfuriile și tot trebăluind la bucătărie. Părea amețit.

— Ah, da, mi-aduc aminte de el, zise, deși, de fapt, e un prieten de-al Clarei.

Își termină repede porția de budincă și o întrebă pe Clara dacă avea nevoie de ajutorul lui, dar ea nu-l auzi. Arthur tocmai aruncase farfuria pe podea.

— Dar ce crezi *tu* despre el? întrebă Ainsley, ca și când ar fi apelat la inteligența lui superioară.

Joe fixă peretele cu privirea, gândindu-se. Nu-i plăcea să emită judecăți negative, știam, dar mai știam și că nu-i plăcea Len.

— Nu se comportă etic, zise el în cele din urmă.

Joe e asistent la filosofie.

— Ah, asta nu prea e drept, am spus.

Len nu fusese niciodată lipsit de etică față de mine.

Joe se încruntă la mine. N-o cunoaște pe Ainsley foarte bine, dar tinde oricum să considere fetele nemăritate ușor de transformat în victime și având nevoie de protecție. Îmi oferise de mai multe ori sfaturi părintești, și acum își sublinie punctul de vedere.

— Nu e cineva cu care să te... încurci, zise el cu severitate.

Ainsley râse scurt și suflă fumul, netulburată.

— Asta îmi amintește, am spus, că ar fi bine să-mi dați numărul lui de telefon.

După cină ne-am dus să ne așezăm în camera de zi aflată în mare dezordine, în timp ce Joe strângea masa. M-am oferit să-l ajut, dar Joe zise că nu era nevoie, prefera să discut cu Clara. Clara se așezase pe canapea, într-un cuib de ziare mototolite, cu ochii închiși; din nou, mă puteam gândi la puține lucruri de spus. Stăteam uitându-mă țintă la centrul tavanului, unde era o decorațiune de ghips, complicat ornamentată, cândva, probabil, suportul unui candelabru, amintindu-mi de Clara din liceu: o fată înaltă, fragilă, care era întotdeauna scutită de educație fizică. Stătea pe margine, urmărindu-ne pe noi, restul, în costumele noastre albastre, de gimnastică, ca și când ceva atât de transpirat și dizgrațios îi era prea străin ca să fie măcar o ușoară distracție. În clasa aceea, plină de adolescente îngrășate cu chipsuri, ea era idealul de feminitate al oricăreia, genul de fată care apare în reclamele la parfum. La universitate fusese puțin mai sănătoasă, dar își lăsase părul blond să crească, ceea ce o făcea să arate mai medievală ca oricând: mă gândeam la ea ca la domnițele din tapiserii, așezate în grădini cu trandafiri. Bineînțeles, mintea ei nu era așa, dar eu am fost întotdeauna influențată de aparențe.

S-a măritat cu Joe Bates în mai, la sfârșitul anului doi și, la început, am crezut că sunt perechea perfectă. Joe era atunci student în ultimul an, aproape cu șapte ani mai bătrân decât ea, un bărbat înalt, păros, ușor adus de spate și

cu o atitudine protectoare față de Clara. Adorația unuia față de celălalt, înainte de căsătorie, era uneori ridicol de idealistă; te așteptai mereu ca Joe să-și întindă haina peste băltoace sau să cadă în genunchi să sărute cizmele de cauciuc ale Clarei. Copiii veniseră neplanificați; Clara salutase prima ei sarcină cu uimirea că un astfel de lucru i se putea întâmpla ei, și pe a doua cu spaimă; acum, în timpul celei de a treia, căzuse într-un sumbru și inert fatalism. Metaforele ei pentru copii includeau crustacee fixate pe o corabie și scoici agățându-se de o stâncă.

M-am uitat la ea, simțind cum mă năpădește un val de milă stânjenitoare; ce puteam face? Poate m-aș fi putut oferi să vin într-o zi să fac curat prin casă. Clara pur și simplu nu avea simț practic, nu era capabilă să controleze aspectele mai lumești ale vieții, ca banii sau ajunsul la cursuri la timp. Când locuiam împreună, se încurca uneori fără speranță, în camera ei, incapabilă să găsească pantofi care să se potrivească sau haine destul de curate ca să se îmbrace, și trebuia s-o scot din grămada de resturi pe care le lăsase să se adune în jurul ei. Dezordinea ei nu era activ-creatoare, precum cea a lui Ainsley, care putea devasta o cameră în cinci minute dacă se simțea haotică; era pasivă. Stătea, pur și simplu, neputincioasă, în timp ce valul de mizerie se ridica în jurul ei, incapabilă să-l oprească sau să evadeze. Cu copiii era la fel; propriul ei corp părea cumva dincolo de ea, continuându-și drumul fără vreo legătură cu indicațiile ei. Am studiat modelul cu flori strălucitoare de pe rochia de gravidă pe care o purta; petalele și tulpinile stilizate se mișcau odată cu respirația ei, ca și când s-ar fi trezit la viață.

Am plecat devreme, după ce Arthur a fost dus la culcare, tipând ca urmare a ceea ce Joe numise „un accident” în spatele ușii de la camera de zi.

— N-a fost niciun accident, remarcă Clara, deschizând ochii. Îi place pur și simplu să facă pipi în spatele ușilor. Mă întreb de ce. O să fie secretos când va fi mare, un agent

secret, sau un diplomat, sau așa ceva. Un mic ticălos cu priviri furișe, asta e.

Joe ne conduse la ușă, cu o grămadă de rufe murdare în brațe.

— Trebuie să mai veniți să ne vedeți curând, zise el, Clara are atât de puține persoane cu care poate într-adevăr sta de vorbă.

5

Am coborât spre metrou în lumina amurgului, în cântecul greierilor, sonorul înăbușit al televizoarelor (în unele case le puteam vedea, licărind albastru prin geamurile deschise) și într-un miros de smoală caldă. Pielea mea părea sufocată, ca și când aș fi fost acoperită cu un strat de aluat umed. Îmi era teamă că Ainsley nu se simțise bine: tăcerea ei era rău prevestitoare.

— Masa n-a fost rea, am zis, vrând să fiu loială față de Clara, care era, la urma urmei, o prietenă mai veche decât Ainsley; Joe devine un bucătar destul de bun.

— Cum poate suporta asta? zise Ainsley, cu mai multă vehemență decât de obicei. Zace acolo și omul ăla face toată treaba! Se lasă tratată ca un *obiect*!

— Păi, e gravidă în luna a șaptea, am zis. Și n-a fost niciodată prea sănătoasă.

— Ea nu e sănătoasă! zise Ainsley cu indignare. E înfloritoare; el e cel care nu e bine. A îmbătrânit chiar de când îl cunosc eu, și asta înseamnă mai puțin de patru luni. Îl stoarce de puteri.

— Ce sugerezi? am spus.

Eram supărată pe Ainsley: nu putea înțelege situația Clarei.

— Ar trebui să *facă* ceva; măcar un gest simbolic. Nu și-a terminat teza, nu-i așa? N-ar fi asta un moment perfect să lucreze la ea? O mulțime de femei gravide își termină tezele.

Mi-am amintit de hotărârile biete Clare după primul copil: considerase totul ca pe o absență temporară. După al doilea se plânse: „Nu știu unde greșim! Întotdeauna încerc să fiu atât de atentă.” Fusesse întotdeauna împotriva anticoncepționalelor – credea că ar putea să-i schimbe personalitatea – dar, treptat, devenise mai flexibilă. Citise un roman franțuzesc (în traducere) și o carte despre expediții arheologice în Peru și vorbea despre un curs la seral. Mai

târziu începuse să facă remarci amare despre faptul că e „doar o casnică”.

— Dar, Ainsley, am spus, întotdeauna ai afirmat că o diplomă nu spune cu-adevărat ceva anume.

— Bineînțeles, diploma în sine, nu, zise Ainsley, dar e vorba de ceea ce reprezintă. Ar trebui să se organizeze.

Când am ajuns acasă, m-am gândit la Len și am hotărât că nu e prea târziu să-l sun. Era acasă și, după ce am schimbat saluturi, i-am spus că mi-ar plăcea să-l văd.

— Grozav, zise el, când și unde? Alege un loc răcoros. Nu-mi aminteam să fie atât de-al dracului de cald vara, aici.

— Atunci nu trebuia să te întorci, am spus, sugerând că știam de ce a făcut-o și oferindu-i ocazia să-mi povestească.

— Era mai sigur, zise el cu o undă de automulțumire. Dă-le un deget și-ți vor lua toată mâna.

Căpătase un ușor accent englezesc.

— Apropo, Clara îmi spunea că ai o nouă colegă de apartament.

— Nu e genul tău, am zis.

Ainsley intrase în camera de zi și stătea pe canapea, cu spatele la mine.

— Ah, vrei să spui că-i prea bătrână, ca tine, nu?

Faptul că eu sunt prea bătrână era una din glumele lui. Am râs.

— Să zicem, mâine-seară, am spus.

Îmi venise brusc ideea că Len ar fi o companie perfectă pentru Peter.

— Cam pe la opt și jumătate, la Park Plaza. O să aduc și un prieten să te cunoască.

— Aha, zise Len, tipul acela despre care mi-a vorbit Clara. Nimic serios, nu-i așa?

— Ah, nu, deloc, am spus ca să-l liniștesc.

După ce am închis, Ainsley îmi zise:

— Len Slank era cel cu care vorbeai? Am spus că da.

— Cum arată? Întrebă ea pe un ton indiferent.

Nu puteam refuza să-i spun.

— Ah, obișnuit. Nu cred că l-ai găsi atrăgător. Are păr blond, creț, și ochelari cu rame de baga. De ce?

— Mă întrebam doar.

Se ridică și intră în bucătărie.

— Vrei ceva de băut? strigă ea.

— Nu, mulțumesc, am spus, dar îmi poți aduce un pahar cu apă.

Am intrat în camera de zi și m-am dus spre scaunul de la geam, unde se simțea o adiere.

Ea reveni, cu un whisky cu gheață pentru ea, și îmi întinse paharul cu apă. Apoi se așează pe podea.

— Marian, zise ea, trebuie să-ți spun ceva.

Vocea ei era atât de serioasă, că mă îngrijoră numaidecât.

— Ce s-a întâmplat?

— O să am un copil, zise ea liniștită.

Am băut repede o înghițitură de apă. Nu mi-o imaginam pe Ainsley făcând o asemenea greșeală de calcul.

— Nu te cred.

Ea râse.

— Ah, asta nu înseamnă că sunt deja gravidă. Vreau să spun că o să fiu gravidă.

Mă simțeam ușurată, dar uimită.

— Vrei să spui că urmează să te măriți? am întrebat, gândindu-mă la ghinionul lui Trigger.

Încercam să ghicesc care dintre ei ar putea-o interesa pe Ainsley, dar fără succes; de când o cunoscusem fusese categoric împotriva căsătoriei.

— Știam că o să spui asta, zise ea cu dispreț amuzat. Nu, n-am de gând să mă mărit. Asta-i problema cu majoritatea copiilor, au prea mulți părinți. Nu poți spune că genul de căsnicie pe care-l au Clara și Joe este o situație ideală pentru un copil. Gândește-te ce confuze vor fi pentru ei imaginea mamei și cea a tatălui; sunt de pe acum plini de complexe. Și asta, în cea mai mare parte, din cauza tatălui.

— Dar Joe e minunat! am strigat eu. Face aproape orice pentru ea! Ce s-ar alege de Clara fără el?

— Exact, zise Ainsley. Ar trebui să faci față de una singură. Și ar reuși, iar educația lor în totalitate ar fi mult mai consistentă. Ceea ce distruge familiile, în zilele noastre, sunt soții. Ai remarcat că nici măcar nu alăptează copilul?

— Dar are dinți, am protestat eu. Majoritatea îi înțarcă atunci când le cresc dinții.

— Prostii, zise Ainsley posomorâtă, pariez că Joe a convins-o în privința asta. În America de Sud îi alăptează mult mai mult timp. Bărbații din America de Nord detestă să vadă unitatea mamă-copil funcționând natural, îi face să se simtă nedoriți. În felul ăsta, Joe îi poate da și el sticla cu lapte. Orice femeie lăsată să se descurce cu mijloace proprii va alăpta automat copilul cât mai mult timp posibil. Eu o voi face cu siguranță.

Mi se păru că discuția se abătuse de la subiect: discutam teoretic despre o problemă practică. Am încercat un atac personal.

— Ainsley, nu știi nimic despre copii. Nici măcar nu-ți plac prea mult, te-am auzit zicând că sunt prea murdari și gălăgioși.

— A nu-ți plăcea copiii altora, zise Ainsley, nu-i același lucru cu a nu-ți plăcea copiii tăi.

Nu puteam nega asta. Eram dezorientată: nu știam nici măcar cum să-mi justific propria opoziție față de planul ei. Cel mai rău era că probabil o va face. Poate obține ce vrea cu un mare grad de eficiență deși, după părerea mea, unele dintre lucrurile pe care le voia – și asta era unul din cazuri – erau nefirești. Am hotărât să încerc o abordare practică.

— Perfect, am spus. Sunt de acord. Dar de ce vrei un copil, Ainsley? Ce o să faci cu el?

Îmi aruncă o privire dezgustată.

— Orice femeie ar trebui să aibă cel puțin un copil.

Semăna cu o voce de la radio afirmând că fiecare femeie ar trebui să aibă cel puțin un uscător de păr.

— E chiar mai important decât viața sexuală. Îți satisface cea mai adâncă feminitate.

Ainsley e pasionată de cărți de antropologie despre culturile primitive, în ediții ieftine; există o mulțime din astea amestecate prin grămada de haine de pe podea. La universitatea ei, te obligau să participi la astfel de cursuri.

— Dar de ce acum? am spus, chinuindu-mă să găsesc în minte obiecții. Cum rămâne cu postul de la galerie de artă? Și cu dorința de a cunoaște artiști?

I le-am fluturat pe la nas, ca pe-un morcov unui măgar.

Ainsley făcu ochii mari la mine.

— Ce-are a face să ai un copil cu obținerea unui post la o galerie de artă? întotdeauna gândești în termeni de ori/ori. Ideea e *totalitatea*. De ce acum – ei bine, mă gândeam la asta de mult. Nu simți că ai nevoie de un scop? Și nu ai prefera să ai copii cât ești tânără? Cât te poți bucura de ei? În afară de asta, s-a demonstrat că sunt, probabil, mai sănătoși dacă îi ai între douăzeci și treizeci de ani.

— Și-o să-l păstrezi, am zis.

Am trecut în revistă camera de zi, calculând deja de cât timp, energie și bani era nevoie, pentru împachetatul și mutatul mobilei. Eu contribuiseam cu cele mai solide elemente: măsuța de cafea, rotundă și grea, donată din mansarda unei rude de-acasă, masa de nuc, rabatabilă, pe care o foloseam pentru invitați, și ea o donație, scaunul tapizat și canapeaua pe care le culesesem de la Armata Salvării și le recondiționasem. Afișul imens cu Theda Bara și florile de hârtie strălucitoare erau ale lui Ainsley; la fel și scrumierele și pernițele pneumatice din plastic, cu modele geometrice. Peter zicea că în camera noastră de zi lipsea unitatea. Nu îl considerasem un aranjament permanent, dar acum, că era amenințat, căpăta pentru mine o dorită stabilitate. Mesele își plantau picioarele mai hotărât pe podea; era de neconceput că măsuța rotundă pentru cafea ar putea fi manipulată în josul acelor scări înguste, că afișul cu Theda Bara putea fi strâns, lăsând să se vadă crăpătura din tencuială, că pernițele se puteau lăsa dezumflate și depozitate într-un cufăr. Mă întrebam dacă doamna de jos n-

ar considera sarcina lui Ainsley o încălcare de contract și n-ar da-o în judecată.

Ainsley se îmbufnă.

— Bineînțeles că o să-l păstrez. Ce rost are să treci prin toată corvoada aia dacă nu-l păstrezi?

— Deci, ceea ce rezultă, am spus terminându-mi paharul cu apă, este că ai hotărât cu sânge-rece să ai un copil nelegitim și să-l crești singură.

— Oh, e atât de plictisitor să *explici*. De ce să folosim acel oribil cuvânt burghez? Nașterea e legitimă, nu-i așa? Tu ești o puritană, Marian, și asta-i răul în toată societatea asta.

— Bine, sunt o puritană, am zis, jignită în sinea mea: credeam că eram mai înțelegătoare decât majoritatea. Dar, de vreme ce societatea este așa cum este, nu ești egoistă? Copilul n-o să sufere? Cum o să-l crești și cum o să te descurci cu prejudecățile celorlalți și așa mai departe?

— Cum s-ar putea schimba vreodată societatea, zise Ainsley cu demnitatea unui cruciat, dacă niște indivizi din ea n-ar arăta drumul? Voi spune, pur și simplu, adevărul. Știu că voi avea probleme ici-colo, dar oamenii vor fi destul de toleranți în privința asta, sunt sigură, chiar și aici. Vreau să spun că nu va fi ca și când aș fi rămas însărcinată din întâmplare, sau așa ceva.

Rămaserăm tăcute câteva minute. Punctul principal părea să se fi stabilit.

— Perfect, am spus în cele din urmă, văd că te-ai gândit la toate. Dar cum rămâne cu tatăl? Știu că e un mic detaliu tehnic, dar o să ai nevoie de unul din ei, știi, chiar dacă numai pentru scurt timp. Nu poți să dai muguri pur și simplu.

— Ei da, zise ea, luându-mă în serios, de fapt m-am gândit la asta. Va trebui să aibă o ereditate decentă și să fie destul de arătos; și ar fi de mare ajutor să găsesc pe cineva care să coopereze, care să înțeleagă și să nu se agite să mă ia de nevestă.

Îmi amintea, mai mult decât aş fi vrut, de un fermier discutând despre creşterea animalelor.

— Ai pe cineva în vedere? Ce-ai zice de studentul la stomatologie?

— Dumnezeu, nu, zise ea, are o bărbie teşită.

— Sau martorul de la crima cu peria de dinţi electrică?

Se încruntă.

— Nu cred că e prea strălucit. Aş prefera un artist, bineînţeles, dar e prea riscant din punct de vedere genetic; la ora asta toţi trebuie să aibă deviaţii cromozomiale din cauza drogurilor. Cred că aş putea să-l dezgrop pe Freddy, de anul trecut, nu l-ar deranja deloc, deşi e prea gras şi îi creşte barba foarte repede. N-aş vrea să am un copil gras.

— Niciunul cu o barbă care creşte repede, am spus, încercând să fiu de ajutor.

Ainsley mă privi supărată.

— Faci pe sarcastica, zise ea. Dar dacă oamenii s-ar gândi mai mult la caracteristicile pe care le transmit copiilor lor, poate nu s-ar grăbi să îi facă. Ştim că rasa umană degenerază, şi asta numai din cauză că oamenii îşi transmit genele slabe, fără să se gândească, iar ştiinţa medicală afirmă că nu sunt selecţionate natural aşa cum erau înainte.

Începeam să-mi simt mintea tulbure. Ştiam că Ainsley nu avea dreptate, dar părea atât de raţională. Mă gândeam că era mai bine să merg la culcare, înainte de-a mă convinge, în ciuda raţionamentului meu mai bun.

În camera mea m-am aşezat pe pat, cu spatele rezemat de perete, reflectând. La început am încercat să mă concentrez asupra unor moduri de a o opri, apoi m-am resemnat. Era hotărâtă, şi, deşi speram că era doar un capriciu, era oare treaba mea? Eu trebuia doar să mă adaptez situaţiei. Poate, când va trebui să ne mutăm, o să-mi iau altă colegă de cameră, dar ar fi drept s-o las pe Ainsley de capul ei? Nu voiam să mă port iresponsabil.

M-am băgat în pat, simţindu-mă tulburată.

6

Deșteptătorul mă sperie dintr-un vis în care priveam în jos și-mi vedeam picioarele cum începeau să se dizolve, ca o gelatină care se topește, drept care îmi pusesem o pereche de cizme de cauciuc, la timp pentru a descoperi că vârfurile degetelor mele deveneau transparente. M-am îndreptat spre oglindă să văd ce se întâmplă cu fața mea, dar, în acel moment, m-am trezit. De obicei nu-mi amintesc ce visez.

Ainsley încă dormea, așa că mi-am fiert un ou și mi-am băut singură sucul de roșii și cafeaua. Apoi m-am îmbrăcat într-o ținută potrivită pentru interviuri, o fustă cu aspect oficial, o bluză cu mâneci și o pereche de pantofi cu toc jos. Aveam de gând să încep devreme, dar nu puteam fi prea matinală căci bărbații, care voiau să doarmă mai mult în ziua liberă, nu se treziseră încă. Mi-am scos harta orașului și am studiat-o, bifând mental zonele care fuseseră alese pentru sondajul propriu-zis. Am mâncat niște pâine prăjită, apoi am băut încă o ceașcă de cafea și mi-am trasat mai multe rute posibile.

Îmi trebuiau șapte sau opt bărbați, cu un consum mediu sigur de bere pe săptămână, care ar fi fost dispuși să răspundă întrebărilor. A-i localiza putea fi mai dificil decât de obicei, din cauza weekendului prelungit. Știam din experiență că bărbații erau, de obicei, mai puțin dispuși decât femeile să se joace de-a chestionarul. Străzile din apropierea casei nu intrau în discuție: putea ajunge vestea la doamna de jos că întrebasesm prin vecini câta bere beau. De altfel, bănuiam că e o zonă a whisky-ului, mai degrabă decât a berii; și cu câteva văduve abstinente. Cartierul cu camere de închiriat, mai încolo, spre vest, era și el exclus: îl sondasem odată pentru un test de degustare a fulgilor de cartofi și mă lovisem de ostilitatea proprietăreselor. Păreau să creadă că eram un agent guvernamental deghizat, ce încearcă să le mărească impozitul, descoperind că au mai mulți chiriași decât pretindeau. M-am oprit asupra căminelor

studentești de lângă universitate, dar mi-am amintit că sondajul cerea subiecți de vârstă majoră.

Am luat autobuzul, am coborât la stația de metrou, m-am oprit să notez taxa la „Transport”, pe foaia mea cu cheltuieli, și am traversat. Apoi am coborât panta spre parcul plat, fără copaci, care se întindea pe partea opusă stației. Exista un teren de baseball într-un colț, dar nimeni nu juca pe el. Restul parcului era doar iarbă care se îngălbenise și foșnea ușor sub picioare. Ziua urma să fie la fel cu cea de ieri, apăsătoare și fără vânt. Cerul era fără nori, dar neluminos: aerul atârna greu, ca un abur invizibil, astfel încât culorile și contururile obiectelor erau estompate în depărtare.

În partea îndepărtată a parcului era o pantă asfaltată pe care urcai. Ducea la o stradă mărginită de case mici, destul de sărăcicioase, așezate aproape una de alta, în genul cutie de chibrituri, cu două etaje, și un ornament de lemn în jurul ferestrelor și streșinilor. Unele case aveau ornamente proaspăt vopsite, care doar scoteau în relief suprafețele bătute de vreme ale părților acoperite cu șindrilă. Cartierul era dintre cele care coborâseră dealul pentru câteva decenii, dar fuseseră iarăși împinse în sus în ultimii câțiva ani. Mai mulți refugiați din suburbii cumpăraseră aceste case și le renovaseră complet, văruindu-le într-un alb sofisticat, adăugând cărări pavate, imortele în rigole de ciment și felinare lângă uși. Casele refăcute arătau insolente pe lângă celelalte, ca și când s-ar fi hotărât să întoarcă spatele cu o ușurință iresponsabilă problemelor timpului, sărăciei și vremii puritane. Am hotărât să evit casele transformate când voi începe interviurile. N-aș fi găsit genul potrivit de oameni acolo: ar fi dintre cei obișnuiți cu Martini.

E ceva intimidant într-un rând de uși închise, dacă știi că trebuie să urci, să bați la ele și să ceri ceva ce echivala cu o favoare. Mi-am îndreptat hainele și umerii, am afișat ceea ce speram să fie o expresie oficială dar prietenoasă, și am mers până la cvartalul următor, exersând-o înainte de a găsi destulă hotărâre pentru a începe. La capătul cvartalului, am

văzut ceea ce părea a fi o clădire destul de nouă. Mi-am ales-o ca țintă: va fi răcoare înăuntru și mi-ar putea furniza oricâte interviuri îmi lipseau.

Am sunat la prima ușă. Cineva mă studie scurt prin perdelele albe, semitransparente, ale ferestrei din față; apoi ușa fu deschisă de o femeie cu trăsături ascuțite, cu un șorț de menaj din material imprimat. Fața ei n-avea nici măcar o urmă de fard, nici de ruj, și purta pantofi din aceia negri cu șireturi și tocuri groase, care mă făceau să mă gândesc la cuvântul „ortopedic”, și pe care îi asociez cu raioanele de solduri din magazine.

— Bună dimineța, reprezint firma Seymour Surveys, am spus, zâmbind fals. Facem un mic sondaj și mă întreb dacă soțul dumneavoastră n-ar fi amabil să-mi răspundă la câteva întrebări?

— Vinzi ceva? întrebă ea, aruncând o privire spre hârtiile și creionul meu.

— Oh, nu! Noi n-avem nimic de-a face cu vânzarea. Suntem o companie de sondare a pieței, noi punem doar întrebări. Ajută la îmbunătățirea produselor, am adăugat fără convingere.

Nu credeam că voi găsi ce căutam.

— Despre ce e vorba? întrebă ea, cu colțurile gurii strângându-se bănuitor.

— Vedeți, de fapt, e vorba de bere, am spus cu o voce prefăcut veselă, încercând să fac cuvântul să sune cât mai inofensiv posibil.

Chipul ei își schimbă expresia. O să refuze, m-am gândit. Ezită, apoi se dădu la o parte și spuse cu o voce care îmi amintea de o mâncare rece din făină de ovăz:

— Intră.

Am rămas în picioare în holul imaculat, acoperit cu dale, inhalând mirosul de soluție pentru lustruit mobila și de înălbitor, în timp ce femeia dispăru printr-o altă ușă, închizând-o după ea. Urmă o conversație murmurată, apoi ușa se deschise iar și un bărbat înalt, cu păr cenușiu și o

încruntătură severă, întră urmat de femeie. Bărbatul purta o haină neagră, deși ziua era atât de caldă.

— Ei bine, domnișoară, îmi spuse el, n-am de gând să te dojenesc personal, pentru că văd că ești o fată drăguță și doar un instrument inocent pentru acest scop abominabil. Dar fii atât de amabilă și dă aceste broșuri șefilor dumitale. Cine poate jura că inimile lor nu mai pot fi înmuiate? Propagarea băuturii și a beției în exces este o nedreptate, un păcat împotriva Domnului.

Am luat broșurile pe care mi le-a înmănat, dar am simțit destulă loialitate față de Seymour Surveys ca să spun:

— Știți, compania noastră nu are nimic de-a face cu *vânzarea* berii.

— E același lucru, zise el cu severitate, este exact același lucru. Cei care nu sunt cu mine sunt împotriva mea, zice Domnul. Nu încerca să înălbești mormintele traficantilor de mizerie și degradare morală.

Era pe punctul de a se întoarce, dar îmi spuse, ca o idee care îi venise pe moment:

— Ai putea citi și dumneata, domnișoară. Cu siguranță că nu-ți pângărești niciodată buzele cu alcool, dar niciun suflet nu e cu desăvârșire apărat împotriva ispitei. Poate sămânța nu va cădea lângă drum și nici pe pământ pietros.

Am rostit un „Mulțumesc” slab și omul își lăbărtă colțurile gurii într-un zâmbet. Nevasta lui, care urmărise mica predică cu satisfacție, păși înainte și-mi deschise ușa, iar eu am ieșit, rezistând impulsului reflex de a da mâna cu amândoi, ca și când aș fi ieșit de la biserică.

Era un început prost. M-am uitat la broșuri, în timp ce mă îndreptam spre casa următoare. „CUMPĂTARE”, porunca una. Cealaltă era intitulată mai impresionant „BĂUTURA ȘI DIAVOLUL”. Trebuie să fi fost un pastor, mi-am zis, deși cu siguranță nu anglican și probabil nici măcar unitarian. Una dintre sectele acelea obscure.

Nimeni nu răspunse la casa următoare, iar la cea care urma, ușa fu deschisă de o puștoaică mânjită cu ciocolată,

care mă informă că tatăl ei era încă în pat. La următoarea totuși, mi-am dat seama curând că ajunsese, în sfârșit, într-un loc bun pentru vânătoria de capete. Ușa de la intrare era deschisă și bărbatul pe care l-am văzut venind spre mine, la câteva momente după ce sunasem, era de înălțime mijlocie, dar foarte bine făcut, aproape gras. Când deschise ușa cu plasă, am văzut că avea doar șosete în picioare, fără pantofi; purta un maiou și o pereche de bermude. Fața îi era roșie-cărămizie.

I-am explicat misiunea mea și i-am arătat cartonul cu graficul consumului mediu de bere pe săptămână. Fiecare medie era numerotată și graficul mergea de la 0 la 10. Compania procedează astfel pentru că unii bărbați se jenează să mărturisească cât consumă în prea multe cuvinte. Acest bărbat alege numărul 9, al doilea din vârf. Aproape nimeni nu alege numărul 10: fiecăruia îi place să creadă că există o șansă ca altcineva să bea mai mult decât el.

Când ajunserăm aici, bărbatul zise:

— Pofțiți în camera de zi și luați loc. Trebuie să fiți obosită de umblat pe căldura asta. Nevastă-mea tocmai s-a dus la cumpărături, adăugă el fără legătură.

M-am așezat într-unul dintre fotolii și el dădu încet sonorul televizorului. Am văzut o sticlă, una din rivalele berii Moose, pe jumătate goală, așezată pe podea, lângă scaunul lui. Se așază în fața mea, tamponându-și fruntea cu batista, și răspunse întrebărilor preliminare cu aerul unui expert care dă un verdict profesional. După ce ascultă reclama telefonică, își scărpină gânditor părul de pe piept și dădu genul de răspuns entuziast pentru care un întreg colegiu de agenți publicitari făcuseră, fără nicio îndoială, rugăciuni zilnice. După ce terminară și îi scrisesem numele și adresa, de care compania are nevoie ca să nu ia interviu acelorași persoane, m-am ridicat și-am început să-i mulțumesc, dar l-am văzut alunecând din scaun spre mine, cu un rânjet poficios cauzat, probabil, de bere.

— Și ce caută o fetiță drăguță ca tine pe-aici, întrebând bărbații totul despre bere? zise el înmuiat de băutură. Ar trebui să fii acasă, cu un bărbat zdravăn care să aibă grijă de tine.

Am împins cele două broșuri despre cumpătare în mâinile lui umede, întinse, și am fugit.

Am trecut prin încă patru interviuri complete fără alt incident, descoperind, pe parcurs, că era necesară adăugarea în chestionar a unei rubrici: „Nu are telefon... Sfârșit de interviu” și a uneia: „Nu ascultă radioul”, și că bărbații care aprobau sentimentele exagerate ale reclamei tindeau să obiecteze la cuvântul „Aromat” considerându-l „Prea ușor” sau, așa cum se exprimase unul dintre ei „Prea dulce”. Cel de-al cincilea interviu l-am luat unui bărbat slab și cu chelie, care se temea atât de tare să-și exprime vreo opinie, încât a scoate cuvintele de la el semăna cu a scoate dinții cu o cheie franceză. De fiecare dată când îi puneam o nouă întrebare roșea, i se agita mărușul lui Adam și-și contorsiona fața într-o convulsie agonizantă. Rămăsese mut câteva minute, după ce ascultase reclama și îl întrebasesm:

— Cum v-a plăcut reclama? Foarte mult, Moderat, sau Nu prea mult?

În cele din urmă reuși să șoptească slab:

— Da.

Mai aveam încă două interviuri de luat. Am hotărât să sar peste următoarele câteva case și să merg la clădirea pătrată cu mai multe apartamente. Am intrat prin metoda obișnuită, apăsând toate soneriile odată, până când vreun suflet derutat deschidea ușa interioară.

Răcoarea fu o ușurare. Am urcat câteva trepte, a căror acoperitoare începea să se subțieze, și am bătut la prima ușă, care era numerotată cu Șase. Asta mi se păru curios pentru că, după poziția ei, ar fi trebuit numerotată cu *Unu*.

Nu se întâmplă nimic. Am bătut din nou, mai tare, am așteptat, și eram pe punctul de a pleca spre celălalt apartament, când ușa se deschise înăuntru, fără zgomot, și

m-am trezit privită de un tânăr pe care l-am considerat a avea în jur de cincisprezece ani.

Își frecă unul din ochi cu degetul, ca și când tocmai s-ar fi trezit. Era cadaveric de subțire; n-avea cămașă și coastele-i ieșeau în afară ca acelea ale unei figuri vlăguite dintr-o gravură medievală în lemn. Pielea întinsă peste ele era aproape incoloră, nu albă, ci aproape de nuanța gălbuie a hainelor vechi. Picioarele îi erau goale; purta doar o pereche de pantaloni kaki. Ochii, parțial ascunși de o claie de păr ciufulit, drept, negru, care îi cădea pe frunte, erau melancolici cu îndărătnicie, ca și când ar fi avut expresia în mod intenționat.

Ne holbarăm unul la celălalt. El nu avea de gând, în mod evident, să spună ceva, iar eu nu prea puteam începe. Chestionarele pe care le căram deveniseră, deodată, fără nicio legătură cu ce se întâmpla și, în același timp, vag amenințătoare. În cele din urmă, am reușit să spun, cât se poate de concis:

— Bună, tatăl tău e acasă?

Continua să se uite ținută la mine, fără vreun tremur al pleoapelor.

— Nu. E mort, zise el.

— Oh!

Am rămas așa, clătinându-mă puțin; contrastul cu căldura de afară mă năucise. Timpul părea să-și fi încetinit scurgerea; se părea că nu e nimic de spus; dar nu puteam nici să plec, nici să mă mișc. El continua să stea în prag.

Apoi, după ceea ce mi se păru că se scurseseră ore, îmi trecu prin minte că s-ar putea să nu fie atât de tânăr pe cât părea. Avea cearcăne negre sub ochi și niște linii subțiri la colțurile lor exterioare.

— Ai într-adevăr doar cincisprezece ani? am întrebat ca și când mi-ar fi spus că atât avea.

— Am douăzeci și șase, zise el cu tristețe.

Am tresărit vizibil și, ca și când răspunsul apăsase pe un accelerator ascuns în mine, am bâlbâit o versiune rapidă a

prezentării, cum că eram de la Seymour Surveys și nu vindeam nimic, că îmbunătățeam produsele și voiam să-i pun câteva întrebări simple despre câtă bere bea pe săptămână, gândindu-mă, în timp ce o făceam, că arăta ca și când n-ar fi băut altceva decât apă cu o coajă de pâine, pe care i-o aruncau în timp ce zăcea înlănțuit în temniță. Păru interesat, cu un aer posomorât, mai mult ca unul care ar fi (dacă ar fi) interesat de un câine mort, așa că i-am întins diagrama cu consumul mediu săptămânal și i-am cerut să-și aleagă numărul. Se uită la ea un minut, o întoarse și se uită pe verso, care era alb, închise ochii și zise:

— Numărul șase.

Asta însemna șapte până la zece sticle pe săptămână, destul de mult ca să-l califice pentru chestionar, și i-am spus-o.

— Intră atunci, zise el.

Am simțit o ușoară senzație de alarmă, în timp ce călcam peste prag și ușa se închise cu un sunet înfundat în urma mea. Eram într-o cameră de zi de dimensiuni medii, perfect pătrată, cu o bucătărioară deschizându-se din ea într-o parte și cu holul spre dormitoare, în cealaltă. Șipcile storului de la ferestruică erau lăsate, făcând camera întunecoasă, ca la asfințit. Pereții, atât cât puteam să-mi dau seama în semiîntuneric, erau de un alb mat, nu exista niciun tablou pe ei. Podeaua era acoperită cu un covor persan, cu un model cu castaniu și verde, ornamente și flori purpurii, foarte bun, mai bun chiar, mi-am zis, decât cel din salonul doamnei de jos, pe care i-l lăsase bunicul din partea tatălui. Unul din pereți avea o bibliotecă de-a lungul lui, din cele pe care unii și le fac din scânduri și cărămizi. Celelalte piese de mobilier erau doar trei fotolii vechi, imense, prea înfoiate, unul acoperit cu pluș roșu, unul cu brocart albastru-verzui și unul de un purpuriu decolorat, fiecare cu o lampă electrică lângă el. Toate suprafețele vizibile ale camerei erau acoperite cu hârtii împrăștiate, carnete, cărți deschise cu fața în jos și

alte cărți pline cu creioane și bucăți rupte de hârtie vârate în ele drept semne.

— Locuiești singur aici? l-am întrebat.

Mă fixă cu ochii lui lugubri.

— Depinde ce vrei să spui, intona el, prin „singur”.

— A, înțeleg, am spus politicoasă.

Am traversat camera încercând să-mi păstrez aerul de vioiciune în timp ce-mi făceam drum nesigură peste și printre obiectele de pe podea. Mă îndreptam spre scaunul purpuriu, care era singurul fără vreun morman de hârtii pe el.

— Nu poți sta acolo, zise el, în spatele meu, pe un ton de ușoară admonestare, acela e scaunul lui Trevor. Nu i-ar plăcea să stai pe scaunul lui.

— Oh! Atunci pe cel roșu se poate?

— Ei bine, zise el, acela e al lui Fish și lui nu i-ar păsa dacă stai pe el; cel puțin, așa cred. Dar are hârtii pe el și ai putea să le amesteci.

Nu înțelegeam cum, doar stând pe ele, aș putea să le amestec mai mult, dar n-am spus nimic. Mă întrebam dacă Trevor și Fish erau doi tovarăși imaginari de joacă, pe care îi inventase acest băiat și dacă mințise în privința vârstei. În lumina aceea, fața lui ar fi putut fi a unui băiat de zece ani. Stătea uitându-se solemn la mine, cu umerii gheboșați și brațele încrucișate pe piept, ținându-se de coate.

— Atunci probabil că cel verde e al tău.

— Da, zise el, dar n-am stat nici eu pe el de câteva săptămâni. Am totuși aranjat pe el.

Voiam să văd mai exact ce avea aranjat pe el, dar mi-am reamintit că eram acolo cu treabă.

— Unde o să stăm atunci?

— Pe podea, zise el, sau în bucătărie, sau în dormitorul meu.

— A, nu în dormitor, am spus în grabă.

Mi-am croit drum înapoi prin marea de hârtii și-am tras cu ochiul după colț, în bucătărie. Un miros aparte mă

întâmpină – păreau să existe pungi cu gunoi în fiecare colț, iar restul spațiului era acoperit de oale mari și ibrice, unele curate, altele nu.

— Nu cred că e loc în bucătărie, am spus.

M-am aplecat și am început să adun hârtiile de pe covor, asemenea cuiva care ar strânge mătasea-broaștei de pe un eleșteu.

— Nu cred c-ar fi bine să faci asta, zise el. Unele nu sunt ale mele. Ai putea să le amesteci. Mai bine am merge în dormitor.

Ușor aplecat, străbătu holul și intră printr-o ușă deschisă. Neavând încotro, l-am urmat.

Camera era o cutie lungă cu pereți albi, întunecoasă ca și camera de zi: storiurile erau trase și aici. N-avea altă mobilă în afară de o masă lungă cu un fier de călcat pe ea, o cutie de șah cu câteva piese împrăștiate într-un colț al camerei, o mașină de scris, așezată pe podea, o cutie de carton, părând să aibă haine murdare în ea și pe care o împinse cu piciorul în nișa din perete când am intrat, și un pat îngust. Trase o pătură cenușie, soldățească, peste harababura de hârtii de pe pat, se urcă pe ea și se așeză cu picioarele încrucișate, sprijinit de colțul format de cei doi pereți. Aprinse lampa de citit de deasupra patului, luă o țigară dintr-un pachet pe care îl puse la loc în buzunarul de la spate, o aprinse și rămase ținând țigara în fața lui, cu mâinile adunate în formă de cupă, ca un buddha înfometat, arzându-și sieși tămâie.

— În regulă, zise el.

M-am așezat pe marginea patului – nu era niciun scaun – și am început să parcurg cu el chestionarul. După ce puneam o întrebare, își lăsa capul pe spate, sprijinindu-l de perete, închidea ochii și răspundea; apoi redeschidea ochii și mă urmărea, cu semne abia perceptibile de concentrare, în timp ce o puneam pe următoarea.

Când ajunserăm la reclama telefonică, merse la telefon, în bucătărie, să formeze numărul. Rămase acolo o perioadă ce mi se păru prea lungă. M-am dus să verific și l-am găsit

ascultând, cu receptorul lipit de ureche și gura răsucită cumva într-un zâmbet.

— Nu trebuie să asculți decât o singură dată, am zis cu reproș.

Puse jos receptorul, cu părere de rău.

— Pot să mai sun, după ce pleci, și să mai ascult? întrebă el cu o voce sfioasă dar lingușitoare, ca a unui copil cerând o prăjitură în plus.

— Da, am spus, dar nu săptămâna viitoare, bine?

Nu voiam să blocheze linia pentru operatorii de interviu.

Ne întoarserăm în dormitor și ne reluăm pozițiile respective.

— Acum îți voi repeta câteva din expresiile din reclamă și aș vrea să-mi spui ce-ți sugerează fiecare, am spus.

Asta era partea din chestionar cu asociația de idei, concepută să testeze reacțiile imediate la anumite fraze cheie.

— Mai întâi, ce-ți spune „Adâncă savoare bărbătească”?

Își lăsă capul pe spate și închise ochii.

— Sudoare, zise el reflectând. Pantofi de gimnastică din pânză. Vestiare subterane și suspensoare.

Un operator de interviu trebuie să scrie întotdeauna răspunsul exact, și eu așa am făcut. M-am gândit să strecor acest interviu în maldărul celor adevărate, să alung monotonia pentru una din femeile cu creioane colorate – doamna Weemers, poate, sau doamna Gundridge. Ea îl va citi cu voce tare celorlalte și vor remarca faptul că avea de toate; subiectul va fi bun pentru cel puțin trei pauze de cafea.

— Dar ce spui despre asta: „O lungă-nghițitură răcoroasă”?

— Nu prea multe. A, stai puțin. E o pasăre albă, căzând de la mare înălțime. Împușcată în inimă, iarna; penele zburând, purtate de vânt în jos... E ca acele teste cu jocuri de cuvinte, pe care ți le dă psihiatrul, zise el cu ochii deschiși. Întotdeauna mi-a plăcut să le fac. Sunt mai bune decât cele cu imagini.

Am spus:

— Probabil că folosesc același principiu. Dar ce spui de „Un gust sănătos, din inimă”?

Medită câteva minute.

— E nemulțumire, zise el. Sau nu, nu poate fi corect.

Fruntea i se încreți.

— Acum înțeleg. E una din poveștile acelea cu canibali.

Pentru prima dată păru indispus.

— Știu schema, este una în *Decameronul* și câteva în poveștile fraților Grimm; soțul ucide iubitul soției sau invers, îi scoate inima, face din ea o tocană sau o plăcintă, și-o servește într-o farfurie de argint, iar celălalt o mănâncă. Deși asta nu se împacă prea bine cu un gust sănătos, nu-i așa? Shakespeare, zise el, pe un ton mai puțin agitat, Shakespeare are și el ceva asemănător. Există o scenă în *Titus Andronicus*, deși e discutabil dacă a scris-o într-adevăr Shakespeare sau...

— Mulțumesc.

Sciam fără încetare. De-acum eram convinsă că era un fel de nevrotic și că ar fi mai bine să rămân calmă și să nu arăt că mi-e teamă. Nu eram chiar speriată – nu părea genul violent – dar aceste întrebări îl făceau în mod evident să se agite. Putea fi pe punctul de a se prăbuși într-o prăpastie afectivă, una dintre expresii ar putea fi de-ajuns să-l împingă dincolo. Indivizii ăștia așa sunt, mi-am zis, amintindu-mi evoluția unor cazuri pe care mi le relatase Ainsley; lucruri mici, precum cuvintele, îi pot deranja cu adevărat.

— Dar „Tare, aromată, ’mbătătoare”?

O contemplă pe îndelete.

— Nu-mi spune nimic, zise el, nu merg împreună. Prima parte îmi dă imaginea cuiva cu un cap de sticlă, lovit de un băț, ca sticlele muzicale. Dar „’mbătătoare” nu-mi spune nimic. Bănuiesc, zise el cu tristețe, că asta nu-ți prea folosește.

— Te descurci bine, am spus, gândindu-mă ce se va întâmpla cu computerul IBM care va analiza, dacă vor

încerca vreodată să treacă asta prin el. Acum ultima: „Savoarea sălbăticiiei”.

— Oh, zise el, cu vocea aproape de entuziasm, asta-i ușoară; m-a frapat pe loc când am auzit-o. E unul dintre acele filme tehnicolor despre câini sau cai. „Savoarea sălbăticiiei” este evident un câine, jumătate lup, jumătate domesticit, care-și salvează stăpânul de trei ori, o dată din foc, o dată din inundații și o dată de oameni răi, de presupus a fi mai curând vânători albi decât indieni, și, în cele din urmă, e împușcat de un crud vânător de blănuri, cu o armă de calibrul 22, iar apoi jelit. Însmormântat, probabil, în zăpadă. Imagine panoramică cu copaci și lac. Apusul soarelui. Imaginea dispare.

— Grozav, am spus, scriind nebunește ca să notez totul.

Se lăsă tăcere în timp ce amândoi ascultam scârțâitul creionului meu.

— Acum, îmi displace să te întreb, dar trebuie să-mi spui cât de bine crezi că se potrivește fiecare din cele cinci expresii unei beri. Foarte bine, Potrivit sau Chiar deloc?

— N-aș putea să-ți spun, zise el pierzându-și total interesul. Nu beau niciodată așa ceva, numai whisky. Niciuna nu merge pentru whisky.

— Dar, am protestat uimită, ai ales numărul șase pe diagramă. Cel care înseamnă șapte până la zece sticle pe săptămână.

— Ai zis să aleg un număr, zise el răbdător; și șase e numărul meu norocos. I-am pus chiar să schimbe numerele apartamentelor; ăsta, e de fapt, numărul unu, știi? În afară de asta, eram plictisit; aveam chef să vorbesc cu cineva.

— Asta înseamnă că nu voi putea lua în considerare interviul tău, am spus cu severitate.

Uitasem, pentru moment, că oricum nu era corespunzător.

— A, dar ți-a plăcut, zise el, cu o jumătate de zâmbet. Știi că toate celelalte răspunsuri pe care le-ai primit sunt total neinteresante. Trebuie să admiți că ți-am înviorat ziua în mod considerabil.

Am simțit un acces de iritare. Simțisem compasiune pentru el ca bolnav, la un pas de colaps mental, și acum dăduse la iveală totul ca fiind un spectacol conștient. Puteam să mă ridic și să plec imediat, arătându-mi supărarea, sau să admit că avea dreptate. M-am încruntat la el încercând să hotărâsc ce să fac; dar, tocmai atunci, am auzit ușa din față deschizându-se și zgomot de voci.

Se aplecă brusc înainte și ascultă încordat, apoi se rezemă iar de perete.

— Sunt doar Fish și Trevor. Colegii mei de apartament, zise el, celelalte două pacoste. Trevor e mama-pacoste: va fi șocat să mă găsească fără cămașă și cu o fată, cu F mare, în cameră.

Se auzi un fâșâit de pungă de hârtie, pusă pe jos, în bucătărie, și-o voce groasă zicând:

— Dumnezeule, ce cald e afară!

— Cred că e mai bine să plec acum, am spus.

Dacă ceilalți erau la fel ca ăsta, nu credeam că voi fi în stare să fac față. Mi-am adunat chestionarele și m-am ridicat, în timp ce vocea spuse:

— Hei, Duncan, vrei o bere? și-un cap bărbos, ca înfășurat într-o blană, apăru în ușă.

Am încremenit.

— Deci bei bere de fapt!

— Da, mă tem că da. Îmi pare rău. Nu voiam să termin, asta-i tot. Restul părea o povară și, oricum, spusesem tot ce aveam de spus. Fish, zise el spre barbă, ea e Fata cu părul de aur.

Am zâmbit forțat. Nu sunt o blondă.

Alt cap apăru deasupra primului: o față cu piele albă, cu păr de culoare deschisă, ochi albaștri ca cerul și un nas cizelat admirabil. Rămase cu gura căscată când mă văzu.

Era timpul să plec.

— Mulțumesc, am spus cu răceală dar grațios, spre cel de pe pat. Mi-ai fost de mare ajutor.

Rânji pur și simplu, în timp ce mă îndreptam spre ușă, iar când cele două capete se retraseră alarmate să mă lase să trec, strigă:

— Hei, de ce ai o slujbă atât de infectă? Credeam că numai nevestele grase și neglijente fac genul ăsta de lucruri.

— Oh, am spus cu câtă demnitate am putut aduna și fără intenția de-a mă justifica explicând înaltul – ei bine, mai înaltul – statut al adevăratei mele slujbe, toți trebuie să mîncăm. Afară de asta, ce altceva poți face cu o diplomă în științe umaniste, în zilele noastre?

Afară, m-am uitat la chestionar. Notițele pe care le luasem după răspunsurile lui erau aproape indescifrabile la lumina soarelui; tot ce am putut vedea pe pagină erau niște contururi neclare de mîzgăleală cenușie.

7

Din punct de vedere tehnic, îmi lipsea încă un interviu și jumătate, dar aveam destule pentru raportul necesar și schimbările în chestionar. În plus, voiam să fac o baie și să mă schimb înainte de a merge la Peter, iar interviurile duraseră mai mult decât mă așteptasem.

M-am întors acasă și-am aruncat chestionarele pe pat. Apoi am căutat-o pe Ainsley, care era plecată. Am luat prosopul, săpunul, peria și pasta de dinți, mi-am pus halatul și am coborât. Apartamentul nostru nu are baie proprie, fapt care explică chiria scăzută. Poate casa a fost construită înainte de a-i avea, sau poate se considerase că servitorii nu aveau nevoie de baie; în orice caz, trebuie să folosim baia de la etajul unu, ceea ce face viața dificilă uneori. Ainsley lasă întotdeauna cada necurățată, lucru pe care doamna de jos îl consideră a fi o violare a altarului ei. Lasă deodorante și loțiuni, perii și bureți, în locuri vizibile, fapt ce nu are niciun efect asupra lui Ainsley, dar pe mine mă face să mă simt prost. Uneori cobor, după ce Ainsley a făcut baie, și curăț cada.

Aș fi vrut să mă înmoi o vreme, dar, de-abia dădusem jos pelicula de praf de după-amiază și gazele de autobuz, când doamna de jos începu să-și dreagă vocea și să facă zgomot dincolo de ușă. Acesta e felul ei de a sugera că vrea să intre: niciodată nu bate sau nu întreabă. Am urcat iarăși scările cu greu, m-am îmbrăcat, am băut o ceașcă de ceai și am pornit spre locuința lui Peter. În timp ce coboram scările, strămoșii mă urmăreau cu ochii lor de dagherotip decolorat și gurile severe deasupra gulereilor țepene.

De obicei ieșeam în oraș să luăm masa, dar când n-o făceam, convenția era ca eu să merg la Peter și în drum să iau ceva de mâncare de la magazin – unul dintre acele magazine mici și ieftine, pe care le găsești uneori în cartierele rezidențiale mai vechi. Bineînțeles, ar fi putut să mă ia de-acasă, cu Volkswagenul lui, dar cumpărăturile îl iritau; în

plus, nu voiam să-i dau doamnei de jos prea multe motive de speculații. Nu știam dacă ieșim să mâncăm sau nu – Peter nu spusese nimic despre asta – așa că am trecut pe la magazin ca să mă asigur. Probabil că va fi mahmur după petrecerea de noaptea trecută și nu va avea chef de o masă completă.

Blocul lui Peter este destul de departe ca să facă drumul până acolo cu mijloace de transport în comun mai incomod decât merită. E la sud de cartierul nostru și la est de universitate, într-o zonă decăzută, aproape o periferie, programată să fie transformată, în următorii câțiva ani, în clădiri înalte cu apartamente. Câteva au fost terminate, dar al lui Peter e încă în construcție. Peter e singura persoană care locuiește acolo; e un aranjament temporar, la numai a treia parte din prețul pe care îl vor cere când clădirea va fi gata. A făcut afacerea asta printr-o relație pe care și-a câștigat-o în urma unei manevrări de contract. Peter e încă avocat stagiar și nu dispune de sume extravagante de bani – de exemplu, nu și-ar fi putut permite apartamentul la prețul lui obișnuit – dar firma lui e mică, și el avansa repede.

Toată vara, de câte ori mergeam spre apartament, trebuia să-mi croiesc drum printre grămezile de ciment de lângă intrarea în hol, printre niște forme împrăștiate pe pardoseala din hol, acoperite cu prelate prăfuite și, uneori, peste vasele de preparat ghips, scările pentru zugrăvit și grămezile de țevi de pe treptele care duc sus; lifturile nu funcționează încă. Uneori eram oprită de muncitori, care nu știau despre Peter și care insistau că nu puteam intra pentru că nu locuia nimeni acolo. Atunci aveam discuții despre existența sau inexistența domnului Wollander și odată a trebuit să-i duc pe unii cu mine până la etajul șapte și să-l arăt pe Peter în carne și oase. Știam totuși că nu se va lucra sâmbăta până la cinci, probabil că erau plecați în weekend. În general, par să trateze lucrurile într-o manieră degajată, care îi convine lui Peter. A fost și o grevă sau o reducere de personal, care a ținut lucrurile în loc. Peter speră că va continua: cu cât

durează mai mult, cu atât chiria va fi mai mult timp mai mică.

Structural, clădirea e completă, în afară de lucrările de finisare. Puseseră toate geamurile și le mângăliseră cu hieroglife de săpun alb ca să-i împiedice pe oameni să intre prin ele. Ușile de sticlă fuseseră instalate cu câteva săptămâni înainte și Peter obținuse un set de chei în plus, pentru mine, o necesitate mai degrabă decât o comoditate, de vreme ce interfonul nu fusese conectat încă. Înăuntru, suprafețele strălucitoare – podeaua acoperită cu dale, pereții zugrăviți, oglinzile, corpurile de iluminat – care vor da mai târziu clădirii strălucirea ei scumpă, cochilia ei interioară, nu începuseră să se contureze. Suprafața cenușie și aspră de sub pardoseală și cea a pereților încă se mai vedea, iar firele goale atârnavă ca niște nervi ieșiți în afară, din cele mai multe prize. Am urcat scările cu atenție, evitând balustrada murdară, gândindu-mă cât de mult ajunsesem să asociez weekendurile cu acest miros de clădire nouă, de scânduri tăiate și praf de ciment. La etajele pe unde treceam, cadrul ușilor viitoarelor apartamente se căsca gol, cu ușile încă nepuse în balamale. Era o ascensiune îndelungată; când am ajuns la etajul lui Peter respiram cu greutate. Voi fi fericită când vor funcționa lifturile.

Bineînțeles, apartamentul lui Peter a fost terminat în mare, el n-ar locui niciodată într-o casă fără pardoseală potrivită și electricitate, indiferent cât de mică ar fi chiria. Cunoștința lui îi folosește casa ca model pentru felul în care vor arăta restul apartamentelor și o prezintă potențialilor chiriași ocazionali, telefonându-i întotdeauna lui Peter înainte de-a sosi. Pe Peter nu-l deranjează prea mult: el e plecat mult timp și nu-i pasă că oamenii se uită prin apartamentul lui.

Am deschis ușa, am intrat și-am dus cumpărăturile în frigiderul din bucătărie. Puteam deduce, după zgomotul apei curgând, că Peter făcea duș: face asta des. Am intrat în camera de zi și am privit pe geam. Apartamentul nu e destul

de sus pentru a oferi o priveliște bună asupra lacului sau orașului – vedeam doar un mozaic de străduțe mizere și grădini înguste, în spate – și nici destul de jos să vezi clar ce fac oamenii. Peter n-a pus încă prea multe lucruri în camera de zi. Are o canapea daneză modernă, un scaun asortat și un pick-up, dar nimic altceva. El zice că preferă să aștepte să găsească lucruri bune, decât să umple locul cu lucruri ieftine care nu-i plac. Cred că are dreptate, totuși va fi mai bine când va avea mai multe: cele două piese de mobilier arată foarte firave și izolate în spațiul larg și gol care le înconjoară.

Devin agitată când aștept pe cineva, am tendința de-a umbla de colo-colo. Am trecut în dormitor și am privit prin geamul de-acolo, deși e aproape aceeași priveliște. Peter are dormitorul aproape gata, așa mi-a spus el, deși, pentru unii, ar putea părea cam gol. Are o piele de oaie, destul de mare, pe podea, și un pat tare, solid, de mărime potrivită, la mâna a doua, dar în condiție perfectă, care e întotdeauna bine făcut. Apoi un birou auster, pătrat, din lemn întunecat și unul din acele scaune de birou ergonomice, îmbrăcat în piele, pe care l-a luat tot la ocazie, el zice că e foarte confortabil pentru lucru. Biroul are o lampă de citit pe el, o sugativă, diverse creioane și stilouri și portretul de absolvent al lui Peter într-o ramă cu suport. Pe perete, deasupra, o mică bibliotecă – cărțile lui de drept pe raftul de jos, grămada de romane polițiste, în ediție ieftină, pe cel de sus, și cărți și reviste amestecate, pe cel din mijloc. Pe o latură a bibliotecii e prinsă o bucată de furnir, cu cârlige care susțin colecția de arme a lui Peter: două puști, un pistol și câteva cuțite ce arată fioros. Îmi spusese numele tuturor, dar nu mi le aminteam niciodată. Nu-l văzusem pe Peter folosind vreuna din ele deși, firește, în oraș nu prea avea multe ocazii. După cât se pare, obișnuia să meargă des la vânătoare, cu vechii lui prieteni. Aparatele de fotografiat atârnă și ele acolo, cu lentilele acoperite cu învelitori de piele. Există o oglindă pe toată partea dinafară a ușii dulapului, iar înăuntru sunt hainele lui Peter.

Peter trebuie să mă fi auzit dând târcoale. Strigă din baie:

— Marian? Tu ești?

— Am sosit, i-am răspuns. Salut.

— Salut. Toarnă-ți ceva de băut. Și un pahar pentru mine – gin cu apă minerală, bine? Les într-un minut.

Știam unde erau toate. Peter are un raft în dulapul de bucătărie ticsit cu băutură și nu uită niciodată să umple la loc tăvițele pentru cuburi de gheață. Am intrat în bucătărie și am amestecat băuturile cu grijă, amintindu-mi să nu las afară bucata de coajă de lămâie care-i place lui Peter. Îmi ia mai mult decât în mod obișnuit să pregătesc băuturile: trebuie să măsor.

Am auzit dușul oprindu-se și zgomotul picioarelor, iar când m-am întors Peter stătea în ușa bucătăriei, ud learcă și înfășurat într-un prosop ales cu gust, de un albastru-închis.

— Bună, am spus. Băutura ta e pe bufet.

Păși înainte în tăcere, îmi luă paharul din mână, înghiți o treime din conținut și îl puse pe masă, în spatele meu. Apoi mă cuprinse cu ambele brațe.

— O să mă uzi toată, am zis cu blândețe.

Mi-am pus mâna rece, din cauza paharului cu gheață, pe spatele lui, dar nu tresări. Carnea lui era caldă și elastică, după duș. Mă sărută pe ureche.

— Hai în baie, zise el.

Mă zgâiam la perdeaua dușului lui Peter, un material plastic, argintiu, acoperit cu lebede roz cu gât arcuit, înotând câte trei printre frunze de nufăr; nu era câtuși de puțin pe gustul lui Peter, o cumpărase în grabă pentru că apa curgea pe pardoseală când făcea duș, n-avusese timp să caute, și asta fusese cea mai puțin țipătoare. Mă întrebam de ce insistase să intrăm în cada de baie. Nu consideram că e o idee bună, preferam patul, știind că aceasta va fi prea mică, neconfortabilă și cu margini, dar nu obiectasem: simțeam că trebuie să fiu înțelegătoare din cauza lui Trigger. Oricum,

luasem salteaua de baie cu mine, ceea ce mai atenuase marginile.

Mă așteptasem ca Peter să fie deprimat, dar, deși nu era în apele lui, cu siguranță nu era deprimat. Nu-mi puteam da seama de ce cada. M-am gândit retrospectiv la celelalte două căsătorii nefericite. După prima, fusese pielea de oaie de pe podeaua dormitorului, iar după a doua, o pătură aspră, pe un câmp, unde ajunsesem după patru ore de mers cu mașina, și unde gândul la vaci și fermieri m-a făcut să mă simt prost. Presupun că asta făcea parte din aceeași schemă, indiferent care. Poate o încercare de a afirma tinerețea și spontaneitatea, o revoltă împotriva destinului cu ciorapi în chiuveță și grăsime sleită prin tigăi, imagini evocate pentru el de căsătoriile prietenilor. Detașarea lui Peter în aceste ocazii îmi dădea sentimentul că-i plăcea să le facă pentru că citise despre ele undeva, dar nu puteam niciodată localiza citatul. Câmpul era, bănuiesc, dintr-o poveste de vânătoare din vreuna dintre revistele pentru bărbați despre activități în aer liber. Mi-am amintit că purtase o jachetă cadrilată. Pielea de oaie am plasat-o într-una porno, cu desfrâu în apartamente. Dar cada? Posibil să fie una dintre istoriile cu crime pe care le citea, din ceea ce el numea „literatură evazionistă”; nu trebuia să fie cineva înecat în vană? O femeie. Asta le-ar da o idee grozavă să ilustreze coperta. O femeie complet goală, acoperită cu un strat subțire de apă și poate o bucată de săpun, o rață de cauciuc sau o pată de sânge care s-o treacă de cenzură, plutind cu părul despletit, puritatea rece a căzii înconjurându-i trupul cast, ca de gheață, numai pentru că e mort, cu ochii deschiși, uitându-se în sus, în cei ai cititorului. Cada era un sicriu. Am avut o viziune rapidă: ce-ar fi dacă am adormi amândoi și robinetul pentru apă caldă s-ar deschide din greșală, fără să sesizăm, și apa s-ar ridica încet și ne-ar ucide? Ar fi o surpriză pentru cunoștința lui Peter când va veni să arate apartamentul următorului grup de amatori de închiriat: apă peste tot, pe podea, și două cadavre goale surprinse într-o ultimă îmbrățișare.

„Sinucidere”, vor spune toți. „Morți din dragoste.” Iar în nopțile de vară, fantomele noastre vor fi văzute alunecând de-a lungul coridoarelor în Apartamentele Brentview, Garsoniere, Două camere și Confort sporit, îmbrăcate doar în prosoape de baie...

Am întors capul, obosită de lebede, și am privit duza argintie, îndoită, a dușului. Simțeam mirosul părului lui Peter, un miros curat de săpun. El mirosea a săpun tot timpul, nu numai după ce făcea duș. Era un miros pe care îl asociazam cu scaunul dentistului și cu medicamentele, dar la el îl găseam atrăgător. Nu se dădea niciodată cu loțiuni de ras dulcele sau alți înlocuitori masculini ai parfumului.

Îi vedeam brațul, întins peste mine, cu perii așezați în rânduri. Brațul era ca baia: curat, și alb, și proaspăt, cu pielea neobișnuit de moale pentru un bărbat. Nu-i puteam vedea fața, care se odihnea pe umărul meu, dar am încercat să mi-o imaginez. Era, cum zisese Clara, „arătos”; asta era probabil ceea ce mă atrăsese la el, la început. Oamenii îl remarcă nu pentru că avea trăsături pregnante sau deosebite, ci pentru că era obișnuitul ridicat la perfecțiune, ca fețele tinerești, îngrijite, din reclamele de la țigări. Uneori aș fi vrut însă un semn, sau o aluniță, sau vreo urmă de asprime, ceva pe care mâna se putea opri în loc să alunece mai departe.

Ne-am întâlnit la o petrecere în aer liber ce urmasă absolvirii mele; era prietenul unui prieten și am mâncat împreună înghețată, la umbră. Am fost destul de rezervată, iar el m-a întrebat ce aveam de gând să fac. Vorbisem despre o carieră, făcând-o să pară mai puțin vagă decât era în mintea mea, și el îmi spusese mai târziu că ceea ce i-a plăcut fusese aura mea de independență și bun-simț: mă văzuse ca genul de fată care n-ar încerca să-i strice viața. Avusese recent o experiență neplăcută cu ceea ce el numea „celălalt gen”. Era o presupunere pe care ne-am bazat și îmi convenise. Ne-am acceptat unul pe celălalt la valoarea aparentă, ceea ce însemna că ne descurcaserăm foarte bine.

Bineînțeles, eu trebuia să mă adaptez dispozițiilor lui, dar asta e valabil cu orice bărbat, și ale lui erau prea evidente ca să producă dificultăți mari. Peste vară, devenise un obicei plăcut și, cum ne vedeam doar la sfârșit de săptămână, poleiala n-avusese ocazia să se ducă.

Totuși, prima dată când am fost la el, era cât pe ce să fie ultima. Mă îndopase cu muzică hi fi și băutură, crezându-se ingenios și curtenitor, iar eu mă lăsasem manevrată spre dormitor. Ne așezaserăm paharele pe birou, când Peter, făcând o mișcare greșită, trântise unul din pahare pe podea, unde se spărsese.

— Oh, dă-l încolo, am zis, poate nediplomatic.

Dar Peter aprinsese lumina, mersese după mătură și fărăș și adunase toate cioburile de sticlă, ridicându-le pe cele mai mari cu grijă și meticulozitate, ca un porumbel ciugulind firimiturile. Atmosfera se dusese. Ne-am spus noapte bună, destul de curând după aceea, cam prost dispuși, și nu mai promisem vești de la el cam o săptămână. Bineînțeles, lucrurile mergeau mult mai bine acum.

Peter se întinse și căscă lângă mine, strivindu-mi brațul de cadă. M-am strâmbat și mi l-am tras încet de sub el.

— Cum a fost pentru tine? întrebă el cu gura pe umărul meu.

Întotdeauna mă întreba asta.

— Splendid, am murmurat eu.

De ce nu putea ghici? Într-una din zile o să-i spun „Oribil”, doar să văd ce va face; dar știam dinainte că nu mă va crede. Am ridicat mâna și i-am mângâiat părul ud, scărpînându-i ceafa; îi plăcea asta, dar cu moderație.

Poate alesese cada ca o expresie a personalității sale. Am încercat să mă gândesc la moduri de a face lucrurile să se potrivească. Ascetism? O versiune modernă a cămășii din fire de păr sau a statului pe cuie? Mortificarea cărnii? Dar, cu siguranță, nimic la Peter nu sugera asta; ținea la tabieturile lui și, în afară de asta, nu carnea lui fusese mortificată, el fusese deasupra. Sau poate fusese un gest necugetat de

tinerele, ca săritul îmbrăcat într-o piscină, sau pusul de lucruri pe cap, la petreceri. Dar nici imaginea asta nu i se potrivea lui Peter. Mă bucuram că nu mai erau alții care să se însoare în grupul lui de vechi prieteni: data viitoare ar fi putut încerca să ne înghesuie într-o debara sau în vreo postură exotică în chiuveta din bucătărie.

Sau poate – și gândul mă îngheță – o gândise ca expresie a personalității *mele*. Un nou șir de posibilități se întinse în fața mea: se gândea, într-adevăr, la mine ca la un accesoriu igienic. Ce fel de fată credea el că eram?

Își împreună degetele în părul de pe ceafa mea.

— Pariez că ai arăta grozav într-un chimono, șopti el.

Mă mușcă de umăr și am recunoscut asta ca un semnal de veselie iresponsabilă: Peter nu mușcă de obicei.

L-am mușcat și eu de umăr, apoi, asigurându-mă că maneta dușului era încă ridicată, mi-am întins piciorul drept – am picioare agile – și am răsucit robinetul de apă rece.

8

Pe la opt și jumătate plecam să ne întâlnim cu Len. Dispoziția lui Peter, oricare ar fi fost, se schimbase într-una pe care n-o înțelegeam încă, așa că n-am încercat să conversez pe drum. Peter își fixase privirea pe șosea, luând curbele prea repede și înjurându-i în surdină pe ceilalți șoferi. Nu-și pusese centura de siguranță. Nu fusese încântat la început când îi spusese despre aranjamentele pe care le făcusem cu Len, nici chiar când afirmasem:

— Sunt sigură că o să-ți placă.

— Cine e? întrebases el suspicios.

Dacă n-ar fi fost vorba de Peter, aș fi crezut că e vorba de gelozie. Peter nu e tipul gelos.

— Un vechi prieten, am spus, de la universitate. Tocmai s-a întors din Anglia, cred că e regizor de televiziune, sau așa ceva.

Știam că Len nu e atât de sus pe scară, dar Peter e impresionat de slujbele oamenilor. De vreme ce îl avusesem în vedere pe Len ca o distracție pentru Peter, doream ca seara să fie plăcută.

— Oh, zise Peter, unul din tipii ăia artiști. Probabil homosexual.

Eram așezați la masa din bucătărie și mâncam mazăre conservată cu carne afumată, genul pe care îl fierbi trei minute în ambalajul de plastic. Peter hotărâse să nu mâncăm în oraș.

— A, nu, am spus, dornică să-l apăr pe Len, chiar opusul.

Peter își împinse farfuria deoparte.

— De ce nu *gătești* niciodată nimic? zise el cu dispreț.

M-am simțită jignită: consideram asta nedrept. Îmi place să gătesc, dar mă abținusem în mod deliberat acasă la Peter, de teamă că s-ar simți amenințat. În afară de asta, îi plăcuse întotdeauna carnea afumată și era foarte hrănitoare. Eram pe punctul de a face o remarcă usturătoare, dar am reprimat-o. Peter suferea, la urma urmei. Așa că am întrebat:

— Cum a fost nunta?

Peter gemu, se rezemă de speteaza scaunului, aprinse o țigară și privi impenetrabil spre peretele din față. Apoi se ridică și își turnă un alt pahar de gin cu apă. Încercă să se plimbe încolo și-ncoace prin bucătărie, dar era prea mică, așa că se așază la loc.

— Dumnezeule, zise el, bietul Trigger. Arăta groaznic. Cum s-a putut lăsa înșelat așa?

Continuă cu un monolog dezlânat, în care Trigger era făcut să pară ultimul dintre mohicani, nobil și liber, ultimul dinozaur, distrus de destin și specii inferioare, și ultima pasăre dodo, prea proastă ca să fugă. Apoi atacă mireasa, acuzând-o de a fi prădalnică și răutăcioasă, că îl absoarbe pe bietul Trigger în vidul domestic (făcându-mă să mi-o imaginez ca pe un aspirator) și, în sfârșit, se opri scrâșnind câteva preziceri funebre în privința propriului său viitor solitar. Prin solitar el înțelegea fără alți bărbați neînșurați.

Am înghițit ultima boabă de mazăre congelată. Mai auzisem acest discurs de două ori, sau ceva asemănător, și știam că nu puteam spune nimic. Dacă i-aș da dreptate, n-aș face decât să-i accentuez depresia, iar dacă nu, m-ar suspecta că trec de partea miresei. Prima dată fusesem veselă și plină de maxime și încercasem să îl consolez.

— Ei, faptu-i consumat, spusese, și poate se va dovedi un lucru bun, în cele din urmă. În fond, nu e ca și când l-ar fi furat din leagăn. El n-are douăzeci și șase de ani?

— *Eu am* douăzeci și șase, spusese Peter morocănos.

Așa că, de data asta, n-am spus nimic, remarcând pentru mine că era un lucru bun că Peter trecea de discursul ăsta seara încă devreme. M-am ridicat și i-am preparat niște înghețată, gest pe care el îl luă drept o manifestare de înțelegere și, punându-și brațul în jurul taliei mele, mă îmbrățișa posomorât.

— Dumnezeule, Marian, zise el, nu știu ce m-aș face dacă n-ai înțelege. Cele mai multe femei nu înțeleg, dar tu ești atât de înțeleaptă.

M-am rezemat de el, mângâindu-i părul, în timp ce își mânca înghețata.

Am lăsat mașina într-unul din locurile obișnuite, pe o stradă laterală, în spate la Park Plaza. Înainte de a porni, l-am luat pe Peter de braț, iar el mi-a zâmbit absent. I-am zâmbit și eu – mă bucuram că depășise starea de scrâșnit din dinți pe care o avusese când condusese mașina – iar el își aduse cealaltă mână și o așeză peste a mea. Eram cât pe ce să-mi pun și eu cealaltă mână peste a lui, dar m-am gândit că, dacă o făceam, atunci a mea va fi deasupra și el va trebui să-și ia brațul de dedesubt să mai aibă o mână s-o pună deasupra grămezii, ca la jocurile de copii. În loc de asta, l-am strâns afectuos de braț.

Ajunserăm la Park Plaza și Peter deschise pentru mine ușa de sticlă groasă, așa cum face întotdeauna. Peter e scrupulos în privința acestor lucruri; el deschide și ușile mașinii. Uneori mă aștept să pocnească din călcâie.

În timp ce așteptam liftul, urmăream dubla noastră imagine în oglinda înaltă, până la tavan, de lângă ușa liftului. Peter purta unul dintre costumele lui cele mai șterse, un costum de vară verde-marونی, a cărui croială accentua puținătatea funcțională a corpului său. Toate accesoriile se asortau.

— Mă întreb dacă Len o fi deja sus, i-am spus, privind-mă cu un ochi și vorbindu-i în oglindă.

Mă gândeam că eram tocmai de înălțimea potrivită pentru el.

Liftul sosi și Peter spuse fetei cu mânuși albe, din lift, în timp ce urca:

— Pe terasă, vă rog.

Park Plaza e de fapt un hotel, dar are un bar deasupra, unul dintre locurile favorite ale lui Peter pentru a savura un pahar în liniște, acesta fiind motivul pentru care i-l sugerasem lui Len. Fiind atât de sus, îți dă un sentiment al verticalității, pe care rar îl găsești în oraș. Sala e bine luminată, nu întunecoasă ca un canal, precum altele, și e

curată. Nimeni nu pare a se îmbăta îngrijorător acolo, și te poți auzi vorbind: nu e niciun cântăreț sau vreo orchestră. Scaunele sunt confortabile, decorul amintește de secolul al XVIII-lea și toți barmanii îl cunosc pe Peter. Ainsley mi-a spus odată că fusese acolo când cineva amenințase să se sinucidă, sărind peste zidul de la terasa de-afară, dar putea fi una dintre poveștile ei.

Intrarăm; nu era multă lume, așa că l-am localizat imediat pe Len, la una din mesele cu tăblie neagră. Am mers într-acolo și i l-am prezentat pe Peter; își strânsesă mâinile, Peter precipitat, Len afabil. Chelnerul apăru prompt la masa noastră și Peter comandă încă două pahare de gin cu apă.

— Marian, mă bucur grozav că te văd! zise Len, întinzându-se peste colțul mesei să mă sărute pe obraz.

Un obicei, am reflectat, pe care trebuie să-l fi luat din Anglia, căci nu obișnuia s-o facă înainte. Se îngărase puțin.

— Și cum a fost în Anglia? l-am întrebat.

Voiam să vorbească și să-l distreze pe Peter, care arăta îmbufnat.

— În ordine, cred, cam aglomerat totuși. De fiecare dată când ieși pe stradă dai peste cineva de-aici. Așa încât poți să nici nu mergi acolo, totul e atât de ticsit de blestemații de turiști. Mi-a părut rău totuși, zise el, întorcându-se spre Peter, că a trebuit să plec. Aveam o slujbă bună, cu perspective, și alte câteva lucrări bune. Dar trebuie să te păzești de femeile astea când încep să te urmărească. Se țin tot timpul după tine ca să *te însori* cu ele. Trebuie să dai lovitura și să fugi. Să le-o faci înainte de a te păcăli ele, și-apoi să pleci.

Zâmbi, arătându-și dinții albi, strălucitori.

Peter se însenină vizibil.

— Marian îmi spune că lucrezi la televiziune, zise el.

— Da, zise Len, examinându-și unghiile aproape pătrate ale mâinilor disproporționat de mari. N-am găsit nimic pentru moment, dar probabil c-o să găsesc ceva aici. Au nevoie de oameni cu experiența mea. La buletinele de știri.

Mi-ar plăcea să văd un program bun de știri în țara asta, vreau să spun unul într-adevăr bun, deși Dumnezeu știe prin ce birocrație trebuie să treci ca să ajungi să faci ceva aici.

Peter se relaxa; cineva interesat de buletinul de știri, gândea el, probabil, nu poate fi homosexual.

Am simțit o mână atingându-mi umărul și am privit în jur. O tânără pe care n-o mai văzusem niciodată stătea acolo. Am deschis gura s-o întreb ce dorea, când Peter spuse:

— Oh, e Ainsley. Nu mi-ai spus că vine și ea. M-am uitat din nou: *era* Ainsley.

— Drace, Marian, zise ea în șoaptă, părând că-și pierduse suflul, nu mi-ai spus că ăsta e un *bar*. Sper că nu-mi vor cere certificatul de naștere.

Len și Peter se ridicaseră. Am prezentat-o pe Ainsley lui Len, mai mult împotriva voinței mele, și ea se așeză pe al patrulea scaun. Chipul lui Peter avea o expresie nedumerită. O întâlnise pe Ainsley înainte și nu-i plăcuse, suspectând-o că ar avea ceea ce el numea vederi „radicale dezlănate”, pentru că îi ținuse un discurs teoretic despre eliberarea subconștientului. Din punct de vedere politic, Peter e conservator. Ea îl jignise, numindu-i una dintre opinii „convențională”, iar el se răz bunase zicându-i uneia dintre ale ei „necivilizată”. Chiar acum, cred, ar fi pariat că ea urzea ceva, dar nu voia să-i strice planurile până nu știa despre ce era vorba. Avea nevoie de dovezi.

Apăru chelnerul și Len o întrebă pe Ainsley ce-ar dori. Ea ezită, apoi zise timidă:

— Oh, aș putea bea doar un... doar un pahar de bere cu ghimbir?

Len îi zâmbi radios.

— Știam că ai o nouă colegă de apartament, Marian, zise el, dar nu mi-ai spus că e atât de tânără!

— O supraveghez oarecum, am spus acru, în locul celor de-acasă.

Eram furioasă pe Ainsley. Mă pusese într-o ipostază foarte stânjenitoare. Puteam sau să dau cărțile pe față, dezvăluind că terminase universitatea și că era, de fapt, cu câteva luni mai mare ca mine, sau puteam să-mi țin gura și să particip la ceea ce însemna o înșelăciune. Știam perfect de ce venise: Len era un posibil pretendent și își alesese acest fel de a-l inspecta pentru că simțise că astfel îi va fi greu să mă oblighe să i-l prezint.

Chelnerul se întoarse cu berea. Am fost uimită că nu-i ceruse certificatul de naștere, dar, reflectând, am înțeles că orice chelner cu experiență presupunea că nicio fată care ar părea atât de tânără n-ar îndrăzni să intre în bar îmbrăcată așa și să comande bere, dacă n-ar fi în realitate, categoric, peste limita de vârstă. Adolescențele care se îmbracă pretențios sunt cele suspectate, și Ainsley nu era astfel îmbrăcată. Scosese de undeva o rochie de vară din bumbac, pe care nu i-o mai văzusem niciodată, un material în carouri roz și albastru-deschis, pe alb, cu un volan în jurul gâtului. Părul îi era legat la spate cu o panglică roz, iar la una din încheieturile mâinilor avea o brățară strălucitoare de argint, cu talisman. Se machiase discret, cu grijă, ochii erau insesizabil umbriți, ca să-i facă de două ori mai mari, mai rotunzi și albaștri, apoi își sacrificase lungile-i unghii, ovale, mușcându-le aproape până la carne, așa că aveau un aspect zimțat, școlăresc. Am înțeles că era hotărâtă.

Len vorbea cu ea, punându-i întrebări, încercând s-o scoată din carapace. Ea își sorbea berea, dând răspunsuri scurte și timide. Îi era evident teamă să spună prea multe, conștientă de Peter ca de o amenințare. Când Len o întrebă cu ce se ocupa, putu, într-un final, da un răspuns adevărat.

— Lucrez pentru o companie de perii de dinți electrice, zise ea și roși, un roz cald, sugerând puritate.

Aproape că m-am înecat.

— Scuzați-mă, am spus, ies să iau o gură de aer.

De fapt, voiam să hotărâsc ce ar trebui să fac – desigur, era necinstit din partea mea să-l las pe Len să fie înșelat – și

Ainsley trebuie să fi simțit asta, pentru că-mi aruncă o privire scurtă, amenințătoare, în timp ce mă ridicam.

Afară, mi-am sprijinit brațul de marginea zidului, care îmi venea aproape până la claviculă, și am privit orașul. O linie mișcătoare de lumini trecea drept prin fața mea, se lovea și se spărgea de alta, curgând în jurul unei pete de-ntunerice, parcul; o altă linie mergea în unghiuri drepte, dispărând din ambele direcții, în depărtare. Ce puteam face? Era treaba mea? Știam că dacă mă amestec voi strica o înțelegere tacită și că Ainsley, cu siguranță, se va răzbuna cumva pe mine, prin Peter. Se pricepea la lucruri din astea.

Departe, la orizont, spre răsărit, am zărit sclipirea unui fulger. Urma să vină furtuna.

— Bun, am zis cu voce tare, va purifica aerul.

Dacă nu aveam de gând să fac pași premeditați, trebuia să fiu sigură pe mine, ca să nu spun ceva din greșeală. Am măsurat cu pasul terasa de câteva ori, până m-am simțit pregătită să mă întorc înapoi, remarcând, cu oarecare surprindere, că mă clătinam ușor.

Chelnerul trebuie să fi venit iarăși: un nou pahar de gin cu apă era în dreptul meu. Peter era adâncit în conversație cu Len și abia remarcă întoarcerea mea. Ainsley stătea tăcută, cu ochii plecați, învârtind cubul de gheață din paharul cu bere. Am studiat cea mai recentă versiune a sa, gândindu-mă că semăna cu una din acele păpuși mari, dolofane, din magazine, din preajma Crăciunului, cu piele lavabilă, din cauciuc moale, ochi de sticlă și păr artificial, strălucitor. Roz și alb.

Mi-am îndreptat atenția asupra vocii lui Peter; suna ca și când ar fi venit de la distanță. Îi spunea lui Len o poveste care părea a fi de vânătoare. Știam că Peter obișnuia să meargă la vânătoare, mai ales cu grupul său de vechi prieteni, dar nu-mi vorbise niciodată prea multe despre asta. Afirmase cândva că nu omorâseră niciodată nimic altceva decât ciori, viezuri și alți dăunători mici.

— Așa că i-am dat drumul și pac! O împușcătură drept în inimă. Restul au fugit. L-am ridicat și Trigger a zis: „Știi cum se curăță de intestine, îi despici burta, îl scuturi bine și măruntaiele cad.” Așa că mi-am înfipt cuțitul, bun cuțit, oțel nemțesc, și i-am despiciat burta, l-am luat de picioarele din spate și l-am pocnit zdravăn, ca un bici, înțelegi, și următorul lucru, știi, erau sânge și măruntaie peste tot. Eu eram improșcat, ce mizerie, intestine de iepure, atârnând din copaci, Dumnezeuule, copacii erau roșii pe o distanță de câțiva yarzi...

Se opri să râdă. Len își dezveli dinții. Calitatea vocii lui Peter se schimbase, era o voce pe care nu o recunoșteam. Semnul marcând CUMPĂTARE îmi fulgeră prin minte: nu-mi puteam lăsa percepțiile în legătură cu Peter să fie deformat de alcool, m-am autoprevenit.

— Doamne, ce amuzant a fost! Noroc că Trigger și cu mine aveam vechile aparate de fotografiat cu noi, am făcut niște fotografii bune cu toată porcăria. Aveam de gând să te întreb, în meseria ta trebuie să știi destul de mult despre aparatele de fotografiat...

Și se lansară într-o discuție despre lentile japoneze.

Vocea lui Peter părea să devină mai puternică și mai rapidă – fluxul de cuvinte era imposibil de urmărit și mintea mea se retrase, concentrându-se, pe tabloul scenei din pădure. L-am văzut ca și când ar fi fost un diapozitiv, proiectat pe un ecran, într-o cameră întunecoasă, culorile luminoase, verde, maro, albastru pentru cer, roșu. Peter stătea în picioare, cu spatele la mine, într-o cămașă cadrilată, cu pușca aruncată pe umăr. Un grup de prieteni, acei prieteni pe care nu-i întâlnisem niciodată, erau adunați în jurul lui, fețele lor clar vizibile în lumina soarelui care săgeta printre copacii anonimi, stropiți cu sânge, cu gurile strâmbate de râs. Nu puteam vedea iepurele.

M-am aplecat, sprijinindu-mi brațele de tăblia neagră a mesei. Voiam ca Peter să se întoarcă și să-mi vorbească, voiam să-i aud vocea normală, dar el n-o făcu; am studiat

reflexiile celor trei, așa cum zăceau și se mișcau pe suprafața neagră, lustruită, ca într-o baltă de apă; erau numai bărbii, fără ochi, afară de ochii lui Ainsley, privirea ei fixând paharul. După un timp, am observat cu oarecare curiozitate, că un strop mare de ceva umed se materializase pe masă, lângă mâna mea. L-am împuns cu degetul și l-am mânjit puțin înainte de a realiza cu groază că era o lacrimă. Asta însemna că plângeam! Ceva în mine începu să se năpustească derutat în labirinturi de panică, ca și când aș fi înghițit un mormoloc de broască. Urma să cedez nervos și să fac o scenă, dar nu se putea.

M-am furișat cât mai discret posibil din scaun, am traversat încăperea evitând cu mare grijă celelalte mese, și am ieșit spre toaleta femeilor. Am verificat întâi, asigurându-mă că nu era nimeni acolo – nu puteam suporta martori – m-am închis într-una din despărțiturile cu pluș roz și am plâns câteva minute. Nu puteam înțelege ce se întâmplă, de ce făceam asta; nu făcusem niciodată ceva asemănător și mi se părea absurd.

— Stăpânește-te, șopteam. Nu te face de râs.

Sulul de hârtie igienică se ghemui acolo, înăuntru cu mine, neajutorat, alb și moale, așteptând pasiv sfârșitul. Am rupt din el și mi-am suflat nasul.

Apărură niște pantofi. I-am urmărit cu atenție pe sub ușa celei mele. Erau, probabil, pantofii lui Ainsley.

— Marian! strigă ea. Te simți bine?

— Da, am spus.

Mi-am șters ochii și am ieșit.

— Ei, am zis, încercând să par liniștită, te-ai hotărât?

— Vom vedea, zise ea cu răceală. Întâi trebuie să aflu mai multe despre el. Bineînțeles că nu vei spune nimic.

— Cred că nu, am spus, deși nu pare cinstit. E ca și când ai prinde păsări cu clei, sau ai vâna canguri orbindu-i cu farurile de la mașină, sau așa ceva.

— N-am de gând *să-i fac* nimic, protestă ea. N-o *să-l doară*.

Își scoase panglica roz și își pieptănă părul.

— Dar ce s-a întâmplat? Am văzut că ai început să plângi la masă.

— Nimic, am zis. Știi că nu pot bea prea mult. Probabil din cauza umezelii.

De acum mă puteam stăpâni foarte bine.

Ne-am întors la scaunele noastre. Peter îi vorbea lui Len cu mare însuflețire despre diferitele modele de a te autofotografia; cu imagini reflectate în oglinzi, auto-declanșatoare care te lasă să apeși declanșatorul și apoi să alergi, să iei poziția și să pozezi, lungi declanșatoare-cablu, cu piedică de siguranță și declanșatoare radio, cu blițuri. Len aducea unele informații în privința focalizării corecte a imaginii, dar, la câteva minute după ce m-am așezat, îmi aruncă o privire scurtă, ciudată, ca și când ar fi fost dezamăgit de mine. Apoi relua conversația.

Ce voise să spună? I-am privit pe rând. Peter îmi zâmbi tandru, în mijlocul unei propoziții, dar de departe, și atunci mi-am dat seama. Mă trata ca pe un obiect de decor; tăcut dar solid, un profil bidimensional. Nu mă ignora, așa cum poate simțisem (justifica asta fuga ridicolă?) – ci el depindea de mine! Iar Len se uitase la mine așa pentru că se gândea că făceam pe modesta, intenționat, și, dacă era așa, relația era mai serioasă decât afirmasem. Len nu dorea ca cei apropiați lui să se căsătorească. Dar el nu cunoștea situația; o interpretase greșit.

Deodată mă cuprinse iar panica și am apucat strâns marginea mesei. Eleganta cameră pătrată, cu perdele prinse cu șnur, covor moale și candelabre de cristal, ascundea multe, aerul plin de murmur era impregnat de o amenințare blândă. „Ține-te bine”, mi-am spus. „Nu mișca.” Am privit ușile și ferestrele, calculând distanțele. Trebuia să ies.

Luminile se stinseră și se aprinseră, iar unul dintre chelneri anunță:

— Ora închiderii, domnilor.

Se auzi un zgomot de scaune împinse de la locul lor.

Am coborât cu liftul. Len spuse, în timp ce ieșeam:

— E încă devreme, de ce n-ați veni toți la mine să mai bem ceva? Ai putea să te uiți la obiectivul meu.

Peter îi răspunse:

— Grozav. Mi-ar face plăcere.

Am ieșit pe ușile de sticlă. L-am luat pe Peter de braț și-am mers împreună. Ainsley îl despărțise pe Len de noi și îi permitea s-o rețină destul de în urmă.

Pe stradă aerul era mai răcoros; adia o briză ușoară. Am dat drumul brațului lui Peter și am început să alerg.

9

Alergam de-a lungul trotuarului. După primul minut am fost surprinsă să-mi descopăr picioarele mișcându-se, întrebându-mă cum am început, dar nu m-am oprit.

Ceilalți erau atât de uimiți, că nu făcură absolut nimic pe moment. Apoi Peter urlă:

— Marian! Unde dracu' te duci?

Am remarcat furia din vocea lui: ăsta era un păcat de neiertat, pentru că era public. N-am răspuns, dar m-am uitat peste umăr în timp ce alergam. Peter și Len începuseră să alerge după mine. Apoi amândoi se opriră și l-am auzit pe Peter strigând:

— Merg să iau mașina și să i-o iau înainte, încearcă s-o ții departe de strada principală, apoi se întoarse alergând în cealaltă direcție.

Asta m-a tulburat – m-aș fi așteptat ca Peter să alerge după mine, în schimb, Len era cel care galopa greoi în spatele meu. Am întors capul înainte, tocmai la timp să evit ciocnirea cu un bătrân care ieșea dintr-un restaurant târșâindu-și picioarele, apoi am privit iarăși în spate. Ainsley ezitase, neștiind pe care dintre ei să-l urmeze, dar acum țâșni în direcția în care o luase Peter. Am văzut-o poticnindu-se după colț, într-o mișcare bruscă de volane alb și roz.

Mi se tăiase deja respirația, dar aveam un avans bun în fața lor. Îmi puteam permite să încetinesc. Fiecare stâlp electric pe care îl depășeam devenea un semn care-mi marca distanța în cursă, părea o realizare și un fel de împlinire să-i las unul câte unul în urmă. Fiind ora închiderii barurilor, erau destul de mulți oameni pe stradă. Am rânjit spre ei și le-am făcut câtorva semne cu mâna din fugă, aproape râzând de surpriza de pe fețele lor. Eram plină de o beție a vitezei, era ca un joc de-a leapșa.

— Hei! Marian! Oprește-te! striga Len din când în când în spatele meu.

Apoi mașina lui Peter dădu colțul în fața mea, pe strada principală. Trebuie să fi mers în jurul cvartalului. E perfect, m-am gândit, trebuie să treacă pe cealaltă bandă, nu va putea să mă ajungă.

Mașina venea spre mine, pe partea cealaltă a drumului; dar apăru o spărtură în linia traficului, așa că țâșni înainte învârtindu-se într-o întoarcere nechibzuită în formă de U. Mergea paralel cu mine acum, încetinind. Puteam vedea fața lui Ainsley, rotundă, inexpressivă, zgâindu-se la mine, ca o lună prin geamul din spate.

Deodată nu-mi mai păru un joc. Forma boantă, de tanc, era amenințătoare. Era amenințător că Peter nu mă urmărise alergând, ci se închisese în armura unei mașini deși, bineînțeles, acesta era un lucru logic. Într-un minut, mașina va opri, portiera se va deschide... încotro să merg?

De-acum trecusem de magazine și restaurante și ajunsesem la un șir de case mari, vechi, așezate la mare distanță de stradă, despre care știam că cele mai multe nu mai erau locuite, ci fuseseră transformate în cabinete dentare și case de modă. Am găsit o poartă din fier forjat deschisă. Am trecut prin ea și am alergat pe aleea pietruită.

Trebuie să fi fost un fel de club particular. Ușa din fața casei avea o tendă peste ea și ferestrele erau luminate. În timp ce ezitam, auzind pașii lui Len ce răsunau mai aproape pe trotuar, ușa din față se deschise.

Nu puteam fi prinsă acolo; știam că e proprietate privată. Am sărit peste micul gard viu de la marginea aleii și m-am furișat în diagonală peste pajiște, în umbră. Mi l-am imaginat pe Len, fugind de mânca pământul și izbindu-se de forțele ultragiante ale societății, pe care mi le închipuiam ca un grup de doamne de vârstă mijlocie, în rochii de seară, și am avut pe moment muștrări de conștiință. Era prietenul meu. Dar luase atitudine împotriva mea și trebuia să plătească.

În întuneric, lângă casă, m-am oprit să analizez. În spatele meu era Len; pe o parte era casa și pe celelalte două părți puteam vedea ceva mai solid decât întunericul blocându-mi

drumul. Era zidul de cărămidă, legat de poarta de fier de la intrare; părea să se continue de jur împrejurul casei. Trebuia să-l escaladez.

Mi-am făcut drum printr-o masă de tufişuri înţepătoare. Zidul era doar la înălţimea umărului; mi-am scos pantofii şi i-am aruncat dincolo, apoi m-am căţărat, folosind drept sprijin pentru picioare ramuri şi cărămizi din zid, ieşite în afară. Ceva se sfâşie. Sângele îmi pulsa în urechi.

Am închis ochii, am îngenuncheat un moment pe vârful zidului, clătinându-mă ameţită, şi mi-am dat drumul de-a-ndărăteala.

M-am simţit prinsă, aşezată pe pământ şi scuturată. Era Peter, care mă pândise, pesemne, şi aşteptase acolo la marginea străzii, ştiind că voi escalada zidul.

— Ce dracu' te-a apucat? zise el cu voce aspră.

Faţa lui, în lumina felinarelor, era în parte supărată, în parte alarmată.

— Te simţi bine?

M-am rezemat de el şi am ridicat mâna să-i ating gâtul. Uşurarea de a fi oprită şi ţinută în braţe, de a auzi iarăşi vocea obişnuită a lui Peter şi de a şti că el e adevărat, fu atât de mare, că am început să râd nestăpânit.

— Mă simt bine, am spus, sigur că da. Nu ştiu ce m-a apucat.

— Atunci pune-ţi pantofii, zise Peter, întinzându-i spre mine.

Era supărat, dar nu avea de gând să facă scandal. Len se ridică peste zid şi ateriză cu o bufnitură. Respira greu.

— Ai prins-o? Bun. Să ieşim de-aici, înainte ca oamenii aştia să trimită poliţia după noi.

Maşina era chiar acolo. Peter îmi deschise uşa din faţă şi m-am strecurat înăuntru; Len trecu pe locul din spate, cu Ainsley. Tot ce mi-a spus a fost:

— Nu credeam că eşti genul isteric.

Ainsley nu spuse nimic. Ieşirăm din curbă şi dădurăm colţul; Len dădea indicaţii. Aş fi preferat să merg acasă, dar

nu voiam să-i mai fac necazuri lui Peter în seara aceea. Mi-am îndreptat spatele și mi-am încrucișat mâinile în poală.

Am parcat lângă clădirea în care locuia Len, care, după cum puteam ghici în întuneric, era din cărămidă maronie, cam dărăpănată, ca și când urma să se prăbușească, cu ieșirea de incendiu pe peretele din afară. Nu exista lift, numai scări scârțâitoare, cu balustrade de lemn întunecat. Am urcat câte doi.

Apartamentul era micuț, numai o cameră, cu o baie deschizându-se într-o parte și o bucătărie în cealaltă. Era cam în dezordine, cu valize pe podea, și cărți, și haine împrăștiate: evident, Len nu terminase cu mutatul. Patul era imediat în stânga ușii, desfăcându-se ca un divan, iar eu mi-am aruncat pantofii din picioare și m-am prăbușit pe el. Resimțeam urmările goanei, iar mușchii începeau să mă doară de oboseală.

Len ne turnă la toți trei porții generoase de coniac, cotrobăi prin bucătărie reușind să găsească niște cola pentru Ainsley, și puse un disc. Apoi el și Peter începură să se fâțâie cu două aparate de fotografiat, vârând în ele diferite lentile, uitându-se prin ele și schimbând informații despre timpul de expunere. Mă simțeam dezumflată. Eram plină de căință, dar nu era nicio posibilitate de ispășire. Dacă aș fi putut fi singură cu Peter ar fi fost altfel, mă gândeam: el putea să mă ierte.

Ainsley nu era de niciun ajutor. Am înțeles că ea va continua cu jocul de fetiță-care-trebuie-văzută-dar-nu-și-auzită, drept cea mai sigură cale de urmat. Se așezase într-un balansoar rotund, la fel cu cel din curtea din spatele casei Clarei, doar că acesta avea o husă din catifea matlasată, de culoarea gălbenușului de ou. Încercasem aceste huse înainte. Sunt prinse cu elastic și alunecă, de obicei, de pe marginile scaunului, dacă te agiți prea mult, strângându-se în jurul tău. Totuși, Ainsley stătea destul de liniștită, ținându-și paharul cu cola în poală și contemplându-și propria reflexie pe suprafața brună dinăuntru. Nu sugera

nici plăcere, nici plictiseală; răbdarea ei inertă era aceea a unei plante carnivore, dintr-o, mlaștină, cu frunzele ei bulboase, pe jumătate pline cu lichid, așteptând vreo insectă să fie atrasă, înecată și digerată.

Mă sprijineam cu spatele de perete, sorbindu-mi coniacul, sunetul vocilor și al muzicii lovindu-se de mine ca valurile. Probabil că presiunea corpului meu împinsese puțin patul înainte, în orice caz, fără să mă gândesc prea mult la ceva, am întors capul și am privit în jos. Începea să mi se pară foarte atrăgător spațiul rece, întunecos, dintre pat și perete.

Va fi liniște acolo jos, mă gândeam, și mai puțin umed. Am pus paharul pe masa de telefon de lângă pat și am privit repede prin cameră. Toți erau ocupați; nimeni nu va observa.

O clipă mai târziu eram înghesuită între pat și perete, în afara vederii, dar într-un loc deloc confortabil.

— Asta nu ajunge, mi-am zis. Trebuie să trec chiar dedesubt. Va fi ca într-un cort.

Nu-mi trecu prin minte să mă cațăr înapoi. Am îndepărtat patul de perete, cât de silențios am putut, folosindu-mi corpul ca pe o pârghie, am ridicat marginea cu franjuri a cuverturii și m-am strecurat înăuntru ca o scrisoare printr-o fantă. Era strâmt: traversele erau neobișnuit de joase pentru un pat și am fost obligată să mă întind perfect orizontal pe podea. Am împins, puțin câte puțin, patul înapoi, făcându-l una cu peretele.

Era destul de strâmt. În plus, rotocoale mari și ciorchini de praf erau adunați straturi-straturi pe podea, ca niște resturi de pâine mucegăită. (Ce porc e Len ăsta! mi-am zis indignată. Nu-și mătură sub pat, apoi am cumpănit din nou: locuia aici de puțin timp și o parte din praf trebuia să fi rămas de la cine locuise înainte.) Dar semiîntunericul, colorat portocaliu prin filtrul cuverturii care mă înconjură ca o cortină din toate părțile, răcoarea și singurătatea erau plăcute. Muzica răgușită, râsul sacadat și vocile monotone ajungeau la mine înăbușite de saltea. În ciuda spațiului strâmt și al prafului, eram bucuroasă că nu trebuie să stau

acolo, în strălucirea fierbinte, răsunătoare, a camerei. Deși mă aflam doar cu două sau trei picioare mai jos decât restul, mă gândeam la cameră ca la „acolo sus”. Eu însămi eram sub pământ, îmi săpasem o vizuină personală. Mă simțeam bine.

O voce bărbătească, a lui Peter cred, zise tare:

— Hei, unde e Marian?

O alta răspunse:

— A, probabil la baie.

Am zâmbit în sinea mea. Ce satisfacție să fii singura care știe unde te afli de fapt.

Totuși, poziția devenea din ce în ce mai incomodă. Mușchii gâtului mă dureau și voiam să mă întind; eram gata să strănut. Începeam să doresc ca ei să se grăbească să-și dea seama că am dispărut și să mă caute. Nu-mi mai aminteam ce motive serioase mă puseseră să mă înghesui sub patul lui Len, în primul rând. Era ridicol: voi fi toată acoperită cu praf când voi ieși.

Dar, după ce făcusem pasul, refuzam să mă întorc. Ar fi lipsit de demnitate să mă târăsc afară de sub cuvertură, lăsând urme de praf, ca o gărgăriță ieșind dintr-un butoi cu făină. Ar fi însemnat să admit că greșisem. Acolo eram și acolo aveam să rămân până când voi fi scoasă cu forța.

Resentimentul meu față de Peter, pentru că mă lăsa să rămân strivită sub pat, în timp ce el se mișca acolo sus, în libertate, în aer liber, trăncănind despre timpi de expunere, mă făcu să mă gândesc la ultimele patru luni. Toată vara evoluaserăm într-un anumit sens, deși nu părea să fie o evoluție: ne amăgiserăm crezând că suntem statici. Ainsley mă prevenise că Peter mă monopoliza, nu vedea niciun motiv să nu „diversific legăturile”, după cum zisese ea. Asta era foarte bine în cazul ei, dar eu nu puteam trece peste senzația subiectivă că mai mult de unul odată era necinstit. Totuși, asta mă lăsase într-un fel de gol. Peter și cu mine am evitat să vorbim despre viitor pentru că știam că nu conta: nu eram, de fapt, un cuplu. Totuși, ceva din mine a decis că

formam un cuplu cu siguranță, asta era explicația pentru criza de la toaletă și pentru fuga mea. Evadam din realitate. Acum, în acest moment, trebuia s-o înfrunt. Trebuia să hotărâsc ce voiam să fac. Cineva se așeză greoi pe pat, strivindu-mă de podea. Am scos un cârâit prăfuit.

— Ce dracu'! exclamă oricine-ar fi fost și se ridică. E cineva sub pat.

Îi auzeam sfātuindu-se, pe un ton scăzut, apoi Peter strigă, mai tare decât era necesar:

— Marian, ești sub pat?

— Da, am răspuns cu o voce neutră.

Hotărâsem să fiu evazivă în privința întregii afaceri.

— Ei bine, ar fi mai bine să ieși acum, zise el grijuliu. Cred că e timpul să plecăm.

Mă tratau ca pe un copil cu toane, care s-a încuiat într-un dulap și trebuie să fie ademenit ca să iasă de acolo. Eram amuzată și indignată. M-am gândit să spun „Nu vreau”, dar am hotărât că ar putea fi ultima lovitură pentru Peter, iar Len era chiar în stare să spună:

— A, las-o să stea acolo jos toată noaptea, la naiba, *mie* nu-mi pasă. Așa trebuie să te porți cu ele. Indiferent ce-o roade, asta o s-o calmeze.

Așa că, în loc de asta, am spus:

— Nu pot, m-am înțepenit!

Am încercat să mă mișc; *eram*, într-adevăr, înțepenită. Sus, deasupra, ținură altă consfătuire.

— O să ridicăm patul, strigă Peter, și atunci să ieși afară, ai auzit?

I-am auzit dându-și unul altuia ordine. Urma să fie o demonstrație majoră de pricepere inginerească. Se auzi un târșăit de pantofi în timp ce-și luară pozițiile și găsiră puncte de sprijin. Apoi Peter zise:

— Sus! și patul se ridică în aer, iar eu am zbughit-o cu spatele, ca un crab când piatra sub care se ascundea a fost deranjată.

Peter mă ridică în picioare. Fiecare părticică din rochie îmi era căptușită și garnisită cu praf. Amândoi începură să mă scuture, râzând.

— Ce dracu' făceai acolo jos? întrebă Peter.

Puteam ghici după felul în care culegeau scamele mai mari de praf, cu încetineală și făcând un efort să se concentreze, că dăduseră gata o groază de coniac în timp ce eu eram dedesubt.

— Era mai liniște, am zis îmbufnată.

— Trebuia să-mi spui că te-ai înțepenit! zise el cu mărinimoasă galanterie. Te-aș fi scos afară. Arăți groaznic.

Avea un aer de superioritate și era amuzat.

— A, am spus, nu voiam să vă întrerup.

Înțelesesem de-acum care era starea mea dominantă: furia.

Acul fierbinte al mâniei din vocea mea trebuie să fi pătruns prin învelișul euforiei lui Peter. Se dădu un pas înapoi; ochii lui părură să mă măsoare cu răceală. Mă luă de partea de sus a brațului, ca și când m-ar fi arestat pentru traversarea ilegală a străzii, și se întoarse spre Len.

— Cred că, într-adevăr, ar trebui să mergem acum, zise el. A fost foarte plăcut. Sper că ne vom reîntâlni curând. Mi-ar plăcea să văd ce spui de trepidul meu.

În cealaltă parte a camerei, Ainsley se debarasa de husa de catifea a scaunului și se ridică.

Mi-am smuls brațul din mâna lui Peter. Am spus cu răceală:

— Nu mă întorc cu tine. Merg pe jos acasă, și am ieșit în fugă pe ușă.

— Fă ce dracu' vrei, zise Peter, dar o porni după mine, abandonând-o pe Ainsley sortii.

În timp ce coboram în fugă scările înguste, l-am auzit pe Len zicând:

— N-ai vrea să mai bem ceva, Ainsley? O să am grijă să ajungi acasă în siguranță; mai bine lasă-i pe cei doi porumbei să-și aranjeze afacerile.

Iar pe Ainsley protestând alarmată:

— Oh, nu cred că ar trebui...

Odată ajunsă afară, m-am simțit mult mai bine. Mă smulsesem; din ce sau pentru ce, nu știam. Deși nu eram deloc sigură de ce acționasem în felul acesta, cel puțin făcusem ceva. Un fel de hotărâre fusese luată, ceva se terminase. După acea violență, după acea demonstrație publică și, dintr-odată, pentru mine, deranjantă, nu putea fi vorba de împăcare: deși, acum că mă îndepărtam, nu simțeam deloc iritare față de Peter. Îmi trecu prin minte, în mod absurd, că fusese o relație atât de pașnică: până în ziua aceea nu ne certasem niciodată. Nu existase niciun motiv să ne certăm. Am privit în urmă: Peter nu se zărea nicăieri. Am mers de-a lungul străzilor pustii, pe lângă șirurile de clădiri vechi, spre cea mai apropiată stradă principală, de unde puteam lua un autobuz. La ora aceea, totuși (ce oră era?) voi avea mult de așteptat. Gândul mă neliniști: vântul era acum mai puternic și mai rece, iar fulgerele păreau că se apropie cu fiecare clipă. În depărtare începea să tune. Purtam doar o rochie subțire de vară. M-am întrebat dacă aveam destui bani să iau un taxi, m-am oprit să-i număr și am descoperit că n-aveam.

Mergeam spre nord de vreo zece minute, pe lângă magazinele închise, luminate glacial, când am văzut mașina lui Peter apropiindu-se de bordură cam la o sută de metri în fața mea. A coborât din mașină și a rămas în picioare pe trotuarul gol, așteptând. Mi-am continuat drumul, fără să încetinesc sau să schimb direcția. Cu siguranță, nu mai aveam niciun motiv să fug. Nu mai eram un cuplu.

Când am ajuns în dreptul lui, păși în față.

— Îmi dai voie, zise el, cu politețe glacială, să te conduc acasă? N-aș vrea să te văd udă learcă.

În timp ce vorbea, începuseră să cadă primii stropi grei, de ploaie.

Am ezitat. De ce făcea asta? Putea fi doar acel motiv formal care îl determina să deschidă ușile mașinii – aproape un gest

reflex – în care caz puteam accepta favoarea la fel de formal, fără niciun pericol; dar ce implica, de fapt, urcatul în mașină? L-am studiat: era clar că băuse prea mult, deși, la fel de clar era că se controla aproape perfect. Ochiul îi erau puțin tulburi, adevărat, dar își ținea corpul drept.

— Ei bine, am spus cu îndoială, aș prefera să merg pe jos. Îți mulțumesc, totuși.

— Hai, Marian, termină, nu fi copil, zise el brusc și mă luă de braț.

M-am lăsat dusă în mașină și așezată pe locul din față. Opuneam, cred, rezistență; dar nu țineam în mod deosebit să mă plouă.

Urcă, trânti ușa și porni motorul.

— Acum poate o să-mi spui ce-a fost toată prostia aceea, zise el supărat.

Am cotit și ploaia lovi, izbită în parbriz de rafalele puternice de vânt. În orice moment urma să toarne cu găleata, așa cum obișnuia să zică una din strămătușile mele.

— N-am cerut să fiu condusă acasă, am spus, eschivându-mă de la un răspuns precis.

Eram convinsă că nu fusese o prostie, dar la fel de conștientă că părea foarte mult o prostie pentru un observator din afară. Nu voiam să discut despre asta; în direcția aceea nu putea fi decât o fundătură. Stăteam dreaptă pe locul din față, privind țintă prin geamul dincolo de care nu puteam vedea aproape nimic.

— De ce dracu' trebuia să strici o seară foarte reușită n-o să știi niciodată, zise el ignorându-mi remarca.

Se auzi bubuitul unui tunet.

— Nu mi se pare că v-am stricat-o prea mult, am spus. *V-ați distrat* destul de bine.

— Oh, deci asta era. Nu te-am distrat destul. Conversația noastră te-a plictisit, nu ți-am dat destulă atenție. Ei bine, data viitoare vom ști să te scutim de efortul de a veni cu noi.

Asta mi se păru chiar nedrept. La urma urmei, Len era prietenul meu.

— Știi ce? Len e prietenul *meu*, am spus.

Vocea începea să-mi tremure.

— Nu vād de ce n-aș dori să vorbesc și eu puțin cu el, când tocmai s-a întors din Anglia.

Am știut, chiar în timp ce vorbeam, că nu Len era problema.

— Ainsley s-a purtat ca lumea, tu de ce n-ai putut? Necazul cu *tine*, zise el sălbatic, este că-ți respingi feminitatea.

Aprobarea față de Ainsley era o împunsătură rea.

— Oh, la dracu' cu feminitatea mea! am strigat eu. Feminitatea n-are nimic de-a face cu asta. Ai fost pur și simplu *nepolíticos!*

Manierele proaste, neintenționate, erau ceva de care Peter nu suporta să fie acuzat, și o știam. Îl situa în clasa indivizilor din reclamele pentru deodorante.

Aruncă repede o privire asupra mea, mijindu-și ochii, ca și când ar fi ținut. Apoi scrâșni din dinți și apăsă ucigător de tare pe accelerație. Ploaia curgea de-acum în torente: drumul, în față, când putea fi văzut, arăta ca o pânză solidă de apă. Când făcusem remarca, coboram o pantă și la viteza crescută brusc, mașina derapă, se învârti pe loc de două ori, alunecă înapoi, în jos, peste pajiștea înclinată a cuiva și se opri cu o zdruncinătură. Am auzit ceva pocnind.

— Maniacule! m-am văitat, când am ricoșat din bord și am realizat că nu sunt moartă. O să ne omori pe toți!

Probabil mă gândeam la mine la plural. Peter cobori geamul și-și scoase capul. Apoi începu să râdă.

— Le-am aranjat puțin gardul viu, zise el.

Apăsă pe accelerație. Roțile se învârtiră un moment, împrôșcând noroiul pajiștii și lăsând (cum am văzut mai târziu) două scobituri adânci și, cu un scrâșnet de mecanisme, ne ridicarăm peste marginea pajiștii, iarăși la drum.

Acum tremuram de un amestec de teamă, frig și furie.

— Întâi mă târăști în mașina ta, am spus clănțănind, și mă terorizezi din cauza sentimentelor tale de vinovăție, și apoi încerci să *mă omori!*

Peter mai râdea încă. Capul îi era ud learcă de la acea scurtă expunere la ploaie, și părul îi era lipit de cap, apa siroindu-i din el pe față.

— O să vadă o schimbare în peisajul grădinii lor, când se vor trezi dimineată, chicoti el.

Părea să găsească distrugerea intenționată a proprietății altora teribil de amuzantă.

— Pari să găsești distrugerea intenționată a proprietății altora teribil de amuzantă, am spus cu sarcasm.

— Ei, hai, nu fi așa nesuferită, răspunse el cu încântare.

Satisfacția lui față de ceea ce considera o demonstrație eficace de forță a mușchilor era evidentă. Mă irita că își atribuia sieși meritul datorat roților din spate ale mașinii.

— Peter, de ce nu poți fi *serios*? Nu ești decât un adolescent care a crescut prea mare.

Asta preferă să n-o ia în considerare. Mașina se opri cu smucituri.

— Am ajuns, zise el.

Am apucat mânerul ușii, intenționând, cred, să fac o remarcă finală, fără drept de replică, și să țâșnesc spre casă; dar el își puse mâna pe brațul meu:

— Mai bine așteaptă până se mai oprește puțin.

Întoarse cheia în contact și mișcarea ștergătoarelor se opri. Am rămas tăcuți, ascultând furtuna. Trebuie să fi fost chiar deasupra; fulgerele erau orbitoare și continue, fiecare zig-zag sfredelitor era urmat aproape pe loc de un tunet care ne asurzea, ca și când copacii unei păduri întregi s-ar fi despicat și s-ar fi prăbușit. În intervalele de întuneric, auzeam ploaia lovindu-se de mașină; apa intra înăuntru ca o pulbere fină, în jurul marginilor geamurilor închise.

— E un lucru bun că nu te-am lăsat să mergi pe jos acasă, zise Peter pe tonul omului care a luat o hotărâre fermă și potrivită.

Nu am putut decât să fiu de acord.

Într-un lung răstimp de lumină palpătoare, m-am întors și l-am văzut urmărindu-mă, cu fața ciudat umbrită și ochii strălucindu-i ca ai unui animal în raza farurilor unei mașini. Privirea insistentă îi era ușor amenințătoare. Apoi se aplecă spre mine și zise:

— Ai niște puf. Stai liniștită.

Măinile îi băjbăiră spre capul meu: desprinse stângaci, dar cu blândețe, un rest de praf prins în părul meu.

M-am simțit deodată moale ca un șervețel ud. Mi-am sprijinit fruntea de a lui și am închis ochii. Pielea îi era rece și umedă, iar răsuflarea lui mirosea a coniac.

— Deschide ochii, zise el.

Am făcut-o: aveam încă frunțile lipite una de cealaltă și m-am trezit, în clipa luminoasă care urmă, uitându-mă într-o mulțime de ochi.

— Ai opt ochi, am zis moale.

Am râs amândoi, și el m-a tras lângă el, și m-a sărutat. L-am cuprins cu brațele.

Am rămas așa, liniștiți, un timp, în mijlocul furtunii. Eram conștientă doar că eram foarte obosită și că trupul meu nu înceta să tremure.

— Nu știu ce-am avut în seara asta, am murmurat.

Îmi mângâie părul, iertând, înțelegând, făcând puțin pe stăpânul.

— Marian.

L-am simțit înghițind în gol. Nu puteam ghici acum dacă era corpul lui sau al meu cel care tremura; își strânse mai tare brațele în jurul meu.

— Cum crezi că ne-am descurca... cum crezi că ne-ar sta căsătoriți?

M-am tras înapoi.

Un fulger teribil, de un albastru puternic, foarte aproape, lumină interiorul mașinii. În timp ce ne priveam ținând, unul pe celălalt, m-am putut vedea, în acea scurtă lumină, mică și ovală, oglindită în ochii lui.

10

Când m-am trezit duminică dimineța – era mai aproape de duminică după-amiază – mintea mea era, la început, la fel de goală ca și când cineva mi-ar fi scobit interiorul craniului ca pe un pepene și mi-ar fi lăsat doar coaja să gândesc cu ea. Am privit prin cameră, abia recunoscând-o, ca pe un loc în care am mai fost cândva. Hainele îmi erau împrăștiate pe podea, aruncate și mototolite pe spătarul scaunului, ca fragmente rămase din expoziția unei sperietori în forma unei femei, în mărime naturală, iar interiorul gurii îl simțeam uscat și însetat. M-am ridicat și m-am îndreptat șovăitoare spre bucătărie.

Soarele cald și aerul proaspăt intrau prin geamul deschis al bucătăriei. Ainsley se sculase înaintea mea. Stătea aplecată, concentrându-se asupra a ceva ce era întins în fața ei, cu picioarele strânse și îndoite sub ea, pe scaun, cu părul căzându-i în cascade pe umeri. Din spate arăta ca o sirenă cocoțată pe o stâncă: o sirenă într-un halat murdar, de pluș verde. În jur, în vârful mesei presărate cu firimituri, zăceau resturile dejunului ei – steaua de mare, moale, a unei coji de banană, niște resturi de coajă de ou și coji maronii de pâine, naufragiate ici-colo, la-ntâmplare, ca bucăți de lemne care plutesc pe apă.

M-am dus la frigider și am scos sucul de roșii.

— Bună, am spus spatelui lui Ainsley.

Mă întrebam dacă puteam face față unui ou.

Ea se întoarse.

— Mda, zise ea.

— Ai ajuns cu bine acasă? am întrebat-o. A fost o adevărată furtună.

Mi-am turnat un pahar mare cu suc de roșii și l-am băut cu sete.

— Bineînțeles, zise ea. L-am pus să cheme un taxi. Am ajuns acasă chiar înainte să se stârnească furtuna, am fumat o țigară, am băut un whisky dublu și m-am băgat în

pat; Dumnezeuule, eram absolut epuizată. Să stai acolo, nemișcată, asta te obosește, iar apoi, după ce ai plecat, nu știam cum o să scap. Era ca și când ar fi trebuit să scap de o caracatiță gigantică, dar am reușit, în mare parte, prefăcându-mă proastă și speriată. Asta-i cât se poate de necesar în acest stadiu, să știi.

M-am uitat în vasul care stătea, fierbinte încă, pe una dintre plite.

— Ai terminat cu apa de fiert ouăle?

Am aprins aragazul.

— Ei, dar tu? Am fost destul de îngrijorată, mă gândeam că poate ești într-adevăr beată, sau ceva de genul ăsta; dacă nu te deranjează că-ți spun, te-ai purtat ca o idioată sadea.

— Ne-am logodit, am spus cam involuntar.

Știam că ea nu va fi de acord. Am vârat oul în cratiță; crăpă imediat. Era direct de la frigider și prea rece.

Ainsley își ridică sprâncenele abia vizibile; nu părea surprinsă.

— Ei bine, dacă aș fi în locul tău, m-aș căsători în America, va fi mai ușor să obții un divorț când vei avea nevoie de el. Vreau să spun că nu-l cunoști de fapt, nu-i așa? Dar, cel puțin, continuă ea veselă, Peter va câștiga în curând destul ca să puteți trăi separat când veți avea un copil, chiar dacă nu obții un divorț. Dar sper că nu te măriți imediat. Nu cred că știi ce faci.

— În subconștient, am spus, probabil că am vrut tot timpul să mă mărit cu Peter.

Asta o făcu să tacă. Era ca și când invocassem o zeitate.

Mi-am inspectat oul, care trimitea afară un tentacul semicongelat, ca o stridie ce explorează. Probabil e gata, mi-am zis, și l-am scos afară. Am aprins aragazul și pentru cafea și mi-am făcut loc pe fața de masă din mușama. Acum puteam vedea cu ce era ocupată Ainsley. Dăduse jos calendarul de pe peretele bucătăriei – avea un desen cu o fetiță într-o rochie demodată, așezată pe un balansoar, cu un coș de cireșe și un cățeluș alb – primesc unul în fiecare an de

la un văr de-al treilea care are o benzinărie, acolo acasă – și făcea semne criptice pe el, cu creionul.

— Ce faci? am întrebat.

Am ciocnit tare oul de marginea farfuriei și mi-am vârât degetul mare în el. După toate astea nici nu era gata. L-am turnat în farfurie și l-am amestecat.

— Îmi pun la punct strategia, zise ea cu o voce prozaică.

— Zău, Ainsley, nu înțeleg cum poți avea atâta sânge-rece în privința asta, am spus, privind numerele negre în șirurile lor ordonate.

— Dar am nevoie de un tată pentru copilul meu!

Tonul ei lăsa să se înțeleagă că încercam să smulg pâinea de la gura văduvelor și orfanilor din lumea întreagă, încarnați în ea, pe moment.

— Perfect de acord, dar de ce Len? Vreau să spun că ar putea deveni complicat cu el, la urma urmei, e prietenul meu și a avut o perioadă mai grea în ultima vreme; n-aș vrea să-l văd necăjit. Nu sunt alții destui în jur?

— Nu acum, sau cel puțin niciunul care să fie un specimen atât de bun, zise ea rezonabil, și, într-un fel, mi-ar plăcea să am un copil la primăvară. Mi-ar plăcea un copil de primăvară; sau de la începutul verii. Asta înseamnă că și-ar putea serba zilele de naștere în curtea din spate și nu în casă, ar fi mai puțin gălăgios...

— Te-ai interesat de strămoșii lui? am întrebat acru, luând cu lingura ultima firimitură de ou.

— Oh, da, zise Ainsley cu entuziasm, am avut o scurtă conversație, chiar înainte de a-mi face avansuri. Am descoperit că tatăl său a studiat la universitate. Cel puțin nu cred să fie cretini în familia lui, iar el nici nu are alergii. Voiam să aflu dacă are RH-ul negativ, dar asta ar cam fi atras atenția, nu crezi? Și *lucrează* la televiziune, asta înseamnă că trebuie să aibă ceva artistic în el, pe undeva. N-am putut afla prea multe despre bunici, dar nu poți fi prea selectivă în privința eredității căci ar însemna să aștepți la

infini. Oricum, genetica e înşelătoare, continuă ea; unele genii adevărate au copii care nu sunt deloc străluciţi.

Puse un semn care arăta decisiv, pe calendar, şi se încruntă la el. Semăna, înfricoşător de mult cu un general ce punea la cale o campanie majoră.

— Ainsley, ceea ce-ţi trebuie este o hartă exactă a dormitorului tău, am spus, sau nu, o hartă în relief. Sau o fotografie aeriană. Atunci ai putea trage mici săgeţi şi linii punctate pe ea şi un X la punctul de întâlnire.

— Te rog, nu fi frivolă, zise ea.

Acum număra în surdina.

— Când o să fie? Măine?

— Aşteaptă un moment, zise ea şi continuă să numere. Nu. Nu poate fi pentru o vreme. Cel puţin o lună, oricum. Vezi, trebuie să mă asigur că prima dată va fi suficient; sau a doua.

— Prima dată?

— Da, zise ea, am pus totul la punct. Va fi totuşi o problemă, vezi, totul depinde de psihologia lui. Aş pune pariu că e genul care s-ar speria dacă aş părea prea dornică. Trebuie să-i las o anumită libertate. Pentru că îndată ce ajunge unde vrea, parcă aud, va începe cu vechea melodie despre ce-ar fi să nu ne mai vedem, n-aş vrea să devină prea serioasă treaba, niciunul nu trebuie să fie legat şi aşa mai departe. Şi se va evapora. Nu voi putea să-l sun când e într-adevăr esenţial, mă va acuza că încep să-i monopolizez timpul, sau că am *pretenţii* asupra lui, sau aşa ceva. Dar atâta timp cât nu mă are, zise ea, pot eu să-l am oricând am nevoie.

Am meditat împreună câteva momente.

— Locul va fi şi el o problemă, zise ea. Totul trebuie să pară întâmplător. Un moment de pasiune. Rezistenţa mea care cedează, sunt luată prin surprindere şi aşa mai departe.

Zâmbi scurt.

— Orice aranjament prealabil, să-l întâlnesc la motel, de exemplu, n-ar merge deloc. Așa că trebuie să fie ori la el, ori aici.

— Aici?

— Dacă va fi necesar, zise ea ferm, alunecând din scaun.

Am tăcut: gândul la Leonard Slank, dezbrăcat, sub același acoperiș care o adăpostea pe doamna de jos și arborele ei genealogic înrămat, mă tulbura; era aproape un sacrilegiu.

Ainsley intră în dormitor luând calendarul cu ea și fredonând pentru sine cu un aer preocupat. M-am așezat gândindu-mă la Len. Aveam din nou muștrări de conștiință, că îl las să fie dus, cu ghirlande de flori, spre pieirea lui, fără cel puțin un cuvânt de avertizare. Bineînțeles, bănuiam că și-o căutase singur într-un fel, iar Ainsley părea hotărâtă să nu aibă alte pretenții față de indiferent cine ar fi ales pentru această oarecum îndoielnică – fiind anonimă – onoare. Dacă Leonard ar fi fost cel puțin tipul standard de bărbat afemeiat, n-aș fi fost îngrijorată. Dar era, cu siguranță, reflectam eu în timp ce-mi sorbeam cafeaua, o creatură mai complexă și mai delicat armonizată. Era, în mod conștient, un vânător de fuste dezmățat, de acord; dar nu era adevărat, cum spusese Joe, că nu are simț etic. În felul său sucit, era un fel de moralist pervertit. Îi plăcea să vorbească ca și când toată lumea nu umbla decât după bani și sex, dar când cineva oferea o demonstrație a teoriilor sale în viața reală, reacționa cu invective critice aprinse. Amestecul lui de cinism și idealism era în strânsă legătură cu preferința pentru „coruperea”, cum o numea el, a fetelor necoapte, opuse celor din specia mai coaptă. Cea presupus pură, de neatins, îl atrăgea pe idealistul din el; dar, îndată ce era obținută, cinicul o considera stricată și o dădea la o parte. „S-a dovedit a fi exact la fel cu restul”, remarcă el acru. Pe femeile pe care le considera, într-adevăr, de neatins, nevestele prietenilor, de exemplu, le trata cu devoțiune. Le acorda încredere într-un grad inimaginabil, pur și simplu pentru că nu era niciodată obligat de cinismul său să le testeze: erau nu numai

inatacabile, dar și prea bătrâne pentru el, oricum. Pe Clara, de exemplu, o idolatriza. Uneori arăta o gingășie deosebită, un sentimentalism de prost gust, pentru oamenii care-i plăceau, puțini la număr; dar, în ciuda acestui fapt, femeile îl acuzau mereu că e misogin, și bărbații că e mizantrop și probabil era și una, și alta.

Oricum, nu mă puteam gândi la niciun mod concret în care folosirea lui de către Ainsley, așa cum plănuiise, îi putea face un rău iremediabil sau de vreun alt fel, așa că l-am încredințat oricărui inger păzitor, inflexibil, cu ochelari cu rame de baga, pe care l-ar fi putut avea, mi-am terminat restul de cafea și m-am dus să mă îmbrac. După aceea am sunat-o pe Clara să-i spun noutățile; reacția lui Ainsley nu fusese satisfăcătoare.

Clara păru încântată, dar îmi dădu un răspuns ambiguu:

— A, bine, zise ea, Joe va fi încântat. Spunea mereu, în ultima vreme, că e timpul să te stabilești la casa ta.

M-am simțit ușor iritată: la urma urmei nu eram de treizeci și cinci de ani și disperată. Vorbea ca și când făceam pur și simplu un pas prudent. Am reflectat însă că oamenii din afara unei relații nu erau de așteptat s-o înțeleagă. Restul conversației fu despre tulburările ei digestive.

În timp ce spălam farfuriile de la micul dejun, am auzit pași urcând scările spre noi. Asta era o altă variațiune a figurii cu deschisul ușii, folosită de doamna de jos: lăsa oamenii să intre, în liniște, fără să-i anunțe, de obicei, în momente de relaxare cum sunt după-amiezile de duminică, fără îndoială sperând că vom fi surprinse într-o situație jenantă, cu părul pe bigudiuri sau căzut în lațe, ori lăfăindu-ne în halatele de baie.

— Bună! zise o voce pe la jumătatea drumului.

Era a lui Peter. Își asumase deja privilegiul unor vizite neanunțate.

— A, *bună*, i-am răspuns, luându-mi tonul obișnuit dar primitiv. Tocmai spălam vasele, am adăugat proteste, în timp ce capul lui apărea deasupra scării.

Am lăsat restul vaselor în chiuvetă și mi-am șters mâinile de șorț. Intră în bucătărie.

— Doamne, zise el, judecând după mahmureala pe care o aveam când m-am trezit, trebuie să fi fost beat turtă, azi-noapte. Cred că am făcut-o lată. Azi-dimineață aveam în gură gustul interiorului unui pantof de sport.

Tonul lui era pe jumătate mândru, pe jumătate umil. Ne-am privit unul pe celălalt, prudenți. Dacă urma să fie vreo retractare de vreo parte, acesta era momentul; totul putea fi pus pe seama chimiei organice. Dar niciunul dintre noi nu dădu înapoi. În cele din urmă, Peter îmi rânji, un rânjet satisfăcut dar nervos.

Am spus, înțelegătoare:

— Oh, asta-i destul de rău. Ai băut *cam mult*. Vrei o cafea?

— Aș vrea, zise el, veni spre mine și mă sărută superficial pe obraz, apoi se prăbuși pe unul din scaunele de bucătărie. Apropo, scuză-mă că n-am sunat înainte – pur și simplu aveam chef să te văd.

— E în regulă, am spus.

Arăta, într-adevăr, mahmur. Era îmbrăcat neglijent, dar e imposibil ca Peter să se îmbrace cu neglijență nestudiată. Neglijența lui era aranjată; era neras cu meticulozitate, și șosetele se potriveau cu petele de vopsea de pe cămașa sport. Am pus de cafea.

— Mda! exclamă el, la fel ca Ainsley, dar cu un accent diferit.

Suna ca și când ar fi cumpărat o mașină nouă, strălucitoare. I-am răspuns cu un zâmbet blând, liniștitor; adică voiam ca zâmbetul să exprime tandrețe, dar îmi simțeam gura țeapănă, și strălucitoare, și oarecum costisitoare.

Am turnat cafeaua în două cești, am scos laptele și m-am așezat pe celălalt scaun de bucătărie. El își puse una din mâini peste a mea.

— Știi, îmi zise, nu cred că intenționez – ce s-a întâmplat azi-noapte – deloc.

Am aprobat: nici eu nu credeam.

— Cred că fugeam de asta.

— Și eu la fel.

— Dar cred că aveai dreptate în privința lui Trigger. Și poate că aveam de gând, fără s-o știu. Un bărbat trebuie să-și întemeieze un cămin odată și odată, iar eu am douăzeci și șase de ani.

Îl vedeam într-o lumină nouă: se metamorfoza acolo, în bucătărie, transformându-se dintr-un tânăr celibatar fără griji, într-un salvator din haos, un furnizor de stabilitate. Undeva, în tenebrele de la Seymour Surveys, o mână invizibilă îmi ștergea semnătura.

— Și acum că lucrurile sunt stabilite, simt că voi fi mai fericit. Un bărbat nu poate să umble brambura la nesfârșit. Va fi mult mai bine cu timpul și pentru slujba mea, clienților le place să știe că ai o nevastă; oamenii devin suspicioși în privința unui bărbat neînsurat, după o anumită vârstă; încep să creadă că ești homosexual, sau așa ceva.

Făcu o pauză, apoi continuă.

— Și mai e ceva în ceea ce te privește, Marian, știu că pot întotdeauna conta pe tine. Cele mai multe femei sunt cam fără minte, dar tu ești o fată atât de înțeleaptă. Poate că nu știi asta, dar eu întotdeauna m-am gândit că ăsta e primul lucru pe care trebuie să-l cauți când vine timpul să-ți alegi o nevastă.

Nu mă simțeam prea înțeleaptă. Am plecat ochii cu modestie, fixându-i pe un miez de pâine prăjită care-mi scăpase când ștersesem masa. Nu prea știam ce-ar trebui să spun. „Și tu ești foarte înțelept” nu părea potrivit.

— Și eu sunt foarte fericită, am spus. Hai să ne bem cafeaua în camera de zi.

M-a urmat înăuntru; ne-am așezat ceștile pe masa rotundă de cafea și am luat loc pe canapea.

— Îmi place camera asta, zise el, aruncând o privire în jur. E atât de intimă.

Mă luă pe după umeri și stăteam în ceea ce speram că era o tăcere plină de fericire. Eram stângaci unul cu celălalt. Nu mai aveam supozițiile, urmele și cărările relației noastre anterioare care să ne ghideze. Până le vom fi stabilit pe cele noi, nu prea vom ști ce să facem sau să spunem.

Peter chicoti pentru sine.

— Ce e așa de amuzant? am întrebat.

— A, nu cine știe ce. Când am mers să scot mașina am găsit trei crengi prinse dedesubt, așa că am trecut pe lângă pajiștea aceea. Le-am făcut o spărtură perfectă în gardul viu.

Era încă satisfăcut de el datorită întâmplării aceleia.

— Prostuț mare ce ești, am spus cu duioșie.

Intuiam agitația simțului de proprietate. Deci acest obiect îmi aparține *mie*. Mi-am sprijinit capul de umărul lui.

— Când vrei să ne căsătorim? zise el aproape îmbufnat.

Primul meu impuls a fost să răspund cu frivolitatea evazivă pe care o foloseam întotdeauna înainte, când îmi puneam întrebări serioase despre mine: „Ce-ai zice de Sfântu’ Așteaptă?” Dar, în loc de asta, am auzit o voce moale, catifelată, pe care de-abia am recunoscut-o, zicând:

— Aș prefera să te las pe tine să hotărăști asta. Aș prefera să te las să iei tu marile decizii.

Eram uluită de mine. Nu spuseseam nici pe departe nimic asemănător înainte. Lucru ciudat era că asta dorisem să spun.

11

Peter plecă devreme. Spuse că mai are nevoie să doarmă și mă sfătui să fac la fel. Dar eu nu eram deloc obosită. Eram plină de acea energie care refuza să se consume singură în căutările febrile pe care le-am făcut prin apartament. După-amiaza asta avea acea calitate specială de pustiu jalnic, pe care am legat-o întotdeauna de după-amiezile târzii de duminică, din copilărie: sentimentul că nu ai nimic de făcut.

Am terminat de spălat vasele, am așezat cuțitele, furculițele și lingurile în despărțiturile lor din sertarul de la bucătărie, deși știam că nu vor sta mult acolo, am frunzărit revistele din camera de zi pentru a șaptea oară, atenția mea oprindu-se scurt, dar cu semnificație nouă, pe titluri ca: „ADOPTIA: DA SAU NU?”, „EȘTI ÎNDRĂGOSTIT – E ADEVĂRAT? UN TEST CU DOUĂZECI DE ÎNTREBĂRI” și „TENSIUNI ÎN LUNA DE MIERE”, și mi-am pierdut vremea cu dispozitivele de reglare ale aparatului de prăjit pâinea, care ardea prea tare. Când sună telefonul am sărit cu nerăbdare: greșise numărul. Aș fi putut vorbi cu Ainsley, care era încă în dormitorul ei; dar, într-un fel, nu credeam că-mi va ajuta prea mult. Voiam să fac ceva ce putea fi terminat, împlinit, deși nu știam ce. În cele din urmă, am hotărât să-mi petrec seara la spălătorie.

Bineînțeles, noi nu folosim spălătoria doamnei de jos. Dacă are vreuna. Ea nu permite ca un lucru atât de plebeu ca spălatul hainelor să profaneze întinderea bine îngrijită a pajiștii din spatele casei. Poate că ea și copilul nu murdăresc hainele niciodată; poate au un înveliș protector, invizibil, din plastic. Niciuna din noi n-a fost în subsol, sau n-a auzit-o recunoscând existența vreuneia. E posibil ca spălatul să fie, în ierarhia ei de lucruri admise, unul dintre cele despre care toată lumea știe, dar nimeni, dacă se vrea cât de cât respectabil, nu discută.

Așa că, atunci când grămezile de haine murdare devin intolerabile și sertarele cu cele curate sunt goale, mergem la

spălătoria publică. Sau, de obicei, merg singură, nu pot rezista cât rezistă Ainsley. Duminica seara e un moment potrivit, mai mult decât oricare altul de la sfârșitul săptămânii. Sunt mai puțini domni în vârstă care-și leagă și își curăță de omizi tufele de trandafiri, și mai puține doamne în vârstă, cu pălării înflorate și mănuși albe, conducând sau fiind conduse spre casele altor doamne în vârstă, la ceai. Cea mai apropiată spălătorie publică este la o stație de metrou depărtare, și sâmbetele sunt nepotrivite din cauza celor care merg la cumpărături cu autobuzul, din nou doamne în vârstă cu pălării și mănuși, deși nu atât de imaculate, iar serile de sâmbătă îi scot afară pe tinerii amatori de cinema. Prefer serile de duminică; sunt mai goale. Nu-mi place să fiu privită insistent, iar geanta mea cu haine de spălat arată prea evident a geantă cu lenjerie murdară.

În seara aceea așteptam cu nerăbdare plimbarea. Eram dornică să ies din casă. Am încălzit și am mâncat niște produse congelate, apoi mi-am îmbrăcat hainele pentru spălătorie – pantalonii de doc, puloverul și o pereche de pantofi sport cadrilați, pe care îi alesesem odată, dintr-un impuls, și nu-i purtam nicăieri altundeva – și mi-am verificat banii, căutând mărunțiș. Îndesam hainele necesare în geanta pentru rufe de spălat, când intră Ainsley. A stat închisă în dormitorul ei, cea mai mare parte a zilei, prinsă în Dumnezeu știe ce practici de magie neagră, preparând un afrodisiac, fără-ndoială, sau făcând modele de ceară cu Len și străpungându-le cu ace de pălărie în punctele potrivite. Acum, o anume intuiție o alertase.

— Bună, te duci la spălătorie? zise ea cu nonșalanță.

— Nu, am spus, l-am tăiat pe Peter în bucăți, îl camuflez sub rufe murdare și îl scot afară ca să-l îngrop în râpă.

Ea trebuie să fi găsit remarca de prost gust. Nu zâmbi.

— Ascultă, te-ar deranja foarte tare să arunci înăuntru și câteva din lucrurile mele, dacă tot mergi acolo? Numai lucrurile esențiale.

— Bine, am spus, resemnată. Adu-le.

Asta era procedura standard. E unul dintre motivele pentru care Ainsley nu trebuie să meargă niciodată la spălătorie.

Dispăru și se întoarse în câteva clipe, ducând în brațe o grămadă uriașă de lenjerie multicoloră.

— Ainsley, numai cele esențiale.

— Toate sunt esențiale, zise ea îmbufnată; dar când am insistat că nu le puteam pune pe toate în geantă, împărți grămada în două.

— Mulțumesc mult, ești o adevărată salvatoare, zise ea. Ne vedem mai târziu.

Am târât geanta după mine în jos pe scări, am ridicat-o și-am azvârlit-o pe umăr, apoi am ieșit pe ușă clătinându-mă, interceptând în trecere o privire rece a doamnei de jos, în timp ce aluneca în spatele uneia din draperiile de catifea care atârnau la intrarea în salon. Intenționa, știam, să-și arate dezaprobarea față de această flagrantă demonstrație de murdărie. Suntem cu toții, am citat-o în tăcere, cu totul necurați.

Odată așezată în autobuz, mi-am sprijinit geanta cu rufe în spatele meu pe scaun, sperând că arăta de la distanță a copil mic, ca să parez indignarea îndreptățită a celor care ar putea obiecta că lucrez în Ziua Domnului. Îmi aminteam un incident anterior: o bătrână doamnă îmbrăcată în mătase neagră, cu o pălărie mov, care mă luase la rost într-o duminică, în timp ce coboram din autobuz. Era tulburată nu numai pentru că încălcasem porunca a patra, ci și din cauza felului lipsit de pietate în care mă îmbrăcasem ca s-o fac: Iisus, susținea ea, nu mă va ierta niciodată pentru pantofii mei cadrilați. Apoi m-am concentrat pe unul între afișele de deasupra geamurilor, unul colorat, cu o tânără femeie cu trei perechi de picioare sărind dintr-o parte-n alta într-un corset. Trebuie să admit că sunt, împotriva voinței mele, ușor scandalizată de aceste afișe publicitare. Sunt atât de publice. M-am întrebat, în timp ce treceam de primele cvartale, ce fel de persoană ar fi reacționat corespunzător la acest afiș ca să

meargă să cumpere obiectul în chestiune și dacă se făcuse vreun sondaj în privința acesta. Forma feminină, mi-am zis, e de presupus a avea succes la bărbați, nu la femei, iar bărbații nu cumpără, de obicei, corsete. Deși, poate că tânăra femeie săltăreață era o imagine de sine; poate cumpărătoarele se gândeau că își regăseau propria tinerețe și suplețe cumpărând produsul respectiv. Parcurgând următoarele câteva cvartale, m-am gândit la afirmația pe care o citisem undeva, că orice femeie bine îmbrăcată nu apare vreodată fără corset. Am analizat posibilitățile sugerate de cuvântul „vreodată”. Apoi, restul călătoriei m-am gândit la grăsimea specifică vârstei de mijloc: când o voi avea? – poate o aveam deja. Trebuie să fii grijulie cu asemenea lucruri, am reflectat eu; au un fel de a se strecura în tine înainte de a-ți da seama. Spălătoria era chiar pe partea cealaltă a străzii, vizavi de intrarea la metrou. Când, în cele din urmă, m-am aflat în fața uneia din marile mașini, am descoperit că uitasem detergentul.

— Ah, fir-ar să fie! am spus cu voce tare.

Persoana care înfunda haine în mașina apropiată se întoarce spre mine.

Mă privi fără expresie.

— Poți să ieși de la mine, zise el, întinzându-mi cutia.

— Mulțumesc. Aș fi vrut să fi pus aici un automat care să vândă detergent, s-ar crede că au atâta minte s-o facă.

Atunci l-am recunoscut: era tânărul de la interviul cu berea. Stăteam acolo în picioare, ținând cutia. Cum de știuse că-mi uitasem detergentul? Nu spusese cu voce tare.

Mă privi mai de-a-proape.

— A, zise el, acum știu cine ești. Nu știam de unde să te iau, la început. Fără învelișul acela artificial, arăți oarecum... expusă.

Se aplecă din nou asupra mașinii.

Expusă. Era bine sau rău? Am verificat repede să mă asigur că nu aveam vreun tiv descusut sau fermoar deschis; apoi am început să înghesui hainele în mașină, punându-le

pe cele închise la culoare într-una, și pe cele deschise în alta. Nu voiam ca el să termine înaintea mea și să mă poată urmări, dar fu gata la timp să observe câteva din frivolitățile dantelate ale lui Ainsley zburând prin ușă.

— Sunt ale tale? întrebă el cu interes.

— Nu, am spus roșind.

— Așa credeam și eu. Nu par să fie.

A fost ăsta un compliment sau o insultă? Judecând după tonul neutru, a fost un simplu comentariu; și, în această calitate, era destul de clar, m-am gândit crispată.

Am închis cele două uși de sticlă și am pus monedele în fante, am așteptat până când sunetul familiar al apei mă informă că totul era bine, apoi m-am îndreptat spre șirul de scaune puse la dispoziție de administrație și m-am așezat pe unul din ele. Am înțeles că trebuia să aștept până la sfârșit; nu era nimic altceva de făcut în zona aceea, duminica. Aș fi putut merge la cinema, dar nu aveam destui bani la mine. Uitasem chiar să-mi aduc ceva plăcut de citit. La ce mă gândeam când am plecat de-acasă? Nu uit de obicei. Se așează lângă mine.

— Singurul lucru neplăcut în privința spălătoriilor publice, zise el, este că găsești mereu părul pubian al altora în mașini. Nu că m-ar deranja în mod deosebit. Nu sunt obsedat de microbi sau așa ceva. E doar cam scârbos. Vrei niște ciocolată?

Am aruncat o privire în jur să văd dacă auzise cineva, dar eram singuri în spălătorie.

— Nu, mulțumesc, am spus.

— Nici mie nu-mi prea place, dar încerc să mă las de fumat.

Desfăcu bucata de ciocolată și o mâncă încet. Fixam amândoi cu privirea șirul lung de mașini albe, strălucitoare, și mai ales cele trei geamuri de sticlă, ca niște hublouri sau acvarii, unde hainele noastre se învârteau mereu, de diferite forme și culori, apărând, amestecându-se, dispărând și reapărând, într-o perdea de aburi. Își termină batonul de

ciocolată, își linse degetele, netezi cu grijă și îndoi învelișul de staniol, punându-l într-unul dintre buzunare, și scoase o țigară.

— Îmi place într-un fel să le urmăresc, zise el; urmăresc mașinile de spălat așa cum alții urmăresc televizorul, e liniștitor pentru că știi întotdeauna la ce să te aștepti și nu trebuie să te gândești la asta. În plus, pot să-mi diversific puțin programele; dacă obosesc să urmăresc aceleași lucruri, pot oricând să pun o pereche de șosetele verzi sau altceva colorat.

Vorbea monoton, șezând cocoșat, aplecat înainte, cu coatele pe genunchi, cu capul tras între umeri, ascuns în gulerul puloverului închis la culoare, ca o broască țestoasă în carapace.

— Vin aici destul de des; uneori doar pentru că trebuie să ies din apartamentul ăla. E perfect atâta timp cât am ceva de călcat; îmi place să netezesc lucrurile, să scap de încrețituri, îmi dă ceva de făcut cu mâinile, dar, când rămân fără lucruri de călcat, ei bine, trebuie să vin aici. Ca să mai obțin câteva.

Nici măcar nu se uita la mine. Pesemne își vorbea sieși. M-am aplecat și eu înainte ca să-i pot vedea fața. În lumina fluorescentă, ușor albăstruie a spălătoriei, o lumină care părea să nu permită nuanțe și umbre, pielea lui era și mai nepământească.

— Trebuie să ies, din cauza apartamentului. Vara e ca o plită fierbinte, și când e așa cald nici măcar nu-ți vine să pui fierul în priză. Oricum nu e destul spațiu, dar căldura parcă îl micșorează, ceilalți par a se apropia și mai mult. Pot să-i simt chiar din camera mea, cu ușa închisă; pot ghici ce fac. Fish se baricadează în scaunul acela și abia se mai mișcă, chiar când scrie, apoi rupe totul și spune că n-are niciun rost, și stă acolo zile întregi, uitându-se fix la bucățile de hârtie de pe podea; odată s-a așezat în genunchi și-a încercat să le pună iar la loc, cu scotch; n-a reușit, firește, și a făcut o adevărată scenă, acuzându-ne pe amândoi că încercăm să-i folosim ideile furându-i unele bucăți ca să publicăm primii.

Iar Trevor, când nu e plecat la cursurile de vară sau nu înfierbântă apartamentul, gătind cine de douăsprezece feluri – eu pot foarte bine să mănânc somon conservat – exersează caligrafia italiană din secolul al XV-lea, arabescuri și înflorituri, și îi dă întruna despre quattrocento. Are o uimitoare memorie pentru detalii. O fi interesant, dar nu mă ajută cu nimic, cel puțin pe mine, și cred că nici pe el. Adevărul e că ei se repetă într-una, dar nu ajung niciodată nicăieri, par să nu termine niciodată nimic. Bineînțeles, nici eu nu sunt mai bun, sunt exact la fel, m-am împotmolit în nenorocita aceea de lucrare. Odată am fost la grădina zoologică și am văzut un tatu agitat, într-o cușcă, făcând iarăși și iarăși aceleași opturi, urmând același traseu. Îmi amintesc încă sunetul ciudat, metalic, pe care picioarele lui îl produceau pe pardoseala cuștii. Se spune că toate animalele închise ajung așa, când stau în cușcă, e o formă de psihoză, și chiar dacă le pui în libertate, după ce au mers așa, vor continua să se învârtă în același fel. Citești și recitești materialul și, după ce-ai citit al douăzecilea articol, nu mai înțelegi nimic din el, și-atunci începi să te gândești la numărul de cărți care se publică în fiecare an, în fiecare lună, în fiecare săptămână, și asta e deja prea mult. Cuvintele încep să-și piardă înțelesul, zise el, uitându-se în sfârșit în direcția mea, dar cu privirea ciudat de lipsită de concentrare, ca și când s-ar fi uitat, de fapt, la un punct aflat la câțiva centimetri sub pielea mea.

Mașinile treceau într-unul din programele lor de clătire, învârtind hainele din ce în ce mai repede; apoi se auzi apa curgând, și iar învârtituri, și apă aruncată, își aprinse altă țigară.

— Deduc atunci că sunteți studenți, am spus.

— Firește, zise el cu tristețe. Nu ți-ai dat seama? Suntem toți studenți la cursurile de masterat. La engleză. Toți trei. Credeam că toată lumea din oraș este; suntem atât de izolați, că nu vedem pe nimeni altcineva. A fost destul de ciudat când ai intrat zilele trecute și am descoperit că nu e așa.

— Întotdeauna am crezut că asta ar fi interesant.

Nu credeam de fapt, încercam să fiu înțelegătoare, dar, după ce am închis gura, am devenit conștientă de entuziasmul școlăresc al remarcii.

— Interesant.

Chicoti scurt.

— Și eu credeam asta. Pare interesant când ești un student strălucit, entuziast. Toți spun: „Continuă și termină-ți studiile și îți vor da ceva bani”; așa că o faci și te gândești: acum o să descopăr adevărul adevărat. Dar nu-l descoperi, de fapt, și lucrurile devin din ce în ce mai iritante și mai plictisitoare și totul se prăbușește într-o harababură de virgule și note de subsol sfâșiate, iar după un timp e ca orice altceva: te împotmolești, nu poți ieși și te-ntrebi cum ai ajuns acolo. Dacă am fi în Statele Unite, m-aș putea scuza zicând că evit recrutarea, dar așa nu există niciun motiv serios. Și, în afară de asta, totul se face, sau a fost făcut și răsfăcut, iar tu te bălăcești în drojdia de la fundul butoiului, unul dintre acei licențiați după nouă ani de studii, niște bieți amărâți, cotrobăind prin manuscrise după material nou, sau muncind din greu la ediția definitivă a invitațiilor la cină ale lui Ruskin și a programelor lui de la teatru, sau încercând să stoarcă ultimele fărâme de semnificație din vreo nulitate literară frauduloasă pe care au dezgropat-o de undeva. Bietul Fisher, acum își scrie teza, voia s-o facă despre „Simboluri uterine la D.H. Lawrence”, dar i s-a spus că s-a scris deja. Așa că acum a emis o teorie imposibilă, care devine din ce în ce mai incoerentă cu cât avansează.

Se opri.

— Despre ce e vorba? am spus, ca să-l scot din tăcere.

— Nu știu, de fapt. Nici măcar nu mai vorbește despre ea, decât atunci când e beat și nimeni nu-l poate înțelege. De-asta continuă s-o rupă – o citește și nu poate nici el înțelege nimic din ea.

— Dar tu ce temă ai?

Nu-mi puteam imagina.

— N-am ajuns încă acolo. Nu știu când voi ajunge sau ce se va întâmpla atunci. Încerc să nu mă gândesc la asta. Chiar acum ar trebui să scriu o lucrare pe care ar fi trebuit să o predau anul trecut. Scriu o propoziție pe zi. În zilele bune, adică.

Mașinile au scos un clinchet și au început programul de uscare. El le privi fix, morocănos.

— Și, despre ce e lucrarea ta?

Eram intrigată; la fel de mult de contururile schimbătoare ale feței lui, cât și de ceea ce spunea. În niciun caz nu voiam să tacă.

— Nu vrei de fapt să știi, zise el. Pornografie preraphaelită. Încerc să fac ceva și cu Beardsley.

— Oh!

Am analizat amândoi, în tăcere, posibila lipsă de speranță a îndeletnicirii lui.

— Poate, am sugerat, ezitând oarecum, mergi într-o direcție greșită. Poate ai fi mai fericit făcând altceva.

Chicoti din nou, apoi tuși.

— Ar trebui să nu mai fumez, zise el. *Ce altceva* aș putea face? Odată ce-ai mers atât de departe, nu ești potrivit pentru nimic altceva. Ceva se întâmplă cu mintea ta. Ești hipercalificat, hiperspecializat și toată lumea o știe. Nimeni, din oricare altă branșă, n-ar fi atât de nebun să te angajeze. N-aș fi nici măcar un bun săpător de șanțuri, aș începe să rup în bucăți sistemul de canalizare, încercând să sap și să dezgrop toate acele simboluri htonice – țevi, valve, canale de scurgere... Nu, nu. Va trebui să fiu un sclav în minele de hârtie pentru totdeauna.

Nu aveam nicio replică. Mă uitam la el și încercam să mi-l imaginez lucrând într-un loc ca Seymour Surveys; chiar la etaj, cu bărbații de la informații; dar fără succes. Hotărât lucru, nu se potrivea.

— Ești din afara orașului? am întrebat în cele din urmă.

Subiectul absolvirii școlii părea să se fi epuizat.

— Desigur, toți suntem; de fapt nimeni nu-i de aici, nu-i așa? De-aceia am luat apartamentul acela, Dumnezeu știe că nu ni-l putem permite, dar nu mai sunt alte locuințe pentru absolvenți. Afară doar dacă nu pui la socoteală acea speluncă nouă, pseudobritanică, cu blazon și ziduri de mănăstire. Dar pe *mine* nu m-ar lăsa în ea, oricum, ar fi la fel de rău ca și când aș locui cu Trevor. Trevor e din Montreal, familia lui vine parcă din Westmount și e înstărită; dar, după război, au trebuit să intre în comerț. Au o fabrică de biscuiți cu nucă de cocos, dar noi acasă nu trebuie să pomenim de ea; sunt stânjenitoare totuși, aceste grămezi de biscuiți care continuă să apară și tu trebuie să le înghiți, pretextând că nu știi de unde vin. Nu-mi place nuca de cocos. Fish e din Vancouver, îi lipsește mereu marea. Coboară până la malul lacului și se bălăcește printre resturile poluante, încercând să se amăgească cu pescăruși și coji plutitoare de grepfrut, dar nu merge. Amândoi aveau accent, dar acum nu mai poți să-ți dai seama de nimic ascultându-i; după ce-ai trecut o vreme prin moara aceea de măcinat creiere, nu mai aparții unui loc anume.

— Tu de unde ești?

— N-ai auzit niciodată de locul acela, zise el scurt.

Mașinile s-au oprit. Am luat amândoi cărucioarele din sârmă pentru rufe și ne-am transferat hainele în uscătorie. Apoi ne-am așezat iar pe scaune. Acum nu mai era nimic de urmărit; doar de ascultat bâzâitul și vuietul uscătoarelor. Și-a aprins altă țigară. Un bătrân murdar intră pe ușă, târșâindu-și picioarele, ne văzu și ieși. Căuta probabil un loc de dormit.

— Problema e, zise el în cele din urmă, inerția. Nu simți niciodată că ajungi undeva; ești prins de curent, dus de apă. Săptămâna trecută, am dat foc apartamentului, în parte intenționat. Cred că voiam să văd ce vor face. Poate voiam să văd ce voi face *eu*. Cel mai mult, totuși, eram interesat să văd flăcări și niște fum, așa, pentru divertisment, dar ei l-au stins imediat, și apoi s-au învărtit în opturi frenetice ca un

cuplu de tatu, vorbind despre cât de „bolnav” eram, și de ce o făcusem și că poate tensiunile mele interioare deveniseră prea puternice și-ar fi mai bine să merg să consult un psihiatru. Asta n-ar folosi la nimic. Cunoscutul la acest capitol și nimic nu e de folos. Genul acela de oameni nu mă poate *convince*, știu prea multe despre lucrul ăsta, am trecut deja prin el, sunt imun. Incendierea apartamentului n-a schimbat nimic, afară doar că acum nu pot să-mi umflu nările fără să-l fac pe Trevor să țipe și să sară la un metru, iar Fisher mă caută în cursul de psihologie rămas din anul întâi. Ei cred că sunt nebun.

Lăsa să-i cadă mucusul de țigară pe jos și îl strivi cu piciorul.

— Eu cred că ei sunt nebuni, adăugă el.

— Poate, am spus cu prudență, ar trebui să te muți.

Zâmbi, cu zâmbetul lui strâmb.

— Unde m-aș putea duce? Nu mi-aș putea permite. Sunt blocat. În plus, ei au, într-un fel, grijă de mine.

Își ridică și mai mult umerii în jurul gâtului.

M-am uitat la profilul feței lui subțiri, cu conturul înalt și țeapăn al obrazului, orbita întunecată a ochiului, minunându-mă: tot discursul acela, această confesiune destul de fluentă era ceva ce nu credeam că aș fi în stare să fac. Mi se părea o imprudență, ca un ou nefiert hotărât să iasă din coajă: exista riscul de a se împrăștia prea tare, de a se transforma într-o băltoacă fără formă. Dar, stând acolo cu capătul unei noi țigări astupându-i gura, nu părea să simtă vreun pericol de felul ăsta.

Gândindu-mă la asta mai târziu, eram surprinsă de propria mea detașare. Neliniștea mea de după-amiază se evaporase, mă simțeam calmă, senină ca o zi de primăvară, controlând întregul spațiu alb al spălătoriei. Aș fi putut, fără efort, să întind mâna și să cuprind acel corp stingher, ghemuit, și să-l consolez, să-l leagăn ușor. Totuși, era ceva foarte puțin copilăresc în el, ceva care sugera mai curând un om nefiresc de bătrân, bătrân cu mult dincolo de consolare. Mă gândeam, de asemenea, amintindu-mi de duplicitatea lui

în cazul interviului despre bere, că era, fără îndoială, capabil să inventeze totul. Putea fi adevărat; dar, la fel de bine, ar fi putut să fie calculat, pentru a trezi astfel de reacții materne, ca să poată zâmbi șmecher, când aş fi încercat să-l ating, și să se retragă în sanctuarul puloverului său, refuzând gestul meu.

Trebuie să fi fost înzestrat cu un fel de al șaselea simț, gen science-fiction, un al treilea ochi, sau o antenă. Deși fața îi era întoarsă încolo, așa încât n-o putea vedea pe a mea, zise cu voce domoală, uscată:

— Pun pariu că-mi admiri febrilitatea. Știu că e atrăgătoare, o exersezi; orice femeie iubește un invalid. Le fac să o descopere pe Florence Nightingale din ele. Dar fii atentă.

Se uită la mine, dar cu șiretenie, dintr-o parte.

— Ai putea face ceva distructiv: foamea e mai fundamentală decât dragostea. Știi, Florence Nightingale era antropofagă.

Calmul meu se spulberă. Am simțit fiori cuprinzându-mă. De ce eram, mai precis, acuzată? Eram expusă? Nu mă puteam gândi să spun nimic.

Uscătoarele se opriră huruind. M-am ridicat.

— Mulțumesc pentru detergent, am spus cu politețe convențională.

Se ridică și el. Părea din nou indiferent față de prezența mea.

— N-ai pentru ce, zise el.

Stăteam unul lângă celălalt, fără să vorbim, scoțând hainele afară din uscătoare și îngrămădindu-le în gențile pentru lenjerie. Am luat lenjeria pe umăr și ne îndreptam împreună spre ușă, eu puțin mai în față. M-am oprit un moment la intrare, dar el nu făcu nicio mișcare să-mi deschidă ușa, așa că am deschis-o singură.

Când am ajuns afară, ne-am întors amândoi odată, așa că aproape ne-am ciocnit. Am rămas o clipă față în față, nehotărâți; amândoi am început să spunem ceva și amândoi ne-am oprit. Apoi, ca și când cineva ar fi întors un buton, am

lăsat să ne cadă gentile cu lenjerie pe trotuar și am făcut un pas înainte. M-am trezit sărutându-l sau fiind sărutată, încă nu știu. Gura lui avea gust de țigări. În afară de acest gust și impresia de fragilitate și uscăciune, ca și când corpul pe care îl aveam în brațe și fața care o atingeam pe a mea erau, de fapt, făcute din foiță de hârtie sau pergament întins pe un schelet de umerase din sârmă, nu-mi amintesc nicio altă senzație.

Amândoi ne-am oprit din sărutat în același timp și am pășit înapoi. Ne-am mai privit o clipă. Apoi ne-am ridicat gentile cu lenjerie, le-am azvârlit pe umăr, ne-am întors și am pornit în direcții opuse. Toată întâmplarea a fost ridicolă, ca atracțiile și respingerile bruște ale acelor căței de plastic, cu magneti la bază, pe care îmi amintesc că-i primeam la petrecerile de ziua mea. Nu-mi amintesc nimic despre drumul înapoi spre casă, în afară de faptul că, în autobuz, m-am zgâit mult timp la un afiș cu imaginea unei infirmiere în halat și bonetă albă. Avea o față care trăda sănătate, competență, și întindea o sticlă, zâmbind. Textul zicea: DĂ DARUL VIEȚII.

12

Deci, iată-mă.

Stau pe pat, în camera mea, cu ușa închisă și geamul deschis. E Ziua Muncii, o zi răcoroasă, însorită, ca ieri. Mi se pare ciudat că nu trebuie să merg la birou în dimineața asta. Autostrăzile, în afara orașului, trebuie să fie înțesate de mașini, chiar dacă e încă devreme, oamenii încep să se întoarcă din weekendul de la căsuțele de vară, încercând să ajungă înainte de ora de vârf. La ora cinci, totul va încetini până la o scurgere lentă, și aerul va fi plin de scânteierea soarelui pe mile întregi de metal, de scâncetul motoarelor leneșe și al copiilor plictisiți. Dar aici, ca de obicei, e liniște.

Ainsley e în bucătărie. Abia am văzut-o azi. O aud plimbându-se de cealaltă parte a ușii, fredonând intermitent. Nu mă hotărâsc dacă să deschid sau nu ușa. Pozițiile noastre s-au schimbat, într-un fel pe care încă nu l-am evaluat, și știu că mi-ar fi dificil să vorbesc cu ea.

Vineri pare să fi rămas mult în urmă, atât de multe s-au întâmplat de-atunci, dar acum, că am trecut peste toate, văd că actele mele erau într-adevăr mai înțelepte decât credeam atunci. Era subconștientul meu care o luase înaintea conștientului, și subconștientul își are logica proprie. Felul în care am abordat lucrurile poate să fi fost incompatibil cu adevărata mea personalitate, dar sunt rezultatele la fel de contradictorii? Hotărârea a fost puțin cam bruscă, dar acum, că am avut timp să mă gândesc la ea, îmi dau seama că e, de fapt, un pas foarte bun. Desigur, întotdeauna am presupus, în liceu și la colegiu, că în cele din urmă mă voi căsători cu cineva și voi avea copii, toată lumea o face. Ori doi, ori patru, trei e un număr nefast și nu sunt de acord cu copiii singuri la părinți, prea ușor ajung răsfățați. Nu m-am prostit niciodată, în privința căsătoriei, în felul lui Ainsley. Ea e din principiu împotrivă, și viața nu se trăiește după principii, ci după potriviri. Cum spune Peter, nu poți să tot umbli aiurea, la infinit; indivizii care nu se căsătoresc devin ciudați la

maturitate, acriți, sau scrântiți, sau așa ceva, am văzut destule la birou ca să-mi dau seama de asta. Dar, deși sunt sigură că exista în subconștient, nu m-am așteptat, conștient, să se întâmple atât de repede sau în felul în care s-a întâmplat. Sigur că am fost tot timpul mai legată de Peter decât voiam să admit.

Și nu există niciun motiv ca mariajul nostru să devină ca al Clarei. Cei doi nu sunt destul de practici, n-au deloc simț organizatoric, de a realiza o căsătorie bine structurată. O căsătorie e, în mare parte, o chestiune de detalii mecanice, elementare, cum ar fi mobila, servitul mesei și păstrarea lucrurilor în ordine. Dar Peter și cu mine vom fi în stare să stabilim un aranjament foarte rezonabil. Deși avem o mulțime de detalii de pus la punct. Peter e o alegere ideală când stai să te gândești. E atrăgător, făcut să aibă succes și e ordonat, un aspect major când urmează să trăiești cu cineva.

Îmi pot imagina expresiile de pe fețele lor, la birou, când vor auzi. Dar nu le pot spune încă, va trebui să-mi mai păstrez slujba un timp. Până când Peter termină stagiul vom avea nevoie de bani. Va trebui să locuim într-un apartament la început, dar mai târziu putem avea o casă adevărată, un loc al nostru; va merita efortul de-a o păstra curată.

Între timp, ar trebui să fac ceva constructiv în loc să stau așa degeaba. În primul rând, ar trebui să revăd chestionarul cu berea și să fac un raport despre descoperirile mele, ca s-o pot bate la mașină la prima oră mâine și s-o pun deoparte.

Apoi, ar trebui poate să-mi spăl părul. Și camera mea are nevoie de o curățenie generală. Ar trebui să verific sertarele și să arunc ce s-a strâns în ele, apoi cele câteva rochii care atârnă în debara, pe care nu le mai port îndeajuns ca să le mai păstrez. Le voi dona Armatei Salvării. Și o mulțime de bijuterii false, de genul celor pe care le primești de la rude, la Crăciun: ace din imitație de aur, în formă de căței pudel sau buchete de flori, cu bucăți de sticlă în loc de petale sau ochi. Mai există o cutie de carton plină cu cărți, manuale, în mare

parte, și scrisori de acasă, la care știu că n-o să mă mai uit niciodată, și două păpuși vechi pe care le păstrez din motive sentimentale. Păpușa mai veche are corpul din pânză, umplut cu rumeguș (știu asta pentru că odată am făcut o operație pe ea cu o foarfecă de unghii), iar mâinile, picioarele și corpul dintr-un material tare, lemnos. Degetele de la mâini și de la picioare au fost roase aproape de tot; părul e negru și scurt, câteva șuvițe crețe, legate de o bucată de plasă care atârnă, dezlipită de cap. Fața e aproape fără trăsături, dar ține gura deschisă încă, cu limba roșie de pâslă înăuntru și doi dinți de porțelan, principala ei atracție, din câte-mi amintesc. E îmbrăcată într-o bucată de cearșaf vechi. Obişnuiam să-i las mâncare peste noapte, iar dimineăta eram întotdeauna dezamăgită că nu dispăruse. Cealaltă păpușă e mai nouă și are păr lung, care se poate spăla și piele din cauciuc. Am cerut-o la un Crăciun, pentru că era lavabilă. Niciuna dintre ele nu mai are farmec; aş putea foarte bine să le arunc, odată cu restul lucrurilor inutile.

Încă nu pot să-l definesc pe tipul de la spălătorie sau să-mi justific comportamentul. Poate era un fel de lapsus, un spațiu gol în egoul meu, ca amnezia. Dar nu prea sunt șanse să-l mai întâlnesc vreodată – nici măcar nu-i știu numele – și, oricum, n-are nimic de-a face cu Peter.

După ce termin de făcut curat în cameră ar trebui să scriu o scrisoare acasă. Cu siguranță vor fi cu toții încântați, abia așteptau asta. Vor dori să mergem acolo în weekend, cât mai repede posibil. Nici eu nu i-am cunoscut încă pe părinții lui Peter.

Într-o clipă mă voi scula din pat și voi păși prin balta de soare de pe podea. Nu-mi pot lăsa toată după-amiaza să se scurgă așa, oricât de relaxant este să stau în această cameră liniștită, uitându-mă la tavanul gol, cu spatele lipit de peretele răcoros și cu picioarele atârând peste marginea patului. E aproape ca și când m-aș afla într-o barcă de cauciuc, plutind, privind în sus spre cerul senin.

Trebuie să mă organizez. Am multe de făcut.

- MARGARET ATWOOD -

PARTEA A DOUA

13

Marian stătea nepăsătoare la biroul ei. Mâzgălea distrată pe carnetul de mesaje telefonice. Desenă o săgeată cu multe pene complicate, apoi un careu cu linii intersectate. Trebuia să lucreze la un chestionar, ceva despre lame din oțel inoxidabil; ajunsese până la întrebarea care indica operatorului să ceară victimei lama aflată în aparatul de ras și să-i ofere în schimb una nouă. Asta o făcuse să se oprească. Se gândea acum că avea de-a face cu o intrigă stufoasă: președintele companiei de lame de ras avusese o lamă miraculoasă, care aparținuse familiei de generații, și care nu numai că își reînnoia tăișul de fiecare dată când era folosită, ci și îndeplinea celui ce se bărbiera orice dorință, după fiecare al treisprezecelea ras... Președintele, în orice caz, nu-și păzise comoara cu destulă grijă. Într-o zi, uitase s-o așeze la loc, în cutia căptușită cu catifea, și o lăsase să zacă prin baie, iar una dintre servitoare, încercând să fie de ajutor... (Povestea era neclară în acest punct, dar foarte complicată. Lama reușise cumva să-și facă drum într-un magazin de mâna a doua, unde fusese cumpărată de un client care nu bănuia peste ce a dat și...) Președintele avea în aceeași zi nevoie urgentă de niște bani. Se răsesse frenetic la fiecare trei ore ca să ajungă la al treisprezecelea ras, zgâriindu-și fața până la sânge; mare i-a fost surpriza când... Așa că descoperi ce se întâmplase, ordonă ca servitoarea păcătoasă să fie aruncată într-o groapă plină cu lame folosite și împânzi orașul cu o rețea de detectivi particulari, femei între două vârste, pozând drept operatori de interviu la Seymour Surveys, ochii lor de vultur antrenați să depisteze pe oricine, bărbat sau femeie, cu cea mai mică urmă de barbă, strigând: „Lame noi în schimbul celor vechi!”, într-o încercare disperată de a regăsi neprețuita lamă pierdută...

Marian suspină, desenă un păianjen mic într-un colț al labirintului de linii și se întoarse spre mașina de scris. Bătu la mașină partea bună din chestionarul neprelucrat – „Am

dori să examinăm starea lamei dumneavoastră. Sunteți amabil să-mi dați lama care se găsește *acum* în aparat? Pofțiți alta nouă în schimb” – adăugând un „vă rog” înainte de „să-mi dați”. Nu exista niciun mod de a rearanja cuvintele în întrebare ca s-o facă să sune mai puțin excentrică, dar cel puțin putea fi mai politicoasă.

În jurul ei, biroul era în plină agitație. Era întotdeauna sau agitat, sau într-un calm desăvârșit și, în general, prefera agitația. Putea scăpa lucrând mai puțin, toată lumea era în asemenea stare, alergând aiurea și țipând, că nu aveau timp să zăbovească pe-aproape, să se zgâiască peste umărul ei și să se întrebe ce-i lua atâta timp sau ce făcea de fapt. De obicei avea o senzație de participare la războiul propriu-zis: odată sau de două ori își permisese să devină frenetic de înțelegătoare și fusese surprinsă cât de amuzant era; dar, de când se logodise și știa că nu va rămâne acolo pentru totdeauna (discutaseră despre asta, Peter spusese că, bineînțeles, putea continua să lucreze după nuntă, măcar o vreme dacă dorea, deși nu va avea nevoie din punct de vedere financiar – el considera necinstit să te căsătorești dacă nu-ți poți permite să-ți întreții nevasta, dar ea hotărâse să nu mai lucreze), putuse să se sprijine de spetează și să le privească pe toate cu detașare. De fapt, descoperise că nu se putea implica, chiar dacă ar fi vrut. Obişnuiau, în ultima vreme, s-o complimenteze pentru calmul ei în caz de urgențe.

— Ei, slavă Domnului că Marian e aici! ziceau în timp ce se calmau cu cești de ceai și-și tamponau frunțile suprasolicitate cu bucăți de șervețele, respirând cu greu. *Ea* nu își pierde niciodată controlul. Nu-i așa, dragă?

În acel moment se-nvârteau în jur, gândi ea, ca o turmă de tatu la grădina zoologică. Acei tatu îi reamintiră brusc de tipul de la spălătorie, care nu mai apăruse niciodată, deși fusese acolo de câteva ori de atunci și se așteptase, într-un fel, să-l vadă. Dar asta nu i se părea surprinzător, el era evident instabil, probabil dispăruse de mult timp prin vreun canal de scurgere sau altul...

O urmări pe Emmy precipitându-se spre cabinetul cu dosare și răscolind febril printre ele. De data asta era sondajul general despre tampoane: ceva mersese rușinos de prost în Vest. Se presupunea c-ar fi fost ceea ce ei numeau un sondaj în „trei valuri”: primul val, țâșnind prin poștă, localizând și aducând pe creasta lui un banc de interlocutori dornici să răspundă și demni de ales, al doilea și al treilea val urmând cu sondaje de o mai mare adâncime, făcute personal. Și, spera Marian, făcute în spatele ușilor închise. Toată afacerea, în special unele întrebări care trebuiau puse, șocaseră mai ales simțul ei pudic, deși Lucy demonstrase într-o pauză că era cât se poate de firesc în zilele noastre, la urma urmelor, era un produs respectabil, îl puteai cumpăra la supermarket și avea pagini pline de reclame în câteva din cele mai bune reviste, nu era drăguț că îl scoteau la suprafață și că nu erau atât de victorienți și refulați în privința asta? Millie spusese că, bineînțeles, acesta era punctul de vedere cult, dar aceste sondaje erau întotdeauna jenante, nu numai că aveai probleme cu oamenii la ușă, dar nu puteai să găsești operatoare care să le facă, aveau idei destul de învechite, în special cele din orașele mici, unele chiar își dădeau demisia dacă le cereai s-o facă (asta era cel mai rău când se apela la gospodine, ele nu aveau cu-adevărat *nevoie* de bani, întotdeauna se plictiseau, sau se săturau, sau erau gravide, și-și dădeau demisia și-atunci trebuia să găsești altele noi, să le înveți de la zero); oricum, cel mai bun lucru era să le trimiți o scrisoare oficială, reamintindu-le că toate trebuie să facă tot posibilul să îmbunătățească soarta femeilor – o încercare de a face apel, reflectă Marian, la nobila infirmieră embrionară care se bănuia c-ar fi încolăcită, eficientă și gata de sacrificiu, în inima oricărei femei adevărate.

De data asta, ceva mai rău se întâmplase. În Vest, cine s-a ocupat de selecția din cărțile de telefon locale a numelor femeilor care trebuiau să fie lovite de primul val (cine se *ocupase* de asta, acolo? Doamna Lietch din Foam River?

Doamna Hatcher din Watrous? Nimeni nu-și putea aminti, și Emmy zise că se pare că au așezat greșit dosarul) nu fusese întru totul meticuloasă. În loc de șuvoiul de reacții așteptat, o cantitate redusă de chestionare completate venise prin poștă. Millie și Lucy se uitau acum la ele, așezate la biroul opus celui al lui Marian, încercând să-și dea seama unde se greșise.

— Ei, unele dintre ele au ajuns, în mod evident, la bărbați, pufni Millie.

— Aici e unul cu un „Hi, hi” scris pe el, de la un domn Leslie Andrewes.

— Ceea ce nu pot înțelege sunt cele care vin de la femei cu UN completat în *toate* spațiile. *Ce naiba folosesc atunci?* zise Lucy cu țâfnă.

— Păi, această doamnă are peste optzeci de ani.

— Aici e una care zice că a fost gravidă timp de șapte ani, încontinuu.

— A, *nu*, biata de ea, zise Emmy cu râsuflarea întretăiată. O să-și prăpădească sănătatea.

— Pariez că proasta de doamna Lietch – sau doamna Hatcher, oricare ar fi fost – le-a trimis din nou, în vreo rezervă de indieni. I-am atras atenția, în mod deosebit, să n-o facă. Dumnezeu știe ce folosesc ele, pufni Lucy, disprețuitoare.

— Mușchi, zise Millie, cu hotărâre.

Asta nu era prima dată când se întâmpla ceva rău în Vest. Numără încă o dată grămada de chestionare.

— Va trebui s-o luăm de la-nceput, și clientul va fi furios. Toate cotele noastre sunt pierdute și nici nu vreau să mă gândesc ce se va întâmpla cu scadențele.

Marian se uită la ceas. Era aproape ora prânzului. Desenă un șir de luni în creștere pe pagina ei: lună în creștere, lună plină, apoi lună în descreștere, apoi nimic: o lună neagră. Ca măsură de prevedere, desenă o stea într-una din lunile în creștere. Își potrivește ceasul, cel pe care i-l dăduse Peter de ziua ei, deși o luase numai cu două minute înainte față de ceasul

de la birou, și îl întoarse. Bătu la mașină încă o întrebare. Era conștientă că îi era foame și se întrebă dacă foamea ei fusese declanșată de faptul că știa cât e ceasul. Se ridică din scaun, îl roti de câteva ori ca să se înalțe, se așează din nou și bătu altă întrebare; era sătulă să fie un manipulator de cuvinte. În cele din urmă, incapabilă să mai rămână măcar o clipă pe scaunul ei, la birou, în fața mașinii de scris, zise:

— Haideți să mergem să luăm prânzul.

— Păi... ezită Millie și se uită la ceas.

Era încă pe jumătate aflată sub iluzia că ea putea face ceva în legătură cu încurcătura.

— Da, haidem, zise Lucy, treaba asta mă scoate din sărite, trebuie neapărat să ies de aici.

Merse spre cuier, și Emmy o urmă. Când Millie le văzu pe celelalte punându-și hainele, abandonă chestionarele, oarecum împotriva voinței ei.

În stradă, vântul era rece. Și-au ridicat gulerele, ținându-și cu mâinile înmănușate marginile de sus ale paltoanelor aproape de gât, mergând, două câte două printre ceilalți indivizi grăbiți de la vremea prânzului, cu tocurile pocnind și zgâriind trotuarul dezgolit: încă nu ninsese. Aveau de mers mai mult decât de obicei. Lucy a sugerat să meargă la un restaurant mai scump decât cele pe care le frecventau și, într-o stare de metabolism accentuat, creată de agitația cu tampoanele, au fost de acord.

— Ooo! se văită Emmy, în timp ce se apleca în vântul neînduplecat. Nu știu ce-o să mă fac cu vremea asta. O să mi se usuce toată pielea și o să cadă în fâșii.

Când ploua avea dureri teribile de picioare, și când era soare avea dureri de ochi, de cap, pistrui și accese de amețeală. Când vremea era neutră, cenușie și călduță, avea febră și tușea.

— Smântână rece e cea mai bună, zise Millie. Și bunica mea avea pielea uscată și ea asta folosea.

— Dar am auzit că îți apar coșuri de la ea, zise Emmy cu îndoială.

Restaurantul era din cele englezești, pretențioase, de modă veche, cu scaune din piele, tapițate, și bărne stil Tudor. După o scurtă așteptare, au fost conduse la o masă de o însoțitoare îmbrăcată în mătase neagră; s-au așezat și și-au scos paltoanele. Marian sesiză că Lucy purta o rochie nouă, din tricot, de un mov-închis, impunător, cu un ac de argint, inocent, la guler. Deci de-asta voia ea să vină aici, gândi Marian.

Privirea cu gene lungi a lui Lucy trecea peste ceilalți consumatori, fețe apatice, impasibile, de oameni de afaceri, majoritatea înghițind cu lăcomie mâncarea și sorbind nesățios câteva pahare de băutură, ca să treacă de pauza de prânz cât mai curând și mai mecanic posibil, și să se întoarcă, în ora de trafic intens, la casele, nevestele și cinele lor, ca să le dea gata și pe astea cât mai curând posibil. Lucy avea ochii machiați cu mov, să se asorteze cu rochia și buzele date cu un mov de o nuanță pală. Era, ca întotdeauna, elegantă. În ultimele două luni, lua masa la restaurante scumpe din ce în ce mai des, (deși Marian se întreba cum își putea permite), târându-se, ca o momeală cu multe pene, mărgelile de sticlă, trei voblere și șaptesprezece cârlige, prin locurile prielnice, restaurante bune și baruri cu șiruri luxuriante de filodendroni în ghivece, unde ar fi putut întâlni genul potrivit de bărbați, pândind lacomi precum știucile, mai înclinați spre căsnicie. Dar acei bărbați, genul potrivit, nu mușcau, sau plecaseră spre alte adâncimi, sau mușcau dintr-o momeală de un fel diferit, niște peștișori discreți din plastic maro sau din tablă simplă, fără strălucire, sau, dimpotrivă, cu mai multe pene și cârlige decât își permitea Lucy. Și în acest restaurant, și în altele asemănătoare, Lucy își arăta în van rochiile ei delicioase și ochii fistichii butoaielor pline de pești răpitori bondoci care n-aveau timp de mov.

Chelnerița sosi. Millie ceru o plăcintă cu carne și ficat, un prânz bun și consistent. Emmy alege o salată cu brânză de vacă, să meargă cu cele trei feluri de pilule ale ei, roz, albe și

portocalii, care erau aliniate pe masă, lângă paharul cu apă. Lucy se agită, se frământă și se răzgândi de câteva ori, iar în cele din urmă ceru o omletă. Marian fu surprinsă de sine. Arse de nerăbdare să iasă în pauza de prânz, simțise că murea de foame, și acum nu-i mai era deloc. Luă un sandvici cu brânză.

— Ce mai face Peter? întrebă Lucy, după ce își examinase omleta și o acuzase că era cam tare.

Începuse s-o intereseze Peter. El luase obiceiul s-o sune pe Marian la birou, să-i spună ce făcuse în ziua respectivă și ce va face seara, iar când Marian nu era acolo lăsa mesaje prin Lucy, care împărțea telefonul cu Marian. Lucy îl considera foarte politicos și găsea că are voce interesantă.

Marian o urmărea pe Millie care vâra în ea plăcinta cu carne și ficat, metodic, ca și când ar fi aranjat lucruri într-o valiză. „Poftim”, va zice sau ar trebui s-o facă, atunci când va fi terminat: „Totul e așezat în ordine.” Și gura ei se va închide, ca un capac.

— Foarte bine, zise Marian.

Ea și Peter hotărâseră că încă nu le vor spune celor de la birou. Rezistase, prin urmare, zi de zi, dar acum întrebarea îi stârni dorința să le anunțe pe neașteptate, și nu putea rezista. Ar putea cel puțin să afle și ele că mai există speranță în lume, raționa ea.

— Am ceva să vă spun, zise ea, dar nu trebuie să se afle mai departe deocamdată.

Așteptă până când cele trei perechi de ochi își transferară atenția de la farfurii la ea, apoi spuse:

— Suntem logodiți.

Le zâmbi radios, urmărind cum expresia din ochii lor se schimba de la speranță la spaimă. Lucy își scăpă furculița și spuse sufocată:

— Nu! adăugând, ce minunat!

Millie zise:

— Oh, strașnic!

Emmy luă în grabă altă pilulă.

Apoi urmară întrebări fâstăcite la care Marian se descurcă cu calm, împărțind câte puțin informațiile, precum dulciurile pentru copiii mici, câte una și nu prea mult: s-ar putea să le facă rău. Bucuria triumfătoare, care sperase că va urma anunțului a fost doar momentană, pentru ea, cel puțin, îndată ce efectul-surpriză se epuiză, conversația deveni la fel de rece și impersonală, de ambele părți, precum chestionarele pentru lame: întrebări despre nuntă, viitorul apartament, posibilele porțelanuri și cristaluri, ce se va cumpăra și cu ce se vor îmbrăca. Lucy spuse în cele din urmă:

— Întotdeauna am crezut că el e tipul de celibatar înrăit, așa spuneai tu. Cum naiba ai reușit să-l prinzi?

Marian întoarse privirea de la fețele dintr-odată patetice, prea nerăbdătoare, aplecate să-i smulgă răspunsul, spre cuțitele și furculițele de pe farfurii.

— Drept să spun, nu știu, zise ea, încercând să sugereze o modestie potrivită, de mireasă.

Într-adevăr, nu știa. Îi părea rău că le spusese, fluturase efectul în fața lor, fără a fi în stare să le ofere o cauză care ar putea fi reprodușă.

Peter telefonă aproape de îndată ce se întoarseră la birou. Lucy îi întinse telefonul lui Marian șoptind: „El el” puțin copleșită de prezența unui viitor mire, la celalalt capăt al liniei.

Marian simți prin aer încordarea a trei perechi de mușchi auditivi, răsucirea a trei capete blonde, în timp ce vorbea la telefon.

Peter vorbea concis:

— Bună, dragă, ce faci? Ascultă, pur și simplu nu voi putea ieși astă-seară. A apărut un caz urgent, ceva important, și trebuie să lucrez la el.

Părea s-o acuze că încearcă să se amestece în munca lui, și ei îi displăcu asta. Nici măcar nu se așteptase să-l vadă, așa, la mijlocul săptămânii, până când el nu sunase ieri și o

invitase la cină; de-atunci așteptase cu nerăbdare. Spuse, destul de aspru:

— E-n ordine, dragule. Dar ar fi minunat dacă am putea pune la punct aceste lucruri mai din timp.

— Ți-am spus că a intervenit *pe neașteptate*, zise el cu iritare.

— Ei bine, nu e cazul să te răstești la mine.

— Dar nu am făcut-o, zise el, exasperat. Știi doar că aș prefera să te văd, numai că trebuie să înțelegi...

Restul conversației fu un amestec de retractări și reconcilieri.

Deci, trebuie să învățăm să facem compromisuri, gândi Marian, și am putea foarte bine să începem să ne ocupăm de asta de-acum. Ea rezumă:

— Atunci, mâine?

— Ascultă, dragă, zise el, de fapt, nu știu. Depinde, știi cum stau lucrurile pe aici, o să te anunț, bine?

După ce Marian spuse un dulce pa-pa, în beneficiul auditoriului ei și puse jos receptorul, se simți extenuată. Trebuia să aibă grijă cum vorbea cu Peter, va trebui să-l manevreze mai cu atenție, erau evident o groază de presiuni asupra lui, la birou... „Mă întreb dacă nu am anemie?” își zise ea, în timp ce se întorcea la mașina de scris.

După ce termină chestionarul cu lamele de ras și începu să lucreze la un altul, instrucțiunile pentru un test de produs al unui nou sortiment de mâncare deshidratată pentru câini, telefonul sună iarăși. Era Joe Bates. Se așteptase oarecum la acest telefon. Îl salută pe Joe cu fals entuziasm: știa că-și neglijase responsabilitățile în ultimul timp, evitând invitațiile la cină ale familiei Bates, chiar dacă Clara dorise s-o vadă. Sarcina continuase întâi cu o săptămână, apoi cu două mai mult decât era de așteptat, și Clara vorbise la telefon ca și când ea însăși ar fi fost absorbită, prin creșterea gigantică a burții. „Abia dacă mai pot să stau în picioare”, gemuse ea. Dar Marian nu fusese în stare să facă față unei alte serii de contemplare a burții Clarei

și de speculații asupra misterioasei comportări a conținutului ei. Ultima dată reacționase numai cu remarci pline de veselie, clar total lipsite de haz, presupuse a destinde atmosfera, ca de exemplu: „Poate are trei capete”, și „Poate nu e deloc un copil, ci un fel de creștere parazitară, ca gala pe copaci, sau elefantiazisul ombilicului, sau o excrescență uriașă...” După seara aceea, socotise că-i face Clarei mai mult rău ducându-se s-o vadă decât stând departe de ea. Totuși, într-o izbucnire de bunăvoință, amplificată de vină, îl făcuse pe Joe, la plecare, să-i promită că-i va comunica, îndată ce se întâmplă ceva, oferindu-se chiar, eroid, să stea cu ceilalți copii, dacă era absolut necesar; iar acum vocea lui spunea:

— Slavă Domnului, s-a terminat. E tot o fată, patru kilograme și două sute de grame, și a mers la spital abia la două azi-noapte. Ne-am temut că o să nască în taxi.

— Ei, asta-i minunat! exclamă Marian și adăugă diferite întrebări și felicitări.

Obținut orele de vizită și numărul salonului și le scrisese pe caietul de mesaje telefonice.

— Spune-i că voi veni s-o văd mâine, zise ea.

Se gândea că acum, când Clara se dezumflase din nou, la dimensiunea normală, va fi capabilă să-i vorbească mai liber: nu se va mai simți ca și când s-ar adresa unei grămezi de carne umflată cu un mic vârf ascuțit, o formă care o făcuse să se gândească la o regină furnică deformată sub povara unei întregi societăți, o semipersoană sau, uneori, gândea ea, mai mulți oameni, un ciorchine de personalități ascunse, pe care nu le cunoștea deloc. Hotărî brusc să-i cumpere niște trandafiri, un dar de reîntoarcere pentru adevărata Clara, încă o dată în posesia incontestabilă a trupului ei fragil. Așeză receptorul în furca lui neagră și se sprijini de speteaza scaunului. Secundarul ceasului mătura cadranul, însoțit de bătaia mașinilor de scris și zgomotul tocurilor înalte pe podeaua dură. Simți timpul rotindu-se și încolăcindu-se, aproape vizibil, în jurul picioarelor ei, ridicându-se în jurul

ei, ridicându-i corpul cu tot cu scaunul de birou și purtând-o încet și șerpuit, dar cu iminența apei mișcându-se în josul unei pante, spre îndepărtata, ba nu chiar atât de îndepărtata, zi asupra căreia căzuseră de acord – la sfârșitul lui martie? – care va încheia această fază și va începe o alta. Undeva, în altă parte, se făceau pregătiri, treptat; rudele începeau să-și organizeze forțele și energiile, se avea grijă de toate, ea nu avea nimic de făcut. Ea plutea, lăsând curentul s-o țină deasupra, lăsând pe seama lui s-o ducă încotro dorea. Mai era această zi pe care trebuia s-o sfârșească cu bine: un semn pe lângă care treci pe țărniș, un copac nu prea diferit de toți ceilalți, care putea fi deosebit de restul numai pentru că era aici în loc să fie mai în urmă sau mai în față, cu niciun alt rost decât de a măsura distanța parcursă. Voia să-l depășească. Pentru a ajuta secundarul să avanseze, bătu la mașină restul din chestionarul cu mâncarea pentru câini.

Spre sfârșitul după-amiezii, doamna Bogue ieși agale din cabinet. Liniile ridicate de pe fruntea ei exprimau consternarea, dar ochii îi erau la fel de reci ca de obicei.

— Oh, Doamne, zise ea celor din birou, la modul general – făcea parte din politica ei, în relațiile umane, să le introducă în crize minore de conducere. Ce zi! Nu numai încurcătura aceea, în Vest, dar au mai apărut iar niște necazuri cu acel Bărbat-cu-lenjeria-de-corp.

— Iar mizerabilul ăla? zise Lucy, încrețindu-și cu dezgust nasul pudrat opalescent.

— Da, e foarte supărător, zise doamna Bogue, frângându-și mâinile cu disperare feminină.

Era evident că nu e deloc supărată.

— Pare să-și fi mutat câmpul de operații spre suburbii, spre Etobicoke, de fapt. Am vorbit la telefon cu două doamne din Etobicoke, azi după-amiază, care se plângeau. Bineînțeles, e posibil să fie un bărbat simpatic, absolut inofensiv, dar e atât de neplăcut pentru prestigiul companiei.

— Ce face? întreabă Marian.

Nu mai auzise niciodată despre Bărbatul-cu-lenjeria-de-corp.

— A, zise Lucy, e unul dintre acei bărbați scârboși care telefonează femeilor și le spun lucruri murdare. A făcut-o și anul trecut.

— Problema este, se lamenta doamna Bogue, frământându-și încă degetele în fața ei, că se recomandă a fi de la compania noastră. Din câte se pare, are o voce foarte convingătoare. Foarte oficială. Le spune că face un test despre lenjeria de corp și presupun că primele întrebări pe care le pune trebuie să sune sincer. Feluri, tipuri, mărimi și așa mai departe. Apoi devine din ce în ce mai personal, până când doamnele se plictisesc și închid. Bineînțeles, sună apoi la companie să se plângă, și uneori ne acuză de tot felul de lucruri indecente înainte ca eu să spun că nu e unul dintre operatorii noștri, deoarece compania noastră n-ar pune niciodată astfel de întrebări. Aș vrea să-l prindă și să-i ceară să termine, e o adevărată pacoste, numai că e aproape imposibil de identificat.

— Mă întreb de ce o face? speculă Marian.

— A, e probabil unul dintre acei obsedați sexuali, zise Lucy cu un delicat fior mov.

Doamna Bogue își încruntă iar sprâncenele și scutură din cap.

— Dar toate spun că pare atât de *simpatic*. Atât de normal și chiar inteligent. Nicidecum ca acei indivizi groaznici care te sună și-ți suflă în ureche.

— Poate că totul demonstrează că unii obsedați sexuali sunt foarte normali și simpatici, îi spuse Marian lui Lucy, când doamna Bogue se întoarse în cabinetul ei.

În timp ce-și punea paltonul și ieșea din birou pe hol, lăsându-se să plutească în jos cu liftul, se mai gândea la Bărbatul-cu-lenjeria-de-corp. Își imagina fața lui inteligentă, manierele atente, politicoase, asemănătoare cu ale unui comis-voiajor de la asigurări; sau ale unui antreprenor. Se gândi ce fel de întrebări personale pune și ce-ar spune ea

dacă el ar suna-o vreodată pe ea: „A, trebuie să fiți Bărbatul-cu-lenjeria-de-corp. Am auzit *atâtea* despre dumneavoastră... Probabil că avem și câțiva prieteni comuni”. Și-l imagina într-un costum de afaceri, cu o cravată destul de conservatoare, cu dungi diagonale, castanii și maro; pantofii bine lustruiți. Poate că mintea lui, altfel normală, fusese înnebunită de afișele publicitare cu corsete, din autobuze: era o victimă a societății. Societatea îi fluturase aceste suple femei surâzătoare, cauciucate, prin fața ochilor, implorând practic, siluindu-l cu dezmierdările lor flexibile și apoi refuzând să-i ofere vreuna. Descoperise, când încercase să cumpere obiectul în chestiune, la tejgheaua magazinului, că era lipsit de conținutul promițător. Dar, în loc să se înfurie, și să spumege, și să n-ajungă nicăieri, își purtase dezamăgirea, liniștit și matur, și hotărâse, ca un bărbat înțelept ce era, să caute sistematic imaginea îmbrăcată în lenjerie de corp pe care o dorea atât de fierbinte, folosind pentru scopurile lui rețeaua de telecomunicații pusă la dispoziție de societate. Un târg just: i-o datorau.

Ieșind în stradă îi veni un gând nou. Poate e de fapt Peter. Strecurându-se din biroul lui în cea mai apropiată cabină telefonică ca să formeze numerele gospodinilor din Etobicoke. Protestul lui împotriva unui lucru sau a altora – a sondajelor? a nevestelor din Etobicoke? a vulcanizării? – sau singurul lui mod de a replica, lovind în lumea crudă, care l-a încărcat cu datorii legale, zdrobitoare, și l-a împiedicat s-o scoată la cină. Iar de la ea a obținut numele companiei și cunoștințele despre procedurile oficiale de intervievare. Poate asta era adevăratul lui eu, miezul personalității sale, acel Peter care pusese stăpânire pe gândurile ei, din ce în ce mai mult, în ultima vreme. Poate că asta stătea ascuns sub aparențe, sub celelalte aparențe, acea identitate secretă care, în ciuda nenumăratelor ei tentative și încercări și semisuccese, era conștientă că nu o descoperise încă: el era de fapt Bărbatul-cu-lenjeria-de-corp.

14

Primul lucru pe care îl întâlniră ochii lui Marian, în timp ce capul ei apărea ca un periscop în susul scării, fu o pereche de picioare goale. Deasupra lor se afla Ainsley care stătea, pe jumătate îmbrăcată, în micul vestibul, uitându-se în jos spre ea, cu obișnuita inexpressivitate a chipului ei, atins imperceptibil, ici și acolo, de umbre de surpriză și supărare.

— Bună, zise ea. Credeam că ieși astă-seară la cină.

Își fixă ochii, acuzator, pe mica pungă de cumpărături pe care o ducea Marian.

Picioarele lui Marian împinseră restul corpului în susul treptelor rămase, înainte ca ea să răspundă:

— Trebuia, dar nu mai ies. Ceva a intervenit la Peter la serviciu.

Intră în bucătărie și-și depuse punga de hârtie pe masă. Ainsley o urmă și se așează pe unul dintre scaune.

— Marian, zise ea dramatic, trebuie să aibă loc diseară!

— Ce anume? întrebă Marian vag, punându-și punga cu lapte în frigider.

Nu asculta, de fapt.

— Aia. Leonard. Știi tu.

Marian era atât de ocupată de propriile-i gânduri, că de-abia după un moment își aminti despre ce vorbea Ainsley.

— A! Aia, zise ea.

Își scoase paltonul, gânditoare.

Nu dăduse atenție deosebită evoluției campaniei lui Ainsley (sau a lui Leonard?) în ultimele două luni – voia să rămână cu mâinile curate din toată afacerea – dar fusese suficient de îndopată cu forța de propriile relatări ale lui Ainsley, de analize și plângeri, ca să poată deduce ce se întâmplase; la urma urmei, oricât de curate erau mâinile cuiva, urechile erau în mod necesar deschise. Lucrurile nu au mers potrivit planului. Se părea că Ainsley nu nimerise ținta. La prima întâlnire se transformase într-o imagine de o

puritate roz-bombon, încât Len hotărâse, după respingerea strategică din acea seară, că ea va necesita un asediu foarte îndelungat și atent. Orice prea abrupt, prea forțat, o va speria, trebuia să fie prinsă în capcană cu blândețe și prudență. În consecință, începu prin a o invita la prânz, de mai multe ori, și au progresat la anumite intervale de timp, ajungând să ia cina în oraș și, în cele din urmă, să meargă la filme străine unde, în timpul unuia, a mers atât de departe încât s-o țină de mână. O invitase chiar în apartamentul lui o dată, la ceaiul de după-amiază. Ainsley relatase mai târziu, cu câteva înjurături zdravene, că el a fost, cu această ocazie, un model de bună-cuviință. De vreme ce, după propria ei mărturisire, ea nu bea, nu putea nici măcar să se prefacă a-i permite lui s-o îmbete. În conversație el o trata ca pe o fetiță, explicându-i lucrurile cu răbdare și impresionând-o cu povești despre studioul de televiziune și asigurând-o că interesul lui pentru ea era doar acela al unui prieten mai mare, cu bune intenții, până când îi venise să ție. Și nici măcar nu-i putea răspunde obraznic, era necesar ca mintea ei să pară la fel de goală precum fața. Măinile îi erau legate. Își construise imaginea și acum trebuia să și-o mențină. A face ea avansuri sau a lăsa să-i scape o scânteie de ceva ce ar semăna a inteligență și ar fi fost atât de nepotrivit cu rolul, încât ar fi trebuit să renunțe definitiv la a face pe proasta. Așa că s-a agitat și a fiert în suc propriu, suportând manevrele foarte subtile ale lui Len cu nerăbdare suprimată, și urmărind atotimportantele zile din calendar scurgându-se fără evenimente.

— Dacă nu se întâmplă diseară, zise Ainsley, nu știu ce-o să fac. Nu mai pot suporta multă vreme. Va trebui să găsesc altul. Dar am pierdut atâta *timp*.

Se încruntă, atât cât era în stare, cu sprâncenele-i embrionare.

— Și unde...? întrebă Marian, începând să înțeleagă de ce Ainsley fusese supărată de întoarcerea ei neașteptată.

— Păi, el, evident, n-are de gând să mă invite să-i văd lentilele, zise Ainsley furioasă. Și oricum, dacă aş spune da, ar deveni suspicios ca dracu'. Ieşim să cinăm totuşi, şi m-am gândit că poate, dacă l-aş invita sus, la cafea, după aceea...

— Aşa că ai prefera să ies, zise Marian cu vocea plină de dezaprobare.

— Mda, ar fi de mare ajutor. În mod obișnuit, nu mi-ar păsa dacă ar fi o întreagă congregație în camera alăturată sau sub pat, și pariez că nici lui nu i-ar păsa, dar, vezi tu, el crede că mie trebuie să-mi pese. Trebuie să mă las împinsă în dormitor. Centimetru cu centimetru.

— Da, înțeleg, suspină Marian.

Cenzura, la acest punct, nu era treaba ei.

— Mă întreb doar unde aş putea merge.

Fața lui Ainsley se luminează. Obiectivul principal fusese câștigat; restul detaliilor erau secundare.

— Ei, ai putea să-l suni pe Peter și să-i spui că te duci la el? Nu l-ar deranja, doar e logodit cu tine.

Marian reflectă. Înainte, într-un timp pe care nu și-l putea aminti clar pe moment, ar fi putut s-o facă; n-ar fi contat dacă el s-ar fi supărat. Dar, în zilele acelea și mai ales după conversația lor de după-amiază, n-ar fi o idee bună. Oricât de discretă ar fi fost, cu o carte în sufragerie, el ar fi acuzat-o în tăcere de a fi foarte posesivă sau geloasă, și că se amestecă în munca lui. Chiar dacă ea ar explica situația reală. Și ea nu voia s-o facă: deși Peter nu-l mai văzuse deloc pe Len din prima seară, schimbându-și imaginea de burlac liber în cea de logodnic matur și adaptându-și reacțiile și relațiile în consecință, exista încă un fel de loialitate de clan care ar fi putut aduce necazuri, dacă nu pentru Ainsley, cel puțin pentru ea. I-ar da lui argumente.

— Nu cred că ar fi bine, zise ea. Lucrează din greu.

Se făcuse prea rece să stai în parcuri sau să te plimbi îndelung. Ar putea telefona uneia dintre fecioarele de la birou...

— O să văd un film, zise ea, în sfârșit.

Ainsley zâmbi ușurată.

— Fabulos, zise și intră în dormitor să termine cu îmbrăcatul.

Își vârî capul, câteva minute mai târziu, ca să întrebe:

— Pot să folosesc sticla aceea de whisky, dacă am nevoie de ea? Voi spune că e a ta, dacă nu te deranjează.

— Sigur, ia-o, zise Marian.

Whisky-ul era proprietate comună. Știa că Ainsley îi va plăti la sticla următoare. Chiar dacă uita s-o facă, o jumătate de sticlă de whisky era un sacrificiu destul de mic ca să termine cu toată afacerea. Această amânare deghizată care-i măcina nervii și această șovăială au durat peste măsură. A rămas în bucătărie, sprijinindu-se de măsuță și uitându-se cu interes, gânditoare, în chiuveta care conținea patru pahare umplute cu apă opacă, un fragment de coajă de ou și o oală recent folosită pentru a găti macaroane cu brânză. Hotărî să nu spele farfuriile, dar, ca un gest simbolic de curățenie, ridică restul de coajă și-l aruncă la gunoi. Îi dispăceau resturile.

Când Ainsley reapăru, costumată într-o bluză și un pulover, îndulcite de cercei în formă de mici margarete, și un discret machiaj al ochilor, Marian îi spuse:

— Știi, filmul nu va dura toată noaptea. Va trebui să mă întorc în jur de douăsprezece și jumătate.

Chiar dacă se așteaptă să dorm în șanț, gândi ea.

— Îmi imaginez că situația va fi de mult sub control la vremea aceea, zise Ainsley cu hotărâre. Dacă nu, oricum, niciunul din noi nu va mai fi aici: îl voi fi aruncat pe geam. Și voi fi sărit și eu. Dar, pentru orice eventualitate, nu încerca nicio ușă închisă fără să bați.

Mintea lui Marian alege cuvintele cele mai amenințătoare. *Nicio ușă închisă.*

— Ascultă, zise ea, îți interzic să calci în dormitorul meu.

— Bine, dar este mai curat, zise Ainsley rezonabil; și dacă sunt copleșită de un moment de pasiune și luată pe sus, nu mă pot întrerupe să spun: „Ai greșit dormitorul”, nu-i așa?

— Nu, cred că nu, zise Marian; începea să se simtă fără adăpost și deposedată. Numai că nu-mi place gândul de a da peste patul meu și a descoperi că sunt alții deja în el.

— Să-ți spun ceva, zise Ainsley, dacă ni se întâmplă să sfârșim în camera ta, voi atârna o cravată de clanța ușii, bine?

— A cui cravată? întrebă Marian.

Știa că Ainsley colecționa lucruri – printre obiectele acoperind podeaua camerei erau o mulțime de fotografii, câteva scrisori și o jumătate de duzină de flori uscate – dar nu știa să fi colecționat cravate.

— Păi, a lui, bineînțeles, zise Ainsley.

Marian avu o viziune tulburătoare a unei camere cu trofee: capete împăiate ori cu coarne, ținute pe pereți.

— De ce nu-i folosești pur și simplu scalpul? întrebă ea.

Leonard se presupunea a fi prietenul ei, la urma urmei.

Examină situația în timp ce-și mânca cina rece și își bea ceaiul singură, Ainsley fiind plecată, și în timp ce se plimba prin apartament, așteptând să se facă ora pentru ultimul spectacol. Încă examina problema, în drumul spre cel mai apropiat cinematograf din zonă. Simțise un timp, într-unul din cele mai mici și mai obscure ascunzișuri ale minții ei, că trebuie să facă ceva, să-l prevină pe Len, dar nu știa ce, sau, mai important, de ce. Știa că el nu va crede că Ainsley, care părea la fel de tânără și fără experiență ca un pui de pisică, era în realitate o super-femelă intrigantă, care pune în aplicare un complot mârșav împotriva lui, folosindu-l de fapt ca pe un substitut necostisitor pentru însămânțare artificială, cu o devastatoare lipsă de preocupare pentru individualitatea lui. Și nu exista nicio dovadă convingătoare încă; Ainsley fusese cât se poate de discretă. Marian se gândise de mai multe ori să-l sune în mijlocul nopții, cu un ciorap de nailon peste receptor și să șoptească „Ferește-te!"; dar asta n-ar fi de niciun folos. El n-ar ghici niciodată de ce trebuia să se ferească. Scrisori anonime... va crede că era vreun dezaxat sau vreo fostă prietenă geloasă, încercând să-i

dejoace propriile planuri diavolești, ceea ce ar face ca urmărirea lui să fie și mai asiduă. În plus, de când se logodise, existase o înțelegere tacită cu Ainsley: niciuna nu trebuia să se amestece în strategia celeilalte, deși era evident că fiecare dezaproba cursul acțiunii celeilalte, pe baze morale. Dacă îi spunea ceva lui Len, știa că Ainsley era perfect capabilă să ducă un contraatac reușit sau, cel puțin, deranjant. Nu, Len trebuia abandonat sortii lui, pe care o va îmbrățișa, fără îndoială, cu veselie. Marian mai era derutată de faptul că nu știa exact dacă un vechi creștin fusese aruncat leilor, sau un leu primitiv creștinilor. Era ea, așa cum o întrebase Ainsley în timpul uneia din discuțiile lor duminicale, de partea Forței Creatoare de Viață, sau nu?

Mai trebuia luată în considerare doamna de jos. Chiar dacă nu va pândi la geam când va veni Leonard, sau nu va sta camuflată în spatele uneia dintre draperiile de catifea, va fi cu siguranță conștientă că o pereche de picioare masculine au urcat scările; și, în mintea ei, acel imperiu despotice unde cele ce se cuvin aveau rigiditatea și forța legii gravitației, ceea ce urcă trebuie să coboare, preferabil înainte de unsprezece treizeci noaptea. Deși nu spusese niciodată asta, era pur și simplu ceva de care trebuia ținut cont. Marian spera că Ainsley va avea înțelepciunea să termine cu el și să-l scoată afară înainte de douăsprezece, cel mai târziu, sau, în cel mai rău caz, să-l țină acolo, în liniște, toată noaptea; ce vor face cu el în dimineața următoare, în acest caz, nu știa exact. Va trebui, probabil, scos pe furiș, în sacoșa pentru rufe murdare. Chiar dacă mai era în stare să meargă singur. A, desigur, puteau oricând să găsească alt apartament. Dar detesta scenele.

Marian coborî din metrou la stația de lângă spălătorie. Erau două cinematografe în apropiere, de o parte și de cealaltă a străzii. Le trecu în revistă. Unul oferea un film străin subtitrat, prezentat prin reproduceri haotice, în alb-negru, ale cronicilor din ziare, și frecventa folosirea cuvintelor „adult” și „matur”. Câștigase câteva premii.

Celălalt prezenta un western american și afișe tehnicolor cu călăreți și indieni muribunzi. În starea ei actuală, nu avea chef să sufere de-a lungul intensităților, pauzelor și prim-planurilor artistice ale unor pori expresiv contractați. Căuta doar căldură, adăpost și ceva semănând a uitare, așa că alegea westernul. Când își dibui drumul spre un loc, în cinematograful pe jumătate gol, filmul începuse deja.

Își gărbovi corpul, odihnindu-și capul pe speteaza scaunului, cu genunchii rezemați de scaunul din față și ochii pe jumătate închiși. Nu era o poziție de doamnă, dar nimeni nu putea vedea în întuneric; și locurile vecine, de o parte și de alta, erau goale. Se asigurase de asta: nu voia să aibă vreo problemă cu bătrâni ascunși, își amintea astfel de întâmplări din zilele de școală de altădată, înainte de-a fi aflat despre sălile de cinema. Mâini pipăind genunchi și frânturi asemănătoare de patos șovăitor, deși fără să o înspăimânte, (trebuia doar să te muți mai încolo liniștită) îi păreau dureros de stânjenitoare doar pentru că erau sincere. Încercarea de contact, chiar și superficial, era crucială pentru cei ce pipăiau în întuneric.

Imaginile colorate se succedau una după alta în fața ei: bărbați gigantici, cu pălării uriașe, întinși de-a lungul ecranului, pe caii lor chiar mai gigantici, copaci și cactuși ridicându-se în prim-plan sau estompându-se în fundal, în timp ce peisajul se derula; fum, praf și galop. Nu încerca să hotărască ce însemnau replicile criptice sau să urmărească intriga. Știa că trebuie să fie oameni răi cei care încercau să facă ceva rău și oameni buni cei care încercau să-i oprească, probabil ajungând primii la bani (la fel și indienii, numeroși ca bizonii, și o țintă ușoară pentru toți), dar nu conta pentru ea care din acele calități morale era încarnată în vreo figură ce îi era prezentată. Cel puțin nu era unul dintre acele westernuri noi, în care oamenii suferă de psihoze. Se amuza, concentrându-se pe actorii secundari, cei episodici, întrebându-se ce făceau în timpul lor liber – aveau (fără

îndoială) destul de mult – și dacă vreunul dintre ei mai nutrea încă iluzia de a deveni viitoare stea de cinema.

Era noapte, noapte transparentă, albastră-purpurie, care coboară numai pe ecrane în filmele color. Cineva se furișa printr-o pășune spre altcineva; totul era liniștit, în afară de foșnetul ierbii și de cântecul câtorva greieri electronici. Aproape de ea, spre stânga, auzi un mic zgomot, apoi sunetul a ceva tare lovind podeaua. O pușcă se descarcă, se dădu o luptă, apoi se făcu zi. Auzi zgomotul din nou.

Întoarse capul spre stânga. În reflexia slabă, de la strălucirea soarelui de pe ecran, putu cu greu să deslușească cine stătea lângă ea, la două locuri distanță. Era tipul de la spălătorie. Stătea prăbușit în scaun, privind sticlos înainte. La aproape fiecare jumătate de minut își ridica mâna la gură din punga pe care o ținea în cealaltă mână și se auzea micul pocnet, iar apoi celălalt sunet. Probabil mânca ceva cu coajă, dar nu arahide. Ar fi scos un sunet mai înfundat. Îi studie profilul întunecat, nasul, un ochi și cocoașa umbrită a unui umăr.

Întoarse capul înainte și încercă să-și concentreze atenția asupra ecranului. Deși descoperi că era bucuroasă că el se materializase în acel scaun, era o bucurie irațională: nu intenționa să-i vorbească, de fapt, spera foarte mult că n-o văzuse și n-o va vedea stând singură acolo, în sala de cinematograf. El părea vrăjit de ecran, aproape total absorbit de acesta și de indiferent ce mânca – ce-ar fi putut scoate acel zgomot ascuțit, exasperant? – și s-ar putea ca el să n-o remarce dacă rămânea nemișcată. Dar avea sentimentul neliniștitor că el știa foarte bine cine era ea și fusese conștient de prezența ei cu câțva timp înainte ca ea s-o recunoască pe a lui. Privi vasta întindere fără formă a preriei din fața ei. În stânga, pocnetul continua, cu o regularitate iritantă.

Traversau vadul unui râu, oameni și cai împreună, și o femeie blondă, într-o rochie răvășită, când ea avu o senzație ciudată în mâna dreaptă. Simțea nevoia să se întindă și să-l

atingă pe umăr. Voința mâinii părea independentă de-a ei. Cu siguranță, ea însăși nu dorea nimic de genul ăsta. Își obligă degetele să apuce brațul scaunului. „Asta n-o să folosească la nimic”, o admonesta ea în tăcere, „el ar putea țipa.” Dar îi era și frică, acum când nu se mai uita la el, că dacă s-ar întinde, mâna ei ar întâlni doar întuneric și gol sau suprafața de pluș, capitonată, a tapițeriei cinematografului.

Coloana sonoră explodează, împrăștiind aerul cu țipete, în timp ce o bandă de indieni țâșnea din ascunziș, la atac. După ce au fost desființați și se putea asculta iarăși, nu mai auzi micul sunet regulat pe care-l făcea el. Își răsuci capul într-o parte: nimeni. Ei, da, plecase, sau poate nu fusese niciodată acolo, de fapt; sau poate fusese altcineva.

Pe ecran, un cowboy gigantic își apăsa cast buzele pe cele ale femeii blonde.

— Hank, asta înseamnă că...? șoptea ea.

Curând urmă un apus de soare.

Apoi, atât de aproape de urechea ei, încât simți respirația mișcându-i părul, auzi o voce:

— Semințe de dovleac.

Mintea ei acceptă informația, calm. „Semințe de dovleac”, replică în tăcere, „sigur, de ce nu?” Dar corpul ei se speriasse și îngheță pe moment. Când își depăși surpriza pur musculară, destul ca să se întoarcă, nu mai era nimeni în spatele ei.

Stătu până la secvențele finale ale filmului, începând să fie convinsă că era o victimă a unei halucinații complicate. „Deci, în cele din urmă, înnebunesc”, gândi ea, „ca toată lumea. Ce plictiseală. Deși poate că ar fi o schimbare.” Dar, când s-au aprins luminile, după o scurtă imagine a unui steag fluturând pe fondul unei muzici stridente, își dădu osteneala să examineze podeaua din fața locului unde (probabil) stătuse el. Găsi o grămăjoară de coji albe. Erau ca un semnal primitiv, o grămadă de pietre, sau un semn făcut cu bețe, sau creștături tăiate în copaci, marcând o cărare sau indicând ceva înainte, dar, deși se uită fix la ele câteva

minute, în timp ce mâna de cinefili se risipi pe lângă ea, în susul intervalului, nu le putu interpreta. În orice caz, gândi ea, în timp ce părăsea cinematograful, de data asta lăsase o urmă vizibilă.

Trase cât mai mult de timp până să ajungă acasă; nu dorea să intre în mijlocul a ceva. Casa, atât cât putu să-și dea seama din afară, era în întuneric, dar când intră pe ușă și aprinse lumina din hol, o formă care o intercepta alunecă din sufragerie. Era doamna de jos, reușind încă să arate demnă, chiar și cu moațe și în halat purpuriu, din flanelă.

— Domnișoară McAlpin, zise ea, cu sprâncenele încruntate, am fost atât de tulburată. Sunt sigură că am auzit un... un bărbat urcând scările mai devreme astă-seară, cu domnișoara Tewce, și sunt sigură că nu l-am auzit coborând încă. Desigur, nu vreau să spun că... știu că sunteți *amândouă* fete foarte drăguțe, dar copilul...

Marian se uită la ceas.

— Nu știu, zise ea cu îndoială, nu *cred* că așa ceva s-ar putea întâmpla. Poate v-ați înșelat. La urma urmei, e trecut de unu și când nu e plecată undeva, Ainsley se culcă mai devreme.

— Mda, asta am crezut și eu, vreau să spun că n-am auzit vreo conversație de sus... Nu că aș vrea să spun...

„Bătrâna indiscretă și demodată e absolut nesățioasă”, gândi Marian.

— Atunci *trebuie* să se fi culcat, zise ea veselă. Și oricine va fi fost, probabil a coborât foarte încet, ca să nu vă deranjeze. Dar voi vorbi cu ea despre asta dimineață, din partea dumneavoastră.

Zâmbi, cu ceea ce intenționase a fi un zâmbet cât se poate de liniștitor, și fugi pe scări în sus.

Ainsley e o fățarnică, gândi ea, în timp ce urca, și eu tocmai am ajutat-o. Dar amintește-ți de paiul din ochiul vecinului și de bârna din ochiul tău etc. Cum naiba o să-l furișăm dimineață, indiferent ce-a rămas din el, jos, pe lângă acvila aceea bătrână?

Pe masa din bucătărie descoperi sticla de whisky pe trei sferturi goală. O cravată, cu dungi verzi și albastre, atârna victorioasă, la ușa închisă a camerei ei.

Asta însemna că va trebui să-și facă un loc în care să poată dormi, mai mult sau mai puțin, în amestecătura de cearșafuri, haine, pături și cărți ieftine, de pe patul lui Ainsley.

— La naiba! își zise ea, în timp ce-și trântea paltonul.

15

La patru treizeci, în ziua următoare, Marian mergea de-a lungul coridorului spitalului, căutând camera respectivă. Sărise peste pauza de prânz, înlocuind hrana adevărată cu un sandvici cu brânză și salată – o felie de brânză între două bucăți de spumă solidificată, cu câteva urme de verdeață palidă, adus într-o cutie de carton de băiatul cu livrările, de la restaurant – ca să poată pleca de la birou cu o oră mai devreme, și-i luase deja o jumătate de oră să cumpere trandafiri și să ajungă la spital. Acum mai avea doar treizeci de minute din timpul de vizită ca să vorbească cu Clara; se întrebase dacă vor fi în stare să ducă o conversație de treizeci de minute.

Ușile saloanelor erau deschise și trebuia să se oprească în fața lor, aproape să intre, ca să citească numerele. Din fiecare se auzea flecăreala ascuțită a femeilor. În cele din urmă ajunsese la numărul căutat, aproape de capătul coridorului.

Clara zăcea diafană pe un pat alb, înalt, de spital, cu spatele ridicat, sprijinindu-se, în poziție șezând. Purta un halat de flanelă, de spital. Corpul ei, sub cearșaf, îi apăru lui Marian nefiresc de firav; părul galben îi cădea liber pe umeri.

— Bună, zise ea. Ai venit, în sfârșit, s-o vezi pe bătrâna mamă, nu?

Marian împinse florile înainte, în loc de scuzele vinovate pe care ar fi trebuit să le spună. Degetele fragile ale Clarei desfăcură belșugul de hârtie verde din jurul lor.

— Sunt încântători, zise ea. Trebuie s-o chem pe blestemata de soră să-i pună într-o apă ca lumea. E în stare să-i vâre în oala de noapte, dacă n-o urmărești.

Când îi alesese, Marian fusese nehotărâtă dacă să ia roșu-închis, roz sau albi; îi părea rău acum că alesese albi. Într-un fel, se potriveau aproape foarte bine cu Clara, în altul deloc.

— Trage puțin paravanul, zise Clara cu voce scăzută.

Mai erau alte trei femei în cameră și conversația intimă era, evident, dificilă.

După ce Marian trase paravanul greu de pânză, care era legat de inele, pe o bară curbă de metal, suspendată ca un imens halo oval deasupra patului, și se așază pe scaunul vizitatorului, întreabă:

— Ei, cum te simți?

— A, minunat; într-adevăr minunat. Am urmărit totul, e murdar, sângele și tot restul, dar trebuie să admit că e oarecum fascinant. Mai ales când micul ticălos își scoate capul și știi, în sfârșit, cum *arată*, după ce ai purtat blestematul de lucru atâta timp; mă emoționez așteptând să văd, e ca atunci când eram mici și așteptam, și tot așteptam și, în sfârșit, ajungeam să deschidem cadourile de Crăciun. Uneori, când eram gravidă, doream al dracului de mult să-i putem cloci în ouă, ca păsările; dar e ceva de spus în favoarea acestei metode.

Ridică unul dintre trandafirii albi și-i miroși.

— Ar trebui să-ncerci și tu odată.

Marian se întreabă cum putea fi atât de degajată în privința asta, ca și când ar fi recomandat o metodă la îndemână pentru a face aluatul plăcintei mai pufoș, sau un nou detergent. Bineînțeles, era ceva ce plănuiise să facă, în cele din urmă; iar Peter începuse să facă remarci cu nuanțe paterne. Dar, în camera asta, cu aceste femei întinse, acoperite cu cearșafuri albe, posibilitatea era deodată mult prea apropiată. Și-apoi mai era Ainsley.

— Nu mă grăbi, zise ea zâmbind.

— Sigur, doare ca dracu', zise Clara plină de sine; și nu-ți dau nimic până târziu de tot, din cauza copilului, dar asta e ciudățenia în privința durerii. Nu-ți amintești de ea după aceea. Mă simt minunat acum – continui să mă gândesc că o să fac depresie postnatală, așa cum fac multe femei, dar eu se pare că nu fac niciodată; o las pentru când trebuie să mă ridic și să plec acasă. E atât de bine doar să zaci aici; mă simt, într-adevăr, minunat.

Se săltă puțin pe perne.

Marian ședea și îi zâmbea. Nu se putea gândi la nimic ce să-i răspundă. Din ce în ce mai mult, viața Clarei părea despărțită de ea, îndepărtată, ceva la care putea doar privi prin fereastră.

— Cum o s-o cheme? întrebă ea, reprimându-și o dorință de a striga, nu prea sigură dacă Clara era în stare s-o audă prin sticlă.

— Nu știm încă. Ne-am gândit la Vivian Lynn, după bunica mea și a lui Joe. Joe dorea s-o cheme ca pe mine, dar nu mi-a plăcut niciodată prea mult numele meu. E totuși, într-adevăr, minunat să ai un soț care e la fel de mulțumit cu o fată ca și cu un băiat, mulți bărbați nu sunt, știi, poate că nici Joe n-ar fi dacă n-ar avea deja un fiu.

Marian fixă peretele cu privirea, deasupra patului Clarei, gândindu-se că era văruiat în aceeași culoare ca ce de la birou. Aproape se aștepta să audă sunetul mașinilor de scris de dincolo de paravan, dar erau doar vocile murmurate ale celorlalte trei femei și ale vizitatorilor lor. Când intrase, observase că una din ele, cea tânără, cu pijama din dantelă roz, broda un goblen. Poate ar fi trebuit să-i aducă Clarei ceva de făcut în loc de flori: trebuie să fie foarte obositor să zaci așa toată ziua.

— Ai vrea să-ți aduc ceva de citit? întrebă ea, gândindu-se, între timp, cât de mult semăna cu o membră a clubului de femei care își fac un fel de carieră din a vizita bolnavii.

— Să știi că nu ar fi rău. Dar, de fapt, nu cred că m-aș putea concentra destul, cel puțin pentru un timp. Ori dorm, ori le ascult pe celelalte femei, zise ea cu voce mai scăzută. Poate e de vină atmosfera de spital, dar ele nu vorbesc niciodată decât despre avorturile și bolile lor. Te face să te simți scârbită după un timp: începi să te întrebi când o să-ți vină și ție rândul să faci cancer la sân, sau o ruptură de trompă, sau să avortezi patru gemeni de două ori într-o săptămână; nu glumesc, asta e ceea ce i s-a întâmplat doamnei Moase, cea solidă, de-acolo, din colț. Și,

Dumnezeule, sunt atât de *calme* în privința asta și par a gândi că fiecare din micile lor episoade sinistre e un fel de medalie onorifică, și le etalează, le compară și adună detaliile sângeroase, sunt într-adevăr *mândre* de ele. Este o adevărată savurare a durerii. Mă trezesc și eu descriind câteva din propriile mele dureri, ca și când ar trebui să concurez. Mă întreb de ce femeile sunt atât de morbide?

— A, cred că și unii bărbați sunt, zise Marian.

Clara vorbea mult mai mult și mai repede decât de obicei și Marian se simți surprinsă. În timpul ultimului stadiu al gravidității Clarei, cel de vegetare, tinsese să uite că și Clara avea o oarecare inteligență sau vreo facultate perceptivă, mai mult decât receptivitatea la senzații, precum un burete, de vreme ce-și petrecuse majoritatea timpului absorbită în sau de abdomenul ei ca un tubercul. Era oarecum șocant s-o audă observând și comentând astfel. Putea fi un fel de reacție, dar, cu siguranță, nu era isterie: părea în întregime sub control. Ceva în legătură cu hormonii, poate.

— Ei, Joe cu siguranță nu e, zise Clara fericită. Dacă n-ar fi atât de puțin morbid, nu știu cum ne-am descurca. E atât de bun cu copiii, și cu spălatul, și cu toate. Nu mă simt deloc stânjenită să las totul pe seama lui într-o perioadă ca asta. Știu că se descurcă la fel de bine ca și când aș fi acolo, deși avem puțin de furcă cu bietul Arthur. Acum l-am învățat să meargă la toaletă, își folosește olița de plastic aproape de fiecare dată, dar a devenit un colecționar. Adună rahatul în mici grămezi și le ascunde în diverse locuri – de exemplu, în dulapuri și în sertarele de jos. Trebuie să-l urmărești ca un uliu. O dată am găsit câteva în frigider și Joe îmi spune că a descoperit un șir de grămezi întărindu-se pe pervazul geamului de la baie, după perdea. Se necăjește foarte tare când le aruncăm. Nu-mi imaginez de ce o face; poate când va crește, va deveni bancher.

— Crezi că are ceva de-a face cu noul copil? zise Marian. Să fie gelozie?

— A, probabil, zise Clara, zâmbind cu seninătate.

Răsucea între degete unul din trandafirii albi.

— Dar eu trăncănesc întruna despre mine, zise ea, întorcându-se pe pat astfel încât acum stătea cu fața mai spre Marian. N-am avut, de fapt, ocazia să vorbesc cu tine despre logodnă. Amândoi credem că e minunat, bineînțeles, deși nu-l *cunoaștem*, de fapt, pe Peter.

Marian zise:

— Trebuie să ne întâlnim cu toții odată, după ce o să te întorci acasă și o să te pui pe picioare din nou. Sunt sigură că o să-ți placă.

— Mda, de arătat arată foarte bine. Bineînțeles, nu cunoști pe cineva cu adevărat până nu ești căsătorită un timp și nu descoperi câteva dintre obiceiurile lui mai trăsnete. Îmi amintesc cât de tristă am fost când mi-am dat seama, pentru prima dată că, de fapt, Joe nu era Iisus Cristos. Nu știu ce a fost, probabil vreo prostie, ca de exemplu să descoperi că e nebun după Audrey Hepburn. Sau că e un filatelist ascuns.

— Un ce? întreabă Marian.

Nu știa ce era asta, dar suna pervers.

— Colecționar de timbre. Nu unul adevărat, le rupe de pe plicuri. Oricum, e nevoie de acomodare. Acum, zise ea, cred că e doar unul din sfinții minori.

Marian nu știa ce să spună. Găsea atitudinea Clarei față de Joe complezentă și stânjenitoare: era sentimentală, ca poveștile de dragoste din numerele vechi de reviste pentru femei. În plus, simțea cum Clara încerca să-i dea un sfat indirect, și asta era chiar mai deranjant. Biata Clara, era ultima persoană al cărei sfat ar avea vreo valoare. Uită-te la mizeria în care s-a împotmolit: trei copii la vârsta ei. Ea și Peter începeau cu mult mai puține iluzii. Dacă Clara s-ar fi culcat cu Joe înainte de căsătorie, ar fi fost mult mai capabilă să facă față după aceea.

— Cred că Joe e un soț minunat, zise ea generoasă.

Clara scoase un hohot de râs, apoi se strâmbă:

— Oh, drace. Doare în locurile cele mai puțin sfinte. Nu, nu crezi; crezi că suntem amândoi blegi, și dezorganizați, și

ai înnebuni dacă ai trăi în haosul ăla; nu poți înțelege cum am supraviețuit fără să ne urâm reciproc.

Vocea ei era înțelegătoare.

Marian începu să protesteze, gândindu-se că era nedrept din partea Clarei să forțeze conversația așa, în mod deschis; dar o asistentă își vârî capul pe ușă, atât cât să anunțe că timpul de vizită se terminase.

— Dacă vrei să vezi copilul, zise Clara, în timp ce Marian pleca, o să găsești pe cineva să-ți spună unde l-au vârât. Îi poți vedea undeva, printr-un geam; toți arată la fel, dar o să ți-l indice pe al meu, dacă ceri. În locul tău totuși nu m-aș deranja, nu sunt foarte interesați în stadiul ăsta. Arată ca niște prune roșii, zbârcite.

— Atunci poate o să aștept, zise Marian.

Îi trecu prin minte, în timp ce ieșea pe ușă, că era ceva în comportarea Clarei, mai ales în încruntătura îngrijorată a sprâncenelor, o dată sau de două ori, care exprima preocupare; dar preocupare pentru ce exact, nu știa și nu se putea opri să-și bată capul în privința asta. Avea senzația că a evadat dintr-o galerie sau o pivniță. Se bucura că nu e Clara.

Acum rămânea restul zilei de clarificat. Va mânca repede, la cel mai apropiat restaurant pe care-l va găsi și până va termina, traficul se va mai descongiona și va putea să alerge acasă să adune niște haine pentru spălat. Ce Dumnezeu era potrivit să ia? Poate câteva bluze. Se întreba dacă o fustă plisată ar merge, asta i-ar da de lucru și avea una care trebuia călcată, dar gândindu-se mai bine, era un lucru nepotrivit și, cu siguranță, oricum prea complicat.

Orele pe care le avea în față urmau să fie, simțea ea, la fel de întortocheate ca acea oră a după-amiezii, în timpul căreia Peter sunase să facă planurile pentru cină și discutaseră îndelung – prea îndelung, se temea – unde vor merge să mănânce; apoi, după toată discuția aceea, trebuise să-l sune ca să-i spună:

— Îmi pare rău, dragule, dar a intervenit ceva inevitabil, n-am putea s-o amânăm? Pe mâine, poate?

El s-a supărat, dar nu a putut spune prea multe, pentru că tocmai îi făcuse ieri aceeași figură.

Era o diferență, bineînțeles, în ceea ce intervenise. În cazul ei, un alt telefon. Vocea de la celălalt capăt spusese:

— Duncan la telefon.

— Cine?

— Tipul de la spălătorie.

— A, da.

Acum recunoștea vocea, deși părea mai nervoasă decât de obicei.

— Îmi pare rău că te-am speriat la film, dar știam că mureai să știi ce mâneam.

— Da, într-adevăr, zise ea, uitându-se la ceas și apoi la ușa deschisă a odăiței doamnei Bogue.

Petrecuse deja prea mult timp la telefon, în după-amiaza aceea.

— Erau semințe de dovleac. Încerc să nu mai fumez, știi, și le găsesc de mare ajutor. E o mare satisfacție să le desfăci. Le iau de la un magazin pentru animale, se zice că sunt pentru păsări, de fapt.

— Da, zise ea, ca să umple pauza care urmă.

— A fost un film scârbos.

Marian se întreabă dacă fata de la centrală, de jos, asculta conversația, așa cum se știa că face, și dacă da, ce-o fi crezând despre asta; și-o fi dat seama că nu e o convorbire de afaceri.

— Domnule... Duncan, zise ea, cu cea mai oficială voce, eu sunt, de fapt, la birou și se presupune că nu pierdem prea mult timp cu telefoane din afară; vreau să spun, de la prieteni și așa mai departe.

— Oh, zise el.

Părea descurajat, dar nu făcu nicio încercare să clarifice situația.

Și-l imagina la celălalt capăt al liniei, morocănos, cu ochii încercănați, așteptând sunetul vocii ei. Nu avea idee de ce sunase. Poate avea nevoie de ea, avea nevoie să-i vorbească.

— Dar, *m-aș bucura* să stăm de vorbă, zise ea încurajator. Aveți un moment mai potrivit?

— Mda, zise el, de fapt, am oarecare nevoie de tine; chiar acum. Vreau să spun că am nevoie – am nevoie de ceva de călcat. Trebuie neapărat să calc ceva, am călcat deja totul din casă, chiar și șervetele de bucătărie, și mă-ntrebam dacă n-aș putea veni acasă la tine să calc din lucrurile tale.

Ochii doamnei Bogue erau acum, fără îndoială, ațintiți asupra ei.

— Da, bineînțeles, zise ea tranșant.

Apoi brusc hotărî că ar fi dezastruos, pentru un motiv încă neexprimat, dacă acest om ar urma să-l întâlnească pe Peter, ori pe Ainsley. În afară de asta, cine ar putea spune ce fel de tărăboi s-a dezlănțuit după ce ea ieșise din casă pe vârfuri, în dimineața aceea, lăsându-l pe Len încă prins în mrejele viciului, în spatele ușii împodobite cu propria-i cravată? Nu primise niciun telefon de la Ainsley toată ziua, ceea ce putea fi ori un semn bun, ori unul rău. Și, chiar dacă Len reușise să evadeze în siguranță, mânia doamnei de jos, lipsită de obiectul corespunzător, ar putea foarte bine să coboare pe capul „călcătorului” nevinovat, ca un reprezentant al întregii specii masculine.

— Poate ar fi mai bine să aduc eu niște lucruri acasă la tine, zise ea.

— De fapt, aș prefera asta. Ar însemna că pot să-mi folosesc propriul fier de călcat; sunt obișnuit cu el. Mă deranjează să calc cu fierul altuia. Dar, te rog, grăbește-te, am într-adevăr nevoie. Cu disperare.

— Da, cât de repede pot, după slujbă, zise ea, încercând, în același timp, să-l liniștească și să pară, pentru cele din birou, ca și când ar fi fixat o întâlnire la dentist. În jur de șapte.

Își dădu seama, îndată ce puse jos receptorul, că asta însemna să amâne din nou cina cu Peter; dar pe el îl putea vedea în orice seară. Celălalt lucru era o urgență.

După ce rezolvase problema cu Peter, se simți ca și când ar fi încercat să se descolăcească din toate liniile telefonice din oraș. Se puteau strânge ca șerpuii, aveau un fel de a se răsuci în jurul tău și de a te înfășura.

O asistentă venea spre ea, împingând un cărucior cu roți de cauciuc, încărcat cu tăvi de mâncare. Deși mintea ei era ocupată cu alte lucruri, ochii lui Marian înregistrară forma albă și o găsiră nelalocul ei. Se opri și privi în jur. Indiferent încotro mergea, nu era spre ieșirea principală. A fost atât de prinsă în firele planurilor și reflecțiilor sale, încât trebuie să fi coborât din lift la un alt etaj. Se afla pe un coridor exact la fel cu cel de pe care venise, afară doar că toate ușile saloanelor erau închise. Căută un număr: 273. Ei da, era simplu: ieșise la un etaj mai sus.

Se întoarse și merse înapoi, încercând să-și amintească unde ar fi trebuit să fie liftul; parcă-și amintea c-ar fi cotit de câteva ori. Asistenta dispăruse. Venind spre ea acum, din capătul holului, se vedea o siluetă, un bărbat în halat verde, cu o mască albă peste partea de jos a feței. Deveni conștientă, pentru prima dată, de mirosul de spital, tare, antiseptic.

Unul dintre doctori, pesemne. Vedea acum că avea un obiect negru, un stetoscop, în jurul gâtului. Pe măsură ce se apropia, îl privi mai de aproape. În ciuda măștii, era ceva familiar în el; o deranja că nu putea spune ce anume. Dar el o depăși, privind drept înainte, cu ochi inexpressivi, deschise una dintre uși, pe dreapta, și intră. Când se întoarse, văzu că avea chelie spre ceafă.

„Mda, niciunul din cunoscuții mei nu chelește, totuși”, își zise ea. Era ușurată.

16

Își aminti perfect drumul spre apartamentul lui, deși nu-și reamintea nici numărul, nici numele străzii. Nu a mai fost de mult nici în cartier, de fapt, din ziua cu interviul pentru bere. Luă direcția bună și curbele aproape automat, ca și când ar fi urmărit pe cineva dintr-un instinct care nu era legat de văz sau miros, ci de un simț mai vag, care ținea de localizare. Oricum, nu era o rută complicată, tocmai dincolo de terenul de baseball, în susul rampei de asfalt și pe lângă câteva cvartale; totuși, drumul îi păru mai lung, acum că mergea printr-un întuneric iluminat doar de felinarele chioare, față de lumina arzătoare a soarelui, de data trecută. Mergea repede: i se făcuse frig la picioare. Iarba de pe terenul de baseball era albită de brumă.

În puținele dați când se gândise la apartament, în momentele leneșe de la birou, când nu avea decât o foaie goală de hârtie în față, sau altă dată, când se apleca să ridice vreun obiect din dezordinea de pe podea, nu-i acordase niciun loc concret în oraș. Avea în minte o imagine a interlocutorului, a aspectului camerelor, dar nu a clădirii în sine. Acum era descurajant să lase strada s-o dezvăluie, pătrată, obișnuită și anonimă, mai mult sau mai puțin exact unde fusese înainte.

Apăsă soneria la numărul 6 și alunecă prin ușa interioară de sticlă, îndată ce mecanismul își începu zgomotul lui de fierăstrău. Duncan întredeschise ușa. O privi suspicios; în semiobscuritate, ochii lui străluceau printre firele de păr. Ținea un muc de țigară în gură, arzând periculos, aproape de buze.

— Ai adus lucrurile? întrebă el.

Fără cuvinte, întinse spre el mica grămadă de haine pe care o purtase pe braț și el se trase înapoi s-o lase să intre.

— Nu e prea mult, zise el, desfăcând hainele.

Nu erau decât două bluze albe de bumbac, recent spălate, o față de pernă și câteva prosoape pentru oaspeți, brodate cu

flori, donate de o mătușă, și care se șifonaseră de la statul sub toate lucrurile, pe raftul cu lenjerie.

— Îmi pare rău, zise ea, e tot ce aveam.

— Mda, e mai bine decât nimic, zise el bombănind.

Se întoarse și o luă spre camera lui.

Marian nu era sigură dacă trebuia să-l urmeze sau dacă el se aștepta ca ea să plece, acum că făcuse livrarea.

— Pot să mă uit? întrebă ea, sperând că el nu va considera gestul ei o încălcare a intimității.

Nu avea chef să se întoarcă imediat în apartamentul ei. Nu avea nimic de făcut și, la urma urmei, își sacrificase seara cu Peter.

— Sigur, dacă vrei; deși nu prea e cine știe ce de văzut.

O porni înainte pe hol. Camera de zi nu se schimbase deloc de la prima ei vizită, afară doar că erau, dacă se putea imagina, mai multe hârtii împrăștiate. Cele trei scaune stăteau în aceleași poziții; o scândură se sprijinea de un braț al celui cu pluș roșu. Numai una dintre lămpi, cea de lângă scaunul albastru, era aprinsă. Marian deduse că ambii tovarăși de apartament erau plecați.

Camera lui Duncan era cam așa cum și-o amintea. Masa de călcat era aproape în centrul camerei, și piesele de șah fuseseră așezate în cele două șiruri opuse; tabla cu pătrate alb-negre se odihnea acum pe o grămadă de cărți. Pe pat erau câteva cămăși albe, proaspăt călcate, pe umerase. Duncan le atârna în dulap, înainte de a merge să pună fierul în priză. Marian își scoase haina și se așeză pe pat.

El își aruncă țigara într-una din scrumierele pline, de pe podea, așteptă să se încălzească fierul, verificându-l din când în când pe masă, și apoi începu să calce una din bluze, cu concentrare lentă și atenție sistematică la colțurile gulerului. Marian îl urmărea în tăcere, era evident că el nu dorea să fie întrerupt. I se părea straniu să vadă pe cineva călcându-i hainele. Ainsley îi aruncase o privire ciudată când ieșise din dormitor cu hainele pe ea și grămada sub braț.

— Unde te duci cu astea? întrebă ea.

Erau prea puține pentru spălătorie.

— Ăăă, afară.

— Și ce să spun dacă sună Peter?

— Nu va suna. Dar spune doar că am ieșit.

Se repezise apoi în jos pe scări, nedorind să explice nimic despre Duncan, sau chiar să-i dezvăluie existența. Simțea că asta ar putea schimba balanța puterii. Dar Ainsley nu avea timp, pe moment, pentru ceva mai mult decât o curiozitate superficială: era prea îmbătată de succesul probabil al propriei campanii și de ceea ce ea numise „un noroc neașteptat”.

Când ajunsese în apartament și o găsisese pe Ainsley în camera de zi cu o carte ieftină despre îngrijirea bebelușilor, Marian o întrebă:

— Ei, cum l-ai scos pe bietul om afară de-aici, azi-dimineață?

Ainsley râse:

— Mare noroc, zise ea. Eram sigură că fosila bătrână de jos stă să ne aștepte la capătul scărilor. Pur și simplu nu știam ce să fac. Încercam să mă gândesc la vreo minciună, de exemplu, să spun că e omul de la telefoane...

— A încercat să mă ia tare în privința asta, noaptea trecută, remarcă Marian. Știa foarte bine că e aici sus.

— Ei, pentru un motiv sau altul, în cele din urmă *a ieșit*. Am văzut-o plecând, din întâmplare, de la fereastra camerei de zi. Îți poți imagina? Nu credeam că iese vreodată, nu dimineața. Am lipsit de la slujbă astăzi, bineînțeles, și tocmai mă plimbam prin casă și fumam. Dar când am văzut-o, l-am trezit pe Len, am tras hainele pe el și l-am împins jos, pe scări, și afară, înainte de a se trezi bine. Suferea de o mahmureală teribilă, aproape a dat gata sticla aceea. De unul singur. Nu cred că știe încă prea bine ce s-a întâmplat exact.

Zâmbi cu gura ei mică, trandafirie.

— Ainsley, ești imorală.

— De ce? Părea să-i facă plăcere. Deși a fost plin de scuze și neliniștit azi-dimineață când am ieșit să ne luăm micul dejun, iar apoi plin de remarci liniștitoare, ca și când ar fi încercat să mă consoleze pentru ceva. Pur și simplu a fost stânjenitor. Apoi, știi, cu cât se trezea mai tare, nu știa cum să plece mai repede de lângă mine. Ei și acum, zise ea, îmbrățișându-se cu ambele mâini, va trebui să așteptăm și să vedem. Dacă a meritat.

— Da, bine, zise Marian, ești atât de drăguță să aranjezi patul?

Reflectând acum, găsea ceva de rău augur în faptul că doamna de jos ieșise. Nu era deloc stilul ei. Era mai de așteptat să se ascundă în spatele pianului sau al draperiilor de catifea, în timp ce ei se furișau în josul scărilor, și să sară asupra lor când se credeau salvați.

El începea a doua bluză. Părea inconștient de orice, în afară de materialul alb, șifonat, întins pe masă în fața lui, absorbit de el, ca și când ar fi fost un manuscris antic foarte fragil, pe care nu-l putea traduce. Înainte i se păruse scund, poate din cauza feței mici, de copil, sau pentru că îl văzuse în general șezând; acum însă, se gândi că, de fapt, ar fi chiar înalt dacă nu s-ar apleca.

Cum sta așa, privindu-l, recunoscu în ea dorința de a-i spune ceva, de-a interveni, de-a trece prin suprafața de pânză albă care îl absorbea: nu-i plăcea să fie complet lăsată pe din afară. Pentru a evita emoția, își luă geanta și intră în baie, intenționând să-și pieptene părul, nu pentru că avea nevoie să fie pieptănat, ci doar ca o activitate surrogat, cum o numea Ainsley, ca o veveriță, scărpinându-se când e confruntată cu un miez de pâine nesigur sau imposibil de obținut. Voia să-i vorbească, dar a-i vorbi acum, gândea ea, ar putea anula efectele terapeutice ale călcatului.

Baia era destul de obișnuită. Prosoape umede erau îngrămădite pe suporturi și o învălmășeală de lucruri de bărbierit și cosmetice pentru bărbați acopereau diferitele rafturi și suprafețe de faianță. Oglinda de deasupra chiuvetei

era spartă. Mai erau doar câteva bucăți zimțate de sticlă, înfipite de jur împrejur, în marginile ramei de lemn. Încercă să se zgâiască într-una din ele, dar nu era destul de mare ca să fie de vreun folos.

Când se întoarse în cameră, el călca fața de pernă. Părea mai relaxat: călca cu o mișcare lentă, ușoară și largă, în loc de mișcările exacte, sacadate pe care le folosisese la bluză. Când intră, își ridică privirea spre ea.

— Probabil te întrebi ce s-a întâmplat cu oglinda, spuse el.

— Mda...

— Am spart-o. Săptămâna trecută. Cu tigia.

— Oh, zise ea.

— M-am săturat să-mi tot fie teamă că într-o zi voi intra acolo și nu voi putea să-mi văd propria reflexie în ea. Așa că m-am dus, am înșfăcat tigia din bucătărie și i-am dat una. Amândoi au fost foarte necăjiți, zise el meditativ, mai ales Trevor; făcea o omletă în momentul acela, și cred că i-am cam stricat-o. Am umplut-o de cioburi. Dar nu văd de fapt de ce i-ar deranja, era un gest simbolic de narcisism, foarte de înțeles, și, oricum, nu era o oglindă bună. Dar ei sunt nervoși tot timpul de-atunci încoace. Mai ales Trevor; în subconștient e convins că e mama mea; e destul de greu pentru el. Nu mă deranjează prea mult, sunt obișnuit cu asta, am fugit de mame improvizate de când mă știu, o întreagă turmă, încercând să mă ajungă și să mă salveze, Dumnezeu știe de ce, să-mi dea căldură, liniște și hrană și să mă facă să mă las de fumat, asta pățești când ești orfan. Și-mi citează tot felul de lucruri: Trevor îmi citează din T.S. Eliot, zilele astea, iar Fish citează din *Oxford English Dictionary*.

— Atunci cum te bărbiești? întreabă Marian.

Nu-și putea imagina viața fără o oglindă în baie. Se întreabă, în timp ce vorbea, dacă el se răsese vreodată. Nu-l examinase niciodată să vadă dacă are țepi.

— De ce?

— Vreau să spun, fără oglindă.

— A, zise el rânjind, am oglinda mea personală. Una în care pot avea încredere, știu ce e în ea. Numai pe cele publice nu le sufăr.

Păru să piardă interesul pentru subiect și călcă în tăcere un timp.

— Ce lucruri sinistre, zise el, în sfârșit; călca unul dintre prosoapele pentru oaspeți. Nu pot suporta lucrurile cu flori brodate pe ele.

— Știu. Nu le folosim niciodată.

Împături prosopul, apoi o privi sumbru.

— Probabil că ai crezut totul.

— Adică... tot ce? răspunse ea cu prudență.

— De ce am spart oglinda și despre reflexia mea și așa mai departe. De fapt, am spart-o pentru că îmi venea să sparg ceva. Țsta e necazul cu oamenii, întotdeauna mă cred. Am parte de prea multă încurajare, nu rezist niciodată tentației. Și acele strălucite intuiții în legătură cu Trevor, cum să știu eu dacă sunt adevărate? Poate că adevărul este că eu vreau să cred că el vrea să creadă că e mama mea. De fapt, oricum, nu sunt orfan, am niște părinți pe-acolo, pe undeva. Mă crezi?

— Trebuie?

Nu putea ghici dacă el era sau nu serios; expresia chipului său nu dezvăluia nimic. Poate acesta era alt labirint de cuvinte și dacă ea spunea ceva greșit, lua curba greșit, va da nas în nas cu ceva la care nu va face față.

— Dacă vrei. Dar adevărul adevărat este, desigur – flutură fierul în aer pentru accentuare, urmărind mișcările mâinii în timp ce o făcea – că sunt un copil schimbat. Am fost schimbat cu un copil adevărat când eram mic, și părinții mei n-au descoperit niciodată înșelăciunea, deși trebuie să admit că au bănuît ceva.

Închise ochii, zâmbind ușor.

— Îmi tot spuneau că am urechile prea mari; într-adevăr, nu sunt deloc o ființă umană, vin de sub pământ...

Deschise ochii și începu să calce din nou, dar atenția îi zburase de la masa de călcat. Aduse fierul prea aproape de cealaltă mână și scoase un țipăt de durere.

— Drace, zise el.

Puse fierul jos și-și vârî degetul în gură.

Primul impuls al lui Marian a fost să meargă să vadă cât de rău se arsesse și să sugereze remedii, unt sau bicarbonat; dar hotărî că n-o va face. Stătu nemișcată și nu spuse nimic.

O privi acum, așteptând, cu o urmă de ostilitate.

— N-ai de gând să mă consolezi? întrebă el.

— Nu cred că e, într-adevăr, nevoie, zise ea.

— Ai dreptate; îmi place totuși, zise el cu tristețe. Și chiar mă doare.

Ridică iar fierul.

După ce împături ultimul prosop și scoase fierul din priză, zise:

— Asta a fost o ședință serioasă, mulțumesc pentru haine deși, de fapt, n-au fost de-ajuns. Va trebui să mă gândesc la altceva ca să scap de restul tensiunii. Nu sunt un călcător cronic, știi, nu sunt obsedat, nu e unul din obiceiurile de care trebuie să scap, dar mă apucă asemenea toane.

Veni și se așeză cu prudență lângă ea, pe pat, și-și aprinse o țigară.

— Asta a început alaltăieri, când am scăpat lucrarea într-o baltă, pe podeaua bucătăriei, și a trebuit s-o usuc și s-o calc. Era toată bătută la mașină și nu suportam s-o mai bat o dată, să mă bălăcesc prin toată vorbăria aceea, aș fi început să doresc să schimb totul. A ieșit perfect, nimic neclar, dar se vedea că a fost călcată, am ars una din pagini. Oricum, nu vor putea aduce obiecții rezonabil, ar suna destul de prostește să spună: „Nu putem accepta o lucrare care a fost călcată.” Așa că am predat-o, iar apoi, bineînțeles, a trebuit să scap de toată nebunia aceea, așa că am călcat tot din casă, ce era curat. Apoi a trebuit să merg la spălătorie și să spăl niște haine murdare, de aceea stăteam la filmul acela nenorocit, așteptam să se termine programul la mașină. M-

am plictisit să le urmăresc învârtindu-se acolo înăuntru, ăsta e semn rău, dacă mă plictisesc chiar și la spălătorie, ce dracu' voi face când mă voi plictisi de toate? Apoi am călcat toate hainele pe care le-am spălat și nu am mai avut altele.

— Iar apoi m-ai sunat pe mine, zise Marian.

O irita puțin că el continua să-și vorbească sieși, despre sine, fără să dea multe semne că ar ști măcar că ea se afla acolo.

— A! Tu! Da. Apoi te-am sunat. Adică, am sunat la compania ta. Mi-am amintit numele ei, cred că am dat peste fata de la centrală și te-am descris un timp, cuiva – nu știu cui, am spus că nu arătai genul obișnuit de operator, iar apoi și-a dat seama cine e. Nu mi-ai spus niciodată numele.

Nu-i trecuse prin minte lui Marian că nu-i spusese numele. Considerase de la sine înțeles că el îl știuse tot timpul.

Faptul că ea introdusese un nou subiect părea să-l fi adus la un punct mort. Privea fix podeaua, sugând capătul țigării.

Lui Marian tăcerea i se păru apăsătoare.

— De ce îți place atât de mult să calci? întrebă ea. Vreau să spun, în afară de eliberarea de tensiune și celelalte; și de ce călcatul? În loc de bowling, de exemplu?

El își trase picioarele subțiri sus și își încrucișa brațele în jurul genunchilor.

— Călcatul e plăcut și simplu, zise el. Sunt cu totul prins în cuvinte când pun cap la cap aceste lucrări interminabile, apropo, acum lucrez la alta, „Tipare sado-masochiste la Trollope” și călcatul – ei bine, îndrepti lucrurile și le nivelezi. Dumnezeu știe că nu e din cauză că sunt ordonat sau curat; dar e ceva în legătură cu suprafața plană...

Își schimbase poziția, și acum o contempla pe ea.

— N-ai vrea să mă lași să calc și bluza aceea cât încă e cald fierul? zise el. O să trec peste mâneci și guler. Arată ca și când ai fi omis câteva porțiuni.

— Vrei să spui, cea de pe mine?

— Chiar aceea, zise el.

Își desfăcu brațele din jurul genunchilor și se ridică.

— Poftim, poți să îmbraci halatul meu. Fii liniștită, nu mă uit.

Luă un obiect cenușiu din dulap, îl împinse spre ea și se întoarse.

Marian stătu un moment în picioare, ținând strâns grămada cenușie, neștiind cum să reacționeze. Făcând așa cum sugerase el, știa că urma să se simtă stânjenită și caraghioasă; dar, a spune în acest moment „Nu, mulțumesc, mai bine nu”, când cererea era evident inofensivă, ar fi făcut-o să se simtă și mai caraghioasă. După un moment, se trezi desfăcând nasturii, apoi strecurându-se în halat. Era mult prea larg pentru ea: mânecile îi veneau mai jos de palme, iar poala se târa pe podea.

— Poftim, zise ea.

Îl urmări cu o ușoară neliniște cum mânua fierul. De data asta, activitatea părea mai hotărâtă, era ca o mână periculoasă mișcându-se înainte și înapoi, încet, foarte aproape, materialul fusese atât de recent lângă pielea ei. „Dacă totuși o arde sau mai știu eu ce, gândi ea, pot, la urma urmei să-mi pun una din celelalte bluze.”

— Poftim, zise el, e gata.

Scoase fierul iarăși și aranjă bluza pe micul capăt al mesei de călcat, părea să fi uitat că urma ca ea s-o îmbrace. Apoi, pe neașteptate, veni spre pat, se strecură lângă ea, și se întinse pe spate cu ochii închiși și brațele sub cap.

— Dumnezeu, zise el, toate aceste distrageri. Cum poate cineva continua așa? E ca lucrările, prezinți toate chestiile alea și nu se termină niciodată cu ele, obții doar o notă pentru asta, le dai drumul la gunoi, și știi că vreun alt numărător de virgule va veni anul următor după tine și va trebui să faci același lucru din nou, e o muncă de rutină, chiar și călcatul, calci blestematele de lucruri și apoi le porți și iar se șifonează.

— Mda, și apoi le poți călca din nou, nu? zise Marian, pe un ton liniștitor. Dacă ar rămâne netede, n-ai mai avea nimic de făcut.

— Poate aş face ceva ce merită, în schimb, zise el. Ochii îi erau încă închiși.

— Producție-consum. Începi să te întrebi dacă nu e doar o problemă de a transforma un fel de gunoi în altul. Minteă umană a fost ultimul lucru comercializat, dar fac o treabă bună din ea acum; care *este* diferența dintre grămezile de hârtii din biblioteci și unul din acele cimitire de mașini uzate? Ceea ce mă deranjează totuși e că niciun lucru nu e definitiv; nu poți niciodată termina nimic. Am un plan mare pentru frunze permanente în copaci, e o pierdere pentru ei să scoată altă serie în fiecare an; și gândește-te că nici măcar nu există vreun motiv ca să fie verzi; eu le voi face albe. Trunchiuri negre și frunze albe. De-abia aștept să ningă, orașul ăsta vara are prea multă vegetație, e sufocant, iar apoi toată cade și zace în șanțuri. Îmi place locul de unde vin, un oraș minier, nu prea e nimic în el, dar cel puțin nu are vegetație. Multora nu le-ar plăcea. Uzinele metalurgice sunt de vină, coloane înalte de fum se ridică spre cer, și noaptea, fumul strălucește roșu, iar emanațiile chimice au ars copacii pe mile depărtare în jur, e pustiu, numai piatră goală, nici măcar iarba nu crește pe ea în cea mai mare parte și mai sunt și grămezile de zgură; unde e acoperită de apă, piatra rămâne cafeniu-gălbui, de la substanțele chimice. Nimic n-ar crește acolo, chiar dacă ai planta. Obişnuiam să ies din oraș și să stau pe pietre, cam pe vremea asta, așteptând zăpada...

Marian stătea pe marginea patului, aplecându-se ușor spre fața lui care vorbea, ascultând doar pe jumătate vocea monotonă. Îi studia contururile craniului sub pielea pergamentoasă, întrebându-se cum poate cineva fi atât de slab și să rămână totuși în viață. Nu voia să-l atingă acum, era chiar ușor dezgustată de adâncimea orbitelor, de

articulația ascuțită a maxilarului, mișcându-se în sus și în jos în fața urechii.

Deodată el deschise ochii. O privi o clipă, ca și când nu și-ar fi putut aminti cine era și cum ajunsese în dormitorul lui.

— Hei, zise el, în cele din urmă, cu o voce diferită, arăți cam ca mine în ăla.

Întinse mâna și apucă umărul halatului, trăgând-o în jos. Ea se lăsă în voia lui.

Trecerea de la vocea uniformă, hipnotică, iar apoi conștientizarea faptului că el avea carne, un corp ca mulți alții, o sperie la început. Își simți corpul înțepenindu-se, în semn de opoziție, începând să se retragă; dar acum amândouă brațele lui o înconjurau. Era mai puternic decât crezuse ea. Nu era sigură de ce se întâmpla: exista o bănuială neplăcută într-un colț al minții ei că ceea ce mângâia el, de fapt, era propriul halat și doar întâmplător ea era înăuntru.

Își trase fața într-o parte și îl privi. Ochii lui erau închiși, îl sărută pe vârful nasului.

— Cred că ar trebui să-ți spun ceva, zise ea, încet: sunt logodită.

În acel moment nu-și putea aminti exact cum arăta Peter, dar memoria numelui său o acuza. Ochii lui închiși se deschiseră și se uitau la ea fără expresie.

— Asta e problema ta, zise el. E ca și când eu ți-aș spune că am primit o notă pentru lucrarea mea despre „Pornografia preraphaelită” – interesant, dar nu are nicio legătură cu asta. Sau are?

— Ei da, sigur că are, zise ea.

Situația devenea rapid o problemă de conștiință.

— Mă voi căsători. N-ar trebui să fiu aici.

— Dar ești.

El zâmbi.

— De fapt, îmi pare bine că mi-ai spus. Mă face să mă simt mult mai în siguranță. Pentru că, de fapt, zise el sincer, nu vreau să crezi că toate astea înseamnă ceva. Pentru mine

niciodată nu înseamnă prea multe. Totul se întâmpla de fapt altcuiva.

O sărută pe vârful nasului.

— Ești doar un alt înlocuitor pentru spălătorie.

Marian se întrebă dacă sentimentele ei ar trebui să fie rănite, dar hotărî că nu erau: în loc de asta, era puțin ușurată.

— Mă întreb pentru ce ești tu un înlocuitor, atunci, zise ea.

— Åsta e lucrul bun în ceea ce mă privește. Sunt foarte flexibil, sunt un înlocuitor universal, întinse mâna peste capul ei și stinse lumina.

Nu mult timp mai târziu, ușa din față se deschise, lăsând înăuntru câțiva pași grei.

— Oh, la naiba, zise el, de undeva dinăuntru halatului său. S-au întors.

O împinse în sus, aprinse lumina, strânse smucit halatul în jurul ei, se rostogoli din pat, netezindu-și părul pe frunte cu ambele mâini, apoi își îndreptă puloverul. Stătu o clipă în mijlocul camerei, uitându-se sălbatic la ușa dormitorului, apoi alergă de-a lungul camerei, apucă tabla de șah, o aruncă pe pat și se așeză cu fața spre ea. Începu să așeze repede piesele răsturnate.

— Salut, zise el, calm, un moment mai târziu, cuiva care apăruse în ușă.

Marian se simțea prea răvășită ca să se uite în jur.

— Tocmai jucam o partidă de șah.

— A, distracție plăcută, zise o voce nesigură.

— De ce te necăjești din cauza asta? zise Marian, când persoana respectivă închise ușa. Nu există niciun motiv să fii tulburat, totul e absolut natural, să știi. La o adică, e vina lor pentru că dau buzna așa.

Ea însăși se simțea teribil de vinovată.

— Păi, ți-am spus, zise el, privind modelul ordonat al pieselor de șah pe tablă. Ei cred că sunt părinții mei. Știi că

părinții nu înțeleg niciodată asemenea lucruri. Ei ar crede că mă corupi. Trebuie să fie apărați de realitate.

Se întinse peste cutie și o prinse de mână. Degetele lui erau uscate și cam reci.

17

Marian privea mica imagine argintie reflectată în scobitura lingurii: era ea însăși, răsturnată, cu un bust imens, îngustându-se până la un vârf de ac spre capătul cozii. Înclină lingura și fruntea ei se bombă, apoi se retrase. Se simțea liniștită.

Se uita cu afecțiune peste fața de masă albă, farfuriile interpușe și coșul de pâine, la Peter, care îi zâmbi. Unghiurile și curbele chipului lui erau puse în relief de strălucirea portocalie a lumânării umbrite de la marginea mesei; în umbră, bărbia lui era mai puternică, trăsăturile mai puțin netede. „Într-adevăr, gândi ea, oricine l-ar vedea, l-ar găsi teribil de atrăgător.” Purta unul dintre plăcutele lui costume de iarnă – costum închis, cravată de o opulență sumbră – nu atât de spilcuit ca unele dintre costumele lui de bărbat-tânăr-ce-iese-în-lume, dar mai impresionant. Ainsley îl decretase odată „drăguț ambalat”, dar acum Marian hotărî că găsea această calitate atrăgătoare. El știa cum să se îmbrace și, în același timp, să iasă în evidență. Unii bărbați nu pot purta niciodată, cum se cuvine, costume închise, ajung pline de mătreață pe umeri și lucioase la spate, dar Peter nu avea mătreață și nu-i strălucea niciodată costumul în locuri nepotrivite. Sentimentul posesiunii mândre, pe care-l avea fiind cu el acolo, în acel fel mai mult sau mai puțin public, o făcu să se întindă peste masă și să-i ia mâna. El și-o puse peste a ei, în semn de răspuns.

Chelnerul apăru cu vinul și Peter îl gustă și dădu din cap aprobator. Chelnerul turnă și se retrase în întuneric. Acesta era un alt lucru drăguț la Peter. Putea lua genul acesta de hotărâri cu atâta lipsă de efort. Se obișnuise, în ultima lună, să-l lase să aleagă pentru ea. O scăpa de ezitarea pe care se trezea că o dovedește când era confruntată cu o listă de meniu: nu știa niciodată ce voia să ia. Peter însă putea hotărî pentru ei imediat. Gustul lui mergea spre biftec și grătar, nu-i păsa de specialități, ca prăjiturile, și nu-i plăcea deloc

peștele. Astă-seară serveau *filet mignon*. Se făcuse destul de târziu, petrecuseră primele ore ale serii în apartamentul lui Peter și erau amândoi, după cum își mărturisiseră, morți de foame.

Așteptând mâncarea, continuară conversația pe care au început-o mai devreme, pe când se îmbrăcau, în legătură cu educația potrivită pentru copii. Peter vorbea teoretic despre copii, ca o categorie, evitând cu grijă orice exemplu. Dar ea știa foarte bine că, de fapt, discutau despre viitorii lor copii: de aceea era atât de important. Peter credea că toți copiii trebuie pedepsiți pentru abateri de la disciplină; chiar fizic. Bineînțeles, nimeni nu trebuie să lovească un copil cu furie, principalul e să fii consecvent. Marian se temea să nu le pervertească sentimentele.

— Draga mea, nu înțelegi aceste lucruri, zicea Peter, tu ai dus o viață ocrotită.

O strânse de mână.

— Dar eu am văzut rezultatele, tribunalele sunt pline de ei, delincvenți minori, și o mulțime chiar din case onorabile. E o problemă complexă.

Își strânse buzele.

Marian era convinsă, în secret, că ea avea dreptate și detesta să i se spună că dusesse o viață ocrotită.

— Dar n-ar trebui să li se acorde înțelegere, în loc de...?

El zâmbi cu indulgență.

— Încearcă să arăți înțelegere unora dintre acești mici derbedei: hoților de motociclete, narcomanilor și celor care fug de înrolare din Statele Unite. N-ai văzut niciodată unul de aproape, pun pariu; unii au păduchi. Crezi că poți rezolva totul prin bunăvoință, Marian, dar nu merge; nu au niciun simț al responsabilității, umblă peste tot, distrugând numai pentru că așa le vine lor. Așa au fost crescuți, nimeni nu i-a bătut la timp. Ei cred că lumea este datoare să le asigure existența.

— Poate, zise Marian cu afectare, cineva i-a snopit în bătaie când nu meritau. Copiii sunt foarte sensibili la nedreptate, știi?

— A, sunt într-un tot pentru dreptate, zise Peter. Dar ce spui despre dreptatea celor a căror proprietate ei o distrug?

— Ai să-i înveți tu, bănuiesc, să nu intre pe de lături cu mașina, rupând gardurile vii ale oamenilor.

Peter chicoti înțelegător. Dezaprobarea ei față de acel incident și faptul că el râdea de ea deveniseră punctele de referință în noul lor aranjament, dar seninătatea lui Marian se risipise odată cu propria-i remarcă. Se uită cu atenție la Peter, încercând să-i vadă ochii, dar el privea în jos, spre paharul cu vin, admirând, poate, bogăția de roșu a lichidului în contrast cu albul feței de masă. Se lăsase puțin pe spate în scaun, și fața îi era acum în umbră.

Ea se întrebă de ce restaurante ca acesta erau lăsate atât de întunecoase, probabil, să-i împiedice pe oameni să se vadă foarte clar unul pe altul în timp ce mănâncă. La urma urmei, mestecatul și înghițitul sunt mai plăcute pentru cine le face decât pentru cei care le privesc, gândi ea, și a-ți observa partenerul prea de-aproape ar risipi aura romantică pe care restaurantul încearcă să o mențină. Sau s-o creeze. Examină lama cuțitului.

De undeva, chelnerul păși înainte, ușor și agil ca o pisică, pe podeaua acoperită cu covor, și îi așază comanda în față: fileul, pe un platou din lemn, mustind în perimetrul său. Amândoi îl preferau în sânge; sincronizarea timpului de gătit nu va fi o problemă, în niciun caz. Marian era atât de flămândă, că i-ar fi plăcut să devoreze friptura dintr-o înghițitură.

Începu să taie și să mestece, încredințând mâncarea stomacului ei recunoscător. Analiza conversația, încercând să obțină o imagine mai clară a ceea ce voise ea să spună prin „dreptate”. Se gândi că asta trebuia să însemne a te comporta cinstit, dar chiar și noțiunea ei despre asta devenea neclară, acum că o analiza. Însemna ochi pentru

ochi? Și ce-ar rezolva să distrugi ochiul altuia dacă l-ai pierdut pe al tău? Dar cum rămâne cu compensația? Părea să fie o problemă de bani, în situații precum accidentele de mașină; puteai fi recompensat cu bani pentru că ai trecut prin suferințe psihice. Odată, în tramvai, văzuse o mamă mușcând un copilăș pentru că și el o mușcase. Mestecă gânditoare o bucată mai tare și înghiți.

Peter, hotărî ea, nu e în apele lui azi. Avusese un caz dificil, unul care implica multă cercetare complicată; trecuse prin precedent juridic după precedent juridic, numai ca să descopere că toate favorizau partea opusă. De aceea dădea sentințe severe: era sătul de complicații, dorea simplitate. Ar trebui să înțeleagă totuși că dacă legile n-ar fi complicate, el n-ar face niciodată bani.

Întinse mâna după paharul cu vin și ridică privirea. Peter o urmărea. El era pe trei sferturi gata, și ea nici măcar pe jumătate.

— Gânditoare? întrebă el dulce.

— Nu chiar. Doar distrată.

Îi zâmbi și își îndreptă atenția spre platou.

În ultima vreme, o privea din ce în ce mai mult.

Înainte, în timpul verii, se obișnuise să creadă că el n-o privea prea des, n-o vedea, de fapt; în pat, după aceea, se întindea lângă ea, își lipea fața de umărul ei și, uneori, adormea. În ultimele zile totuși, își fixa ochii pe fața ei, concentrându-se asupra ei, ca și când, dacă ar fi privit destul de atent, ar fi fost în stare să vadă sub carnea și craniul ei, în mecanismele creierului. Nu putea ghici ce căuta el când se uita așa la ea. O făcea să se simtă stânjenită. Adesea, când zăceau epuizați unul lângă altul în pat, deschidea ochii și-și dădea seama că el o privea așa, sperând poate să surprindă o expresie ascunsă pe chipul ei. Apoi își plimba mâna ușor peste pielea ei, fără pasiune, aproape clinic, ca și când ar fi putut afla, prin atingere, orice ar fi scăpat examinării ochilor lui. Sau ca și când ar încerca s-o memoreze. Când începea să

se simtă ca la o consultație medicală, îi lua mâna ca să-l facă să se oprească.

Amestecă salata, întorcând diversele bucăți în vasul de lemn, cu furculița: dorea o bucată de roșie. Poate pusese mâna pe unul dintre acele manuale pentru familiști; poate de aceea. Ar fi în stilul lui Peter, gândi ea cu duioșie. Dacă ai luat ceva nou, te duci și cumperi o carte care-ți spune cum se folosește. Se gândi la cărțile și revistele despre aparate de fotografiat, care făceau parte din colecția de pe raftul din mijloc din camera lui, între cărțile de drept și romanele polițiste. Iar manualul mașinii și-l ținea întotdeauna în sertarul din bord. Așa că ar fi în concordanță cu felul lui de a gândi să cumpere o carte despre căsătorie, acum că urma să se căsătorească; una cu diagrame, ușor de urmărit. Era amuzată.

Pescui și devoră o măslină neagră din salata ei. Asta trebuia să fie. El o trata ca pe un nou aparat, încercând să găsească complexul central de roțițe și mecanisme, posibilele puncte slabe, modul de comportare viitoare la care trebuia să se aștepte: resorturile mașinii. Voia să știe ce o făcea să funcționeze. Dacă asta e ceea ce căuta...

Zâmbi în sinea ei. Acum inventez, gândi ea.

El aproape terminase. Îi privi mâinile abile, ținând cuțitul și furculița, tăind felii, precis, cu exactă calculare a apăsării. Cât de îndemânat o făcea: nicio ruptură, nicio margine zdrențuită. Deși tăiatul era o acțiune violentă, iar violența pusă în legătură cu Peter i se părea nepotrivită. Precum reclamele la berea Moose, care începuseră să apară peste tot, în metrou, pe panouri de afișaj, în reviste. Pentru că lucrase la sondarea pieței înainte de comercializare, se simțea parțial responsabilă pentru ele; asta nu pentru c-ar fi făcut vreun rău. Pescarul care se bălăcea în pârâu, scoțând păstrăvii cu plasa, era prea aranjat: arăta de parcă părul îi fusese proaspăt pieptănat, cu câteva șuvițe lipite de frunte ca să arate că e bătut de vânt. Peștele era și el ireal; nu avea solzi, nici dinți, nici miros; era o jucărie inteligentă, din metal și

email. Vânătorul care împuşcase cerbul stătea pozând, civilizat, fără crenguțe în păr, cu mâinile nepătate de sânge. Sigur că într-un afiş nu vrei să fie nimic urât sau care indispuie; n-ar merge, de exemplu, să pui un cerb cu limba ieşind afară.

Îşi aminti de ziarul din dimineţa aceea, povestea de pe prima pagină, peste care trecuse fără să-i dea prea multă atenţie. Băiatul care o luase razna, cu o puşcă, şi omorâse nouă oameni înainte de a fi încolţit de poliţie. Trăgând de la o fereastră de la etaj. Şi-l amintea acum, cenuşiu şi alb, cu ochii pierduţi, înşfăcat de doi poliţişti, păzit. Nu era genul care să lovească pe cineva cu pumnul sau să folosească un cuţit. Când a ales violenţa, a fost o violenţă îndepărtată, o manipulare de instrumente specializate, degetul conducând, dar niciodată atingând, el însuşi urmărind explozia de la distanţă; explozia de carne şi sânge. Era o violenţă a minţii, aproape ca în magie: te gândeşti şi se întâmplă.

Privindu-l operând aşa asupra fileului, tăind o felie dreaptă şi apoi împărţind-o în cuburi perfecte, îi veni în gând diagrama vacii de la începutul uneia dintre cărţile ei de bucate: o vacă cu linii pe ea şi etichete, care să-ţi arate din care parte erau luate diferitele bucăţi. Ceea ce mâncau ei acum era o parte din spate, gândi ea; tăiată pe linia punctată. Îşi imaginează şirul de măcelari, undeva într-o cameră mare, o şcoală de măcelari, şezând la mese, îmbrăcaţi în alb imaculat, fiecare cu o foarfecă, exact ca la grădiniţă, tăind biftecuri, şi coaste, şi fileuri din grămada de cartoane în formă de vaci, din faţa lor. Vaca din carte, îşi aminti ea, era desenată cu ochi, şi coarne, şi uger. Stătea acolo destul de firesc, deloc deranjată de semnele ciudate desenate pe ea. Poate după multe cercetări atente vor fi, în cele din urmă, în stare să le crească în aşa fel încât să se nască gata măsurate şi împărţite.

Îşi privi fileul, pe jumătate mâncat, şi, deodată, îl văzu ca pe o grămadă de muşchi. Roşu ca sângele. Parte dintr-o vacă adevărată, care odată se mişcase, mâncase şi fusese ucisă,

lovită în cap, pe când stătea la rând, precum cineva așteptând tramvaiul. Desigur, toată lumea știa asta. Dar, cel mai adesea, nu te gândești, în supermarket o vând împachetată în celofan, cu eticheta lipită, cu numele și prețul, e ca și când ai cumpăra un borcan cu unt de arahide sau o conservă de fasole și, chiar dacă mergi la măcelărie, o învelesc atât de eficient și repede, că totul e curat, oficial. Dar acum era dintr-odată acolo, în fața ei, fără nicio hârtie protectoare, era sânge și carne puțin prăjită, iar ea o devora. Se îndopa cu ea.

Puse jos cuțitul și furculița. Simțea că se făcuse cam palidă și spera ca Peter să nu observe. „E ridicol”, se dăscăli ea. „Toată lumea mănâncă vaci, e normal; trebuie să mănânci ca să trăiești, carnea e bună pentru tine, are multe proteine și substanțe minerale.” Își ridică furculița, desprinse o bucată, o ridică și o așeză la loc.

Peter își ridică, zâmbind, capul.

— Doamne, ce flămând am fost, zise el, mă bucur grozav că am înghițit fileul ăsta. O masă bună te face întotdeauna să te simți ceva mai uman.

Ea aprobă și-i zâmbi stângaci. El își mută privirea înspre platoul ei.

— Ce s-a întâmplat, draga mea? N-ai terminat.

— Nu, zise ea, nu prea mai îmi e foame. Cred că m-am săturat.

Voia să arate, prin tonul vocii, că stomacul ei era prea mic și neajutorat ca să facă față la o așa mare cantitate de mâncare.

Peter zâmbi și mestecă, vizibil încântat de propria-i capacitate superioară. „Dumnezeule”, gândi ea, „sper că nu e permanent; o să mor de foame!”

Stătea, răsucindu-și cu disperare șervețelul între degete, urmărind cum ultima bucată din fileul lui Peter dispărea în gura acestuia.

18

Marian stătea la masa din bucătărie, mâncând amărâtă dintr-un borcan cu unt de arahide și întorcând paginile celei mai mari dintre cărțile ei de bucătărie. În ziua de după fileu, nu putuse mânca un cotlet de porc și, de-atunci, câteva săptămâni, făcuse experimente. Descoperise că nu numai ceea ce era prea evident tăiat din Vaca Planificată era necomestibil pentru ea, dar și Porcul Planificat și Oaia Planificată erau la fel interzise. Oricare ar fi fost partea din ea care lua asemenea hotărâri, precis nu rațiunea, respingea orice avea vreo urmă de os, tendon sau fibră. Lucrurile care fuseseră măcinate și căroră li se schimbaseră forma, ca în hotdog sau în sandvici, de exemplu, în pateurile de miel sau carnații de porc, mergeau atâta timp cât nu se uita la ei prea de-aproape, iar peștele era încă admis. Îi era teamă să încerce carne de pui: îi plăcuse mult cândva, dar se prezenta cu o neplăcută structură osoasă completă, iar pielea, credea ea, ar semăna prea mult cu cea a unui braț zgribulit de frig. Pentru varietate de proteine mâncase omlete, arahide și cantități considerabile de brânză. Teama tăcută care ieșea la suprafață acum, când trecea în revistă paginile – era la capitolul „Salate” – era că acest fenomen, acest refuz al gurii ei de a mânca, era malign; că se va răspândi; că încet, cercul care le despărțea acum pe cele pe care nu putea să le mănânce de celelalte va deveni din ce în ce mai mic, că lucrurile acceptabile pentru ea vor fi excluse unul câte unul. „Devin o vegetariană”, gândi cu tristețe, „unul dintre acei indivizi ciudați; va trebui să încep să mănânc în localuri dietetice.” Citi, cu neplăcere, o coloană intitulată *Soluții pentru servirea iaurtului*. „Pentru gust, presărați-l cu nuci tocate!” sugera redactorul cu voioșie.

Sună telefonul. Îl lăsă să sune de câteva ori înainte de a se ridica să răspundă. N-avea chef să vorbească cu nimeni și era un efort să se adune din dulcele tărâm al lăptucii, și salatei, și-al asezonării cu mirodenii.

— Marian?

Era vocea lui Leonard Slank.

— Tu ești?

— Da, bună Len, zise ea. Ce mai faci?

Nu-l văzuse și nici măcar nu vorbise cu el de-o bucată de vreme. Părea grăbit.

— Ești singură? Vreau să spun, Ainsley e acolo?

— Nu, nu s-a întors încă de la serviciu. Zicea că se duce după cumpărături.

Era perioada Crăciunului; i se părea că e de câteva luni; iar magazinele rămăneau deschise până la nouă.

— Dar pot să-i spun să te sune când vine.

— Nu, nu, zise el grăbit. Cu tine vreau să vorbesc. Pot să vin până acolo?

Peter lucra la un caz în seara aceea, așa că, tehnic vorbind, nu era ocupată, iar creierul ei nu-i furniza nicio scuză.

— Sigur că da, Len, zise ea.

Deci i-a spus, gândi ea, în timp ce puneă jos receptorul. Idioata. Mă întreb de ce-o fi făcut-o.

Ainsley fusese în cea mai bună dispoziție în ultimele câteva săptămâni. A fost sigură, de la început, că e gravidă, și mintea ei zăbovisse asupra activităților corpului, cu atenția plină de solicitudine a unui om de știință față de o eprubetă extrem de importantă, așteptând schimbarea hotărâtoare. Își petrecea mai mult timp decât de obicei în bucătărie, încercând să hotărască dacă avea sau nu poftă ciudate și gustând o mulțime de mâncăruri să vadă dacă își schimbaseră gustul, și-i relata descoperirile ei lui Marian: ceaiul, zicea ea, era mai amar, ouăle aveau gust de sulf. Ședea pe patul lui Marian să-și examineze profilul burții în oglinda de pe ușa dulapului, care era mai mare decât a ei. Când umbla prin apartament fredona pentru sine, constant, insuportabil, și în cele din urmă, într-o dimineață, a vomitat în chiuveta de la bucătărie, spre imensa ei satisfacție. În sfârșit, era timpul să meargă la un ginecolog și tocmai ieri

alergase pe scări, cu fața radiind, fluturând plicul: rezultatul era pozitiv.

Marian o felicitase, dar nu cu atâta asprime, cum ar fi făcut-o dacă s-ar fi întâmplat cu câteva luni în urmă. La vremea aceea, ar fi trebuit să facă față problemelor care rezultau, de exemplu, unde va locui Ainsley – doamna de jos n-ar tolera-o după ce se va rotunji – și dacă ea însăși o să-și găsească altă colegă, iar dacă da, dacă se va simți vinovată că a părăsit-o pe Ainsley și dacă nu, dacă ar putea face față tuturor complicațiilor și tensiunilor care ar rezulta din conviețuirea cu o mamă necăsătorită și un nou-născut. Acum n-o mai preocupa și își putea permite să pară sincer încântată, pentru plăcerea lui Ainsley. La urma urmei și ea se căsătorea; renunța la contractul de închiriere.

Detesta telefonul lui Len doar pentru că nu voia să fie implicată. Din tonul vocii lui, ghicise că Ainsley i-a spus ceva, dar nu a reieșit clar, din conversație, ce anume știa. S-a hotărât să fie cât mai pasivă posibil. Va asculta, desigur – avea urechi, n-avea încotro – la orice avea el de spus (ce ar mai fi putut avea de spus, de fapt? Rolul lui, acela care fusese, se terminase); dar mai multe nu putea face. Se simțea incapabilă să facă față situației și, pe deasupra, și iritată: dacă Len voia să discute cu cineva, ar trebui să discute cu Ainsley. Ea era cea cu răspunsurile.

Marian înghiți încă o lingură de unt de arahide, detestând felul în care i se lipea de cerul gurii, apoi, ca să treacă timpul, se întoarse la capitolul cu crustacee și citi partea despre curățarea creveților (cine, se întreba ea, mai cumpără creveți întregi?), iar apoi instrucțiunile pentru țestoase, pe care, de curând, le găsisese demne de interes: ce fel de interes, mai precis, nu era sigură. Se indica să păstrezi țestoasa vie, într-o cutie de carton sau altă cușcă, cam o săptămână, iubind-o și hrănind-o cu sandviciuri, ca să elimine impuritățile. Apoi, tocmai când a început să aibă încredere în tine și, poate, să te urmeze prin bucătărie ca un câțel cu carapace, leneș dar devotat, o pui într-o zi într-o căldare cu

apă rece, unde fără nicio îndoială va înota și se va scufunda fericită, la început, apoi o aduci încet la temperatura de fierbere. Întreaga procedură amintea de moartea primilor martiri creștini. Ce lucruri diabolice se întâmplau în bucătăriile din toată țara, în numele procurării hranei! Dar, singura alternativă pentru acest fel de lucruri, păreau a fi surogatele învelite în celofan, ambalate în plastic, împachetate în cutii de carton, înlocuitori sau simple deghezări? În orice caz, orice crimă s-a comis, a fost făcută eficient de altcineva, înainte.

Jos, sună clopoțelul de la ușă. Marian se încordă, ascultând: nu voia să coboare scările, dacă nu era necesar. Auzi zgomot de voci și ecoul ușii închise. Doamna de jos era la post. Suspină, închise cartea de bucate, își aruncă lingura în chiuvetă, după ce o mai linse o dată, și răsuci capacul pe borcanul cu unt de arahide.

— Bună, îi zise ea lui Len, în timp ce el apărea în capul scărilor, alb la față și cu răsuflarea tăiată.

Arăta bolnav.

— Vino și ia loc.

Apoi, pentru că era doar șase și jumătate, întreabă:

— Ai luat cina? Pot să-ți ofer ceva?

Voia să-i pregătească ceva, chiar dacă ar fi fost doar un sandvici cu șuncă și roșii. De când relația ei cu mâncarea devenise ambiguă, descoperise că găsea o plăcere perversă să-i urmărească pe ceilalți mâncând.

— Nu, mulțumesc, zise el, nu mi-e foame. Dar aș bea ceva, dacă ai.

Intră în camera de zi și se aruncă pe canapea, ca și când corpul lui era un sac pe care era prea obosit să-l mai care.

— Am doar bere – merge?

Intră în bucătărie, deschise două sticle și le duse în camera de zi. Cu prieteni apropiați, ca Len, nu-și făcea probleme cu formalitatea paharelor.

— Mulțumesc, zise el.

Ridică sticla brună, bondoacă. Gura lui strânsă punga în jurul sticlei fusese, pentru moment, ciudat de copilărească.

— Dumnezeule, aveam nevoie de asta, zise el, punând sticla pe măsuta de cafea. Cred că trebuie să-ți fi spus.

Marian sorbi din berea ei înainte de a răspunde. Era bere Moose; cumpărase câteva sticle din curiozitate. Avea același gust ca toate celelalte sortimente.

— Vrei să spui că e gravidă, zise ea pe un ton neutru, de conversație. Da, desigur.

Len gemu. Își scoase ochelarii cu rame de baga și își apăsă ochii cu o mână.

— Dumnezeule, îmi vine rău când mă gândesc, zise el. Am fost atât de șocat când mi-a spus, Doamne, tocmai o sunasem să văd dacă nu vine la o cafea cu mine; m-a evitat cumva de când cu noaptea aceea, cred că toată treaba a cam dărâmat-o și apoi să auzi *asta* la telefon! N-am fost în stare să lucrez toată după-amiaza. I-am închis telefonul în mijlocul conversației, nu știu ce a crezut, dar nu m-am putut abține. E atât de *fetidă*, Marian, vreau să spun, cu cele mai multe femei ai simți, ce dracu', probabil o merită, oricum, niște cățele afurisite, nu că mi s-ar mai fi întâmplat ceva asemănător înainte. Dar ea e atât de *tânără*. Treaba nasoală e că nu-mi pot aminti ce s-a întâmplat în seara aceea. Ne-am întors pentru o cafea și mă simțeam ca un nemernic, iar sticla aceea de whisky stătea pe masă și m-am apucat să beau. Bineînțeles, nu neg că o aveam în obiectiv, dar nu mă așteptam la asta, vreau să spun că nu eram pregătit, adică aș fi fost mai atent. Ce mizerie! Ce-o să fac acum?

Marian ședea, urmărindu-l în tăcere. Ainsley, deci, nu avusese șansa să explice motivele. Se întreba dacă trebuia să încerce să clarifice, în beneficiul lui Len, acea încurcătură destul de neverosimilă, sau să aștepte și s-o lase pe Ainsley s-o facă ea însăși așa cum, de drept, ar fi trebuit.

— Vreau să spun că nu mă pot *căsători* cu ea, zise Len, nenorocit. Să fiu soț ar fi destul de rău, sunt prea *tânăr* să mă căsătoresc, dar mă poți imagina pe mine ca soț și *tată*?

Scoase un mic gălgâit și-și ridică din nou sticla de bere.

— Nașterea, zise el, cu vocea mai ridicată și mai consternată, nașterea mă înspăimântă. E revoltător. Nu pot suporta gândul de a avea – se cutremură el – un copil.

— Bine, dar nu tu îl vei avea, zise Marian rezonabil.

Len se întoarse spre ea, cu fața schimonosită, rugătoare. Contrastul între acest bărbat cu ochii descoperiți și slabi, fără obișnuita lor apărătoare de sticlă și os, și Len cel volubil, inteligent și un pic pofticios, pe care-l știuse întotdeauna, era dureros.

— Marian, zise el, te rog, nu poți încerca s-o convingi? Să se hotărăscă să facă un avort, voi plăti, bineînțeles.

Înghiți; ea îi urmări mărul lui Adam ridicându-se și coborând. Nu știuse că un asemenea lucru l-ar putea face atât de nefericit.

— Mi-e teamă că n-o să vrea, zise ea blând. Vezi, tu, toată problema e că ea *a vrut* să rămână gravidă.

— Poftim?

— A făcut-o intenționat. Voia să rămână gravidă.

— E ridicol! zise Len. Niciuna nu *vrea* să rămână gravidă. Nimeni n-ar face în mod deliberat un asemenea lucru!

Marian zâmbi; făcea pe naivul, ceea ce ei i se părea drăguț, dar într-un mod neplăcut. Îi venea să-l ia pe genunchi și să-i spună: „Ei, Leonard, e timpul să-ți vorbesc despre adevărurile vieții.”

— Vei fi surprins, zise ea, multe o fac. Știi, e la modă în zilele noastre; iar Ainsley citește mult; a fost interesată mai ales de antropologie la universitate și e convinsă că nicio femeie nu și-a împlinit feminitatea până când n-a avut un copil. Dar nu te îngrijora, nu va trebui să mai fi implicat. Nu vrea un soț, ci un copil. Așa că rolul tău s-a încheiat.

Lui Len nu-i venea să creadă. Își puse ochelarii, o fixă cu privirea prin ei, apoi îi dădu jos. Urmă o pauză, cât să mai bea niște bere.

— Deci și ea a fost la universitate. Trebuia să-mi dau seama. Cu asta ne alegem, zise el răutăcios, dacă educăm femeile. Le vin tot felul de idei ridicole.

— Ei, știu și eu, zise Marian cu asprime, nici unora dintre bărbați nu le prea priește.

Len tresări.

— Te referi la mine, presupun. Dar de unde era să știu? *Tu* n-ai scos o vorbă. Halal prietenă!

— Nu mi-am propus niciodată să-ți spun cum să-ți organizezi viața, spuse Marian indignată. Dar de ce să te superi, acum că ai aflat? Nu trebuie să faci nimic. Ea o să aibă grijă de tot. Crede-mă, Ainsley e foarte capabilă să aibă grijă și singură de ea.

Starea de spirit a lui Leonard părea să treacă rapid de la disperare la furie.

— Ticăloasa, murmură el. Să mă vâre într-o treabă ca asta.

Se auzeau pași pe scări.

— Sst, spuse Marian, ea e. Fii calm.

Ieși în vestibul s-o întâmpine pe Ainsley.

— Bună, să vezi ce-am achiziționat, strigă Ainsley, fredonând voioasă pe scări.

Dădu buzna în bucătărie, își puse pachetele pe masă, își scoase haina și vorbi cu răsuflarea tăiată:

— Era o înghesuială acolo, dar în afară de mâncare – acum trebuie să mănânc pentru doi – a, și mi-am luat și vitaminele – am mai luat și niște lucrșoare adorabile, stai să-ți arăt.

Scoase o carte de tricotat și niște costumase tricotate de culoare albastră.

— Deci va fi băiat, zise Marian.

Ochii lui Ainsley se măriră.

— Da, sigur. Adică, m-am gândit că ar fi mai bine.

— Ei, poate ar fi trebuit să discuți cu viitorul tată înainte de a lua hotărârile necesare. E în sufragerie și pare destul de

supărat că n-a fost consultat. Vezi tu, zise Marian malițioasă, poate că el ar vrea o fată.

Ainsley își împinse în spate o șuviță de păr roșcat, care îi căzuse pe frunte.

— Ah, Len e aici, așa-i? zise ea cu răceală. Da. Părea puțin tulburat la telefon.

Intră în sufragerie.

Marian nu știa care din ei avea nevoie mai mult de sprijinul ei, sau cui să-l dea dacă ar fi fost obligată să aleagă între ei. O urmă pe Ainsley, conștientă că ar trebui să se retragă înainte ca lucrurile să se îngroașe, dar neștiind cum.

— Bună, Len, zise Ainsley cu seninătate. Ai închis telefonul înainte de a avea ocazia să-ți explic.

Len n-o privea.

— Marian mi-a explicat deja, mulțumesc.

Ainsley se bosumflă, în semn de reproș. Dorise, evident, s-o facă ea însăși.

— Ei bine, era de datoria cuiva s-o facă, zise Marian, strângându-și buzele într-un mod ușor afectat. El suferea.

— Poate nici nu trebuia să-ți spun, zise Ainsley, dar pur și simplu n-am putut s-o țin pentru mine. Gândește-te, o să fiu mamă! Sunt atât de fericită!

Len se zbârlea, înfuriindu-se treptat.

— Ei, eu nu sunt chiar atât de-al dracului de fericit, izbucni el. În tot timpul acela n-ai făcut altceva decât să mă *folosești*. Ce prost am fost să cred că erai dulce și nevinovată, când reiese că erai de fapt educată la universitate! Oh, toate sunteți la fel. *Eu* nu te interesam deloc. Singurul lucru pe care îl voiai era corpul meu.

— Și tu ce voiai de la mine? întrebă Ainsley dulce. Oricum, asta e tot ce am luat. Poți păstra restul. Și îți poți păstra și liniștea sufletească, nu te ameninț cu un proces de paternitate.

Len se ridicase și măsura podeaua cu pasul, la distanță sigură față de Ainsley.

— Liniște sufletească. Ha! A, nu, m-ai implicat. M-ai implicat psihologic. Acum va trebui să mă gândesc la mine ca la un tată; e indecent, și totul din cauza ta, gâfâi el: ideea era nouă pentru el – *tu* m-ai sedus pe *mine*.

Își agită sticla de bere spre ea.

— Acum voi fi amestecat mental în Naștere. Fecunditate. Gestație. Nu-ți dai seama ce o să-mi creeze asta? E obscen, acea scurgere oribilă...

— Nu fi idiot, zise Ainsley. E cât se poate de firesc și frumos. Relația dintre mamă și copilul nenăscut este cea mai minunată și mai apropiată din lume.

Se sprijinea de canatul ușii, uitându-se înainte spre geam.

— Cea mai echilibrată reciproc...

— Greșos! exclamă Len.

Ainsley se întoarse spre Len, supărată.

— Prezinți simptomul clasic de rivalitate uterină. De unde dracu' crezi că vii, la urma urmei? Nu ești de pe Marte, și poate că o fi o noutate, dar nici nu te-a adus barza. Ai fost ghemuit în *burta* cuiva nouă luni, ca toată lumea, și...

Fața lui Len se micșoră.

— Taci! strigă el. Nu-mi aminti. Pur și simplu nu pot suporta, mă îmbolnăvește. Nu te apropia! scânci el, când Ainsley făcu un pas spre el. Ești impură!

Marian decise că devenea isteric. El se așeză pe brațul canapelei și-și acoperi fața cu mâinile.

— Ea m-a determinat s-o fac, bombănea el. Propria mea mamă. Aveam ouă la dejun și l-am deschis pe-al meu, iar în el, jur că era un pui înăuntrul, și nu era gata încă, n-am vrut să-l ating, dar ea *n-a văzut*, n-a văzut ce era de fapt acolo, ea a zis: „Nu fi caraghios, arată ca un ou obișnuit”, dar nu era, nu era și ea m-a făcut să-l mănânc. Și știu, știu că erau niște gheare mici și un cioc, și restul, acolo...

Se cutremură violent.

— Oribil. Oribil, nu pot suporta, gemea el și umerii începură să i se ridice convulsiv.

Marian roși de stinghereală, dar Ainsley scoase o exclamație de îngrijorare și se grăbi spre canapea. Se așeză lângă Len și-și puse brațele în jurul lui, trăgându-l în jos, așa că acum se odihnea, pe jumătate în poala ei, cu capul pe umăr.

— Haide, haide, îl liniștea ea.

Părul ei căzu în jurul fețelor lor, ca un văl, sau, gândi Marian, ca o pânză de păianjen. Își legăna ușor corpul.

— Haide, haide. Nu va fi oricum un pușor, va fi un copilăș drăguț. Un copilăș drăguț.

Marian plecă în bucătărie. Era cuprinsă de o revoltă rece: se purtau ca doi copii. Ainsley avea deja un strat de grăsime pe suflet, gândi ea; grozavi sunt hormonii ăștia. Curând va fi grasă peste tot. Și Len arătase ceva ascuns, ceva ce nu văzuse niciodată în el, înainte. Se purtase ca un vierme alb, scos brusc la suprafață dintr-o brazdă și expus la lumina zilei. O zvârcolire oarbă, respingătoare. O uimea totuși că trebuise atât de puțin, de fapt, să-l reducă la acest nivel. Carapacea lui nu era atât de groasă și bătătorită cum își imaginase. Era ca acea șmecherie pe care o foloseau jucându-se cu ouă: pui oul de-a lungul, între mâinile împreunate, și-l strângi cu toată puterea, și oul nu se sparge; e atât de bine echilibrat, că îți exerciți forța împotriva ta. Dar e destul o ușoară schimbare, un unghi, o modificare a presiunii, oul se va sparge și pleosc, iată-te cu pantofii plini de albumină. Acum, delicata armonizare a lui Len fusese tulburată și el fusese strivit. Se întreba cum reușise să evite criza atâta timp, să se convingă pe sine că propriile activități sexuale mult-lăudate nu puteau avea nimic de-a face cu facerea de copii. Ce s-ar fi făcut atunci dacă situația ar fi fost așa cum își imaginase la început și-ar *fi lăsat-o* pe Ainsley însărcinată, din greșeală? Ar fi fost în stare să înfrunte acuzația cu o pledoarie pentru nevinovăție, bazată pe greșeală neintenționată, să le lase să se anuleze reciproc și să scape nevătămat? Ainsley n-ar fi putut prevedea reacția

lui. Dar decizia ei era răspunzătoare pentru această criză. Ce va face cu el acum? Ce-ar trebui să facă?

Ei, bine, gândi ea, e problema lor, lasă-i s-o rezolve; sunt în afara ei, oricum. Intră în dormitor și închise ușa.

Totuși, dimineața următoare, când își deschise oul fiert, moale și văzu gălbenușul uitându-se la ea, semnificativ și acuzator, cu un singur ochi galben, se trezi că gura i se închide, ca o anemonă de mare, speriată. Trăiește, e viu, spuneau mușchii gâtului și se încordau. Împinse farfuria la o parte. Conștientul ei se obișnuise cu procedura. Suspină cu resemnare și mai tăie un produs de pe listă.

19

— Ai aici jeleuri, somon, unt de arahide, miere și salată de ouă, spuse doamna Grot, vârând platoul aproape sub nasul lui Marian – nu pentru că ar fi fost nepoliticoasă, ci pentru că Marian stătea pe canapea, iar doamna Grot în picioare și asamblarea de vertebre, corset inflexibil și musculatură-adaptată-pentru-birou, care îi asigurau doamnei Grot poziția verticală, nu-i permiteau să se aplece prea mult.

Marian se trase înapoi, pe pernele moi de bumbac.

— Un jeleu, mulțumesc, zise ea, luând unul.

Era petrecerea de Crăciun de la birou, care avea loc în camera pentru servit prânzul, unde ele se puteau simți, cum zisese doamna Gundridge, „mai confortabil”. Până acum, confortul lor, atât de pătrunzător în aceste spații închise, a fost dominat de o anumită doză de resentiment reprimat. Crăciunul cădea într-o miercuri anul acela, ceea ce însemna că trebuiau să se întoarcă la lucru vinerea, pierzând cu o singură zi șansa unui lung weekend glorios. Conștiința acestui fapt, Marian era sigură, pusese o strălucire în ochelarii doamnei Grot și-o umpluse de veselie, suficient s-o susțină în această împărțire de sandviciuri, nemaipomenit de amicală. Asta pentru că vrea să arunce o privire mai de aproape la suferințele noastre, gândi Marian, urmărind figura rigidă ce avansa prin cameră.

Petrecerea de la birou consta, în mare parte, din consumul de mâncare și discutarea suferințelor și cumpărăturilor. Mâncarea a fost adusă personal de doamne: fiecare din ele au fost de acord să aducă un anumit fel. Chiar și Marian a fost obligată să promită că aduce prăjiturile cu ciocolată, pe care le cumpăraseră, de fapt, de la patiserie și le mutase în altă pungă. Nu prea avusese chef de gătit în ultima vreme. Mâncarea era îngrămadită pe masa care se găsea la un capăt al camerei – mai multă mâncare decât aveau nevoie, salate, sandviciuri, cozonaci, dulciuri, prăjituri și torturi. Dar, deoarece toată lumea adusese ceva, toată lumea trebuia să

mănânce câte puțin din fiecare, altfel cea care contribuisese să ar fi simțit desconsiderată. Din când în când, una sau alta din doamne țipa, „Oh, Dorothy, *trebuie* să gust din prăjitura ta cu portocale și ananas!” sau „Lena, tortul tău cu fructe arată strașnic!” și ridicându-se în picioare, se mișcau greoi spre masă și-și umpleau iarăși farfuria de carton.

Marian a dedus că nu a fost întotdeauna așa. Pentru unele dintre angajatele mai vechi exista amintirea, ce se transforma repede în legendă, unei perioade când petrecerile de la birou erau un eveniment care implica întreaga companie; asta pe vremea când compania era mult mai mică. În acele zile îndepărtate, zicea doamna Bogue, cu ochii aburiți, bărbații de sus coborau și aveau chiar și de băut. Dar biroul s-a extins, în cele din urmă a atins un stadiu în care nimeni nu mai cunoștea pe nimeni, și petrecerile au început să o ia razna. Fetișcane pătate de cerneală, de la Imprimare, erau urmărite de șefi hoinari, apăreau revelații nelalocul lor, pofte mocnite și resentimente ascunse, iar doamnele în vârstă beau un pahar în plus și deveneau isterice. Acum, în interesul general al moralei biroului, fiecare secție își avea propria petrecere; doamna Gundridge afirmase de bunăvoie, ceva mai devreme în după-amiaza aceea, că era mult mai confortabil în felul acesta, oricum, doar noi fetele aici, împreună, un comentariu care produsese murmure de aprobare.

Marian stătea încadrată de două dintre fecioarele de birou; a treia era cocoțată pe brațul canapelei. În situații ca aceasta, cele trei se strângeau împreună pentru a se proteja: nu aveau copii a căror deșteptăciune putea fi comparată, nici case al căror mobilier era de prea mare importanță, și nici soți despre ale căror excentricități și obiceiuri urâte puteau fi schimbate detalii. Aveau alte preocupări, deși Emmy contribuia ocazional la conversația generală cu vreo anecdotă despre una din bolile ei. Marian era conștientă că propriul ei statut printre ele era îndoielnic – ele știau că ea era pe punctul de a se căsători și, prin urmare, o priveau ca nefiind,

în esență, necăsătorită, nemaiputând fi pătrunsă de problemele lor – dar, în ciuda ușoarei lor răceli față de ea, prefera să stea cu ele decât să se alăture celorlalte grupuri. Era puțină mișcare în încăpere. În afară de cele care serveau, majoritatea doamnelor ședeau, în ciorchini și semicercuri, regroupându-se din când în când, printr-un schimb de scaune. Doar doamna Bogue circula, împărțind ici un zâmbet sociabil, dincoace un semn de atenție ori o prăjitură. Era datoria ei.

Se achita de ea atât de asiduu din cauza cataclismului care avusese loc în ziua aceea, mai devreme. Uriașul test, la nivel de oraș, pentru suc de roșii preparat pe loc, pe cale să apară pe piață din octombrie – dar mereu amânat pentru îmbunătățiri ulterioare – trebuia să aibă loc în acea dimineață. Un număr record de operatori de interviu, aproape întreaga echipă la dispoziție, trebuia să coboare asupra porților neavertizate ale gospodinelor, cu tăvi de carton agățate cu sfoară de gât, ca vânzătoarele de țigări (în particular, Marian îi sugerase lui Lucy să le vopsească blonde pe toate și să le deghezeze cu pene și ciorapi de plasă), ducând păhărele de hârtie cu suc de roșii conservat, ceșcuțe cu suc de roșii pudră și mici vase de apă. Gospodina trebuia să guste din suc proaspăt, să urmărească amestecarea pudrei în fața ochilor ei uimiți, și-apoi să guste rezultatul, impresionată, poate de repeziciune și ușurință: „O singură mișcare și ești sigură!” spuneau schițele de probă pentru reclamă. Dacă ar fi făcut-o în octombrie, ar fi mers.

Din nefericire, zăpada care se abținuse timp de cinci zile cenușii, uniform acoperite de nori, alesese ora zece din acea dimineață să înceapă să cadă. Dar nu în fulgi moi, plutitori sau măcar în rafale neregulate, ci într-o adevărată furtună de zăpadă. Doamna Bogue încercase să-i facă pe cei de sus să amâne testul, dar în van.

— Muncim cu oameni, nu cu mașini, zisese ea la telefon, cu vocea destul de ridicată ca s-o poată auzi și ele prin ușa

închisă a cabinetului. E absolut imposibil de lucrat pe o vreme ca asta!

Dar trebuia ținut cont de scadență. Treaba a fost amânată atât de mult, că nu se mai putea întârzia, amânarea cu o singură zi acum însemna o întârziere de trei zile, din cauza inconvenienței majore a Crăciunului. Așa că, turma doamnei Bogue a fost mânăată, behăind slab, afară în furtună.

Pentru restul dimineții, biroul semănase cu baza unei misiuni de ajutorare într-o regiune sinistrată. Telefoanele curgeau de la cele ghinioniste. Mașinile lor, fără antigel și cauciucuri antiderapante, refuzau să pornească sau se blocau, eșuând în nămeții spulberați, își trânteau ușile peste mâini și capotele peste capete. Paharele de hârtie erau mult prea ușoare să suporte forța furtunii și se rostogoleau pe drumuri și în garduri, golindu-și conținutul sângериu în zăpadă, ba chiar pe operatoare, iar dacă ajungeau până la ușă, pe gospodina însăși. Uneia i-a fost smulsă întreaga tavă, de la gât, și ridicată în aer ca un zmeu; o alta încercase s-o adăpostească pe-a sa sub palton și se trezise cu ea răsturnată de vânt și vărsată pe haine. Începând de la ora unsprezece, ele au intrat împleticindu-se, cu părul vâlvoi, pătate cu roșu, să-și dea demisia, sau să explice, sau să li se redea credința în ele însele ca măsurătoare eficiente și științifice ale opiniei publice, în funcție de temperament; iar doamna Bogue a trebuit să facă față, în plus, urletelor de furie ale șefilor intransigenți de deasupra, care refuzau să recunoască existența vreunei furtuni, nici măcar a aceleia declanșată de ei înșiși. Urmele groazei erau încă evidente pe fața ei în timp ce se mișca printre femeile care mâncau. Când pretindea a fi copleșită și tulburată era, de fapt, senină; dar acum, încercând să pară senină, îi amintea lui Marian de o membră de club, cu o pălărie înflorată, ținând un grațios discurs de mulțumire, în timp ce simte o creatură mică, un miriapod, alergându-i în sus pe picior.

Marian renunță să asculte mai multe conversații simultane și lăsă sunetul vocilor care umpleau camera să

treacă pe lângă urechile ei, într-o ceață de silabe fără sens. Își termină sandviciul cu gelatină și merse după o bucată de tort. Masa încărcată îi stârnea pofta de mâncare: toată acea abundență, toate acele bezele și glazuri, acea coagulare de grăsimi și dulciuri, acea proliferare de hrană în forme lucioase. Când se-ntoarse cu o bucată de tort, Lucy, care vorbise cu Emmy, vorbea acum cu Millie, așa că, după ce își reluă locul, Marian se trezi în mijlocul conversației lor.

— Bineînțeles, nu știau ce să facă, zicea Lucy. Nu poți cere pur și simplu cuiva să facă baie. Adică, nu e prea politicos.

— Și Londra e atât de murdară, zise Millie cu înțelegere. Când te uiți la bărbați, seara, gulerele cămășilor albe le sunt negre, negre de-a binelea. Din cauza funinginii.

— Ei da, și asta a continuat și era din ce în ce mai rău, atât de rău, încât le era rușine să-și invite prietenii în casă...

— Despre cine vorbiți? întrebă Marian.

— A, despre *fata* aceea care locuia la niște prieteni de-ai mei, în Anglia, și care, pur și simplu, a încetat să se mai *spele*. Nu era nimic în neregulă cu ea, dar nu se mai spăla, nici măcar *părul*, nici nu-și schimba hainele pentru multă vreme, iar ei nu voiau să spună nimic pentru că părea perfect *normală* din alte puncte de vedere, dar, evident, trebuie să fi fost de fapt cu adevărat *bolnavă*.

Emmy și-a întors fața îngustă la cuvântul „bolnavă”, și povestea a fost repetată pentru ea.

— Și ce s-a întâmplat apoi? întrebă Millie, lingându-și sufleul de ciocolată de pe degete.

— Ei bine, zise Lucy, ciugulind elegant dintr-o bucată de prăjitură fărâmicioasă, a fost oribil. Adică, purta aceleași *haine*, vă puteți imagina? Și cred că trebuie să fi durat trei sau patru luni, toată treaba asta.

Se auzi un murmur de „O, nu”-uri și ea continuă:

— Oricum, cel puțin două. Iar ei erau pe punctul de a-i cere să facă o baie, ce Dumnezeu, sau să se mute. Adică, voi n-ați face-o? Dar într-o zi a venit acasă, și-a scos hainele

acelea, le-a ars, a făcut o baie și a fost perfect normală de atunci. Chiar așa.

— Ei, *asta-i* ciudat! zise Emmy, cu o voce dezamăgită.

Se așteptase la o boală gravă sau măcar la o operație.

— Bineînțeles, sunt mult mai murdari Dincolo, știți, zise Millie, pe tonul unei femei umblate prin lume.

— Dar *ea* era de Dincoace! exclamă Lucy. Adică, a fost crescută bine și era dintr-o familie bună și așa mai departe, nu părea să nu fi avut o *baie*, *ei* erau întotdeauna foarte curați!

— Poate e una din acele faze prin care trecem cu toții într-un fel, zise Millie, filosofic. Poate era doar imatură și fiind departe de casă și așa mai departe...

— Eu cred că era *bolnavă*, zise Lucy, scoțând stafidele dintr-o prăjitură de Crăciun, pregătindu-se s-o mănânce.

Mintea lui Marian se agăță de cuvântul „imatur”, răsucindu-l ca pe o pietricică curioasă găsită pe plajă. Îi sugera un spic de grâu necopt sau alte lucruri legate de legume sau fructe. Ești tânăr, apoi te coci: devii matur. Rochii pentru siluete mature. Cu alte cuvinte, grase.

Privi de jur împrejur, prin încăpere, la toate femeile de acolo, la gurile care se deschideau și se închideau să vorbească sau să mănânce. Iată, stând ca orice alt grup de femei la o petrecere de după-amiază, nu mai aveau spoiala oficială care le separa în timpul orelor obișnuite de birou, de vastul ocean anonim de gospodine ale căror minți erau angajate să le exploreze. Ar fi putut purta capoate și bigudiuri. Așa cum erau, toate purtau haine de femei mature. Erau coapte, unele devenind rapid prea coapte, altele începând deja să se zbârcească, se gândea la ele ca fiind legate prin vrejuri, de vârful capului, într-o vie invizibilă, atârând acolo, în stadii diverse de creștere și decădere... În acest caz, zvelta, eleganta Lucy, ce stătea lângă ea, era doar la stadiul de început, un mugure verde, primăvăratice sau un nodul formându-se sub îngrijitul caliciu auriu al părului ei...

Examina corpurile femeilor cu interes, critic, ca și când nu le-ar fi văzut înainte. Și, într-un fel, nu le-a văzut; au fost acolo ca orice altceva, mese, telefoane, scaune, în spațiul biroului: obiecte văzute ca suprafață și contur doar. Acum însă vedea sulul de grăsime pe spatele doamnei Gundridge, împins în sus de marginea corsetului, umflătura ca de șuncă a șoldurilor, încrețiturile din jurul gâtului, obrajii lați, poroși, grămada de vene varicoase zărite în spatele unui picior plin, încrucișat, felul în care fălcile ei se înmuiau când mesteca, și puloverul ei, un înveliș lânos peste acei umeri rotunjiți; iar celelalte la fel, asemănătoare în structură, dar cu proporții și texturi diferite de permanent înfioat și contururile pieptului, taliei și șoldului ca niște dune; fluiditatea lor, susținută undeva înăuntru de oase, în afară de o carapace de haine și fard. Ce creaturi ciudate erau; și fluxul continuu între afară și înăuntru, înghițind lucruri, eliminându-le, cuvinte, cartofi pai, răgâieli, grăsime, păr, copii, lapte, excremente, prăjituri, vomă, cafea, suc de roșii, sânge, ceai, sudoare, băutură, lacrimi și resturi menajere...

Pentru o clipă le simți identitățile, aproape substanța lor, trecând peste capul ei ca un val. Când ea va fi – sau nu, era deja și ea așa; era una dintre ele, corpul ei asemeni celorlalte, identic, amestecat cu cealaltă carne care îmbiba aerul din camera înflorată cu mirosul ei organic, dulceag; se simțea sufocată de această mare densă de sargase a feminității. Respiră adânc, retrăgându-și corpul și mintea în sine, ca o creatură de mare, tactilă, care-și retrage tentaculele; voia ceva solid, limpede: un bărbat; îl voia pe Peter în cameră, să poată întinde mâna și să se țină de el, ca să nu fie înghițită, absorbită. Lucy avea o brățară de aur pe unul din brațe. Marian își fixă privirea pe ea, concentrându-se asupra ei, ca și când ar fi tras cercul greu de aur în jurul său, o barieră fixă între ea și acel ceva amorf, lichid.

Deveni conștientă de tăcerea din încăpere. Cotcodăcitul de păsări de curte încetase. Își ridică privirea: doamna Bogue stătea la un capăt al camerei, lângă masă, cu mâna ridicată.

— Acum, că suntem adunate aici, în acest fel neoficial, zise ea, zâmbind blând, aş vrea să mă folosesc de această ocazie ca să fac un anunţ plăcut. Am aflat recent, din surse secrete, că una dintre fetele noastre se va căsători curând. Sunt sigură că toate îi dorim lui Marian McAlpin multă fericire în noua sa viaţă.

S-au auzit ţipete şi exclamaţii de emoţie; apoi întreaga adunare s-a ridicat şi a coborât asupra ei, inundând-o cu felicitări umede şi întrebări cu resturi de ciocolată şi mici pupături preliminare pudrate. Marian s-a ridicat şi a fost imediat strivită de pieptul mai mult decât generos al doamnei Gundridge. Se dezlipi şi se rezemă de perete; roşise, dar mai mult de furie decât din modestie. Careva lăsase să-i scape vestea; una din ele o dăduse de gol; Millie pesemne.

Spunea „Mulţumesc”, şi „Septembrie”, şi „Martie”, cele trei cuvinte necesare pentru întrebările pe care le puneau. „Minunat!”, „Grozav!” striga corul. Fecioarele de birou au rămas retrase, zâmbind absent. Doamna Bogue stătea şi ea deoparte. Lăsase, prin tonul discursului şi prin simplul fapt al acestui anunţ public, venind fără avertizare sau consultare anterioară, să fie clar pentru Marian că se aştepta ca ea să-şi părăsească slujba, indiferent dacă dorea sau nu. Marian ştia, din zvonuri şi din îndepărtarea unei dactilografe chiar după ce ea începuse lucrul la birou, că doamna Bogue prefera ca fetele ei să fie ori necăsătorite, ori cu experienţă în domeniu, dar cu posibilitatea unor gravidităţi neprevăzute, departe, în trecut. Noile căsătorite, a fost auzită spunând, erau inclinate spre instabilitate. Doamna Grot de la Contabilitate stătea şi ea la marginea cercului, zâmbind acru, cu buzele strânse. „Pun pariu că dispoziţia ei sărbătorească e stricată acum”, gândi Marian; „sunt pierdută pentru Planul de pensii pentru totdeauna.”

Plecarea de acolo şi mersul pe stradă în aerul rece i s-au părut ca un geam deschis într-o cameră supraîncălzită şi neaerisită. Vântul slăbise. Se întunecase, dar lumina discordantă din vitrinele magazinelor şi podoabele de

Crăciun de deasupra, ghirlande și stele, făceau zăpada care cădea acum încet să strălucească precum spuma într-o cascadă gigantică, luminată artificial. Sub picioare era mai puțină zăpadă decât anticipase. Era umedă, călcată de trecători, transformată într-o mocirlă cafenie. Dimineța, viscolul nu începuse până plecase Marian la birou, așa că nu purta cizme. Pantofii îi erau uzi learcă pe când ajunsese la stația de metrou.

Dar, în ciuda picioarelor ude, coborî din metrou cu o stație mai repede. După petrecerea aceea, nu putea încă face față ideii de a intra în casă. Ainsley va veni și-și va relua tricotatul infernal; și mai era și pomul de Crăciun, un model din plastic, făcut să stea pe masă, cu argintiu și albastru-deschis. Mai erau și cadourile de împachetat, zăcând pe patul ei; și valiza de făcut; în dimineța următoare, devreme, trebuia să plece cu autobuzul, pentru o vizită de două zile, la părinți și la rude. Când se gândea la ei, nu mai păreau să-i aparțină. Orașul și ai ei o așteptau undeva la orizont, neschimbați, monolitici și cenușii, ca ruinele de piatră bătute de vreme ale unei civilizații apuse. Cumpăraseră toate cadourile în weekendul trecut, făcându-și drum prin mulțimile care vociferau și strigau la tejghelele magazinelor, dar nu mai avea chef să dea nimănui nimic. Avea și mai puțin chef să primească, să trebuiască să le mulțumească pentru lucruri de care nu avea nevoie, nu le va folosi niciodată; și n-avea rost să-și spună, așa cum i se spusese toată viața, că gestul celui care dădea, și nu valoarea darului, era ceea ce conta. Asta era cel mai rău: toate panglicile de hârtie cu „Dragoste” pe ele. Genul de dragoste cu care erau oferite era de-acum ceva de care ea nu avea nevoie și nu va mai avea niciodată. Era arhaică, trist împodobită, păstrată pentru vreun obscur motiv nostalgic, precum fotografia unui mort. Mersese spre vest, dar fără simțul direcției, de-a lungul unei străzi mărginite de magazine, cu manechine elegante pozând în vitrinele lor strălucitoare de sticlă. Acum trecuse de ultimul magazin și

străbătea un spațiu întunecos. În timp ce se apropia de colț, își dădu seama că se îndrepta spre parc. Traversă strada și se întoarse spre sud, urmând cursul mașinilor. Muzeul se afla la stânga ei, cu friza lui de siluete de piatră scoasă în relief de luminile portocalii, tipătoare, pe care păreau să le folosească din ce în ce mai mult pentru iluminatul nocturn. Peter fusese o problemă. Nu știuse ce-ar fi putut să-i cumpere. Hainele ieșeau din discuție, hotărâse ea: el dorea întotdeauna să și le aleagă singur. Ce mai era? Ceva pentru apartament, vreun obiect casnic, ar fi ca și când și-ar face ei un cadou. Se hotărâse, în cele din urmă, asupra unei cărți tehnice, scumpe și atrăgătoare, despre aparate de fotografiat. Nu știa nimic despre subiect, dar se bazase pe recomandarea vânzătorului, sperând că era o carte pe care el n-o avea. Se bucura că avea hobby-uri: era mai puțin probabil să facă atac de cord, după pensionare.

Trecea pe sub ramurile arcuite ale copacilor, care creșteau din spatele gardurilor și în locurile izolate din apropierea universității. Trotuarul era mai puțin bătătorit aici, zăpada era mai înaltă, ajungând deasupra gleznelor în unele locuri. O dureau picioarele de frig. În timp ce începea să se întrebe de ce continua să meargă, traversase strada și se trezi în parc.

Era o insulă uriașă, alburie, în întunericul nopții. Mașinile curgeau în jurul ei, în sensul invers acelor de ceasornic; pe marginea îndepărtată se întindeau clădirile universității, acele locuri pe care numai cu o jumătate de an în urmă credea că le cunoaște atât de bine, dar care radiau acum spre ea o ușoară ostilitate, prin aerul rece, o ostilitate pe care o recunoscuse a veni din ea însăși: într-un fel obscur, era geloasă pe ele. I-ar fi plăcut să fi dispărut când plecase ea, dar ele au rămas în picioare, au continuat să existe, la fel de indiferente la absența ei pe cât au fost, probabil, și la prezența ei. Intră mai adânc în parc, prin zăpada moale, înaltă până la glezne. Ici-acolo, era traversată de urme de pași întâmplători, deja șterse, dar, în mare parte, era netedă,

neatinsă, trunchiurile copacilor goi răsărind drept din zăpadă, ca și când ar fi fost adâncă de șapte picioare, iar copacii ar fi fost ținuiți acolo ca niște lumânări în glazura unui tort. Lumânări negre.

Era aproape de bazinul rotund de ciment care avea o fântână arteziană vara, dar acum era golit de apă și se umplea, treptat, cu zăpadă. Se opri să asculte zgomotele îndepărtate ale orașului, care păreau să se miște într-un cerc în jurul ei; se simțea destul de în siguranță. „Trebuie să ai grijă”, își zise ea, „doar nu vrei să sfârșești prin a nu mai face baie.” În încăpere se simțise, pentru moment, primejdios de aproape de prăpastie; acum își găsea propriile reacții destul de prostești. O petrecere la birou era doar o petrecere la birou. Erau anumite lucruri peste care trebuia să treacă, asta era tot: detalii, oameni, evenimente necesare. După asta va fi bine. Era aproape gata să se întoarcă și să împacheteze cadourile; era chiar destul de înfometată acum ca să devoreze jumătate de vacă, cu linii întrerupte cu tot. Dar voia să mai stea încă un minut, cu zăpada așternându-se aici, în această insulă, acest ochi calm, deschis, al liniștii...

— Salut, zise o voce.

Marian abia dacă tresări. Se întoarse: o siluetă era așezată la capătul îndepărtat al unei bănci, în umbra întunecoasă a unor brazi. Merse spre ea.

Era Duncan, șezând cocoșat, cu o țigară arzându-i între degete. Trebuie să fi fost acolo de câtva timp. Zăpada i se așezase pe păr și pe umerii paltonului. Mâna lui, când ea își scoase mânășă s-o atingă, era rece și umedă.

S-a așezat lângă el, pe banca acoperită de zăpadă. Și-a stins țigara și s-a întors, iar ea i-a desfăcut nasturii paltonului și s-a vârat în el, într-un spațiu care mirosea a haine umede și țigări stătute. Și-a încolăcit brațele în jurul ei.

Purta un pulover mișos. Ea i-l mângâie cu una din mâini, ca și când ar fi fost o blană. Sub el, îi simțea trupul subțire, forma deșirată, de animal lihnit, în vreme de foamete. El își

cuibări fața udă sub fularul ei, sub păr și gulerul hainei, lângă gât.

Stăteau fără să se miște. Orașul, timpul de dincolo de cercul alb al parcului, aproape dispăruse. Marian își simți treptat carnea amorțind; chiar și picioarele încetaseră s-o mai doară. S-a strâns mai adânc în suprafața îmblănită; afară zăpada cădea. Nu putea face efortul să se ridice...

— Ți-a trebuit mult timp, zise el, liniștit, în cele din urmă. Te așteptam.

Corpul ei începea să tremure.

— Trebuie să plec acum, zise ea.

Simți pe gât o mișcare convulsivă a mușchilor feței lui.

20

Marian mergea încet pe culoar, ținând pasul cu muzica dulce care creștea și susura în jurul ei. „Fasole”, zise ea. Găsi felul marcat cu „Mâncare vegetariană” și aruncă două conserve în căruciorul de cumpărături. Muzica trecu la un vals strident; ea avansa pe culoar, încercând să se concentreze asupra listei. Detesta muzica pentru că știa de ce era pusă: era făcută să te atragă într-o transă euforică, să-ți micșoreze rezistența la reduceri, până la punctul în care toate lucrurile sunt demne de dorit. De fiecare dată când intra în supermarket și auzea sunetele ritmate venind din megafoanele ascunse, își amintea un articol despre vaci care dădeau mai mult lapte dacă li se punea muzică suavă. Dar numai pentru că știa ce voiau, nu însemna că era imună. În acele zile, dacă nu era prudentă, se trezea împingând căruciorul ca o somnambulă, clătinându-se ușor, cu ochii ficși, cu mâinile tresărind sub impulsul de-a se întinde și a apuca ceva cu o etichetă strălucitoare. Începuse să se apere cu liste, pe care le scria cu litere de tipar, înainte de a ieși la cumpărături, dorind să nu cumpere nimic în afară de ce scria acolo, oricât de scăzut ar fi fost prețul sau oricât de atrăgător împachetat. Când se simțea neobișnuit de susceptibilă, tăia lucrurile de pe listă cu un creion, ca un contrafarmec în plus.

Dar, într-un fel, ei aveau întotdeauna câștig de cauză: nu puteau pierde. Trebuia să cumperi ceva uneori. Știa destul despre asta de la birou, ca să-și dea seama că alegerea între, de exemplu, două feluri de săpun sau două conserve de suc de roșii, nu era ceea ce se putea numi una rațională. Între produse, între lucrurile în sine, nu era nicio diferență reală. Cum să alegi atunci? Poți doar să te abandonezi muzicii liniștitoare și să apuci la întâmplare. Lași acel ceva din tine, care se presupune că reacționează la etichete, să-și facă treaba, indiferent cum; poate avea de-a face cu glanda pituitară. Care detergent avea cel mai reușit simbol al

puterii? Care conservă de suc de roșii avea cea mai atrăgătoare roșie pe ea și îi păsa ei oare de-asta? Acelui ceva dinlăuntru ei trebuia să-i pese; la urma urmei, alegea totuși, făcând exact ceea ce vreun planficator, într-un birou cu planșete, a sperat și a prezis că va face. S-a surprins mai târziu, urmărindu-se cu o curiozitate abstractă, să vadă ce va face.

— Tăiței, zise ea.

Ridică privirea de pe listă tocmai la timp să evite ciocnirea cu o doamnă plinuță, într-o blană pleoștită, de bizam.

— A, nu, iar au scos alt sortiment pe piață.

Cunoștea afacerea cu tăiței: câteva din după-amiezile ei au fost petrecute în magazine, la raionul italian, numărând varietățile și sortimentele nesfârșite de *pasta*. Se zgâi la tăiței, grămezi întregi, identice în pachetele de celofan, apoi închise ochii, întinse mâna și strânse degetele pe un pachet. Oricare pachet.

„Lăptuci, ridichi, morcovi, ceapă, roșii, pătrunjel”, citi ea de pe listă. Cu acelea va fi ușor: cel puțin îți puteai da seama, uitându-te la ele, deși unele se prezentau în pungi sau grămezi legate cu elastic, aranjate și bune, și rele în fiecare, iar roșiile, de un roz de seră, fără gust în această perioadă a anului, erau împachetate în cutii de carton și celofan, câte patru. Își împinse căruciorul spre zona cu legume, unde un semn rustic din lemn, aranjat fără cusur, atârna pe perete: „Grădina de legume”.

Alese nepăsătoare niște legume. Îi plăcuseră mult salatele, dar acum, când trebuia să mănânce atâtea, începea să le găsească obositoare. Se simțea ca un iepure, ronțâind tot timpul grămezi de verdețuri frunzoase. Cum tânjea să redevină o carnivoră, să roadă un os bun! Cina de Crăciun a fost dificilă. „Ei, Marian, nu prea mănânci!” se agitase mama ei, când lăsase curcanul neatins în farfurie. Ea i-a spus că nu-i era foame și a mâncat cantități imense de sos de merișoare, cartofi piure și plăcintă cu carne, când n-o vedea nimeni. Mama ei a pus ciudata pierdere a poftei de mâncare

pe seama surescitării. S-a gândit să spună că adoptase o nouă religie, care interzicea să mănânci carne, Yoga sau Doukhobor, sau așa ceva, dar n-ar fi fost o idee bună: ei au fost patetic de insistenți să celebreze cununia în capela familiei. Reacția lor, totuși, atât cât putea ea aprecia reacțiile oamenilor, care îi erau acum atât de îndepărtați, era mai puțin de veselie nemăsurată, cât de satisfacție, ca și când temerile lor în privința efectelor educației universitare, niciodată exprimate, dar întotdeauna evidente, s-au risipit în sfârșit. Au fost probabil îngrijorați că va deveni o profesoară de liceu, sau o mătușă nemăritată, opiomană, sau o femeie director, sau că va suferi o transformare fizică șocantă, de exemplu să i se dezvolte mușchii, să i se îngroașe vocea sau să-i crească barbă. Își imagina discuțiile lor neliniștite de la ora ceaiului. Dar acum, mărturiseau ochii lor aprobatori, ea a ieșit cu bine, în cele din urmă. Nu l-au întâlnit pe Peter, dar pentru ei, el părea a fi simplul factor necesar. Erau curioși, totuși: o tot rugau să-l aducă acasă într-un weekend, cât mai curând. Cât ieșise prin oraș, în cursul celor două zile reci, vizitând rude, răspunzând întrebărilor, nu se putea convinge că se afla iarăși acolo.

„Batiste de hârtie”, zise ea. Privi cu dezgust la diferitele sortimente și culori oferite – ce conta în ce îți suflai nasul? – și la hârtia de toaletă imprimată fantezist – flori, spirale și buline. Curând o s-o facă aurie, ca și când ar pretinde că e folosită pentru cu totul altceva, ca de exemplu să împachetezi cadouri de Crăciun. Nu a mai rămas, de fapt, nici o singură neplăcere omenească pe care ei să nu fi reușit s-o transforme în folosul lor. Ce Dumnezeu, nu era bine dacă ar fi fost doar albă? Cel puțin arăta curată.

Mama ei și mătușile au fost interesate, bineînțeles, de rochia de mireasă, de invitații și alte asemenea lucruri. Acum, ascultând viorile electrice și ezitând între două feluri de budincă de orez la conservă – nu avea rezerve să o mănânce, avea un gust atât de artificial – nu-și amintea ce au hotărât.

Se uită la ceas: nu prea avea mult timp. Din fericire, se cânta un tangou. Se îndreptă repede spre zona cu supă conservată, încercând să-și alunge sticlirea din priviri. Era periculos să stai prea mult într-un supermarket. Într-una din zile o s-o dea gata. Va fi prinsă în capcană, peste ora închiderii și o vor găsi dimineța, sprijinită de unul din rafturi, într-o comă ireversibilă, înconjurată de toate cărucioarele de-acolo, încărcate până la refuz cu mărfuri...

Se îndreptă spre casă. Aveau un nou program special de promovare a vânzărilor, un fel de concurs care oferea câștigătorului o excursie de trei zile în Hawaii. Pe vitrina din față era lipit un afiș uriaș, o fată pe jumătate goală, într-o rochie de iarbă și flori, iar lângă ea un mic indicator: ANANAS. Trei conserve, 65 cenți. Casiera din spatele tejghelei avea o ghirlandă de flori din hârtie în jurul gâtului; gura ei oranj mesteca gumă. Marian îi urmări gura, mișcările hipnotice ale fălcilor, carnea umflată a obrazilor, cu suprafața lor de fard roz-închis, buzele cojite între care străluceau câțiva dinți galbeni, de rozător, acționând ca și când ar fi avut o viață proprie. Mașina de la casă calculă cumpărăturile. Gura oranj se deschise.

— Cinci și douăzeci și nouă, spuse ea. Scrieți numele și adresa pe bon.

— Nu, mulțumesc, zise Marian, eu nu vreau să merg.

Fata ridică din umeri și se întoarse.

— Scuzați-mă, ați uitat să-mi dați timbrele, zise Marian.

„Și-asta e ceva”, gândi ea, în timp ce-și ridica geanta de cumpărături și ieșea pe ușa cu deschidere automată, în amurgul cu zăpadă cenușie. Un timp le refuzase: erau un alt mod ascuns al lor de-a face bani. Dar scoteau bani oricum și mai mulți; așa că începuse să le accepte și să le ascundă în sertarele din bucătărie. Acum, însă, Ainsley economisea pentru un cărucior, așa că își făcea un scop din a le obține. Era cel mai neînsemnat lucru ce-l putea face pentru Ainsley. Fata înflorată de carton îi zâmbi, în timp ce ea se îndrepta spre stația de metrou.

Flori. Toți voiseră să știe ce fel de flori urma să poarte. Marian își dorea crini; Lucy sugerase o cascadă de trandafiri roz și verdeață. Ainsley se arătase disprețuitoare.

— Mda, bănuiesc că trebuie să ai o cununie tradițională, de vreme ce te măriți cu Peter, spusese ea. Dar oamenii sunt atât de ipocriți în privința florilor la cununie. Nimeni nu vrea să admită că sunt, de fapt, simboluri ale fertilității. Ce-ai zice de o floarea-soarelui uriașă sau un snop de grâu? Sau o cascadă de ciuperci și cactuși, asta ar fi genial, nu crezi?

Peter nu voia să fie implicat în asemenea decizii.

— O să las genul ăsta de lucruri pe seama ta, zicea el cu tandrețe, când era întrebat serios.

În ultima vreme îl văzuse din ce în ce mai des pe Peter, dar din ce în ce mai rar singur. Acum că ea a fost încercuită cu inelul, el era mândru s-o afișeze. Spunea că voia ca ea să ajungă să-i cunoască pe câțiva dintre prietenii lui și o luase cu el la cocktailuri cu cei mai oficiali, și la cine în oraș cu cei mai intimi. A luat prânzul cu câțiva avocați, pe parcursul căruia a fost tăcută tot timpul și a zâmbit. Prietenii, cu toții, erau bine îmbrăcați și pe punctul de-a da lovitura. Toți erau plini de griji; toți erau politicoși cu ea. Marian găsea dificil să lege acești bărbați spilcuiți de vânătorii fericiți și campionii la băutul berii care trăiau în amintirile lui Peter despre vremurile de altădată, dar unii din ei erau aceiași. Ainsley se referea la ei ca la „bărbații de săpun”, pentru că odată, când Peter venise s-o ia pe Marian, adusese cu el un prieten care lucra pentru o companie de săpun. Teamă cea mai mare a lui Marian, în legătură cu ei, era că le va încurca numele.

Voia să fie drăguță cu ei, de dragul lui Peter; oricum, se simțise cumva sufocată cu ei și hotărâse că era timpul ca Peter să înceapă și el să-i cunoască pe unii dintre prietenii ei. De aceea, i-a invitat la cină pe Clara și pe Joe. Era, oricum, vinovată că-i neglijase; deși, era curios, gândea ea, cum cei căsătoriți afirmă întotdeauna că sunt neglijați când nu le telefonezi, chiar dacă ei înșiși s-au izolat prea mult ca să se

mai gândească măcar să te sune. Peter a fost recalcitrant; văzuse cândva interiorul sufrageriei Clarei.

Îndată ce a făcut invitațiile, și-a dat seama că meniul va fi problema majoră. Nu-i putea hrăni cu lapte, unt de arahide și pastile de vitamine sau o salată cu brânză de vaci, nu putea servi pește pentru că lui Peter nu-i plăcea, dar nici carne, cam ce vor gândi ei când o vor vedea că n-o mănâncă? N-avea cum să le explice; dacă nu înțelegea nici ea, cum se putea aștepta s-o înțeleagă ei? Lunile trecute, puținele mâncăruri care au fost acceptabile pentru ea s-au exclus singure din dieta ei: sandviciurile, după o poveste ciudată a lui Peter despre un prieten de-al lui care analizase câteva în glumă și descoperise că aveau păr de șoarece măcinat; carnea de porc, pentru că Emmy, în timpul unei pauze de cafea, le distrase cu o relatare despre trichinoză și despre o doamnă care știa ea că o luase – menționase numele cu un respect aproape religios („A mâncat-o prea crudă într-un restaurant, n-aș îndrăzni niciodată să mănânc așa ceva într-un restaurant, *gândește-te* numai, toate ființele acelea mici ghemuite în mușchii ei și n-o să le poată scoate niciodată de-acolo.”); iar cea de oaie și de miel, pentru că Duncan îi spusese etimologia cuvântului „căpiat”: venea, zicea el, de la „capie”, care era o pierdere a echilibrului la oi, produsă în creierul lor de viermi mari și albi. Chiar și hotdogul fusese exclus; la urma urmei, raționa stomacul ei, puteau măcina orice vechitură și s-o vâre acolo. La restaurant putea întotdeauna să scape comandând o salată, dar asta nu va merge pentru invitați, la cină. Și nu le putea servi fasole dietetică la cuptor.

Se hotărâse pentru o musaca, o specialitate de-a mamei ei, cu ciuperci și bucăți de carne, care va masca lucrurile eficient. „Voi stinge luminile și voi pune lumânări”, gândi ea, „și o să-i îmbăt cu *sherry* mai întâi, așa că nu vor observa.” Ea se putea servi cu o porție foarte mică, să mănânce ciupercile și să ascundă bucățile de carne sub una din

frunzele de lăptucă de la salata care le însoțea. Nu era cea mai elegantă soluție, dar era tot ce putea face.

Acum, tăind în grabă ridichile pentru salată, era recunoscătoare pentru mai multe lucruri: că preparase musacaua seara trecută, așa că tot ce trebuia să facă era s-o pună la cuptor; că Joe și Clara vor veni mai târziu, după ce vor fi culcat copiii; și că încă mai putea mânca salată. Era din ce în ce mai iritată de hotărârile corpului ei de a refuza anumite alimente, încercase să-i argumenteze, îl acuzase că avea toane frivole, îl ademenise și îl ispitise, dar el rămăsese inflexibil; iar dacă folosea forța, el se revolta. Un incident ca acela din restaurant era destul. Peter a fost foarte drăguț în privința asta, bineînțeles; a condus-o acasă, a ajutat-o să urce scările, ca și când ar fi fost invalidă, și a insistat că precis suferă de gastrită; dar fusese stânjenit și (ușor de înțeles) supărat. De atunci hotărâse ea să-și binedispună stomacul. A făcut tot ce a vrut el, i-a cumpărat chiar niște vitamine să-i păstreze echilibrul de proteine și minerale. N-avea niciun rost să ajungă la subnutriție. „Ceea ce trebuie făcut”, își spusese ea, „e să-mi păstrez calmul.” Pe vremea când meditatase asupra problemei, a tras concluzia că poziția pe care a luat-o stomacul ei era una etică: refuza, pur și simplu, să mănânce orice a fost cândva, sau (ca stridiile în cochilie) ar putea fi încă viu. Dar întâmpina fiecare zi cu slaba speranță că trupul ei s-ar putea răzgândi.

Frecă vasul de lemn cu o jumătate de cățel de usturoi și aruncă în el rotocoale de ceapă, ridichile tăiate și roșiile, și rupse salata. În ultimul moment, se gândi să adauge un morcov ras ca să-i dea culoare. Luă unul din frigider, găsi răzătoarea, în cele din urmă, în cutia pentru pâine, și începu să-l cojească, ținând morcovul de capătul frunzos.

Își urmărea propriile mâni, răzătoarea și rotocolul de coajă, aspră, portocalie. Deveni conștientă de morcov. „E o rădăcină”, gândi ea, „crește în pământ și trimite afară frunze. Apoi, vin și-l trag afară, poate scoate chiar un sunet, un

tipăt, prea încet ca să-l auzim noi, dar nu moare imediat, continuă să trăiască, chiar acum e încă viu.”

Crezu că-l simte răsucindu-i-se în mână. Îi dădu drumul pe masă. „A, nu”, zise ea, aproape plângând. „Nu și asta!”

După ce au plecat, în sfârșit, chiar și Peter, care a sărutat-o pe obraz și i-a spus glumeț: „Draga mea, noi nu vom fi niciodată așa”, Marian intră în bucătărie, curăță farfuriile în găleata de gunoi și le îngrămădi în chiuvetă. Cina nu a fost o idee bună. Clara și Joe nu au găsit pe nimeni să stea cu copiii, așa că i-au adus și pe ei, cărându-i în sus pe scări și punându-i la culcare, doi în camera lui Marian și unul în cea a lui Ainsley. Copiii au plâns și au urinat, iar faptul că baia era cu un palier mai jos nu a fost de mare ajutor. Clara i-a dus în camera de zi să-i liniștească și să-i schimbe, ea nu avea rețineri. Conversația încetase. Marian s-a tot învârtit prin apropiere, întinzând ace pentru scutece și preținzând a fi de ajutor, dar întrebându-se, în secret, dacă ar fi de prost gust să coboare și să aducă unul din mijloacele de anihilare a mirosului, din baia doamnei de jos. Joe se agitase de colo-colo, fluierând și aducând rezerve proaspete; Clara își ceru scuze de la Peter.

— Așa sunt copiii mici, numai rahat. Absolut natural, toți o facem. Numai că, zise ea, săltându-l pe cel mai mic pe genunchi, unii din noi mai au un simț al momentului oportun. Nu-i așa, căcărează?

Peter deschisese geamul intenționat; camera se răcise ca gheața. Marian servi *sherry-ul*, disperată. Peter nu căpăta impresiile potrivite, iar ea nu știa ce ar putea face. Se trezi dorind ca Clara să fi avut câteva inhibiții în plus. Clara nu nega că puteau copiii ei, dar nici nu se străduia s-o ascundă. O recunoștea, aproape o afirma, era ca și când ar fi vrut să fie apreciat faptul.

După ce copiii au fost înfășați, liniștiți și aranjați, doi pe canapea și unul în coș, pe podea, s-au așezat la cină. Acum, spera Marian, vor purta cu toții o conversație. Se concentra

asupra modului de-a ascunde bucățile de carne și nu voia poziția de arbitru, pur și simplu nu se putea gândi la nicio remarcă strălucită.

— Clara îmi spune că ești filatelist, se aventurase ea, dar din vreun motiv anume, Joe n-o auzi, cel puțin nu răspunse.

Peter îi aruncă o privire scurtă, întrebătoare. Ea stătea, învârtind mâncarea în farfurie, simțindu-se ca și când ar fi făcut o glumă indecentă și nimeni n-a râs.

Peter și Joe au început să vorbească despre situația internațională, dar Peter a schimbat cu tact subiectul când deveni evident că nu sunt de aceeași părere. El a spus că a trebuit să frecventeze, cândva, un curs de filosofie la universitate și nu a fost în stare să-l înțeleagă pe Platon; poate Joe i-ar putea explica? Joe a zis că nu putea, de vreme ce el se specializase în Kant și i-a pus lui Peter o întrebare tehnică despre taxele de moștenire. El și Clara, a adăugat apoi, făceau parte dintr-o societate cooperativă de pompe funebre.

— Nu știam asta, spuse Marian Clarei, cu voce scăzută, în timp ce-și servea o a doua porție de tăiței.

Se simțea de parcă farfuria îi era expusă, toți ochii fixați asupra ei, bucățile de carne, ivindu-se de sub frunzele de salată precum oasele la o radiografie; își dori să fi folosit o singură lumânare în loc de două.

— A, da, zise Clara brusc, Joe nu crede în îmbălsămare.

Marian se temea că Peter ar putea găsi asta puțin prea radical. Problema era, suspină ea interior, că Joe era idealist și Peter pragmatic. Puteai ghici după cravatele lor: a lui Peter era verde, în nuanțe închise și deschise, elegantă, funcțională; în timp ce a lui Joe era – ei, bine, nu mai arăta a cravată; era ideea abstractă de cravată. Ei înșiși trebuie să fi sesizat diferența: i-a surprins pe rând, privindu-și cravatele, fiecare gândind probabil că el n-ar purta o astfel de cravată.

Începu să pună paharele în chiuvetă. O deranja că lucrurile nu au mers bine; o făcea să se simtă responsabilă, ca atunci când ea era cea care trebuia să-i alerge pe ceilalți

la jocul de-a leapșa, în pauză. „Ei bine”, își aminti ea, „cu Len s-a înțeles.” Oricum, nu conta, de fapt: Clara și Joe aparțineau trecutului ei, iar Peter nu era de așteptat să se adapteze trecutului ei; viitorul era cel care conta. Se cutremură ușor; era încă rece de când Peter deschisese fereastra. Va mirosi a catifea maronie și ceară, în spatele ei vor fi foșnete și accese de tuse, apoi se va întoarce și acolo vor fi o mulțime de fețe care o vor urmări, vor păși înainte, vor trece pragul și va fi o ploaie albă, bucățile de hârtie căzând pe chipurile lor și așezându-se pe păr și pe umeri ca o zăpadă.

Își luă vitamina și deschise frigiderul să-și toarne un pahar cu lapte. Ori ea, ori Ainsley trebuia să facă ceva cu frigiderul. În ultimele două săptămâni, ciclul interdependent al curățeniei lor începuse să se destrame. Curățase sufrageria, după seara aceea, dar știa că va lăsa farfuriile nespălate în chiuvetă, ceea ce însemna că și Ainsley le va lăsa pe ale ei și vor continua așa până vor fi folosite toate farfuriile. Apoi vor începe să spele farfuria de deasupra, când vor avea nevoie de una, iar celelalte vor sta acolo, nederanjate. Iar frigiderul nu numai că trebuia dezghețat, dar rafturile erau îmbâcsite cu rămășițe, resturi de mâncare în borcănașe, lucruri împachetate în staniol și pungi de hârtie cafenie. Curând va începe să miroasă. Spera că orice se întâmpla acolo înăuntru nu se va răspândi prea repede în restul casei, cel puțin nu jos, pe scări. Poate se va mărita înainte de a se stârni o epidemie. Ainsley nu a fost la cină; plecase la Clinica Prenatală, așa cum făcea în fiecare vineri seara. În timp ce Marian împătura fața de masă, o auzi urcând și intrând în camera ei, iar puțin după aceea vocea ei tremurătoare strigă:

— Marian? Poți veni, te rog, până aici?

Intră în camera lui Ainsley, croindu-și drum spre pat, unde se aruncase Ainsley, călcând pe suprafața mlăștinoasă de haine care acoperea podeaua. Ainsley arăta înspăimântată.

— Oh, Marian, spuse ea cu voce plângăreață, e prea groaznic. Am fost la clinică astă-seară. Eram atât de fericită și îmi vedeam de croșetat în timp ce a vorbit primul – vorbea despre avantajele hrănirii la sân. Au chiar o asociație pentru asta. Apoi l-au adus pe psi-psi-psihologul acela și el a vorbit despre imaginea tatălui.

Era pe punctul de-a plânge și Marian se ridică și scotoci pe masa de toaletă până dezgropă o bucată cam murdară de șervețel de hârtie, pentru orice eventualitate. Era îngrijorată: lui Ainsley nu-i stătea în fire să plângă.

— Zicea că ei trebuie să crească cu o puternică imagine a tatălui în casă, zise ea, când se liniști. E bine pentru ei, îi face *normali*, mai ales dacă sunt băieți.

— Ei, dar, într-un fel, știai asta dinainte, nu-i așa? întrebă Marian.

— A, nu, Marian, e mult mai drastic, de fapt. Avea tot felul de statistici și multe altele. Au dovedit-o științific.

Își înghiți lacrimile.

— Dacă voi avea un băiețel, e *absolut* sigur că va deveni ho-ho-ho-homosexual!

La această menționare a acelei categorii de bărbați care nu arătase niciodată cel mai mic interes față de ea, ochii mari, albaștri, ai lui Ainsley se umplură de lacrimi. Marian întinse șervețelul, dar Ainsley îl dădu la o parte. Se ridică și-și dădu părul pe spate.

— Trebuie să existe o soluție, zise ea, ridicând bărbia, plină de curaj.

21

S-au ținut de mână cât timp au urcat scara largă de piatră și au intrat pe ușile grele, dar au trebuit să intre separat prin ușa turnantă. Odată înăuntru, nu a părut potrivit să se ia din nou de mână. Atmosfera de biserică, creată de domul înalt, cu mozaic auriu, sub care stăteau, descuraja orice astfel de atingeri carnale, chiar dacă implicau doar degetele, iar paznicul cu păr alb, în uniformă albastră, se încruntase la ei, în timp ce luase banii. Marian legă încruntarea de amintirile îndepărtate a două vizite anterioare, în timpul excursiilor educative de o zi, cu autobuzul, în oraș, pe când frecventa școala primară; poate era inclusă în prețul de intrare.

— Haide, zise Duncan, aproape în șoaptă. Îți voi arăta exponatele mele preferate.

Au urcat scara în spirală, de jur împrejurul stâlpului totemic, total nepotrivit cu restul lucrurilor, sus, spre acoperișul curbat geometric. Marian nu a fost în această parte a muzeului de atâta timp încât i se părea ca o amintire dintr-un vis nu tocmai plăcut, de felul celor pe care le ai când îți revii din anestezie, după ce ți-au fost extrase amigdalele. Când era la universitate, a participat la o oră în subsolul muzeului (geologie; a fost singurul mod de a evita ora de religie și s-a simțit întotdeauna posacă față de varietățile de roci de atunci încolo), iar ocazional a fost la cafeneaua muzeului de la primul etaj. Dar nu pe aceste scări de marmură, în spațiul circular, în care aerul părea acum aproape solid, străpuns de fire de praf, de fiecare dată când lumina slabă a soarelui de iarnă devenea destul de vizibilă prin ferestrele înguste de sus.

Se opri un minut să privească peste balustradă. Jos, un grup de școlari se strecurau prin ușa turnantă și mergeau să-și ia scaune pliante de pânză din grămada de la marginea rotondei, corpurile lor părând turtite din cauza perspectivei. Contururile ascuțite ale vocilor lor erau atenuate de spațiul

gros, înconjurător, așa că păreau chiar mai departe decât erau de fapt.

— Sper că nu vin aici sus, zise Duncan, în timp ce se desprindea de marginea de marmură a scării.

O apucă de mâneca hainei, întorcând-o și trăgând-o cu el într-una din galeriile laterale. Mergeau încet pe podeaua parchetată, scârțâitoare, pe lângă șirurile de vitrine de sticlă.

Îl văzuse pe Duncan frecvent, în ultimele trei săptămâni, prin înțelegere mai curând decât prin coincidență, ca la-nceput. El scria altă lucrare, îi spusese, intitulată „Monosilabe la Milton”, care trebuia să fie o profundă analiză stilistică făcută dintr-un unghi radical. Se împotmolise la fraza introductivă, „E, într-adevăr, extrem de semnificativ că”, de două săptămâni și jumătate și, epuizând posibilitățile spălătoriei, simțise nevoia unor ieșiri frecvente.

— De ce nu-ți cauți o *prietenă* la master? întrebuse ea odată, când chipurile lor, reflectate în vitrina unui magazin, o șocaseră ca fiind total nepotrivite.

Ea arăta ca o persoană angajată să-l scoată pe el la plimbare.

— Asta n-ar fi o scăpare, zise el, și ele scriu lucrări, ar trebui să le discutăm. În plus, adăugă el morocănos, n-au sânii destul de mari. Sau, rectifică el, după o pauză, unele îi au prea mari.

Marian era, după presupunerea ei, ceea ce se cheamă „exploatată”, dar n-o deranja să fie exploatată, atâta timp cât știa pentru ce: îi plăcea ca aceste lucruri să aibă loc la un nivel, pe cât posibil, conștient. Desigur, Duncan emitea „pretenții”, chiar dacă numai asupra timpului și atenției ei; dar, cel puțin, n-o amenința cu vreun cadou intangibil în schimb. Completa lui preocupare de sine era liniștitoare, într-un mod ciudat. Astfel, când el murmură cu buzele atingându-i obrazul: „Știi, nici măcar nu-mi *placi* foarte mult”, n-o deranja deloc, pentru că nu trebuia să răspundă. Dar când Peter, cu gura în aproximativ aceeași poziție,

șoptea: „Te iubesc” și aștepta ecoul, ea trebuia să reacționeze.

Simțea că și ea se folosea de Duncan, deși motivele îi scăpau: așa cum tindeau să-i scape toate motivele ei în acele zile. Timpul îndelungat prin care trecuse (și era ciudat să-și dea seama că trecuse la urma urmei: trebuia să plece acasă peste alte două săptămâni, a doua zi după petrecerea pe care urma s-o dea Peter și, la două sau poate trei săptămâni după aceea, se va căsători) a fost doar o perioadă de așteptare, lăsându-se dusă de curent, o tolerare a timpului nemarcat de vreun eveniment real; așteptarea unui eveniment viitor care a fost hotărât de un eveniment trecut; în timp ce era cu Duncan era prinsă în vârtejul timpului prezent: nu avea virtual niciun trecut și, cu siguranță, niciun viitor.

Duncan se arăta iritant de nepreocupat de căsătoria ei. Asculta puținele lucruri pe care ea le avea de spus despre asta, rânjea ușor când ea zicea că era de părere că e o soluție bună, apoi dădea din umeri și-i spunea mereu pe un ton neutru că lui i se părea una rea, dar că ea părea să se descurce perfect și, oricum, era problema ei. Apoi dirija conversația spre complexul și mereu fascinantul subiect al propriei persoane. Nu părea să-i pese ce se va întâmpla cu ea după ce va ieși din sfera perpetuului său timp prezent, singurul comentariu pe care-l făcuse despre perioada de după nunta ei implica faptul că el va trebui să scormonească după un alt înlocuitor. Ea găsea lipsa lui de interes liniștitoare, deși nu voia să știe de ce.

Treceau prin secția orientală. Erau acolo o mulțime de vase gălbui și farfurii lăcuite și emailate. Marian privi imensul perete-ecran acoperit cu mici imagini aurii de zei și zeițe, aranjați în jurul unei figuri centrale, o creatură obeză, în genul lui Buddha, zâmbind ca doamna Bogue, controlând prin voința divină vasta ei armată de gospodine mărunte, cu seninătate, impenetrabil.

Totuși, oricare ar fi fost motivele, era întotdeauna bucuroasă când el telefona, grăbit și distrat, și-i cerea să se

întâlnească. Trebuiau să-și aranjeze întâlnirile în locuri retrase – parcuri cu ninsoare, galerii de artă, uneori un bar (dar niciodată Park Plaza) – ceea ce însemna că puținele lor îmbrățișări au fost nepremeditate, pe ascuns, înghețate, și mult stânjenite de straturile amortizoare ale hainelor de iarnă. În dimineața aceea o sunase la birou și sugerase, sau mai degrabă ceruse, să meargă la muzeu:

— Tânjesc după muzeu, spuse el.

Părăsise biroul devreme, oferind ca scuză o consultație la dentist. Oricum nu conta, pleca peste o săptămână, cel târziu, iar succesoarea ei se și instruia pentru slujbă.

Muzeul era un loc bun: Peter nu mergea niciodată acolo. Se temea să-i vadă pe Peter și pe Duncan întâlnindu-se. O teamă irațională, pentru că, în primul rând, nu exista motiv, își spunea ea, de ce-ar fi Peter supărat – nu are nimic de-a face cu el, nu era, evident, o chestiune de competiție sau vreo prostie de genul ăsta – și, în al doilea rând, chiar dacă se întâlneau, putea oricând să-l prezinte pe Duncan drept un vechi prieten de la universitate, sau ceva asemănător. Era în siguranță; dar lucrul de care părea să se teamă era distrugerea, nu a ceva anume în relația ei cu Peter, ci a unuia din ei de către celălalt; deși, cine ar fi distrus pe cine nu putea spune, și, cel mai adesea, era surprinsă de ea că are asemenea presimțiri vagi.

Totuși, acesta era motivul pentru care nu-l putea lăsa să urce în apartamentul ei. Era un risc prea mare. A fost la el de câteva ori, dar unul sau amândoi colegii erau acolo, suspicioși și stânjenitori de plini de resentimente. Asta îl făcea pe Duncan mai nervos ca oricând și plecau repede.

— De ce nu le plac? întreba ea.

Se opriseră să privească o armură chinezească complicat ornamentată.

— Cui?

— Lor. Întotdeauna se poartă ca și când ar crede că încerc să te înghit.

— Ei bine, de fapt, nu e vorba că nu te plac. La urma urmei, au spus că pari o fată drăguță și de ce nu te invit la cină odată, așa ca să te poată cunoaște mai bine. Nu le-am spus, zise el, suprimând un zâmbet, că te măriți. Așa că vor să te privească mai de-aproape, să vadă dacă te pot accepta în familie. Încearcă să mă protejeze. Sunt îngrijorați în privința mea, așa își iau ei vitaminele emoționale, nu vor să fiu corupt. Ei cred că sunt prea tânăr.

— Dar de ce sunt chiar așa o amenințare? De ce anume te protejează?

— Ei vezi, nu ești la masteratul de engleză. Și ești fată.

— Și n-au mai văzut niciodată o fată? Întrebă ea indignată. Duncan reflectă.

— Nu cred. Nu chiar. Nu prea știu. Ce știi, de fapt, despre părinții tăi? Întotdeauna crezi că trăiesc într-un fel de inocență primară. Dar, am impresia că Trevor crede într-o versiune a castității medievale, ceva în genul lui Spenser, știi tu. În privința lui Fish, ei bine, el crede că teoretic, e bine, vorbește mereu despre asta, și ar trebui să auzi ce subiect de teză are, e numai despre sex, dar e convins că trebuie să aștepți persoana potrivită și apoi va fi ca un șoc electric. Cred că a cules-o din *Some enchanted evening*, ori D.H. Lawrence, sau de altundeva. Dumnezeu, a cam așteptat destul, are aproape treizeci de ani...

Marian simți compasiune, începea să facă o listă mentală cu fetele nemăritate, mai în vârstă, pe care le știa și care ar fi potrivite pentru Fish. Millie? Lucy?

Au mers înainte, au dat alt colț și s-au trezit într-o altă încăpere, plină de vitrine de sticlă. De-acum simțea că s-a rătăcit definitiv. Coridoarele labirintice, scările largi și cotiturile îi zăpăciseră simțul direcției. Se părea că nu mai e nimeni în această parte a muzeului.

— Știi unde suntem? întrebă ea puțin neliniștită.

— Da, zise el. Aproape am ajuns.

Au intrat sub o altă arcadă. În contrast cu camerele orientale, aglomerate și poleite, prin care au trecut, aceasta

era cenușie și goală. Marian realizează, după frescele de pe pereți, că se aflau în secțiunea Egiptului Antic.

— Vin aici uneori, zise Duncan, aproape pentru sine, să meditez la nemurire. Acesta e sarcofagul meu preferat.

Marian privi în jos, prin sticlă, la fața vopsită cu auriu. Ochii stilizați, mărginiți de linii albastru-închis, erau larg deschiși. Priveau spre ea cu o expresie de senină absență. Peste partea de sus a corpului, la nivelul pieptului, era o pasăre vopsită, cu aripile larg deschise, fiecare până separat conturată; o pasăre asemănătoare era pictată peste coapse și o alta la picioare. Restul decorațiilor erau mai mici: câțiva sori portocalii, chipuri poleite, cu coroane pe cap, așezate pe tron sau purtate în bărci; și un model de simboluri ciudate care semăna cu ochii și care se tot repeta.

— E frumoasă, zise Marian.

Se întreba dacă, într-adevăr, gândea asta. Sub sticlă, forma avea o privire ciudată, plutitoare, de înecat; pielea aurie se încrețea...

— Cred că e vorba de un bărbat, zise Duncan.

El se îndepărtase spre sarcofagul următor.

— Uneori cred că mi-ar plăcea să trăiesc veșnic. Atunci n-ar trebui să-mi mai fac griji în privința Timpului. Ah, Nestatornicie; mă întreb de ce încercarea de a transcende timpul nu reușește niciodată să-l oprească...

S-a dus să vadă la ce se uita el. Era alt sarcofag, deschis, astfel încât silueta uscată dinăuntru să poată fi văzută. Feșile de in, îngălbenite, au fost îndepărtate de pe cap, iar craniul, cu pielea cenușie, uscată, șuvițele de păr negru și dinții curios de regulați, era expus privirilor.

— Foarte bine conservat, comentă Duncan, pe un ton care sugera că ar ști ceva despre subiect. N-ar putea face o treabă asemănătoare acum, deși o mulțime din acei antreprenori de pompe funebre comerciali pretind că pot.

Marian se cutremură și se întoarse. Era intrigată nu de mumia însăși – nu-i plăcea să se uite la asemenea lucruri, ci de evidenta satisfacție a lui Duncan în fața ei. De undeva,

apăru în mintea ei gândul că, dacă ar trebui să întindă mâna și să-l atingă în acel moment, el ar începe să se pulverizeze.

— Ești cam morbid, zise ea.

— Ce e rău în moarte? exclamă deodată Duncan cu voce tare, în camera goală. Nu e nimic morbid în ea; toți trecem prin asta; știi, e perfect normal.

— Nu e normal să-ți placă, protestă ea, întorcându-se spre el.

Rânjea spre ea.

— Nu mă lua în serios, zise el. Te-am prevenit în legătură cu asta. Acum hai să-ți arăt simbolul meu uterin. O să i-l arăt curând lui Fish. Amenință să scrie o scurtă monografie pentru *Victorian Studies*, intitulată „Simboluri uterine la Beatrix Porter”. Trebuie oprit.

O conduse spre colțul îndepărtat al camerei. La început, în lumina care se estompa rapid, nu-și putu da seama ce era în cutie. Arăta ca o grămadă de moloz. Apoi văzu că era un schelet, acoperit încă cu piele în unele locuri, zăcând pe o parte, cu genunchii adunați. Mai erau niște vase de pământ și un colier lângă el. Corpul era atât de mic, încât arăta ca al unui copil.

— E parcă dinainte de piramide, zise Duncan. Conservat în nisipurile deșertului. Când o să mă satur de locul ăsta o să merg să mă îngrop și eu. Poate biblioteca ar servi scopului la fel de bine; numai că acest oraș e cam umed. Lucrurile putrezesc.

Marian se aplecă mai mult peste vitrina de sticlă. Găsea forma pipernicită, patetică: cu coastele ieșind în afară, picioarele fragile și omoplații scheletici arăta ca fotografiile oamenilor din țările subdezvoltate sau din lagărele de concentrare. Nu voia chiar să-l strângă în brațe, dar simțea pentru el o ciudată părere de rău.

Când se îndepărtă și privi spre Duncan, realizează, cu o cutremurare infinitezimală de spaimă, că întinsese mâna spre ea. În aceste momente, fragilitatea lui nu era liniștitoare și ea se dădu ușor înapoi.

— Nu te îngrijora, zise el. N-am de gând să mă întorc din mormânt.

Își trecu mâna peste linia curbă a obrazului ei, zâmbind trist.

— Necazul e, mai ales cu oamenii, când îi ating și așa mai departe, că nu mă pot concentra asupra suprafeței. Cât timp te gândești doar la suprafață, cred că e în ordine și destul de real; dar odată ce începi să te gândești la ce e înăuntru...

Se aplecă s-o sărute. Ea se lăsă într-o parte, își sprijini capul de umărul lui și închise ochii. Părea mai fragil decât de obicei, lângă ea: îi era teamă să-l îmbrățișeze prea strâns.

Auzi un scârțait pe podeaua parchetului, deschise ochii și se găsi confruntată cu o pereche de ochi cenușii, austeri, scrutători. Aparțineau unui paznic în uniformă albastră, care venise în spatele lor. Îl bătu pe Duncan pe umăr.

— Iertați-mă, domnule, zise el, politicos dar ferm, dar –
ăăă – sărutatul în Sala Mumiei nu e permis.

— Ah, zise Duncan. Scuzați.

Și-au reluat drumul înapoi, prin labirintul de săli și au ajuns la scara principală. Un șir de școlari, cărând scaune pliante, ieșeau dintr-o galerie opusă și au fost prinși în curentul micilor picioare mișcătoare și luați pe sus, pe scările de marmură, într-o cascadă de râs strident.

Duncan sugerase să meargă la o cafea, așa că stăteau la o masă pătrată, cu suprafața murdară, în cafeneaua muzeului, înconjurați de grupuri de studenți ce afișau un aer de nefericire conștientă. Marian asociase atâta timp băutul cafelei într-un restaurant cu biroul și pauza pentru cafea, dimineața, încât continua să se aștepte ca cele trei fecioare de birou să se materializeze dincolo de masă, lângă Duncan. Duncan își agită lingura în cafea.

— Frișcă? întrebă el.

— Nu, mulțumesc, zise ea, dar se răzgândi și luă un pic, după ce reflectase că era hrănitoare.

— Știi, cred c-ar fi o idee bună să ne culcăm împreună, zise Duncan, pe un ton de conversație, punându-și lingurița pe masă.

Marian se crispă în interior. Pusese ceea ce se întâmplase cu Duncan (ce *se întâmplase* de fapt?) pe baza faptului că era, după criteriile ei, absolut inocent. I se păruse, în ultima vreme, că inocența avea o legătură imperfect definită cu îmbrăcămintea: liniile erau trase de către gulere și mâneci lungi. Justificările ei luau totdeauna forma unei conversații imaginare cu Peter. Peter zicea cu gelozie: „Ce-i cu zvonul ăsta, că te vezi cam des cu un anume tip academic, sfrijit?”, și ea răspundea: „Nu fi caraghios, Peter, e absolut inocent. La urma urmei ne căsătorim peste două luni.” Sau o lună și jumătate. Sau o lună.

— Nu fi ridicol, Duncan, zise ea, e imposibil. La urma urmei, mă mărit peste o lună.

— Asta e problema ta, zise el, n-are nimic de-a face cu mine. Și, oricum, pentru mine mă gândeam c-ar fi o idee bună.

— De ce? întrebă ea, zâmbind fără să vrea.

Măsura în care el putea să-i ignore punctul de vedere era uimitoare.

— Păi, bineînțeles, nu e vorba de tine. E doar actul. Vreau să spun că tu, personal, nu trezești chiar o poftă nebună în mine sau așa ceva. Dar m-am gândit că tu știi cum, și că vei fi competentă și înțelegătoare în privința asta, oarecum calmă. Spre deosebire de altele. Cred c-ar fi un lucru bun dac-aș putea trece peste chestia asta pe care o am în privința sexului.

Își turnă o parte din zahăr pe masă și începu să deseneze în el contururi, cu degetul.

— Ce chestie?

— Păi, poate sunt un homosexual latent.

Reflectă la asta un moment.

— Sau poate sunt un heterosexual latent. Oricum sunt destul de latent. Nu știu de ce, de fapt. Desigur, am făcut un

număr de încercări, dar apoi am început să mă gândesc la inutilitatea întregii afaceri și am renunțat. Poate pentru că se așteaptă să faci ceva și de la un anumit punct tot ce vreau e să zac acolo și să mă uit la tavan. Când trebuie să scriu lucrări, mă gândesc la sex, dar când, în cele din urmă, reușesc să încolțesc bine una dornică, sau când ne tăvălim prin tufișuri și așa mai departe și toată lumea se presupune a fi montată pentru *coup de grace*, încep să mă gândesc la lucrări. Știu că e o alternare de distrageri, amândouă sunt la bază distrageri, știi, dar de la ce sunt, de fapt, distras? Oricum, sunt toate prea literare, pentru că n-au citit destule cărți. Dacă ar fi citit mai mult, și-ar da seama că toate aceste scene au mai fost deja jucate. Vreau să spun, *ad nauseam*. Cum pot fi atât de comune? Devin oarecum moi, sinuoase și pasionate, se străduiesc atâta, iar eu încep să mă gândesc, Dumnezeule, e înc-o imitație proastă a indiferent cui se întâmplă să fie, și-mi pierd interesul. Sau mai rău, încep să râd. Atunci devin isterice.

Își linse zahărul de pe degete, gânditor.

— Ce te face să crezi că ar fi altfel cu mine?

Începea să se simtă foarte experimentată și profesională: aproape ca o infirmieră. Situația, gândea ea, cerea pantofi rezistenți, manșete scrobite și o geantă de piele plină cu ace hipodermice.

— Păi, zise el, probabil că n-ar fi. Dar acum că ți-am spus, cel puțin n-ai deveni isterică.

Stăteau în tăcere. Marian se gândea la ceea ce spusese el. Bănuia că impersonalitatea cererii lui era destul de jignitoare. De ce nu se simțea atunci insultată? În loc de asta, simțea că trebuie să facă ceva de folos, clinic, ca luatul pulsului.

— Păi... zise ea, deliberând.

Apoi se întrebă dacă ascultase cineva. Se uită în jur, prin cafenea, și ochii ei îi întâlneau pe aceia ai unui bărbat solid, cu barbă, care stătea la o masă de lângă ușă, privind în direcția ei. Se gândi că putea fi un profesor de antropologie.

Trecu un moment până să-l recunoască a fi unul dintre colegii de apartament ai lui Duncan. Bărbatul blond, care era cu el, așezat cu spatele la ea trebuie să fi fost celălalt coleg.

— Unul dintre părinții tăi e acolo, zise ea.

Duncan se răsuci.

— Oh, zise el. Ar fi bine să merg să-i salut.

Se ridică, merse spre masa lor și se așeză. Se auzi o conversație conspirativă și el se ridică și se întoarse.

— Trevor vrea să știe dacă n-ai dori să vii la cină, zise el, cu tonul unui copilăș transmițând un mesaj învățat pe de rost.

— Vrei să vin? întrebă ea.

— Eu? A, sigur. Cred că da. De ce nu?

— Spune-i atunci, zise ea, c-aș fi încântată.

Peter lucra la un caz și era seara de clinică pentru Ainsley.

El merse să transmită răspunsul ei. După o clipă, cei doi colegi de apartament s-au ridicat și au ieșit, iar Duncan se întoarse alene și se așezase.

— Trevor zice că e emoționant, zise el, și tocmai dă fuga să pună ceva la cuptor Nimic extraordinar. Suntem așteptați peste o oră.

Marian începu să zâmbească, apoi își puse mâna peste gură: își amintise brusc de toate lucrurile pe care nu le putea mânca.

— Ce crezi că va pregăti? întrebă ea slab.

Duncan ridică din umeri.

— A, nu știu. Îi place să tragă lucruri în frigare și să le dea foc. De ce?

— Păi, zise ea, sunt o mulțime de lucruri pe care nu le pot mânca, adică, n-am putut să le mănânc în ultima vreme. Carne, de exemplu, ouă și anumite legume.

Duncan nu părea deloc surprins.

— Mda, în regulă, zise el, dar Trevor e foarte mândru de felul cum gătește. Adică, mie nu-mi pasă, eu prefer să mănânc sandviciuri în fiecare zi, dar se va simți insultat dacă nu mănânci cel puțin o parte din ce e în farfurie.

— Va fi și mai jignit dacă dau totul afară, zise ea sumbru. Poate e mai bine să nu vin.

— Ei, haide, o să aranjăm cumva.

Vocea lui avea o nuanță de curiozitate răutăcioasă.

— Îmi pare rău, nu știu de ce o fac, dar nu mi se pare că pot schimba ceva.

Poate aș putea spune că sunt la regim, se gândi.

— Ah, zise Duncan, probabil ești o reprezentantă a tineretului modern, revoltat împotriva sistemului; deși nu se consideră ortodox să începi cu sistemul digestiv. Dar de ce nu? medită el. Întotdeauna am gândit că mâncatul e o activitate ridicolă, oricum. Aș scăpa de ea și eu dacă aș putea, deși trebuie s-o faci pentru a rămâne în viață, cum se spune.

S-au ridicat și și-au îmbrăcat paltoanele.

— Personal, zise el, în timp ce ieșeau pe ușă, aș prefera să fiu hrănit prin artera aortă. De-aș cunoaște persoanele potrivite, sunt sigur că s-ar putea aranja...

22

În timp ce intrau în vestibulul clădirii, Marian, care-și scosese mănușile, își vârî mâna în buzunarul hainei și își întoarse inelul de logodnă pe deget. Nu credea c-ar fi politicos față de colegii de apartament care înțelesesem greșit, cu o înduioșătoare sollicitudine, să le fluture prea ostentativ diamantul lămuritor. Își scoase inelul de tot. Apoi se gândi: „Ce fac? Mă mărit peste o lună. De ce să nu aflu?” Îl puse înapoi. Apoi gândi: „Dar nu-i voi mai vedea niciodată. De ce să complic lucrurile în această privință?” Și-l scoase pentru a doua oară și îl puse, pentru siguranță, în portmoneu. Urcaseră scările și erau la ușa apartamentului, pe care Trevor o deschise înainte ca Duncan să fi atins clanța. Purta un șorț și era înconjurat de o delicată aromă de mirodenii.

— Mi s-a părut că vă aud jos, zise el. Intrați. Mă tem că mai durează câteva minute până e gata cina. Îmi pare tare bine că ai putut veni, ăăă...

Își fixă întrebător ochii albastru pal asupra lui Marian.

— Marian, zise Duncan.

— A, da, zise Trevor, nu cred că ne-am cunoscut, de fapt... oficial.

Zâmbi și-i apărură gropițe în obraji.

— Avem doar ceva făcut la repezeală astă-seară – nimic deosebit.

Se încruntă, adulmecă aerul, dădu un țipăt de alarmă și dispăru în bucătărioară.

Marian își lăsă cizmele pe ziarele de lângă ușă și Duncan îi duse haina în dormitor. Ea intră în sufragerie, căutând un loc unde să se așeze. Nu voia să stea în scaunul purpuriu al lui Trevor, nici în cel verde al lui Duncan – asta ar crea o problemă pentru Duncan când va ieși din dormitor – nici pe podea printre hârtii: ar putea deranja teza cuiva, iar Fish era baricadat în scaunul roșu, cu o bucată de scândură în față, pe brațe, scriind cu mare concentrare, pe încă o foaie de hârtie. Lângă cotul lui era un pahar aproape gol. În cele din

urmă, se cumpăni pe unul din brațele scaunului lui Duncan, încrucișându-și mâinile în poală.

Trevor ieși fredonând din bucătărioară, purtând o tavă cu pahare cu *sherry*, din cristal.

— Mulțumesc, e foarte drăguț din partea ta, zise Marian politicoasă, în timp ce el îl repartiza pe al ei. Ce pahar frumos!

— Da, nu-i așa că-i elegant? Apartine familiei de ani de zile. Atât de puțină eleganță a mai rămas, zise el, uitându-se la urechea ei dreaptă ca și când ar fi putut vedea înăuntru o imagine dintr-o istorie străveche aflată în rapidă destrămare.

— Mai ales în această țară. Cred că toți ar trebui să ne străduim să păstrăm ceva din ea, nu-i așa?

La sosirea *sherry*-ului, Fish își pusese jos stiloul. Acum o privea fix pe Marian, nu fața ei, ci abdomenul, undeva în vecinătatea ombilicului. Ea găsi asta deranjant și-i spuse ca să-l distragă:

— Duncan mi-a spus că ai scris ceva despre Beatrix Potter. Sună interesant.

— Hm? Oh, da. Intenționez, dar am dat de Lewis Carroll, care e de fapt mult mai profund. Secolul al XIX-lea e un teren foarte fierbinte, la ora actuală.

Își lăsă capul pe spate, rezemându-se de spătar și închise ochii; cuvintele lui se ridicau într-o cântare intonată monoton, prin tufișul negru al bărbii.

— Desigur, toată lumea știe că *Alice* e o carte a crizei identității sexuale, asta e o chestie veche, s-a vehiculat de mult timp, mi-ar plăcea totuși să intru puțin mai adânc în ea. Ce avem aici, dacă privești mai de aproape, e fetița, coborând într-o foarte sugestivă vizuină de iepure, devenind prenatală, încercând să-și găsească rolul, rolul ei ca Femeie. Da, asta e destul de clar. Aceste modele apar. Modelele apar. Unul după altul rolurile sexuale îi sunt prezentate, dar ea pare incapabilă să accepte vreunul, adică e pur și simplu blocată. Respinge Maternitatea când copilul pe care îl îngrijea se transformă în porc, nu reacționează pozitiv la rolul de

femeie dominatoare al Reginei și la strigătele ei castratoare „Tăiați-i capul!”, iar când Ducesa îi face un avans lesbian, inteligent mascat, uneori te întrebi cât de *conștient* era bătrânul Lewis, ea nu e, în niciun caz, nici conștientă, nici interesată; și chiar după asta, dacă îți amintești, merge să vorbească cu Broasca-Țestoasă Falsă, închisă în carapacea și autocompătimirea ei, un tip categoric de preadolescent; apoi mai sunt acele foarte sugestive scene, deosebit de sugestive, cea în care i se alungește gâtul și e acuzată de-a fi șarpe, ostilă ouălor, dacă știi, o identitate mai curând falic-distructivă, pe care o respinge cu indignare; și reacția ei negativă la Omida dictatorială, înaltă doar de cincisprezece centimetri, cocoțată cu importanță pe întru totul feminina ciupercă, care e perfect rotundă și care are puterea de a te face ori mai mic, ori mai mare – găsesc asta deosebit de interesant. Și, desigur, mai e obsesia timpului, în mod clar o obsesie ciclică mai degrabă decât liniară. Așa că, oricum, face o mulțime de încercări, dar refuză să se implice în ceva, nu poți spune că, spre sfârșitul cărții, a atins ceva ce se poate numi hotărât maturitate. Deși reușește mult mai bine în *În Țara din Oglindă*, unde, după cum îți amintești...

Se auzi un chicotit înăbușit. Marian tresări. Duncan trebuie să fi stat în prag, nu-l observase intrând.

Fish deschise ochii, clipi și se încruntă la Duncan, dar înainte de a putea face vreun comentariu, Trevor dădu buzna în cameră.

— Iarăși a început să vorbească despre acele simboluri și lucruri oribile? Eu, personal, nu sunt de acord cu acel gen de critică, cred că *stilul* e mult mai important și Fischer devine mult prea vienez, în special când bea. E foarte afurisit, în plus, e atât de *demodat*, zise el cu ipocrizie. Cea mai recentă abordare a lui *Alice* este expedierea ei ca o fermecătoare carte pentru copii. Sunt aproape gata. Duncan, poți să mă ajuți să pun masa?

Fischer stătea privind-i, scufundat în adâncurile scaunului său. Puneau două mese de joc, plasând picioarele

cu grijă în golurile dintre grămezile de hârtie, despărțind hârtiile când era necesar. Apoi Trevor întinse o față de masă albă peste cele două mese și Duncan începu să aranjeze argintăria și farfuriile. Fish își ridică paharul de pe scândură și înghiți conținutul dintr-o sorbitură. Observă celălalt pahar care era acolo și-l goli și pe acela.

— Pofțiți! strigă Trevor. Cina va fi servită!

Marian se ridică. Ochii lui Trevor străluceau, și-o pată roșie, de emoție, îi apăruse în mijlocul fiecărui obraz de un alb făinos. O șuviță de păr blond se desprinsese și-i atârna moale pe fruntea înaltă. Aprinse lumânările de pe masă și făcu ocolul sufrageriei, stingând lămpile pentru citit așezate pe podea. În sfârșit, îndepărtă scândura din fața lui Fish.

— Tu stai aici, ăăă, Marian, zise el și dispăru în bucătărie.

Ea se așază pe scaunul indicat. Nu putea ajunge atât de aproape de masă cât ar fi vrut, din cauza picioarelor acesteia. Își aruncă ochii peste farfurii, verificând: urmau să înceapă cu cocktail de creveți. Perfect! se întreba cu teamă, ce altceva i se va oferi corpului ei pentru consum. Evident, urmau multe alte lucruri, masa strălucea de argintărie. Observă, plină de curiozitate, solnița victoriană, din argint, ornată cu ghirlande, și aranjamentul floral ales cu gust, așezat între cele două lumânări. Erau și flori adevărate, crizanteme, într-un vas alungit, de argint.

Trevor se întoarse, se așază pe scaunul cel mai apropiat de bucătărie și începură să mănânce. Duncan stătea în fața ei, Fish la stânga, la ceea ce părea a fi piciorul mesei sau poate, capul ei. Îi părea bine că cinau la lumina lumânărilor: va fi mai ușor să scape de unele lucruri, dacă va fi necesar. Nu avea încă nici cea mai mică idee despre cum va face față, dacă i se va cere, și Duncan nu părea să-i fie de mare ajutor. El părea să se fi retras în sine; mânca mecanic și, în timp ce mesteca, își fixa privirea pe flăcările lumânărilor, ceea ce făcea ca ochii lui să pară ușor încrucișați.

— Argintăria ta e frumoasă, i se adresă ea lui Trevor.

— Da, nu-i așa? zâmbi el. A aparținut familiei de secole. Și porțelanurile, cred că sunt divine, cu mult mai frumoase decât acele lucruri daneze, rigide, pe care le folosește astăzi toată lumea.

Marian inspecta modelul. Era un desen floral cu muguri, cu multe ondulări, spirale și rotocoale.

— Încântător, zise ea. Mă tem că te-ai deranjat prea mult.

Trevor se luminează. Era evident că ea spunea lucrurile potrivite.

— A, niciun deranj. Cred că a mânca *bine* e teribil de important, de ce să mănânci doar ca să trăiești, cum fac cei mai mulți oameni? Sosul l-am făcut eu, îți place? continuă fără să aștepte răspunsul. Nu pot suporta lucrurile acelea îmbuteliate, sunt atât de standardizate; găsesc hrean proaspăt la piața de jos, din apropierea lacului, dar, bineînțeles, e foarte dificil să găsești creveți proaspeți în acest oraș...

Își lăasă capul într-o parte, ca și când ar fi ascultat, apoi tâșni din scaun și dădu colțul spre bucătărie.

Fischer, care nu spusese nimic de când se așezaseră, își deschise acum gura și începu să vorbească. Dar, pentru că în același timp continua să mănânce, intrarea mâncării și ieșirea cuvintelor formau un ritm, comentă Marian pentru sine, asemănător respirației, iar el părea în stare să regleze această alternare aproape automat; ceea ce era un lucru bun pentru că, era sigură că dacă el s-ar fi oprit să se gândească la asta, ceva ar fi dat greș. Ar fi fost mai mult decât dureros să i se împotmolească un crevet în gâtlee; mai ales cu sos de hrean. Îl urmărea fascinată. Putea să se uite de-a dreptul pentru că el stătea cu ochii închiși, cea mai mare parte a timpului. Furculița lui își găsea drumul spre gură printr-un mecanism sau simț specific, nu-și putea imagina cum: poate ultrasunete, ca la lilieci, emanau din furculiță sau, poate, favoriții săi funcționau ca antene. Nu și-a întrerupt ritmul nici măcar când Trevor, care îndepărtase grăbit farfuriile cu cocktailul de creveți, îi pusese farfuria de supă în față, deși

își deschise ochii atât cât să-și apuce lingura de supă, după o încercare preliminară cu furculița.

— Acum, subiectul meu propus pentru lucrare, începu el. S-ar putea ca ei să nu fie de acord, sunt foarte conservatori pe aici, dar chiar dacă îl resping, pot să scriu pentru una dintre reviste, niciun gând omenesc nu e vreodată pierdut; oricum, e o problemă în zilele noastre, publici sau pieri, dacă n-o pot face aici pot s-o fac oricând în Statele Unite. Ceea ce-am în minte e destul de revoluționar, „Malthus și metafora creatoare”, Malthus fiind, bineînțeles, doar un simbol pentru ceea ce vreau să ating, adică legătura inevitabilă dintre creșterea natalității în epoca modernă, să zicem ultimele două sau trei secole, mai ales al XVIII-lea, până în mijlocul celui de-al XIX-lea, și schimbarea în felul în care criticii gândeau despre poezie, cu schimbarea, în consecință, a felului în care o scriau poeții și aș putea, cu siguranță, să extind analiza pentru a cuprinde toate artele creatoare. Va fi un studiu interdisciplinar, o încrucișare a unor linii de câmp mult prea rigide, un amestec de științe economice, biologie și critică literară. Oamenii devin mult prea înguști, prea limitați, se specializează prea mult, asta te face să pierzi din vedere o mulțime de lucruri. Desigur, va trebui să obțin niște statistici și să desenez niște grafice; până acum am făcut doar treaba de concepție, cercetarea primară, examinarea necesară a operelor autorilor antici și moderni...

Serveau *sherry* la supă. Fish bâjbâi după paharul de *sherry*, aproape răsturnându-l.

Marian era acum sub un foc încrucișat, fiindcă de îndată ce Trevor se așezase din nou, începuse să-i vorbească din cealaltă parte despre supă, care era limpede și subtil aromată: cum a extras esențele, cu greutate, clipă de clipă, la o temperatură foarte scăzută; și, deoarece el era singura persoană de la masă care se uita la ea, mai mult sau mai puțin, se simțea obligată să se uite și ea la el. Duncan nu era atent la nimeni și nici Fish, nici Trevor nu păreau deloc deranjați de faptul că amândoi vorbeau în același timp. Erau

evident obișnuiți cu asta. Descoperi, totuși, că se putea descurca aprobând și zâmbind din când în când și ținându-și ochii fixați pe Trevor și urechile spre Fish, care continua:

— Vezi, atâta timp cât populația pe kilometru pătrat, mai ales, era scăzută, și rata de mortalitate infantilă, rata mortalității, în general, ridicată, exista un indemn la Naștere. Omul era în armonie cu scopurile, ritmurile ciclice ale Naturii, iar Pământul spunea Produceți. Produceți. Creșteți și înmulțiți-vă, dacă îți amintești...

Trevor țâșni în picioare și alergă în jurul mesei îndepărtând farfuriile de supă. Vocea și gesturile îi deveneau din ce în ce mai accelerate, intra și ieșea din bucătărie ca un cuc dintr-o pendulă. Marian aruncă o privire spre Fish. Se părea că nu nimerise cu supa de câteva ori, iar barba lui devenise lipicioasă de la mâncarea vărsată. Arăta ca un bebeluș cu favoriți într-un scaun înalt; Marian dori ca cineva să-i lege o bavețică în jurul gâtului.

Trevor își făcu intrarea cu farfurii curate și ieși iar. Îl auzea foindu-se în bucătărie, pe fondul vocii lui Fish:

— În consecință, poetul se gândea atunci la sine ca la un producător natural de același fel; poemul său era ceva conceput în el, ca să spunem așa, de Muze, sau să zicem poate de Apollo, de aici termenul „inspirație”, pătrunderea în el a respirației, poetul era însărcinat cu opera lui, poemul trecea printr-o perioadă de gestație, adesea una lungă și, când era, în sfârșit, gata să vadă lumina zilei, poetul îi dădea naștere cu multe strădanii dureroase. În acest fel, însuși procesul de creație artistică era o imitație a Naturii, a acelui lucru din natură care era cel mai important pentru supraviețuirea Omenirii. Vreau să spun, nașterea; nașterea. Dar ce avem astăzi?

Se auzi un sfârâit și Trevor apără dramatic, în cadrul ușii, ținând câte o frigare albastră în flăcări, în fiecare mână. Marian fu singura persoană care se uită cu adevărat la el.

— Oh, Doamne sfinte, zise ea apreciativ. Țasta zic și eu efect!

— Este, nu-i așa? Îmi plac lucrurile flambate. Nu e chiar chebap, bineînțeles, e puțin mai franțuzesc, nu atât de ostentativ ca cel grecesc...

Când lăasă să alunece cu dexteritate, indiferent ce-o fi fost înfipt în frigări, în farfuria ei, constată că era, în cea mai mare parte, carne. Ei, acum era acum. Trebuia să se gândească la ceva. Trevor turnă vinul, explicând cât de greu era să găsească tarhon cu adevărat proaspăt în orașul ăsta.

— Ce avem acum, deci, e o societate în care toate valorile sunt împotriva nașterii. Controlul natalității, spun toți, și explozia demografică, nu cea atomică, sunt ceea ce trebuie să ne îngrijoreze. Malthus, doar că nu mai există războiul ca mijloc de diminuare serioasă a populației. E ușor de văzut în acest context că apariția Romantismului...

Celelalte farfurii conțineau orez cu ceva în el, un sos aromat, care a fost turnat peste carne și o legumă neidentificabilă. Trevor îi servi pe toți. Marian puse în gură o bucată din substanța vegetală verde-închis, pentru încercare, asemenea cuiva care face un dar unui zeu probabil mânios. Fu acceptată.

— ...coincide, vorbind la modul cel mai informativ, cu creșterea populației, care începuse desigur mai devreme, dar care atingea proporții aproape epidemice. Poetul nu se mai vedea pe sine cu automulțumire drept un surogat de imagine-mamă, dând naștere operelor sale, încredințându-i societății, cum s-ar zice, încă un copil. Trebuia să devină altceva, și ce e de fapt acest accent pus pe expresia individuală, spontaneitate, creație instantanee? Nu numai că secolul al XX-lea are...

Trevor era din nou în bucătărie. Marian supraveghea bucățile de carne din farfuria ei, cu disperare crescândă. Se gândi să le strecoare sub fața de masă – dar ar fi fost descoperite. Ar fi putut să le pună în geantă, dacă nu și-ar fi lăsat-o dincolo, lângă scaun. Poate le putea da drumul prin gulerul bluzei ei sau pe mânecă...

— ...pictori care împrăştie culoarea pe toată pânza, practic, într-un orgasm de energie, dar avem şi scriitori care gândesc la fel despre ei...

Îşi întinse piciorul sub masă şi îl atinse uşor pe Duncan în fluierul piciorului. El tresări şi se uită la ea. Pentru moment, ochii lui nu au recunoscut nimic; apoi privi curios.

Ea curăţă cea mai mare parte din sosul de pe una din bucăţile de carne, o prinse între degetul mare şi arătător şi i-o aruncă peste lumânări. El o prinse, o puse pe farfurie şi începu s-o taie. Ea începu să cureţe altă bucată.

— ...nu ca şi când ar mai da naştere, totuşi; nu, meditaţia îndelungată şi zămisirea aparţin trecutului. Actul Naturii pe care Arta îl alege acum să-l imite, da, e *obligată* să-l imite, este chiar actul copulaţiei...

Marian aruncă a doua bucată, care a fost de asemenea prinsă la ţanc. Poate ar trebui să schimbe farfuriile repede, gândi ea; ba nu, asta s-ar observa, el îşi terminase porţia înainte ca Trevor să părăsească încăperea.

— Ceea ce ne trebuie e un cataclism, zicea Fish. Vocea lui devenise aproape incantatorie şi creştea în volum; părea să tindă spre un fel de crescendo.

— Un cataclism. O altă Moarte neagră, o explozie vastă, milioane şterse de pe faţa pământului, civilizaţia aşa cum o ştim cu toţii anulată, atunci Naşterea ar fi din nou esenţială, atunci ne-am putea întoarce la trib, la vechii zei, zeii întunecaţi ai pământului, zeiţa pământului, zeiţa apelor, zeiţa fecundităţii, a creşterii şi a morţii. Avem nevoie de o nouă Venus, o Venus luxuriantă, a căldurii, a vegetaţiei şi a regenerării, o nouă Venus, cu burta mare, mustind de viaţă, viguroasă, pe punctul de a da naştere unei noi lumi în toată plenitudinea ei, o nouă Venus ridicându-se din mare...

Fischer se hotărî să se ridice, poate pentru a da amplitudine retorică ultimelor cuvinte. Ca să se ridice, îşi aşezase mâinile pe masa de cărţi, din ale cărei picioare două ricoşară, trimiţând de-a rostogolul farfuria lui Fish în poala lui. În acel moment, bucata de carne pe care o aruncase

Marian era pe jumătate în aer; îl lovi pe Duncan direct într-o parte a capului, apoi, deviată, sări pe podea și ateriza pe o grămadă de lucrări.

Trevor, cu câte o mică salatiară în fiecare mână, pășise peste prag, tocmai la timp să fie martor ambelor evenimente. Rămase cu gura căscată.

— În sfârșit, știu ce-aș vrea să fiu de fapt, zise Duncan în camera deodată tăcută.

Privea senin tavanul, cu o urmă alb-cenușie de sos în păr.

— O amibă.

* * *

Duncan spusese că o va conduce o parte din drum spre casă: avea nevoie de o gură de aer proaspăt.

Din fericire, niciuna dintre farfuriile lui Trevor nu s-au spart, deși s-au vărsat câteva lucruri; și, când masa a fost îndreptată și Fischer se potolise, bombănind pentru sine, Trevor îndepărtă cu grație, din discuție, întregul incident, deși, pentru restul cinei, la servitul salatei, a *peches flambées*-urilor și a biscuiților cu nucă de cocos, a cafelei și lichiorurilor, atitudinea lui față de Marian a fost mai rece.

Acum, în timp ce ghetetele lor scârțâiau pe strada acoperită de zăpadă, discutau faptul că Fischer își mâncase felia de lămâie din castronul de spălat pe degete.

— Lui Trevor nu-i place asta, bineînțeles, zise Duncan, și i-am spus că dacă nu-i place ca Fish s-o mănânce, să n-o mai pună. Dar el insistă să facă lucrurile așa cum se cere, deși, cum spune el, nimeni nu-i prea apreciază eforturile. De obicei și eu o mănânc pe a mea, dar n-am făcut-o astăzi: aveam invitați.

— Totul a fost... interesant, zise Marian.

Reflecta la completa absență, în tot timpul serii, a vreunei referiri sau întrebări despre ea, deși a presupus că a fost invitată deoarece cei doi colegi de cameră doreau să știe mai

multe despre ea. Acum, totuși, se gândea că, mai mult ca sigur, aveau o nevoie disperată de un public nou.

Duncan o privi cu un zâmbet sardonic.

— Ei, acum știi cum e pentru mine acasă.

— Ai putea să te muți, sugeră ea.

— A, nu. De fapt, îmi place, într-un fel. Afară de-asta, cine altcineva ar avea atâta grijă de mine? Și și-ar face atâtea probleme pentru mine? Ei își fac, știi, când nu sunt absorbiți de hobby-urile lor sau în căutare de vreun alt subiect. Își petrec atâta timp agitându-se în privința identității mele, încât eu n-ar trebui să-mi mai bat capul cu ea deloc. În cele din urmă, ar trebui să mă ajute să devin o amibă.

— De ce ești atât de interesat de amibe?

— Păi, sunt nemuritoare, zise el, și oarecum fără formă și flexibile. Să fii o persoană devine prea complicat.

Au ajuns în vârful rampei de asfalt care ducea jos spre terenul de baseball. Duncan se așeză în troianul de zăpadă, pe o parte, și-și aprinse o țigară; lui nu părea să-i fie frig niciodată. După o clipă, se așeză și ea lângă el. Văzând că el nu făcea nicio încercare să-și pună brațul în jurul ei, și-l puse ea în jurul lui.

— Treaba e, zise el după un timp, că mi-ar plăcea să existe ceva adevărat. Nu totul, asta e imposibil, dar măcar un lucru, două. Vreau să spun că doctorul Johnson a respins teoria irealității materiei dând cu piciorul într-o piatră, dar eu nu mă pot apuca să dau cu piciorul în colegii mei de cameră. Sau în profesori. În plus, poate că piciorul meu e totuși ireal.

Își aruncă mucul de țigară în zăpadă și aprinse alta.

— Mă gândeam că poate tu ai fi. Adică dacă ne-am culca împreună, Dumnezeu știe că ești destul de ireală acum, nu mă pot gândi decât la acele straturi și straturi de haine de lână pe care le porți, paltoane și pulovere și așa mai departe. Uneori mă întreb, dacă mai continuă tot așa, poate ești toată de lână pe dedesubt. Ar fi oarecum plăcut dacă n-ai fi...

Marian nu putu rezista acestei rugăminți. Știa că nu era de lână.

— Perfect, să presupunem că am face-o, zise ea speculând. Nu putem merge totuși la mine.

— Și nici la mine, zise Duncan, nearătând nici surpriză, nici bucurie față de acceptarea ei insinuantă.

— Cred că ar trebui să mergem la hotel, zise ea, ca soți.

— Nu vor crede niciodată, zise el trist. N-am mutră de om înșurat. Încă mă mai întreabă în baruri dacă am șaisprezece ani.

— N-ai certificat de naștere?

— Aveam cândva, dar l-am pierdut.

Își întoarse capul și o sărută pe nas.

— Cred că am putea merge la genul de hotel unde nu trebuie să fii căsătorit.

— Vrei să spui... vrei să trec drept o – un fel de prostituată?

— Ei? De ce nu?

— Nu, zise ea, cam indignată. N-aș putea face asta.

— Cred că nici eu, zise el pe un ton mohorât. Iar motelurile sunt excluse, nu știu să șofez. Ei, cred că asta-i tot.

Își aprinse altă țigară.

— Dar, oricum, e adevărat: ar trebui să mă corupi, fără îndoială. Și totuși, zise el, cu o ușoară amărăciune, poate sunt incoruptibil.

Marian privea spre terenul de baseball. Noaptea era limpede și tăioasă, iar stelele străluceau rece pe cerul negru. Ninsese mai devreme, o zăpadă fină, prăfoasă, și terenul era un spațiu alb, gol, fără urme. Deodată își dori să coboare, să alerge și să sară în ea, lăsând urme, labirinturi și cărări neregulate. Dar știa că peste o clipă va merge liniștită spre stație, ca de obicei.

Se ridică, scuturându-și zăpada de pe haină.

— Vii? întreabă ea.

Duncan se ridică și el și-și vârî mâinile în buzunare. Fața lui era umbrită pe alocuri și îngălbenită de la lumina slabă a felinarelor.

— Nu, zise el. Ne mai vedem, poate.

Se întoarse, silueta lui se-ndepărtă, pierzându-se fără zgomot în întunecimea albastră.

Când ajunse la intrarea strălucitor colorată a metroului, Marian își scoase portmoneul și-și pescui inelul de logodnă dintre monezile de tot felul.

23

Marian se odihnea, așezată pe burtă, cu ochii închiși, cu o scrumieră cumpănită în adâncitura spatelui ei gol, unde o așezase Peter. El era întins lângă ea, fumând și pe punctul de a-și termina whisky-ul dublu. În camera de zi, aparatul cânta ceva muzică.

Deși își ținea intenționat fruntea descrețită, era îngrijorată. În dimineața aceea, în cele din urmă, corpul ei pusese piciorul în prag în privința conservei de budincă de orez, după ce o acceptase timp de săptămâni cu o ușoară ezitare. Era atât de liniștitor să știe că se putea baza pe ea: furniza cantitatea și, așa cum zisese doamna Withers, dieteticiana, era vitaminizată. Dar, deodată, în timp ce turna frișca peste ea, ochii ei o văzură ca pe o grămadă de coconi. Coconi cu creaturi vii, minuscule, înăuntru.

De când începuse fenomenul, încercase să se convingă că nu se întâmpla nimic rău cu ea, era o suferință superficială, ca o alergie: o să treacă. Dar acum trebuia să facă față; se întrebase dacă trebuia să vorbească cuiva despre asta. Îi spusese deja lui Duncan, dar nu folosise la nimic, el părea să considere faptul normal și, ceea ce o deranja în esență, era gândul că s-ar putea să nu fie normală. De aceea se temea să-i spună lui Peter, care ar fi putut gândi că ea e un fel de anomalie sau o nevrotică. Firește, el s-ar răzgândi în privința căsătoriei, ar spune că trebuie să o amâne până îi trece. Și ea ar spune la fel, dacă ar fi în locul lui. Nu-și putea imagina ce va face după ce se vor căsători și nu va mai putea s-o ascundă de el. Poate ar putea lua masa separat.

Își bea cafeaua și se uita la budinca de orez nemâncată, când intră Ainsley, îmbrăcată în capotul ei verde, jerpelit. În zilele acelea nu mai fredona și nici nu mai croșeta; în schimb, citise o mulțime de cărți, încercând, zicea ea, să înăbușe problema în fașă.

Își adună pe masă drojdia cu fier, germenii de grâu, sucul de portocale, laxativul special și mâncarea de fulgi îmbunătățită, înainte de a se așeza.

— Ainsley, zise Marian, crezi că sunt normală?

— Normalul nu e același lucru cu media, zise Ainsley criptic. Nimeni nu e normal.

Își deschise o carte broșată și începu să citească, subliniind cu un creion roșu.

Oricum, Ainsley n-ar fi de mare ajutor. Cu câteva săptămâni în urmă ar fi spus că ceva nu era în regulă cu viața sexuală a lui Marian, ceea ce ar fi fost ridicol. Sau vreo experiență traumatică din copilărie, de exemplu, descoperirea unui miriapod în salată sau ca Len cu puiul de găină; dar, atât cât își amintea Marian, nu exista nimic asemănător în trecutul ei. Nu a fost niciodată pretențioasă la mâncare, a fost crescută să mănânce orice i se punea în farfurie; nu se împotrivise nici măcar unor lucruri precum măslinile, asparagusul și scoicile, despre care se spunea că trebuie să *înveți* să-ți placă. Mai târziu totuși, Ainsley vorbise mult despre behaviorism. Behavioriștii, zicea ea, puteau vindeca boli precum alcoolismul și homosexualitatea, dacă pacienții doreau să fie vindecați, arătându-le imagini asociate cu boala lor și dându-le un medicament care le oprea respirația.

— Ei zic că indiferent ce anume cauzează un comportament, comportamentul în sine e cel care devine o problemă, îi spusese Ainsley. Desigur, mai sunt încă o serie de impedimente. În situația în care cauza e destul de profundă, pur și simplu își modifică dependența, de exemplu de la alcool la droguri, sau se sinucid. Și, ceea ce îmi trebuie mie, nu e o vindecare, ci o prevenire. Chiar dacă pot să-l vindece – dacă el *vrea* să fie vindecat, zise ea sumbru, mă va acuza totuși pe mine că i-am cauzat-o de la bun început.

Dar behaviorismul, gândi Marian, nu va fi de mare folos în cazul ei. Cum putea să aibă efect în condiții atât de nefavorabile? Dacă ar fi fost o pofticioasă era altceva; dar nu-

i puteau arăta imagini de non-mâncare și apoi să-i oprească respirația.

Trecuse în revistă, mental, celelalte persoane cu care ar fi putut vorbi. Fecioarele de birou ar fi intrigate și ar dori să afle mai mult despre asta, dar nu credea că ar fi în stare să-i dea vreun sfat constructiv. În plus, dacă îi spunea uneia, vor ști toate și, în curând, toată lumea pe care o cunoștea va afla: nu se știe cum ar putea ajunge și la Peter. Ceilalți prieteni ai ei erau în altă parte, în alte orașe, alte țări și a o așterne într-o scrisoare ar face-o prea definitivă. Doamna de jos... asta ar fi cea mai proastă variantă; ea ar fi la fel ca rudele, înspăimântată, fără să înțeleagă. Toți vor gândi că e de prost gust din partea lui Marian să-și deregleze ceva din ceea ce ei ar numi funcțiile ei naturale.

Se hotărî să meargă s-o vadă pe Clara. Era o slabă speranță – cu siguranță, Clara nu va fi în stare să ofere vreo sugestie concretă – dar, cel puțin, va asculta. Marian o sună ca să se asigure că e acasă și plecă devreme de la birou.

O găsi pe Clara în țarcul de joacă, cu cel de al doilea copil. Cel mai mic dormea în colțul lui, pe masa din sufragerie, iar Arthur nu se vedea nicăieri.

— Îmi pare tare bine că ai venit, zise ea. Joe e la universitate. Ies într-o clipă să fac ceaiul. Elaine nu agreează țarcul, explică ea, și o ajut să se obișnuiască cu el.

— Fac eu ceaiul, zise Marian; se gândea la Clara ca la un perpetuu invalid și o puneă în legătură cu mesele aduse pe tavă. Rămâi acolo.

Îi luă ceva timp să găsească totul, dar, în sfârșit, aranjă tava cu ceai, și lămâie, și niște biscuiți digestivi pe care îi descoperise în coșul cu rufe, o aduse și o așază pe podea. Îi întinse Clarei ceașca, peste barele țarcului.

— Ei, zise Clara, când Marian se așezase pe covor ca să fie la același nivel, cum merge? Pun pariu că ești ocupată zilele astea cu pregătirile și toate celelalte.

Privind-o șezând acolo înăuntru, cu copilul mestecându-i nasturii bluzei, Marian se trezi că o invidiază pe Clara pentru

prima dată în trei ani. Orice trebuia să i se întâmple Clarei i se întâmplase deja: devenise ceea ce urma să fie. Nu că ar fi vrut să schimbe locul cu Clara; dorea doar să știe ce devenea ea, ce direcție urma să ia, ca să poată fi pregătită. Că s-ar trezi într-o dimineață și ar descoperi că se schimbase deja, fără să fie conștientă, era ceea ce o speria.

— Clara, zise ea, crezi că sunt normală?

Clara o cunoștea de mult timp; opinia ei valora ceva. Clara reflectă.

— Da, aș zice că ești, zise ea îndepărtând un nasture din gura lui Elaine. Aș zice că ești aproape anormal de normală, dacă înțelegi ce vreau să spun. De ce?

Marian se liniști. Asta ar fi spus ea însăși. Dar dacă era atât de normală, de ce acest fenomen alesese s-o atace pe ea?

— Mi se întâmplă ceva în ultima vreme, zise ea. Nu știu ce să fac în privința asta.

— Oh, ce anume? Nu, purcelușule, asta e a lui mami.

— Nu pot mânca anumite lucruri, am o senzație groaznică.

Se întreba dacă Clara era atât de atentă pe cât trebuia să fie.

— Știu ce vrei să spui, zise Clara, întotdeauna am simțit asta din cauza ficatului.

— Dar sunt lucruri pe care le puteam mânca. Nu că îmi displace gustul; e întregul.

Era dificil de explicat.

— Bănuiesc că sunt nervii de mireasă, zise Clara. Eu am vomat în fiecare dimineață, timp de o săptămână, înainte de căsătorie. La fel și Joe, adăugă ea. O să treci peste asta. Vrei să știi ceva despre sex? Întrebă ea, cu o delicatețe pe care Marian o găsi ridicolă venind de la Clara.

— Nu, nu prea, mulțumesc, zise ea.

Deși era sigură că explicația Clarei nu era cea potrivită, se simți mai bine.

Discul începuse să cânte iar, de la mijloc. Deschise ochii: de unde stătea, vedea un portavion din plastic verde, plutind

în cercul de lumină al lămpii de birou a lui Peter. Peter avea un nou hobby, să asambleze vapoare din machete de carton. Zicea că i se părea relaxant. Ea însăși îl ajutase, citind indicațiile cu voce tare și întinzându-i bucățile.

Întoarse capul pe pernă și-i zâmbi lui Peter. El îi întoarse zâmbetul, cu ochii strălucind în semiîntuneric.

— Peter, zise ea, sunt normală?

El râse și o bătu ușor pe șezut.

— Aș zice, din limitata mea experiență, că ești minunat de normală, draga mea.

Ea suspină; nu la asta se gândise.

— Aș mai bea un pahar, zise Peter; era felul lui de a-i cere să-i aducă unul.

Scrumiera a fost îndepărtată de pe spatele ei. Ea se întoarse și se ridică trăgând cearșaful de deasupra și înfășurându-l în jurul ei.

— Și dacă tot te-ai ridicat, fii drăguță și întoarce discul.

Marian întoarse discul, simțindu-se goală în spațiul deschis al camerei de zi, în ciuda cearșafului și a stururilor; apoi intră în bucătărie și-i turnă lui Peter băutura. Îi era foame – nu prea mâncase la cină – așa că scoase din cutie tortul pe care-l cumpăraseră în acea după-amiază, întorcându-se de la Clara. Ieri a fost *Valentine's Day* și Peter îi trimisese o duzină de trandafiri. Ea se simțise vinovată, gândindu-se că ar fi trebuit să-i dea ceva, dar nu știuse ce anume. Tortul nu era un cadou, de fapt, ci doar un simbol. Era o inimă cu glazură roz, probabil stăutută, dar forma conta.

Scoase două din farfuriile lui Peter, două furculițe și două șervețele de hârtie, apoi tăie tortul. Era surprinsă să descopere că era roz și înăuntru. Vârî o bucată în gură, cu furculița, și mestecă încet; era spongioasă și poroasă pe limbă, ca explozia a mii de mici plămâni. Se cutremură și scuipă totul în șervețel, golindu-și farfuria la gunoi; după aceea, își șterse gura cu marginea cearșafului.

Intră în dormitor, ducând băutura lui Peter și farfuria.

— Ți-am adus niște tort, zise ea.

Va fi un test, nu pentru Peter, ci pentru ea. Dacă el nu putea mânca felia lui, atunci ea era normală.

— Ce drăguță ești!

Îi luă farfuria și paharul și le așeză pe podea.

— Nu o mănânci?

Pe moment a fost plină de speranță.

— Mai târziu, zise el, mai târziu.

O desfășură din cearșaf.

— Ești cam rece, draga mea; vino să te încălzesc.

Gura lui avea gust de whisky și de țigări. O trase deasupra lui, cearșaful foșnind alb în jurul lor, mirosul lui familiar, curat, de săpun, învăluind-o; în urechi auzea mereu acea muzică plăcută.

Mai târziu, Marian se odihnea pe burtă, cu o scrumieră așezată în adâncitura spatelui ei; de data asta ochii îi erau deschiși. Îl privea pe Peter mâncând.

— Chiar că mi s-a făcut foame, spusese el, rânjind spre ea.

Nu părea să observe nimic deosebit în privința tortului: nici măcar nu se strâmbase.

24

Dintr-odată veni ziua petrecerii de adio a lui Peter. Marian își petrecuse după-amiaza la coafor: Peter sugerase că ar putea să-și aranjeze părul cumva. Mai sugerase că poate ar trebui să-și cumpere o rochie care nu era, cum zicea el, „chiar atât de ștearsă” ca acelea pe care le purta, și ea, supusă, cumpăraseră una. Era scurtă, roșie și garnisită cu paiete. Nu-i venea să creadă că era ea cu-adevărat în rochie, dar vânzătoarea a asigurat-o: „Tu ești, draga mea”, zisese ea convinsă.

Rochia avusese nevoie de o modificare, așa că trecu s-o ia când ieși de la coafor și o ducea acum spre casă în cutia ei roz-argintie, pășind pe drumul alunecos și ținându-și capul în echilibru, ca și când ar fi fost un jongler cu un balon fragil, auriu. Chiar și afară, în aerul rece al după-amiezii târzii, simțea parfumul dulceag, artificial, al lacului fixativ, pe care îl folosisese stilistul să-i aranjeze fiecare șuviță la locul potrivit. Deși ea îl rugase să nu pună prea mult; dar ei nu făc niciodată ce vrei tu. Îți tratează capul ca pe un tort: ceva ce trebuie glazurat cu grijă și ornamentat.

De obicei își aranja singură părul, așa că ceruse adresa coafurii de la Lucy, gândindu-se că ea cunoaște astfel de locuri; dar poate asta fusese o greșeală. Lucy avea o față și o formă care aproape cereau artificialul: lacul de unghii, machiajul și aranjamentele complicate de păr se îmbinau la ea, deveneau o parte din ea. Cu siguranță că ar arăta decojită sau amputată fără ele, în timp ce Marian se gândise întotdeauna că pe corpul ei aceste lucruri arătau în plus, lipite de suprafața ei precum niște petice sau afixe.

Îndată ce intrase în încăperea largă, roz – totul era roz și mov, era uimitor cum asemenea decorații frivol feminine pot arăta în același timp atât de funcționale – se simțise la fel de pasivă ca și când ar fi fost internată într-un spital, pentru o operație. A verificat programarea la o femeie tânără cu păr mov care, în ciuda genelor false și a ghearelor strălucitoare,

semăna supărător de mult cu o asistentă medicală și care era la fel de eficientă; apoi a fost predată personalului care aștepta.

Fata care a spălat-o pe păr purta un halat roz și avea subrațe transpirate și mâini puternice, profesionale. Marian închisese ochii, sprijinindu-se de masa de operație, în timp ce capul ei era săpunit, frecat și clătit. Se gândi că ar fi o idee bună dacă le-ar da anestezice pacienților, ca să-i adoarmă, în timp ce ei se ocupau de toate aceste detalii fizice necesare; nu-i plăcea senzația de a fi o bucată de carne, un obiect.

Apoi o legaseră într-un scaun – nu era legată de fapt, dar nu se putea ridica să alerge în stradă, în vreme de iarnă, cu părul ud și un prosop chirurgical în jurul gâtului – și doctorul se pusese pe treabă. Un tânăr într-un halat alb care mirosea a colonie și avea degete subțiri, agile și pantofi cu vârfuri ascuțite. Ea stătea nemișcată, întinzându-i clamele, fascinată de figura drapată închisă în oglinda ovală, cu filigran auriu și de raftul cu instrumente strălucitoare și doctoriile îmbuteliate de pe măsuta din fața ei. Nu putea vedea ce făcea el în spatele ei. Își simțea întregul corp curios paralizat.

Când, în sfârșit, toate clamele și bigudiurile, agrafele și acele erau la loc, iar capul ei semăna cu un arici în devenire, cu un înveliș din accesorii de ondulat părul, în loc de țepi, a fost condusă și instalată sub un uscător pe care l-au pornit. S-a uitat într-o parte, de-a lungul liniei de asamblare, cu femeile așezate în scaune mov, identice, sub mașini uruitoare, în formă de ciupercă. Tot ce se vedea era un șir de creaturi ciudate, cu picioare de diferite forme, mâini care țineau reviste și capete care erau cupole de metal. Inerte; total inerte. Acesta era lucrul spre care era împinsă, acest amestec de pur vegetal și pur mecanic? O ciupercă electrică.

Se resemna cu gândul că trebuie să suporte și alese o revistă cu stele de cinema, din grămada de lângă cotul ei. O femeie blondă, cu sâni enormi, îi vorbea de pe coperta din

spate: „Fetelor! Succes! Dacă vreți să ajungeți stele de cinema, dezvoltăți-vă bustul...”

După ce una din infirmiere declară că părul se uscaseră, se întoarse în scaunul de operație, să i se scoată acele; găsi destul de nepotrivit că n-o duceau înapoi pe o targă. Trecu pe lângă șirul celor ce se prăjeau încet, care nu erau încă gata și, curând, capul ei fu desfăcut și periat și pieptănat; apoi doctorul zâmbi și ținu o oglindă de mână într-o poziție din care ea să-și poată vedea partea din spate a capului. Se uită. Îi ridicaseră părul, de obicei drept, într-o formă ciudată, împodobită cu multe șuvițe, complicat și țeapăn îndoite, și îi fabricaseră doi perciuni ca niște colți, care se proiectau în afară, unul pe fiecare obraz.

— Mda, zise ea, cu îndoială, încruntându-se în oglindă, e puțin... ăăă... exagerat pentru mine.

Se gândi că o făcea să arate ca o prostituată.

— A, dar ar trebui să-l purtați așa mai des, zise el cu entuziasm italianesc, expresia lui de încântare pălind totuși, puțin. Ar trebui să încercați lucruri noi. Ar trebui să fiți *îndrăzneată*, nu?

Râse hoțeste spre ea, arătându-și un număr nefiresc de dinți albi, regulați, și doi de aur: respirația lui mirosea a pastă mentolată de dinți.

Se gândi să-i ceară să-i desfacă cu pieptenele unele din efectele lui speciale, dar se hotărî să n-o facă, în parte pentru că era intimidată de aspectul lui oficial, ustensilele de specialist și siguranța ca a unui dentist – el trebuie să știe ce e bine, e meseria lui – și în parte, pentru că se trezi ridicând din umeri în sinea ei. La urma urmei, făcuse pasul, intrase prin acea ușă poleită ca o cutie de ciocolată, din propria-i voință, iar asta era consecința și ar fi mai bine s-o accepte. „Lui Peter probabil o să-i placă. Oricum”, reflectă ea, „merge cu rochia.”

Încă amețită, plonjase într-unul din marile magazine din apropiere, intenționând s-o ia pe scurtătură prin subsol, spre stația de metrou. Trecuse repede prin raionul de articole de

uz casnic, pe lângă rafturile cu cratițe și tigăi, cu modele de aspiratoare și mașini de spălat electrice. Îi aminteau, în mod neplăcut, de petrecerea surpriză pe care fetele au organizat-o ieri, în ultima ei zi la birou, incluzând cadorisirea cu șervete de ceai, polonice, șorturi împodobite cu panglici și sfaturi, cât și de câteva scrisori îngrijorate, pe care le primise recent de la mama ei, rugând-o să-și aleagă modelele pentru porțelanuri, cristale și argintărie, pentru că lumea dorea să știe ce să cumpere pentru nuntă. Se aventurase în diverse magazine, cu scopul de a face o alegere, dar nu a fost până acum în stare să se hotărască. Iar în ziua următoare pleca acasă cu autobuzul. Ei, va alege mai târziu.

Ocoli un raft plin cu flori artificiale, din plastic, și merse de-a lungul a ceea ce părea artera principală, care ducea undeva. În fața ei, un bărbat mic, agitat, stătea pe un soclu, prezentând un nou model de răzător, cu dispozitiv pentru scoaterea cotorului din măr. Țopăia și rădea simultan, fără încetare, arătând o mână plină de morcovi zdrențuiți, apoi un măr cu o gaură perfect rotundă în centru. Un grup de femei, cu plase de cumpărături, urmăreau în tăcere, cu ochi șireți și sceptici, paltoanele lor grele și galoșii părând murdari în lumina slabă a magazinului.

Marian se opri o clipă la marginea grupului. Omulețul făcu o spirală din ridichi cu alt dispozitiv. Câteva dintre femei se întoarseră și se uitară la ea cântărind-o, trecând-o în revistă. Oricine, cu o astfel de coafură, trebuie să fi gândit ele, era mult prea trivială să fie serios interesată de răzătoare. Cât timp îți trebuie să capeți acel strat de viață domestică, cu venit mic spre mijlociu, acea suprafață bătută de vreme a blăunii ușor demodate, cu materialul subțiat la manșete și în jurul nasturilor, a genților cu pielea uzată; deschizătura pungită a gurii, ochii cercetători și, mai presus de toate, acea culoare invizibilă, asemenea unui miros de tapițerie mucegăită și linoleum uzat, care le făcea autentice în acest magazin de solduri într-un fel în care ea nu era? Într-un fel,

viitorul venit al lui Peter excludea posibilitatea răzătoarelor. Ele o făceau să se simtă ca o diletantă.

Omulețul începu brusc să transforme un cartof într-o pastă amorfă. Marian își pierdu interesul și continuă să caute indicatorul galben al metroului.

Când a deschis ușa din față, a fost întâmpinată de cotcodăcitul unor voci de femei. Și-a scos cizmele în vestibul și le-a pus pe ziarele care erau acolo în acest scop. Alte câteva perechi erau așezate acolo, multe cu tocuri joase și câteva cu marginea de sus din blană neagră. În timp ce trecea pe lângă ușa salonului, a surprins o scurtă imagine, rochii, pălării și coliere. Doamna de jos avea invitați la ceai; trebuie să fie Fiicele Imperiale sau poate erau Femeile Creștine ale Cumpătăriei. Copilul, în catifea maronie, cu guler de dantelă, servea prăjituri.

Marian urcă scările cât de încet putu. Pentru un motiv anume, nu-i vorbise doamnei de jos despre faptul că urma să renunțe la apartament. Ar fi trebuit s-o facă de câteva săptămâni. Întârzierea putea să însemne că va trebui să plătească chiria pe încă o lună, din cauza neanunțării la timp. Poate Ainsley va dori să-l păstreze cu altă colegă de apartament; dar se îndoia. În câteva luni, asta va fi imposibil.

După ce urcă al doilea șir de trepte, o auzi pe Ainsley vorbind în camera de zi. Vocea îi era mai dură, mai insistentă, mai supărată decât o auzise vreodată: Ainsley nu își pierdea, de obicei, cumpătul. O altă voce o întrerupea, răspunzând. Era a lui Leonard Slank.

„A, nu”, gândi Marian. Păreau că se ceartă. Categorie, ea nu voia să fie implicată. Intenționa să se furișeze încet în camera ei și să închidă ușa, dar Ainsley o auzise probabil urcând scările: capul ei apărură brusc din camera de zi, urmat de grămada de păr roșu, desfăcut, și apoi restul corpului. Era răvășită și plânse.

— Marian! zise ea, vaitându-se pe jumătate, pe jumătate comandând. Trebuie să vii să vorbești cu Len. Trebuie să-l

faci să asculte de glasul *rațiunii*! Îmi place coafura ta, adăugă ea mașinal.

Marian o urmă în camera de zi, simțindu-se ca o jucărie de lemn, cu roți, trasă de sfoară de un copil, dar nu știa pe ce temeieri, morale sau de alt gen, își putea baza refuzul. Len stătea în mijlocul camerei, arătând chiar mai tulburat decât Ainsley.

Marian se așeză pe un scaun, păstrându-și paltonul ca pe un absorbant de șocuri. Ceilalți doi o priveau în tăcere, cu expresii supărate și imploratoare.

Apoi, Len aproape că strigă:

— Dumnezeule! După toate astea, acum vrea să mă *însor* cu ea!

— Ei, ce-i cu tine! Nu vrei un fiu homosexual, nu-i așa? întrebă Ainsley.

— Fir-ar al dracului, nu vreau niciun fiu! Nu l-am vrut, tu singură ai făcut-o, trebuia să scapi de el, trebuie să existe vreun fel de pastile...

— Nu asta este *ideea*, nu fi ridicol, problema e că voi avea un copil, bineînțeles; dar trebuie să aibă cele mai bune condiții și e responsabilitatea ta să-i asiguri un tată. O imagine a tatălui.

Ainsley încerca acum o abordare mai răbdătoare și mai calmă.

Len se plimba înapoi și-ncolo prin cameră.

— Cât costă? O să-ți cumpăr una. Orice. Dar *nu* o să mă însor cu tine, la dracu'! Nu-mi turna mie balivernele astea despre responsabilitate, oricum nu sunt responsabil. Totul a fost opera ta, în mod deliberat m-ai lăsat să mă îmbăt, m-ai *sedus*, practic m-ai *târât* în...

— Nu așa îmi amintesc eu, zise Ainsley, iar eu sunt în situația de a-mi aminti mult mai clar decât ai putea tu. În orice caz, continuă ea cu o logică inflexibilă, credea că mă seduci. Și la urma urmei, și asta e important, nu-i așa: motivele tale. Să presupunem că m-ai fi *sedus*, într-adevăr, și rămâneam gravidă din întâmplare. Ce-ai fi făcut? În acest

caz ai fi, cu siguranță, responsabil, nu-i așa? Deci este responsabilitatea ta.

Len își contorsiona fața, zâmbetul lui devenind o anemică parodie de sarcasm cinic.

— Ești ca toate celelalte, o sofistă, zise el, cu voce tremurătoare. Denaturezi adevărul. Să rămânem la fapte, da, dragă? *Nu* te-am sedus eu, de fapt, a fost...

— Asta nu *contează*, zise Ainsley, ridicând vocea. *Credeai* că tu...

— Pentru Dumnezeu, de ce nu ești realistă? țiipă Leonard.

Marian stătea liniștită, uitându-se de la unul la celălalt, gândindu-se cât de ciudat se purtau; atât de necontrolat. Apoi spuse:

— N-ați putea, vă rog, să fiți mai puțin zgomotoși? Doamna de jos ar putea auzi.

— La dracu' cu doamna de jos! răcni Leonard.

Această nouă idee era atât de blasfematoare și, în același timp, atât de ridicolă, încât și Ainsley și Marian izbucniră în chicote de spaimă și încântare. Len le aruncă o privire furioasă. Asta era jignirea finală, insolența feminină finală – după ce îl trecuse prin toate astea, mai și râdea de el! Își smulse paltonul de pe speteaza canapelei și se îndreptă spre scări.

— Tu, cu blestemata ta adorare a fertilității puteți să vă duceți dracului! strigă el, repezindu-se în jos.

Ainsley, văzându-și imaginea tatălui fugind, își schimbă trăsăturile într-o expresie imploratoare și alergă după el.

— Oh, Len, întoarce-te să discutăm serios, imploră ea.

Marian îi urmasse pe scări, mai puțin împinsă de sentimentul c-ar fi în stare să facă ceva concret sau de ajutor, decât de cine știe ce instinct obscur de turmă. Dacă toată lumea sărea în apă, de ce să nu sară și ea?

Coborârea lui Len fusese oprită de roata de tors de pe palier. Rămase câteva clipe agățat în ea, trase și înjură cu voce tare. Când era gata să coboare următorul șir de trepte, Ainsley îl prinse și îl trase de mânecă, iar doamnele, la fel de

sensibile la simptomele ticăloșiei ca un păianjen la vibrațiile pânzei, ieșiră fâlfâind din salon, și se adunară la picioarele scărilor, privind în sus cu o oarecare alarmare lacomă. Copilul era printre ele, ținând încă o farfurie cu prăjituri, cu gura larg deschisă și ochii măriți. Doamna de jos, în mătase neagră și perle, se prefăcea demnă, în fundal.

Len privi peste umăr, apoi în jos pe scări. Retragera era imposibilă. Era înconjurat de dușmani; n-avea încotro, trebuia să meargă cu curaj înainte.

Nu numai atât, avea și spectatori. Ochii i se învârtiră în cap ca unui câine turbat.

— Și voi toate blestemate și prădalnice cățele ticăloase puteți să vă duceți direct la dracu'! Toate! Dedesubt sunteți toate la fel! strigă el, cu o dicție destul de bună, gândi Marian.

Își smulse mâneca din strânsoarea lui Ainsley.

— N-o să mă prinzi niciodată! țipă el, repezindu-se în jos pe scări, cu haina fâlfâindu-i pe el ca o capă, împrăștiind doamnele adunate dinaintea lui într-un vârtej de imprimeuri de după-amiază și flori de catifea, și ajunse la ușa din față, care se închise în urma lui cu o bubuitură de tun.

Pe perete, strămoșii îngălbeniți zăngăniră în rame.

Ainsley și Marian s-au retras pe scări în sus, în sunetul vociferărilor și comentariilor agitate al doamnelor din salon. Vocea doamnei de jos se ridica deasupra celorlalte, calmă și liniștitoare:

— Tânărul era evident turmentat.

— Ei, zise Ainsley pe un ton tăios, când se aflau iar în camera de zi, cred că asta e.

Marian nu știa dacă se referea la Leonard sau la doamna de jos.

— Ce anume? întrebă ea.

Ainsley își dădu părul pe spate și își îndreptă bluza.

— Nu cred că are de gând să se întoarcă. E totuna: oricum, mă îndoiesc că ar fi fost potrivit. Va trebui să găsesc altul, asta-i tot.

— Da; așa cred, zise Marian, vag.

Ainsley intră în dormitor, mersul ei ferm exprimând hotărâre, și închise ușa. Soluția problemei părea una de rău augur. Ea părea să se fi hotărât deja asupra unui alt plan, dar Marian nu voia nici măcar să se gândească la care anume. N-ar fi avut, oricum, niciun rost să se gândească. Orice curs lua, ea nu mai putea face nimic să-l preîntâmpine.

25

Intră în bucătărie și-și scoase haina. Apoi înghiți o vitamină, amintindu-și, între timp, că nu mâncase nimic la prânz în ziua aceea. Trebuia să-și vâre ceva în stomac.

Deschise frigiderul să vadă ce găsea comestibil. Congelatorul era atât de tare acoperit cu gheață, încât ușa nu mai stătea închisă. Conținea două tăvi cu bucăți de gheață și trei cutii de carton, care arătau suspect. Celelalte rafturi erau acoperite cu diferite obiecte, în borcane, pe farfurii, cu vase întoarse deasupra lor, în pachete de hârtie cerată și pungi de hârtie cafenie. Cele din spate zăceau acolo de când lumea. Unele începuseră categoric să miroasă. Singurul lucru pe care-l văzu, cât de cât interesant, era o bucată de brânză galbenă. O luă de pe raft: avea un strat subțire de mucegai verde dedesubt. O puse înapoi și închise ușa. Hotărî că, oricum, nu-i era foame.

„Poate o să beau o ceașcă de ceai”, își zise. Se uită în dulap, unde-și ținea vasele: era gol. Asta însemna că trebuia să spele o ceașcă pentru că toate erau folosite. Merse la chiuvetă și se zgâi în ea.

Era plină de vase nespălate: grămezi de farfurii, pahare pe jumătate umplute cu apă cu aspect organic, cratițe cu resturi de lucruri care încetaseră să mai fie recognoscibile. Mai era o tigaie care conținuse odată macaroane cu brânză; suprafața interioară era pătată cu mucegai albăstrui. Un vas de sticlă pentru desert, așezat într-o baltă de apă la fundul oalei, era acoperit cu o vegetație lunecoasă, amintind de algele dintr-un iaz. Și ceștile erau acolo înăuntru, toate, așezate una în cealaltă, mărginite cu resturi de ceai, cafea sau frișcă. Chiar suprafața albă, de porțelan, a chiuvetei, căpătase un strat cafeniu. Nu voia să deranjeze ceva, de teamă că ar descoperi ce se întâmpla în partea ascunsă vederii; Dumnezeu știa doar ce alt botulism s-ar putea coace dedesubt. „Dezgustător”, zise ea. Avu un impuls subit să curețe tot, să dea drumul robinetelor la maximum și să

împroaște totul cu detergent lichid; mâna chiar i se mișcă înainte; apoi se opri. Poate că mucegaiul avea tot atâta drept la viață ca ea. Gândul nu era liniștitor.

Se întoarse în dormitor. Era prea devreme să înceapă să se îmbrace pentru petrecere, dar nu se putea gândi la nimic altceva să-și umple timpul. Își scoase rochia din cutia de carton și o atârână pe umeras; apoi își puse halatul și își adună trusa de baie. Urma să coboare în teritoriul doamnei de jos și se putea să aibă de făcut față unei confruntări; dar, gândi ea, voi nega pur și simplu orice legătură cu toată încurcătura și o voi lăsa să se războiască cu Ainsley. În timp ce se umplea cada, se spală pe dinți, examinându-i în oglindă, deasupra chiuvetei, să se asigure că nu lăsase nimic, un obicei stabilit, o făcea chiar când nu mâncase: „E remarcabil”, gândi ea, „cât timp petreci cu o perie de frecat în mână și cu gura plină de spumă, zgâindu-te în propriul gâtlej.” Observă că un coș mic îi apăruse în dreapta uneia dintre sprâncene. „Asta pentru că nu mănânc ca lumea”, hotărî ea; „metabolismul meu, sau echilibrul chimic, sau ceva s-a tulburat.” În timp ce privea mica pată roșie, i se păru că aceasta își schimbă poziția cu câțiva milimetri. Trebuia să-și examineze ochii, lucrurile începeau să devină neclare; „Trebuie să fie astigmatism”, gândi ea, în timp ce scuipa în chiuvetă.

Își scoase inelul de logodnă și-l puse în săpunieră. Era puțin prea mare pentru ea – Peter spusese că ar trebui să-l dea la strâmtat, dar Clara zisese, „Nu, ar fi mai bine să-l lași căci degetele ți se umflă cu cât îmbătrânești, mai ales când ești gravidă” – și ea începuse să se teamă că-l vede dispărând în jos pe scurgerea de la chiuvetă. Peter ar fi furios: lui îi plăcea foarte mult. Apoi se urcă în cadă peste marginea înaltă, demodată, și se scufundă în apa caldă.

Își făcu de lucru cu săpunul. Apa era relaxantă, legănătoare. Avea timp destul; își putea satisface dorința de-a zăcea pe spate cu părul lăcuit sprijinit pentru siguranță de marginea căzii, de a pluti, apa trecând lent peste corpul ei

aproape scufundat. Din poziția lor ridicată, ochii ei aveau o vedere largă asupra pereților înconjurători, concavi și a apei semitransparente, corpul ei ca o insulă întinzându-se într-o serie de curbe și adâncituri, în jos, spre peninsula terminală a picioarelor și spre recifele degetelor; iar dincolo de asta, o săpunieră și apoi bateria de la duș.

Bateria avea două robinete, unul pentru apă caldă și unul pentru apă rece. Erau argintii, rotunde, în formă de bulb și mai era un al treilea bulb ce avea în mijloc orificiul de unde curgea apa. Se uită mai de aproape: în fiecare dintre cele trei globuri argintii putea vedea acum câte o formă roz, răsfrântă curios. Se mișcă agitând apa în mici valuri, să vadă despre ce era vorba. Trecu o clipă până să recunoască, în formele care se umflau și se deformau, propriul ei corp acoperit de apă.

Se mișcă și toate trei imaginile se mișcă și ele. Nu erau chiar identice: cele două din lateral erau înclinate înăuntru spre cea de-a treia. „Ce ciudat e să vezi trei reflexii ale tale în același timp”, gândi ea; se legănă înainte și înapoi, urmărind felul în care diferitele părți argintii ale corpului ei se umflau sau se micșorau. Aproape uitase că făcea baie. Întinse o mână spre robinete, dorind s-o vadă crescând.

Se auziră pași afară, la ușă. Ar fi mai bine să iasă: probabil era doamna de jos, încercând să intre. Începu să se clătească de urmele de săpun rămase. Privind în jos, deveni conștientă de apa care era acoperită de o peliculă de particule calcaroase, de murdărie și săpun și de corpul care ședea în ea, care într-un fel nu-i mai aparținea. Deodată se temu că se va dizolva, desfăcându-se strat cu strat, ca o bucată de carton într-o băltoacă cu apă.

Scoase dopul grăbită și se târî afară din cadă. Era mai în siguranță pe țărnul uscat al pardoselii reci, acoperite cu dale. Își vârî inelul de logodnă înapoi pe deget, văzând, pentru moment, cercul tare ca pe un talisman protector care o va ajuta să nu se piardă cu firea.

Dar panica era încă în ea, în timp ce urca scările. Nu putea face față petrecerii, toți oamenii aceia, prietenii lui Peter, erau destul de drăguți, dar n-o cunoșteau, fixându-și ochii neînțelegători asupra ei, îi era teamă că-și va pierde forma, se va împrăștia, nefiind în stare să se mai stăpânească, începând (asta ar fi cel mai rău) să vorbească mult, să povestească tuturor, să plângă. Contemplă sumbru rochia roșie, festivă, atârnată în dulap. „Ce pot face?” continua să gândească mintea ei. Se așează pe pat.

Rămase așa, mușcând leneș capătul unuia din cordoanele cu franjuri ale capotului, închisă într-o nefericire tâmpă, fără formă, care părea acum să-i fi împovărat mintea de mult timp, cât de mult nu-și putea aminti. Cu greutatea asta apăsând în jurul ei, era foarte puțin probabil că va reuși vreodată să se ridice din pat. Mă întreb cât e ora? își zise ea. Trebuie să mă pregătesc.

Cele două păpuși, pe care nu le mai aruncase în cele din urmă, îi întorceau priviri goale, din vârful mesei de toaletă. În timp ce se uita la ele, fețele lor se estompară, apoi își recăpătară forma ușor răutăcioasă. Era supărată pe ele că stăteau acolo, inerte, de cele două părți ale oglinzii, urmărind-o fără să ofere nicio sugestie practică. Dar acum că le examina fețele mai de-a-proape, vedea că doar cea brunetă, cea cu vopseaua cojită, o urmărea precis. Poate că blonda nici măcar n-o vedea, ochii rotunzi, albaștri, pe fața de cauciuc, priveau drept prin ea.

Înlocui cordonul capotului cu unul din degetele ei, mușcând de lângă marginea unghiei. Sau poate era un joc, o înțelegere pe care au făcut-o. Se văzu în oglindă, între ele, pentru o clipă, ca și când ar fi fost în interiorul lor, înăuntrul amândurora în același timp, privind în afară: ea însăși o formă vagă, umedă, într-un halat șifonat, nu chiar focalizată, ochii blondei remarcând aranjarea părului ei, unghiile mușcate, cea brunetă privind mai adânc, la ceva ce nu putea vedea precis, cele două imagini suprapuse îndepărtându-se din ce în ce mai mult una de cealaltă; centrul, indiferent care

era în oglindă, lucrul care le ținea împreună, va fi curând aproape gol. Prin forța viziunii lor separate, încercau s-o rupă în bucăți.

Nu mai putea sta locului. Se împinse din pat, în hol, unde se trezi ghemuindu-se peste telefon și formând un număr. Se auzi sunând, apoi un declic. Își ținu răsuflarea.

— Alo? zise o voce posacă.

— Duncan? zise ea, de probă. Eu sunt.

— A!

Urmă o pauză.

— Duncan, n-ai putea veni la o petrecere astă-seară? Acasă la Peter? Știu că e târziu să te invit, dar...

— Păi, suntem așteptați să mergem la o petrecere cu masteranzii de la engleză, zise el. Toată familia.

— Ei, poate ați putea veni mai târziu. Și ai putea să-i aduci cu tine.

— Mda, știu eu...

— *Te rog*, Duncan, nu cunosc, de fapt, pe nimeni acolo, am *nevoie* să vii, zise ea cu o intensitate care nu-i era familiară.

— Nu, nu ai, zise el. Dar poate vom veni, totuși. Cealaltă treabă pare destul de plictisitoare, nu fac decât să vorbească despre colocviile lor și ar fi ceva să văd cu cine te măriți.

— A, mulțumesc, zise ea recunoscătoare și îi spuse adresa.

Când închise telefonul, se simțea mult mai bine. Deci acesta era răspunsul: să se asigure că erau la petrecere oameni care o cunoșteau cu adevărat. Asta va păstra totul în perspectiva potrivită, va fi în stare să facă față... Formă un alt număr.

Petrecu o jumătate de oră la telefon; adunase un număr suficient de oameni. Clara și Joe veneau dacă puteau găsi pe cineva să stea cu copiii, asta făcea cinci, punându-i la socoteală pe ceilalți trei; și cele trei fecioare de birou. După ezitățile lor inițiale, cauzate, presupuse ea, de invitația tardivă, le înhățase ferm, pe cele trei, zicând că nu le invitase mai repede pentru că credea că vor fi, în general, oameni

căsătoriți, dar urmau să vină și câțiva celibatari neînsoțiți și puteau să-i facă favoarea să vină și ele. Lucrurile devin atât de plictisitoare pentru bărbații singuri la petrecerile cu perechi, adăugase ea. Asta făcea opt. După ce se mai gândi, o invită pe Ainsley – o ieșire îi va face bine – și, surprinzător, ea acceptă: nu era genul ei de petrecere.

Deși cochetă cu ideea în trecere, Marian nu credea că ar fi o mișcare înțeleaptă să-l invite pe Leonard Slank.

Acum era în ordine, putea începe să se îmbrace. Se prelinse în noul corset, pe care trebuia să-l îmbrace cu rochia, observând că nu pierduse, de fapt, prea mult din greutate; mâncase o mulțime de tăiței. Nu avusese de gând să cumpere vreunul, dar vânzătoarea care îi vânduse rochia și care era ea însăși temeinic încorsetată, îi zisese că ar trebui, și scosese un model potrivit, satinat și cu o fundă de mătase în față.

— Desigur, tu ești foarte *subțire*, draga mea, nu ai avea nevoie, totuși asta e o rochie strâmtă și nu vrei să fie evident că nu porți, nu-i așa?

Își ridicase sprâncenele creionate. În acel moment, îi păruse o problemă morală.

— Nu, bineînțeles că nu, spusese Marian în grabă, îl iau.

După ce se strecură în rochia roșie, descoperi că nu ajungea să-și tragă fermoarul. Bătu la ușa lui Ainsley.

— Trage-mi, te rog, fermoarul, ceruse ea.

Ainsley era în jupă. Începuse să se machieze, dar până atunci doar unul din ochi își căpătase conturul negru, iar sprâncenele nu apăruseră deloc, ceea ce făcea ca fața ei să arate dezechilibrată. După ce-i trase fermoarul lui Marian și închise copca din vârf, se dădu înapoi și o examinează critic.

— Asta e o rochie reușită, zise ea, dar ce o să porți la ea?

— La ea?

— Da, e foarte teatrală; ai nevoie de niște cercei potriviți, grei, sau ceva care s-o scoată în evidență. Ai ceva potrivit?

— Nu știu, zise Marian.

Intră în camera ei și aduse sertarul în care păstra fleacurile de bijuterii adunate de la rude. Erau toate varietățile de ciorchini de perle false și aranjamente colorate de scoici, flori din sticlă și metal și animale simpatice.

Ainsley scotoci printre ele.

— Nu, zise ea, cu hotărârea cuiva care se pricepe cu-adevărat. Astea nu merg. Am eu o pereche care se potrivește.

După o căutare, care implică mult cotrobăit prin sertare și răsturnări de lucruri, scoase o pereche de obiecte din aur, bolovănoase, care se bălăbăneau, pe care le vârî în urechile lui Marian.

— Așa mai merge, zise ea. Acum zâmbește.

Marian zâmbi stins.

Ainsley dădu din cap dezaprobator.

— Părul e în ordine, zise ea, dar mai bine m-ai lăsa pe mine să te machiez. Tu nu vei reuși singură niciodată. O vei face în felul tău obișnuit, cu zgârcenie, și vei arăta ca o fetiță jucându-se de-a îmbrăcatul în hainele mamei sale.

O vârî pe Marian în scaunul ei, plin cu movile de haine în stadii diferite de murdărie, și-i înfășură un prosop în jurul gâtului.

— O să-ți fac unghiile mai întâi, ca să se poată usca, zise ea, adăugând, în timp ce începea să le pilească. Arată ca și când le-ai fi mușcat.

Când unghiile au fost vopsite, cu o nuanță foarte deschisă, strălucitoare, și Marian își ținea cu grijă mâinile în aer, se apucă să lucreze la fața lui Marian, folosind amestecuri și instrumente din harababura de produse de înfrumusețare care-i acopereau masa de toaletă.

În tot restul procesului, în timp ce pielii ei i se întâmplau lucruri ciudate, apoi fiecărui ochi și fiecărei sprâncene, Marian stătea pasivă, minunându-se de eficiența profesională cu care Ainsley îi manipula trăsăturile. Îi amintea de mamele din culise, la piesele de la școala generală, machiindu-și fetele precoc. Avu doar un gând pasager despre microbi.

În final, Ainsley luă o pensulă de ruj și îi picta gura cu câteva straturi de vopsea strălucitoare.

— Gata, zise ea, ținând o oglindă cu coadă pentru ca Marian să se poată vedea. Așa e mai bine. Dar ai grijă până se usucă rimelul.

Marian se zgâi în ochii gros rimelați, cu pleoape conturate în stil egiptean, ai unei persoane pe care nu o mai văzuse înainte. Îi era teamă chiar să clipească, pentru ca această față aplicată să nu crape și să cadă în bucățele, din cauza efortului.

— Mulțumesc, zise ea, cu îndoială.

— Acum zâmbeste, zise Ainsley.

Marian zâmbi.

Ainsley se încruntă.

— Nu așa, zise ea. Trebuie să te abandonezi mai mult în zâmbet. Coboară-ți puțin pleoapele.

Marian era stânjenită: nu știa cum. Experimenta, uitându-se în oglindă, încercând să afle care set de mușchi ar produce îndeosebi efectul dorit, și tocmai reușise să obțină o coborâre aproximativă, însoțită de o privire sașie, când auziră pași urcând scările; un moment mai târziu, doamna de jos stătea în prag, respirând cu greutate.

Marian își îndepărtă prosopul de la gât și se ridică. Acum, că își coborâse pleoapele, nu le mai putu aduce imediat înapoi la poziția lor obișnuită, firească și egală. Avea să fie imposibil, în această rochie roșie și cu această față, să se poarte cu politețea obișnuită, prozaică, pe care o cerea situația.

Doamna de jos rămase o clipă cu răsufarea tăiată, văzând noua înfățișare a lui Marian: brațe goale, rochie decoltată și față bine machiată, dar ținta ei adevărată era Ainsley, care stătea în picioarele goale, în jupă, cu un ochi conturat cu negru și părul roșcat atârându-i pe umeri.

— Domnișoară Tewce, începu doamna de jos.

Purta încă rochia de la ceai și perlele: avea de gând să afișeze demnitate.

— Am așteptat să fiu foarte calmă ca să vă vorbesc. Nu vreau nicio neplăcere, întotdeauna am încercat să evit scenele și neplăcerile, dar acum mi-e teamă că va trebui să plecați.

Nu era deloc calmă; vocea îi tremura. Marian observă că strângea o batistă de dantelă într-una din mâini.

— De parcă faptul că beți nu e destul de rău, știu că toate acele sticle erau ale dumatăle, sunt sigură că domnișoara McAlpin nu bea niciodată, nu mai mult decât ar trebui – ochii ei trecură iarăși scurt peste rochia lui Marian; încrederea ei era oarecum zdruncinată, dar lăsă observația să treacă; totuși, cel puțin erați destul de discretă, în legătură cu toată băutura aceea pe care o cărați în casă. Și n-am spus nimic despre dezordine și lipsa de curățenie, sunt o ființă tolerantă și ceea ce face o persoană în propriul ei spațiu de locuit a fost întotdeauna problema ei, în ceea ce mă privește. Și am luat-o altfel când tânărul acela, așa cum sunt foarte sigură, nu încercați să mă *mințiți*, a fost aici peste noapte, am ieșit chiar în dimineața următoare pentru a evita neplăcerea. Cel puțin copilul n-a știut. Dar s-o faci atât de public, țipă ea acum, cu o voce vibrant acuzatoare, să-ți târăști prietenii beți și neonorabili afară, în loc deschis, unde îi poate *vedea* toată lumea... și e un exemplu atât de rău pentru copil...

Ainsley se uită la ea cu mânie; ochiul mărginit cu negru fulgeră.

— Așa, zise ea, cu o voce la fel de acuzatoare, azvârlindu-și părul pe spate și înfigându-și mai bine picioarele goale pe podea, întotdeauna te-am suspectat că ești ipocrită și acum știu. Ești o escroacă burgheză, n-ai niciun fel de convingeri reale, ești doar îngrijorată de ce vor spune vecinii. Prețioasa ta reputație. Ei bine, consider imoral acest gen de lucruri. Aș dori să știi că urmează să am și un copil și n-am de gând să-l cresc în această casă – l-ai învățat ce e necinstea. Ai fi un exemplu rău și, dă-mi voie să-ți spun, ești pe departe persoana cea mai potrivnică Forței Creatoare de Viață pe care

am întâlnit-o vreodată. Voi fi foarte încântată să mă mut și cu cât mai repede, cu atât mai bine; nu vreau să exerciți vreo influență prenatală negativă.

Doamna de jos se făcuse destul de palidă.

— Oh, zise ea slab, încleștându-și mâna pe perle. Un copil! Oh, oh, oh!

Se întoarse scoțând mici strigăte de jignire și spaimă, și se îndepărtă, tropăind în josul scărilor.

— Cred că va trebui să te muți, zise Marian.

Se simțea în siguranță, departe de această proaspătă complicație. Oricum, pleca acasă în ziua următoare; și acum, că doamna de jos forțase în cele din urmă confruntarea, nu-și putea închipui de ce se temuse de ea tot timpul. Fusese atât de ușor de dezumflat.

— Da, desigur, zise Ainsley calm, așezându-se și încercând să-și contureze celălalt ochi.

Jos, sună clopoțelul.

— Trebuie să fie Peter, zise Marian.

Nu-și dăduse seama cât era de târziu.

— Trebuie să merg cu el și să-l ajut la pregătiri – aș vrea să te luăm cu mașina, dar nu cred că vom putea aștepta.

— E în regulă, zise Ainsley, trăgându-și o sprânceană lungă, artistică, grațios arcuită, pe frunte, pe locul unde trebuia să fie a ei. Voi veni mai târziu. Am, oricum, câteva lucruri de făcut. Dacă e prea frig pentru copil, pot lua oricând un taxi, nu e atât de departe.

Marian intră în bucătărie, unde își lăsase paltonul. Ar fi trebuit să mănânc ceva, își zise ea, e rău să bei pe stomacul gol. Îl auzea pe Peter urcând scările. Luă încă o vitamină. Erau cafenii, ovale, cu capete ascuțite: ca niște seminte cafenii, cu coajă tare. Mă întreb ce macină ca să pună în lucrurile astea, gândi ea, în timp ce le înghițea.

26

Peter deschise ușa de sticlă cu cheia și fixă yala astfel încât ușa să rămână deschisă pentru oaspeți. Apoi intrară în hol și traversară împreună pardoseala acoperită cu dale mari, spre scări. Liftul nu funcționa încă, Peter spuse că va merge, totuși, la sfârșitul săptămânii viitoare. Liftul de serviciu funcționa, dar muncitorii îl țineau încuiat.

Blocul era aproape gata. De fiecare dată când Marian venise aici, observase câte o schimbare minoră. Treptat, grămada de materii prime, țevi, scânduri neprelucrate și blocuri de ciment dispăruse, transformată, printr-un proces invizibil de digestie și asimilare, în învelișul strălucitor care căptușea spațiul prin care se mișcau acum. Pereții și stâlpii de sprijin au fost vopsiți într-un roz-portocaliu închis; lumina a fost instalată și ardea acum la întreaga ei putere, deoarece Peter aprinsese toate întrerupătoarele, pentru petrecere. Oglinzile înalte cât peretele, fixate pe stâlpii de susținere, erau ceva nou, față de data trecută când a fost pe-acolo; ele făceau ca holul să pară mai larg, mai lung decât era de fapt. Dar covoarele, mobilierul (canapele din imitație de piele, prevedea ea) și inevitabilii filodendroni cu frunze late, îngemănându-se în jurul țăruișilor de lemn, nu sosiseră încă. Ei vor fi ultimul strat și vor adăuga o undă de moliciune, oricât de artificială, acestui coridor cu lumină puternică și suprafețe ascuțite.

Urcară scările împreună, Marian sprijinindu-se de brațul lui Peter. În holul fiecărui etaj pe care-l străbăteau urcând, Marian vedea gigantice lăzi de lemn și forme alungite acoperite cu prelate, așezate lângă ușile apartamentelor: probabil că instalau echipamentul în bucătărie, aragazele și frigiderele. Curând Peter nu va mai fi singura persoană care locuiește în clădire. Atunci vor da drumul la căldură la întreaga capacitate; în acest moment, toată clădirea, cu excepția apartamentului lui Peter, era aproape la fel de rece ca aerul de-afară.

— Dragule, zise ea pe un ton obișnuit când ajunseră la etajul cinci și se opriră un moment pe palier să-și tragă răsuflarea, a intervenit ceva și am invitat câteva persoane. Sper că nu te deranjează.

Tot drumul în mașină se gândise cum să-i spună. Nu va fi bine pentru indivizii aceia să sosească fără ca Peter să știe, deși era o mare ispită să nu-i spună nimic, să se bazeze pe capacitatea ei de a face față situației, când venea momentul. În harababura aceea nu va trebui să explice cum ajunsese să-i invite, nu voia să explice, nu putea să explice, se temea de întrebările lui Peter în privința asta. Deodată se simți total lipsită de obișnuita ei dibăcie în a-i calcula reacțiile dinainte. El devenise o entitate necunoscută; după ce ea vorbi, furia oarbă, cât și extazul orb erau la fel de posibile din partea lui. Făcu un pas, îndepărtându-se de el, și apucă balustrada cu mâna liberă: nu putea ghici ce va face el.

Dar el zâmbi doar, în jos, spre ea, un ușor rid, de iritare ascunsă, apărându-i între sprâncene.

— Serios, dragă? Ei, cu cât mai mulți, cu atât mai bine. Dar sper că n-ai invitat prea mulți: nu vom avea destulă băutură și dacă urăsc ceva, aceea e o petrecere la care se termină băutura.

Marian era ușurată. Acum că el vorbise, înțelesese că era exact ce-ar fi trebuit să spună. Era atât de satisfăcută de el că a răspuns previzibil, încât îl strânse de braț. El și-l lăsă să alunece în jurul taliei ei și începură să urce din nou.

— Nu, zise ea, doar vreo șase.

De fapt erau nouă, dar, pentru că el fusese atât de politicoș în această privință, ea făcu gestul curtenitor de a minimaliza.

— Cineva cunoscut? întrebă el.

— Păi... Clara și Joe; zise ea, entuziasmul momentan începând să i se evapore. Și Ainsley. Dar nu și ceilalți: nu chiar...

— Măi-măi, zise el, tachinează-o, nu știam că ai atât de mulți prieteni pe care nu i-am întâlnit niciodată. Aveai mici

secrete, hm? Va trebui să-mi fac o datorie din a ajunge să-i cunosc ca să pot ști totul despre viața ta personală.

O sărută pe ureche, cu blândețe.

— Da, zise Marian, cu veselie anemică. Sunt sigură că o să-ți placă.

Idioato, se înfurie pe ea însăși. Idioato, idioato. Cum putuse fi atât de proastă? Prevăzu cum va fi. Cu fecioarele de birou va fi în regulă – Peter se va uita doar oarecum disprețuitor la ele, mai ales la Emmy; iar Clara și Joe vor fi tolerați. Dar ceilalți? Duncan n-o va trăda – sau o va face? Ar putea crede că era amuzant să scape o remarcă insinuantă; sau ar face-o din curiozitate. Ar putea totuși să-l ia deoparte, când sosea, și să-i ceară să n-o facă. În schimb, colegii de apartament erau o problemă insolubilă. Nu credea că vreunul din ei știa că ea e logodită și își putu imagina țipătul de surpriză al lui Trevor când va afla, felul în care se va uita la Duncan și va spune, „Dar, dragul meu, *noi* am crezut...” și se va retrage într-o tăcere încărcată de insinuări, care va fi chiar mai periculoasă decât adevărul. Peter va fi furios, va crede că cineva i-a violat dreptul de proprietate, nu va înțelege deloc, și ce se va întâmpla atunci? De ce îi invitase, pentru numele lui Dumnezeu? Ce greșală colosală; cum îi putea opri să vină?

Ajunseră la etajul șapte și meraseră de-a lungul coridorului, spre ușa apartamentului lui Peter. El întinsese câteva ziare afară lângă ușă, pentru ca invitații să-și pună cizmele și galoșii pe ele. Marian își scoase cizmele și le așeză ordonat lângă galoșii lui Peter.

— Sper că ne vor urma exemplul, zise Peter. Tocmai am pus să se lustruiască parchetul, nu vreau să se umple iar de urme.

Fără altele lângă ele, cele două perechi arătau ca o momeală neagră de piele într-o capcană goală de ziar.

Înăuntru, Peter îi luă paltonul. Își puse mâinile pe umerii ei goi și o sărută ușor pe ceafă.

— Mm, mm, zise el, parfum nou.

De fapt era al lui Ainsley, un amestec exotic pe care-l alesese ea să se potrivească cu cerceii.

Își scoase propriul palton și-l atârână în dulap, chiar lângă ușă.

— Du-ți paltonul în dormitor, draga mea, zise el, și apoi vino în bucătărie să mă ajuți să pregătesc lucrurile. Femeile sunt cu mult mai pricepute la aranjatul lucrurilor pe platouri.

Trecu prin camera de zi. Singura achiziție de mobilier pe care Peter o făcuse recent era încă un scaun danez, asortat; cea mai mare parte a spațiului rămăsese totuși neocupată. Asta însemna că oaspeții vor trebui să circule, nu era destul loc pentru ca toți să stea jos. De obicei, prietenii lui Peter nu stăteau pe podea, decât seara târziu. Duncan ar putea totuși. Și-l imagina stând cu picioarele încrucișate în centrul camerei goale, cu o țigară vârată în gură, uitându-se cu neîncredere posacă, poate, la unul dintre acei bărbați de săpun sau la unul dintre picioarele canapelei în stil danez modern, în timp ce oaspeții ceilalți se învârtesc în jurul lui, fără să-i dea prea mare atenție, dar având grijă să nu calce pe el, ca și când ar fi fost o măsuță de cafea sau o compoziție de vreun fel: o mobilă de lemn, plută și piele. Poate nu era prea târziu să-i sune și să le ceară să nu vină. Dar telefonul era în bucătărie și Peter la fel.

Dormitorul a fost curățat cu meticulozitate, ca de obicei. Cărțile și armele erau la locul lor obișnuit; patru din aeromodelele lui Peter serveau acum ca suporturi laterale pentru cărți. Două din aparatele de fotografiat au fost scoase din cutii și stăteau pe birou. Unul din ele avea un dispozitiv de bliț, cu un bec albastru introdus deja în reflectorul argintiu, în formă de farfurie. Alte câteva becuri albastre stăteau lângă o revistă deschisă. Marian își așeză paltonul pe pat; Peter îi spusese că dulapul pentru haine, de lângă ușă, nu va fi destul de mare pentru toate paltoanele și că femeile trebuiau să și le pună în dormitor. Așa că paltonul ei, întins cu mânecile pe lângă el, era, de fapt, mai funcțional decât

arăta: era ca un fel de momeală pentru celelalte paltoane. După el, celelalte vor înțelege unde să se așeze.

Se întoarse și se văzu reflectată în oglinda mare de pe spatele ușii dulapului. Peter fusese atât de surprins și de încântat. „Draga mea, arăți absolut minunat”, spusese el, îndată ce apăruse de pe scară. Implicația era că ar fi foarte plăcut dacă ar putea aranja să arate așa tot timpul. O pusese să se întoarcă, așa ca să-i poată vedea spatele, și îi plăcuse la fel de mult. Acum se întreba dacă arăta sau nu „absolut minunat”. Răsuci expresia în minte: nu avea nicio formă sau aromă particulară. Cum o fi fiind? Își zâmbi sieși. Nu, așa nu se potrivea. Zâmbi altfel, coborând pleoapele; nici asta nu mergea. Își întoarse capul și-și examina profilul cu coada ochiului. Dificultatea era că nu putea surprinde efectul general: atenția ei surprindea diferite detalii, lucrurile cu care nu era obișnuită – unghiile, cerceii grei, părul, diferitele părți ale feței pe care Ainsley le adăugase sau le schimbase. Era în stare să vadă doar un lucru o dată. Ce zăcea sub suprafața pe care pluteau aceste bucăți, ținându-le împreună? Își întinse amândouă brațele goale spre oglindă. Erau singurele porțiuni din carnea ei fără vreo stofă sau nailon, piele sau vopsea, dar, în oglindă, chiar și ele arătau fals, ca dintr-un cauciuc sau plastic alb-roz, fără oase, flexibile...

Supărată pe ea însăși pentru că ajunsese iar la panica ei mai veche, deschise ușa dulapului ca să întoarcă oglinda spre perete și se trezi uitându-se fix la hainele lui Peter. Le văzuse destul de des înainte, deci nu avea niciun motiv deosebit să stea cu mâna pe marginea ușii, privind absent în dulapul întunecat... Hainele atârnavă într-un șir ordonat. Recunoscuse toate costumele pe care le văzuse purtate de Peter, afară de costumul de iarnă, închis la culoare, pe care îl avea în acel moment: firește, acolo era ținuta lui de vară, lângă ea jacheta sport, din tweed, care mergea cu pantalonii sport gri, și apoi seria celorlalte faze ale sale, de la vară târzie până la toamnă. Pantofii asortați erau aliniați frumos, fiecare

cu calapodul personal înăuntru. Realiză că privea hainele cu o emoție apropiată de ceva ce semăna a resentiment. Cum puteau atârna acolo, afirmând cu îngâmfare atât de multă autoritate invizibilă, tăcută? Gândindu-se însă mai bine, era mai mult teamă. Întinse mâna să le atingă, apoi și-o trase: îi era aproape teamă că sunt calde.

— Unde ești, draga mea? strigă Peter din bucătărie.

— Vin, dragă, răspunse ea.

Închise în grabă ușa dulapului, aruncă o privire în oglindă, își netezi unul din cărlionți și merse să i se alăture, călcând cu grijă, în poleiala ei perfect asortată.

Masa din bucătărie era acoperită cu pahare. O parte erau noi: trebuie să le fi cumpărat special pentru petrecere. Oricum le vor folosi după căsătorie. Rafturile susțineau șiruri de sticle de diferite culori și mărimi: whisky, coniac, gin. Peter aranjase totul fără cusur. Dădea unor pahare lustrul final, cu un prosop curat.

— Pot să te ajut cu ceva? întrebă ea.

— Da, dragă, ce-ar fi să aranjezi unele din lucrurile astea pe niște farfurii? Uite, ți-am turnat de băut, whisky cu apă, ar fi bine să ne facem încălzirea.

El însuși nu pierduse vremea; paharul lui stătea pe jumătate gol pe raft.

Își sorbi băutura, zâmbindu-i peste marginea paharului. Era mult prea tare pentru ea; o ardea pe gât.

— Cred că încerci să mă îmbeți, zise ea. Poți să-mi mai pui un cub de gheață?

Observă cu dezgust că gura ei lăsase o urmă unsuroasă pe marginea paharului.

— E o grămadă de gheață în frigider, zise el, părând satisfăcut că ea avea nevoie să dilueze băutura.

Gheața era într-un vas mare. Mai avea și de rezervă, în două pungi de polietilenă pline. Restul spațiului era ocupat de sticle, sticle de bere, îngrămadite pe raftul de jos, sticle înalte, verzi, cu bere slab alcoolizată și sticle mici, incolore, de apă tonică și sifon, pe rafturile de lângă congelator.

Frigiderul lui era atât de alb, fără pete și aranjat; se gândi, cu vinovăție, la al ei.

Își făcu de lucru cu chipsurile, arahidele, măslinile și cocktailul de ciuperci, umplând vasele și platourile pe care le indicase Peter, manevrând mâncarea cu vârful degetelor ca să nu-și strice manichiura. Când aproape terminase, Peter veni în spatele ei. Îi puse un braț în jurul taliei. Cu celălalt îi desfăcu pe jumătate fermoarul rochiei; apoi i-l trase înapoi. Îi simțea respirația pe ceafă, în jos.

— Păcat că n-avem timp să intrăm în pat, zise el, dar n-aș vrea să te răvășesc. Ei bine, o s-avem timp destul pentru asta mai târziu.

O cuprinse și cu celălalt braț în jurul taliei.

— Peter, zise ea, mă iubești?

Îl întrebase asta înainte, ca un fel de glumă, neîndoindu-se de răspuns. Dar, de data asta, așteptă nemișcată să audă ce va spune.

O sărută ușor pe cercei.

— Bineînțeles că te iubesc, nu fi prostuță, zise el, pe un ton tandru, care arăta că era sigur că o binedispune. Doar mă însor cu tine, nu? Și te iubesc, mai ales în rochia asta roșie. Ar trebui să porți roșu mai des.

Îi dădu drumul, și ea transferă ultimele ciuperci murate din borcane pe farfurie.

— Vino aici un moment, draga mea, strigă vocea lui. Era în dormitor.

Ea își clăti mâinile, le șterse și merse să i se alăture. El aprinsese lampa de birou și stătea acolo potrivit unul din aparate. Ridică privirea spre ea, zâmbind:

— Mă gândeam să fac niște fotografii la petrecere, așa ca amintire, zise el. Va fi amuzant mai târziu să ne uităm la ele. Știi, asta e prima noastră petrecere adevărată împreună; o reală ocazie. Apropo, ai găsit fotograf pentru nuntă?

— Nu știu, zise ea, cred că au găsit.

— Mi-ar plăcea să le fac eu, dar, bineînțeles, e imposibil, zise el râzând.

Începu să manevreze dispozitivul de luminozitate.

Se sprijini afectuoasă de umărul lui, privind peste el la obiectele de pe birou, becurile albastre, cercul argintiu, concav, al blițului. El consultă revista deschisă; însemnase un articol intitulat „Fotografia în interior”. Lângă coloana tipărită era o reclamă: o fetiță cu codițe pe o plajă, ținând strâns un prepelicar. „Păstrează-o pentru totdeauna”, spunea reclama.

Merse spre geam și privi în jos. Acolo era orașul, alb, cu străzile înguste și luminile reci de iarnă. Își ținea paharul într-o mână; sorbi din el. Gheața se lovi de pahar cu un clinchet.

— Draga mea, zise Peter, se apropie ora de începere, dar înainte de a veni ei, mi-ar plăcea să-ți fac câteva fotografii singură, dacă nu te deranjează. Mai sunt doar câteva poziții din film și vreau să pun unul nou pentru petrecere. Roșul acela trebuie să arate bine pe un diapozitiv și voi face și câteva alb-negru.

— Peter, zise ea ezitând, nu cred...

Propunerea o neliniștise fără motiv.

— Ei, hai, nu fi modestă, zise el. Vrei să te duci acolo, lângă arme și să te sprijini de perete?

Întoarse lampa de birou, astfel încât lumina să bată pe fața ei și aținti micul obiectiv negru înspre ea. Ea se dădu înapoi spre perete.

El ridică aparatul și se uită prin deschizătura de sticlă din vârf; potrivea lentilele s-o focalizeze.

— Acum, zise el. N-ai putea sta mai puțin țeapănă? Relaxează-te. Și nu-ți strânge umerii așa, scoate pieptul și nu arăta atât de îngrijorată, dragă, fii naturală, haide, *zâmbeste*...

Corpul ei înghețase, devenise rigid. Nu se putea mișca, nu-și putea mișca nici mușchii feței și privea fix la lentila rotundă ațintită spre ea, voia să-i spună să nu atingă butonul, dar nu se putea mișca...

Se auzi o bătaie în ușă.

— Oh, drace! exclamă Peter.

Puse aparatul pe birou.

— Au sosit. Ei, atunci, mai târziu, draga mea.

Ieși din cameră.

Marian veni încet din colț. Respira repede, întinse o mână, forțându-se să-l atingă.

„Ce-i cu mine?”, își zise ea. „E doar un aparat de fotografiat”.

27

Primele sosite au fost cele trei fecioare de birou, Lucy singură, Emmy și Millie aproape în același timp, cu cinci minute mai târziu. Evident, nu se așteptaseră să se vadă una pe cealaltă acolo: fiecare părea indispusă că au fost invitate celelalte. Marian făcu prezentările și le duse în dormitor, unde paltoanele lor se alăturară celui al ei, pe pat. Fiecare spuse pe un ton ciudat că Marian ar trebui să poarte roșu mai des. Fiecare se privi în oglindă, aranjându-se și îndreptându-se, înainte de a trece în camera de zi. Lucy își polei încă o dată buzele, iar Emmy se scarpină grăbită în cap.

Se lăsară cu grijă pe mobilierul în stil danez și Peter le aduse de băut. Lucy era în catifea purpurie, cu pleoape argintii și gene false; Emmy era în șifon roz, sugerând vag uniforme de școală din ciclul superior. Părul dat cu fixativ stătea în șuvițe țepene și i se vedea jupa. Millie era îmbrăcată în saten albastru pal, care se umfla în locuri nepotrivite; avea o mică geantă de seară acoperită cu paiete și părea cea mai nervoasă dintre toate.

— Îmi pare atât de bine că ați putut veni toate, zise Marian.

În acel moment nu-i părea deloc bine. Erau atât de agitate! Fiecare aștepta ca o versiune a lui Peter să intre miraculos pe ușă, să cadă în genunchi și să le ceară în căsătorie. Ce vor face când vor fi confruntate cu Fish și Trevor, fără a-l pomeni pe Duncan? Mai mult, ce vor face Fish și Trevor, fără a-l pomeni pe Duncan, când vor fi confrunțați cu *ele*? Își imagină două triouri de țipete și un exod în masă, un grup pe ușă și unul pe geam. „Ce-am făcut?” își zise ea. Dar aproape încetase să creadă în existența celor trei studenți; ei deveneau din ce în ce mai improbabili, cu cât seara și whisky-ul se consumau. Poate nu vor apărea niciodată.

Bărbații de săpun și nevestele lor se strecurau înăuntru. Peter pusese un disc și camera era mai gălăgioasă și mai

aglomerată. De fiecare dată când se auzea o bătaie în ușa, cele trei fecioare de birou își întorceau capetele spre intrare și, de fiecare dată când vedeau o altă nevestă victorioasă și strălucitoare intrând în cameră cu bărbatul ei dichisit, se întorceau mai furioase la băuturile lor și la schimbul de comentarii silit. Emmy își făcea de lucru cu unul din cerceii cu strasuri. Millie trăgea de o paietă desprinsă de pe geanta de seară.

Marian, zâmbitoare și eficientă, conducea fiecare nevestă în dormitor. Grămada de paltoane se înălța văzând cu ochii. Peter dădea tuturor pahare cu băutură, bând el însuși vreo câteva. Arahidele, chipsurile și celelalte lucruri circulau din mână în mână, din mână în gură. Deja grupul din sufragerie începea să se împartă în teritorii standard, nevestele pe partea cu canapeaua, bărbații pe partea cu pick-upul, cu un invizibil teritoriu pustiu între ei. Fecioarele de birou se blocaseră pe partea greșită: le ascultau, nefericite, pe neveste. Marian simți o altă undă de remușcare. Dar nu se putea ocupa de ele chiar acum, gândi ea: împărțea ciupercile murate. Se întreba ce o reținea pe Ainsley.

Ușa se deschise din nou și Clara și Joe intrară în cameră. În spatele lor era Leonard Slank. Nervii lui Marian tresăriră și unul dintre cocktailurile de ciuperci căzu de pe tava pe care o ducea, sări pe podea și dispăru sub pick-up. Puse tava jos. Peter îi saluta deja, strângând cu efuziune mâna lui Len. Vocea lui devenea mai gălăgioasă, după fiecare pahar.

— Ce naiba mai faci, mă bucur să te văd aici, Doamne, de când tot aveam de gând să te sun! zicea el.

Len răspunse cu o clătinătură și o privire pierdută.

Marian își încleștă mâna pe mâneca Clarei și o grăbi spre dormitor.

— *El* ce caută aici? întrebă, ea, cam fără amabilitate.

Clara își scoase paltonul.

— Sper că nu te deranjează că l-am adus, mi-am zis că nu te-ar deranja pentru că, la urma urmei, sunteți prieteni vechi și, pur și simplu, mă gândeam că ar fi mai bine, nu voiam să

iasă undeva singur. După cum vezi, e într-o formă căcăcioasă. A apărut chiar după ce a ajuns bona și arăta groaznic, evident a băut mult. Mi-a spus o poveste incoerentă despre o femeie cu care are necazuri, părea destul de serios și zicea că se teme să se mai întoarcă în apartament. Nu știu cine și de ce ar vrea să îi facă ceva. Așa că, bietul de el, o să-l ținem în camera aceea din spate, la etaj. E camera lui Arthur, de fapt, dar sunt sigură că pe Len nu-l va deranja s-o împartă cu el. Ne pare la amândoi atât de rău pentru el, ceea ce-i trebuie lui e genul casnic, drăguț, care să aibă grijă de el, nu pare deloc să fie în stare să facă față...

— A spus cine e persoana? întrebă Marian repede.

— Păi, nu, zise Clara, ridicând sprâncenele, de obicei nu spune numele.

— Dă-mi voie să-ți ofer un pahar, zise Marian.

Ea însăși se simțea alta. Desigur, Clara și Joe n-aveau de unde să știe cine e femeia, altfel nu l-ar fi adus pe Len cu ei. Era surprinsă că el venise, trebuie să fi știut că exista posibilitatea ca Ainsley să participe la petrecere, dar probabil că nu-i mai păsa de nimic. Ceea ce o îngrijora era efectul pe care prezența lui îl putea avea asupra lui Ainsley. Ar putea-o deranja destul de mult ca s-o determine să facă ceva nechibzuit.

Când ajunseră în camera de zi, Marian văzu că Leonard a fost deja detectat pe loc de fecioarele de birou ca singur și disponibil. Îl încolțiră la perete, în aria neutră acum, două din ele pe de margini, tăind retragerea laterală, și a treia în față. El își sprijinea una din mâini de perete, pentru echilibru; cu cealaltă ținea un pahar plin cu bere. În timp ce ele vorbeau, el își muta continuu privirea de la un chip la altul, ca și când nu voia să se uite prea mult la vreuna din ele. Propria-i față, de culoarea neutră, alb-cenușie a aluatului necopt, și ciudat buhăită, exprima un amestec de neîncredere îndobitocit de băutură, plictiseală și panică. Păreau să-i fi smuls câteva cuvinte, pentru că Marian o auzi pe Lucy exclamând:

— La televiziune! Ce interesant! în timp ce celelalte chicotiră încordat.

Leonard luă o gură disperată de bere.

Marian împărțea măslinile conservate când îl văzu pe Joe venind spre ea, din teritoriul bărbaților.

— Bună, îi zise el. Îmi pare bine că ne-ai invitat aici, astăseară. Clara are atât de puține ocazii să iasă din casă.

Amândoi își întoarseră ochii spre Clara, care era în partea femeilor, vorbind cu una din nevestele de săpun.

— Îmi fac destule griji pentru ea, continuă Joe. Cred că îi e mult mai greu decât altor femei; cred că e mai greu pentru orice femeie care a studiat la universitate. Își face impresia că posedă inteligență, profesorii dau atenție la ceea ce are de spus, o tratează ca pe o ființă umană rațională; când se mărită, esența ei e invadată...

— Ce anume? întrebă Marian.

— Esența ei. Centrul personalității ei, lucrul pe care și l-a construit; imaginea ei despre sine, dacă vrei.

— A, da, zise Marian.

— Rolul ei feminin și esența ei sunt de fapt în opoziție, rolul ei feminin cere pasivitate din partea ei...

Marian avu o viziune trecătoare a unei plăcinte rotunde, decorată cu frișcă și cireșe amare, plutind în aer, deasupra capului lui Joe.

— Așa că ea lasă ca esența ei să fie preluată de soț. Și când vin copiii, se trezește într-o dimineată și descoperă că nu mai are nimic înăuntru, e găunoasă, nu mai știe cine este; esența ei a fost distrusă.

Dădu blând din cap și sorbi din pahar.

— Constat asta la propriile mele studente. Dar ar fi inutil să le previn.

Marian întoarse privirea spre Clara, acolo unde stătea discutând, îmbrăcată în bej, cu părul ei lung, delicat, de un galben ca de pară. Se întreba dacă Joe i-a spus vreodată Clarei că esența ei a fost distrusă; se gândea la mere și viermi. În timp ce privea, Clara făcu un gest emfatic cu una

din mâini și una din nevestele de săpun se dădu înapoi șocată.

— Bineînțeles, nu ajută să-ți dai seama de toate astea, zicea Joe. Se întâmplă, indiferent dacă îți dai seama sau nu. Poate că femeilor n-ar trebui să li se permită să meargă la universitate; atunci n-ar simți întotdeauna, mai târziu, că au ratat viața intelectuală pe care ar fi putut-o avea. De exemplu, când îi sugerez Clarei să facă ceva în privința asta, să urmeze un curs seral, îmi aruncă doar o privire ciudată.

Marian se uita la Joe cu o afecțiune a cărei savoare precisă era estompată de paharele pe care le băuse. Și-l imaginează umblând prin casă în tricou, meditând la viața intelectualului, spălând vasele și rupând timbrele zdrențuite de pe plicuri; se întreba ce făcea cu timbrele după aceea. Voise să întindă mâna și să-l atingă, să-l liniștească, să-i spună că esența Clarei nu fusese, de fapt, distrusă și totul va fi bine; voia să-i dea ceva. Împinse înainte platoul pe care îl ținea.

— Servește o măslină, zise ea.

În spatele lui Joe, ușa se deschise și intră Ainsley.

— Scuză-mă, îi zise Marian lui Joe.

Așeză măslinile pe pick-up și merse s-o întâmpine pe Ainsley; trebuia s-o prevină.

— Bună, zise Ainsley, cu respirația tăiată, îmi pare rău că am întârziat mai mult decât credeam, dar m-a apucat cheful să încep să împachetez...

Marian o împinse grăbit spre dormitor, sperând că Len n-o văzuse. Observă, în trecere, că era încă pe deplin încercuit.

— Ainsley, zise ea, când erau singure cu paltoanele, Len e aici și mă tem că e beat.

Ainsley își scoase haina. Arăta magnific. Era îmbrăcată într-o nuanță de verde spre turcoaz, cu pleoapele și pantofii asortați; părul ei se incolăcea și strălucea, răsucit într-un coc. Pielea îi lucea, iradiată de nenumărați hormoni; rotunjimea burții nu era încă vizibilă.

Se studie în oglindă înainte de a răspunde.

— Și? zise ea calm, măbind ochii. Marian dragă, nu contează pentru mine câtuși de puțin. După discuția de azi după-amiază, sunt sigură că știm cum stăm și ne putem purta amândoi ca niște adulți responsabili. Nu mai poate spune nimic care m-ar deranja.

— Dar, zise Marian, pare destul de deprimat; așa zice Clara. După cât se pare, s-a dus să stea la ei. L-am văzut când a intrat, arăta îngrozitor; așa că sper că tu nu vei spune nimic care să-l deranjeze pe *el*.

— Nu mai există niciun motiv, zise Ainsley cu seninătate, să-i vorbesc măcar.

În camera de zi, soții de săpun pe partea lor de dincolo de gardul invizibil deveneau destul de gălăgioși. Izbucneau în hohote de râs: unul din ei spunea glume porcoase. Vocile femeilor creșteau de asemenea în ton și volum, planând competitiv-strident, peste baritoni și bași. Când apărură Ainsley, avu loc o mișcare generală spre ea: unii din soții de săpun își părăsiră, în mod previzibil, partea lor și veniră să fie prezentați, iar nevestele respective, mereu în alertă, se ridicară de pe canapea și făcură pași repezi să le-o ia înainte. Ainsley zâmbi cu un aer absent.

Marian intră în bucătărie să toarne un pahar pentru Ainsley și altul pentru ea. Ordinea anterioară din bucătărie, șirurile ordonate de pahare și sticle, se dezintegraseră pe parcursul serii. Chiuveta era plină de bucăți de gheață care se topeau și resturi de mâncare, oamenii nu prea păreau să știe ce să facă cu sămburii de măsline, și bucățile unui pahar spart; sticle goale sau parțial goale stăteau pe rafturi, pe frigider și pe masă; iar ceva neidentificabil fusese vărsat pe podea. Totuși, mai erau încă vreo câteva pahare curate. Marian umplu unul pentru Ainsley.

În timp ce ieșea din bucătărie, auzi voci în dormitor.

— Ești chiar mai atrăgător decât păraii la telefon.

Era vocea lui Lucy.

Marian aruncă o privire în dormitor. Lucy era înăuntru, uitându-se admirativ la Peter, pe sub pleoapele ei argintii. El

stătea cu un aparat de fotografiat în mână, rânjind copilărește, deși oarecum prostește, spre ea. Deci Lucy abandonase asediul lui Leonard. Trebuie să-și fi dat seama că era inutil, ea fusese întotdeauna mai isteată în lucrurile astea decât celelalte două. Dar cât de înduioșător din partea ei să încerce, în loc de asta, cu Peter; patetic, fără-ndoială. În definitiv, Peter nu mai era disponibil, aproape la fel de sigur ca și când ar fi fost deja căsătorit...

Marian zâmbi în sinea ei și se retrase, dar nu înainte ca Peter s-o observe și să strige, agitând aparatul, cu o expresie de veselie vinovată.

— Bună, iubito, petrecerea merge strună! E aproape timpul pentru fotografii!

Lucy întoarse capul spre ușă, zâmbind, pleoapele ridicându-i-se singure, ca niște jaluzele.

— Țasta e paharul tău, Ainsley, zise Marian, trecând prin cercul de bărbați de săpun ca să i-l dea.

— Mulțumesc, zise Ainsley.

Îl luă cu o oarecare neatenție, pe care Marian o simți ca un semnal de pericol. Urmări direcția privirii lui Ainsley. Len se uita fix spre ele, cu gura ușor întredeschisă. Millie și Emmy îl țineau încă încolțit, cu tenacitate. Millie se mutase în față, blocând cât mai mult spațiu posibil cu fusta ei largă, iar Emmy călca înainte și-napoi, lateral, ca un apărător de baschet; dar unul din flancuri era neprotejat. Marian privi înapoi, la timp s-o vadă pe Ainsley zâmbind, un zâmbet ademenitor.

Se auzi o bătaie în ușă. Ar fi mai bine să merg, se gândi Marian. Peter e ocupat în dormitor.

Deschise ușa și se găsi confruntată cu fața uimită a lui Trevor. Ceilalți doi erau în spatele lui, precum și o figură nefamiliară, probabil o femeie, într-o haină de tweed pleoștită, cu ochelari de soare și ciorapi lungi, negri.

— Aici e? întrebă Trevor. Domnul Peter Wollander?

Evident n-o recunoscuse.

Marian se crispă; uitase complet de ei. Ei bine, oricum era atâta zgomot și haos înăuntru, că Peter ar putea să nici nu-i remarce măcar.

— A, îmi pare foarte bine că ați putut veni, zise ea. Intrați. Apropo, eu sunt Marian.

— O, ha ha ha, *desigur*, ți-pă Trevor. Ce prostie din partea mea! Nu te-am recunoscut, dragă, ce elegantă arăți, ar trebui să porți roșu mai des.

Trevor, Fish și cealaltă ființă trecură pe lângă ea în cameră, dar Duncan rămase afară. O apucă de braț, o trase în hol și închise ușa în spatele ei.

A stat un moment zgâindu-se la ea în tăcere, examinând fiecare nou detaliu.

— Nu mi-ai spus că e un bal mascat, zise el, în sfârșit. Cine dracu' ești tu?

Marian își strânse umerii, cu disperare. Deci nu arăta absolut minunat, la urma urmei.

— E din cauză că nu m-ai văzut niciodată îmbrăcată festiv, zise ea slab.

Duncan începu să chicotească.

— Cel mai mult îmi plac cerceii, zise el, de unde i-ai pescuit?

— A, termină, zise ea cu o urmă de irascibilitate în voce, și vino înăuntru să bei un pahar.

Era foarte iritant. Ce se așteptase să poarte, pânză de sac și cenușă? Deschise ușa.

Zgomotul discuțiilor, al muzicii și al râsului se revărsă în coridor. Apoi se zări un fulger strălucitor de lumină și o voce puternică strigă triumfător:

— Aha! V-am prins asupra faptului.

— Ăsta e Peter, zise Marian, probabil face fotografii.

Duncan se dădu înapoi.

— Nu cred că vreau să intru acolo, zise el.

— Dar *trebuie*. Trebuie să-l cunoști pe Peter, mi-ar face, într-adevăr, plăcere.

Era deodată foarte important ca el să vină cu ea.

— Nu, nu, zise el, nu pot. Ar fi un lucru rău, pun pariu. Unul din noi se va evapora cu siguranță, probabil eu voi fi acela; oricum e prea mare gălăgie înăuntru, n-aș putea suporta.

— *Te rog*, zise ea.

Întinse mâna să-l ia de braț, dar el se întorsese deja, aproape alergând înapoi, în josul coridorului.

— Unde mergi? strigă ea după el, cu voce jalnică.

— La spălătorie! răspunse el. La revedere, casă de piatră, adăugă el.

Surprinse o ultimă imagine a zâmbetului său strâmb, în timp ce el dădea colțul. Îi auzea pașii îndepărtându-se pe scări.

Pentru o clipă dori să fugă după el, să meargă cu el: cu siguranță, nu mai putea face față iarăși camerei pline. Dar, *trebuie*, își spuse ea. Trecu din nou pragul.

Primul lucru pe care-l întâlni a fost spatele lat, lănos, al lui Fischer Smythe. Purta un pulover în dungi, agresiv de neoficial. Trevor, care stătea lângă el, era impecabil îmbrăcat, cu costum, cămașă și cravată. Vorbeau amândoi creaturii în ciorapi negri: ceva despre simbolurile morții. Trecu pe lângă grup cu dibăcie, nedorind să fie obligată să dea socoteală de dispariția lui Duncan.

Descoperi că stătea în spatele lui Ainsley și-și dădu seama, după o clipă, că Leonard Slank era de cealaltă parte a acelei forme albastre-verzui. Nu-i putea vedea fața, părul lui Ainsley îi stătea în cale, dar îi recunoscuse brațul și mâna ținând paharul de bere: proaspăt umplut, observă ea. Ainsley îi spunea ceva cu voce joasă, grăbită.

Auzi răspunsul lui bolborosit:

— NU, fir-ar al dracului! N-o să mă prinzi niciodată...

— Bine, atunci.

Înainte ca Marian să-și dea seama de ceea ce face Ainsley, aceasta își ridică mâna și o coborî cu forță, trântindu-și paharul de podea. Marian sări înapoi.

La zgomotul de sticlă spartă, conversația se opri, ca și când ar fi fost scoasă din priză, și Ainsley spuse, într-o tăcere nepotrivit umplută doar de suspinul moale al viorilor:

— Len și cu mine avem de făcut un anunț minunat.

Ezită, pentru a crea efect, cu ochii scânteind:

— Vom avea un copil.

Vocea ei era neutră.

Oh, Doamne, gândi Marian, încearcă să forțeze nota.

Se auziră câteva găfâieli scurte, din partea femeilor. Cineva râse înfundat, iar unul dintre bărbații de săpun zise: „Bun băiat Len, oricine ai fi.” Marian putea vedea acum chipul lui Len. Suprafața albă se umpluse cu o spuzeală de pete roșii; buza de jos îi tremura.

— Câtea nenorocită! zise el cu voce groasă.

Urmă o pauză. Una din nevestele de săpun începu o conversație rapidă despre altceva, dar se pierdu repede. Marian îl urmărea pe Len: se gândi că o va lovi pe Ainsley, dar, în loc de asta, el zâmbi, arătându-și dinții. Se întoarse spre mulțimea care asculta.

— Așa-i oameni buni, zise el, și vom avea botezul chiar acum în mijlocul acestei mici adunări prietenești. Botez în uter. Prin aceasta eu îi dau numele meu.

Întinse brusc una din mâini, o apucă pe Ainsley de umăr, ridică paharul de bere și turnă conținutul încet și în întregime pe capul ei.

Toate nevestele de săpun scoaseră țipete încântate; bărbații de săpun strigară „Hei!” În timp ce ultimele resturi de spumă coborau, Peter veni din dormitor, încercând filmul, vârând un bec în aparat.

— Stați așa! strigă el și fotografie. Grozav! Poza asta va fi grozavă! Hei, petrecerea asta pur și simplu prinde aripi!

Câțiva îi aruncară priviri supărate, dar cei mai mulți nu-i dădură atenție. Toată lumea se mișca și vorbea deodată; în fundal, viorile cântau încă, enervant de suav. Ainsley stătea acolo, udă leoarcă, o băltoacă de spumă de bere formându-se la picioarele ei, pe podeaua din lemn tare. Fața ei se

contorsiona: într-o clipă trebuia să se hotărască dacă merita să plângă. Len îi dăduse drumul. Capul îi căzu în piept; mormăi ceva neuzit. Arăta ca și când ar fi avut doar o idee vagă despre ceea ce tocmai făcuse și nicio idee despre ceea ce va face în continuare.

Ainsley se întoarse și porni spre baie. Câteva din nevestele de săpun pășiră mărunț înainte, scoțând zgomote liniștitoare, dornice să împartă centrul atenției ajutând-o, dar cineva ajunsese acolo înaintea lor. Era Fischer Smythe. Își trăgea puloverul de lână peste cap, expunându-și pieptul musculos, acoperit cu smocuri de păr negru.

— Îngăduie-mi, îi zise el, n-am vrea să răcești, nu-i așa? Mai ales în situația ta.

Începu s-o usuce cu puloverul. Ochii lui erau umezi de înțelegere.

Părul lui Ainsley se lăsase și atârna în șuvițe umede pe umeri. Îi zâmbi, prin berea sau lacrimile care-i umpleau genele.

— Nu cred că ne cunoaștem, zise ea.

— Cred că deja știu cine ești, zise el, tamponându-i burta tandru cu una din mânecile dungate, cu vocea plină de înțelesuri simbolice.

Mai trecu o vreme. Petrecerea, în mod miraculos, continua încă, închizându-se calm peste spărtura făcută în ea mai devreme de către Ainsley și Len. Cineva curățase cioburile și berea de pe podea, iar în sufragerie valurile de discuții, muzică și băutură curgeau acum din nou ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat.

Bucătăria, însă, era scena unei devastări. Arăta ca și când fusese lovită de o inundație fulgerătoare. Marian băjbăi printre resturi, încercând să găsească un pahar curat; și-l pusese pe-al ei jos, dincolo, undeva pe-acolo, nu-și mai amintea unde, și mai voia ceva de băut.

Nu mai erau pahare curate. Luă unul folosit, îl ținu sub jetul de la robinet și, încet și cu grijă, își turnă altă porție de whisky. Se simțea liniștită, o senzație de calm, ca și când ar

face pluta pe spate într-un bazin. Merse spre ușă și se sprijini de cadrul ei, privind dincolo de cameră.

— Fac față! Fac față! își zise ea.

Faptul o uimi oarecum, dar o satisfăcu enorm. Erau toți acolo, toți (afară de, observă ea, în timp ce îi trecea în revistă, Ainsley și Fischer și a, da, Len – se întreba unde plecaseră), făcând ceea ce făceau oamenii la petreceri; și ea la fel. Ei o susțineau, putea pluti fără să ia apă la bord, ținută la suprafață de sentimentul că era una de-a lor. Simțea o afecțiune caldă pentru toți, pentru formele și fețele lor distincte, pe care le vedea acum mult mai clar decât de obicei, ca și când ar fi fost iluminate de un reflector ascuns, îi plăceau chiar și nevestele de săpun și Trevor, gesticulând cu una din mâini; și acele persoane de la birou, Millie râzând acolo în rochia ei strălucitoare, albastru-deschis, chiar și Emmy, mișcându-se, inconștientă de marginea uzată a jupei ei... Peter era printre ei; mai ținea încă aparatul și, din când în când, îl ridica să facă fotografii. El îi amintea de reclamele pentru filmele făcute acasă, tatăl de familie folosind role și role de film pe lucruri obișnuite, din fiecare zi, și ce subiecte ar fi mai potrivite: oameni râzând, pahare ridicate, copii la aniversări...

Deci asta era, în tot acest timp, se gândi ea fericită: asta devenea el. Adevăratul Peter, cel de dedesubt, nu era nimic surprinzător sau înspăimântător, doar acest bărbat din bungalow-cu-pat-dublu, acest bărbat cu gătitul-pe-grătarul-din-curtea-din-spate. Acest bărbat care-se-uităta-filme-acasă. Și eu l-am scos la suprafață, gândi ea, l-am trezit. Înghiți o parte din whisky.

A fost o căutare lungă. Se întoarse pe urmă, în timp, prin coridoare și camere, coridoare lungi, camere mari. Totul părea să fi încetinit.

Dacă acesta e Peter cu-adevărat, gândi ea, mergând singură de-a lungul unui coridor, o să aibă burtă la patruzeci și cinci de ani? O să se îmbrace neglijent sâmbăta, în blugi

șifonați, pentru atelierul lui din pivniță? Imaginea era liniștitoare: va avea hobby-uri, va fi liniștit, va fi normal.

Deschise o ușă la dreapta și intra. Acolo era Peter la patruzeci și cinci de ani, cu chelie, dar încă posibil de recunoscut ca fiind Peter, stând în lumina strălucitoare a soarelui, lângă un grătar mare, cu o furculiță mare în mână. Purta un șorț de bucătar-șef. Se căută atentă în grădină, dar ea nu era acolo, și descoperirea o îngheță.

Nu, gândi ea, trebuie să fi greșit camera. Nu poate fi ultima. Și acum văzu că mai era o ușă, în gardul viu, de cealaltă parte a grădinii. Traversă pajiștea, trecând prin spatele figurii nemișcate pe care o vedea acum ținând un satâr în cealaltă mână, împinse ușa și trecu dincolo.

Era iarăși în camera de zi a lui Peter cu lume și zgomot, sprijinindu-se de cadrul ușii și ținându-și paharul. Atât doar că oamenii apăreau și mai clar acum, mai puternic focalizați, mai departe, și se mișcau din ce în ce mai repede, plecau cu toții acasă, un șir de neveste de săpun ieșind din dormitor îmbrăcate cu paltoanele, se clătinară brusc afară pe ușă, remorcându-și soții, ciripind noapte bună, și cine era acea figură mică, bidimensională, în rochie roșie, pozând ca o femeie de hârtie, dintr-un catalog comandat prin poștă, întorcându-se și zâmbind, fâlfâind în spațiul alb, gol... Asta nu poate fi tot; trebuie să mai fie ceva. Alergă la ușa următoare, o deschise smucit.

Peter era acolo, îmbrăcat în costumul lui de iarnă, opulent, de culoare închisă. Ținea un aparat de fotografiat în mână; dar acum ea înțeluse ce era de fapt. Nu mai erau alte uși, iar când pipăi în spatele ei, după clanță, temându-se să-și ia ochii de la el, el ridică aparatul și o fixă; gura lui se deschise arătându-și dinții ca într-un mârâit. Urmă un fulger orbitor de lumină.

— Nu! țipă ea.

Își acoperi fața cu brațul.

— Ce s-a întâmplat, draga mea?

Ea ridică privirea. Peter stătea lângă ea. El, cel adevărat. Își ridică mâna și îi atinse fața.

— M-ai speriat, zise ea.

— Nu rezști la băutură, nu-i așa, dragă? zise el, cu tandrețe, dar și cu iritare în voce. Ar trebui să te obișnuiești cu asta, am făcut fotografii toată seara.

— Asta era cu mine? întrebă ea.

Îi zâmbi împăciuitor. Își simțea fața întinzându-se larg, ca o hârtie ușor deteriorată, un zâmbet imens de panou, cojindu-se în felii și bucăți, arătându-și suprafața de metal de dedesubt.

— Nu, de fapt era a lui Trigger, în cealaltă parte a camerei. Nu-i nimic, o să te pozez mai târziu. Dar ar fi bine să nu mai bei, draga mea, te clatini.

O bătu pe umăr și plecă.

Era, deci, încă în siguranță. Trebuia să plece înainte de a fi prea târziu. Se întoarse și puse paharul pe masa de bucătărie, mintea ei devenind deodată vicleană, din disperare. Tot ce conta era să ajungă până la Duncan: el va ști ce să facă.

Aruncă o privire în bucătărie, apoi își ridică paharul și turnă conținutul acestuia în chiuvetă. Va fi grijulie, nu va lăsa urme. Apoi ridică receptorul și formă numărul lui Duncan. Telefonul sună și sună: niciun răspuns. Închise. Din camera de zi se zări un alt fulger de lumină și auzi râsul lui Peter. N-ar fi trebuit să poarte roșu. O transforma într-o țintă perfectă.

Se furișă în dormitor. Trebuie să fiu sigură că nu uit ceva, își spuse ea; nu mă pot întoarce. Înainte se întrebasese cum va arăta dormitorul lor după ce se vor căsători, încercând diferite aranjamente și combinații de culori. Acum știa. Va arăta întotdeauna exact așa. Răscoli printre paltoane, căutându-l pe al ei și pe moment nu-și aminti cum arăta, dar, în sfârșit, îl recunoscuse și-l îmbrăcă; evită oglinda. Nu avea idee cât era ora. Se uită la încheietura mâinii: era goală. Sigur, își scosese ceasul și-l lăsase acasă pentru că Ainsley

spusese că nu se potrivea cu efectul general. În camera de zi, Peter striga acoperind zgomotul:

— Haideți acum să facem o poză de grup. Toată lumea împreună.

Trebuia să se grăbească: avea de depășit camera de zi. Va trebui să devină mai puțin vizibilă. Își scoase iar paltonul și-l făcu ghem sub brațul stâng, bazându-se pe rochia ei ca pe un camuflaj protector, care o va amesteca cu peisajul. Rămânând aproape de perete, își croi drum spre ușă, prin pădurea de oameni, ascunzându-se după trunchiurile care o mascau, tufele de pantaloni și fuste. Peter era dincolo, în cealaltă parte a camerei, încercând să-i organizeze.

Deschise ușa și se strecură afară; apoi, oprindu-se doar atât cât să-și ia din nou paltonul și să-și scoată cizmele din amestecul de pantofi prinși în cursă, pe ziar, alergă cât putu de repede în josul coridorului, spre scări. Nu-l putea lăsa s-o prindă de data asta. Odată ce el va apăsa pe buton, ea va fi oprită, fixată indisolubil în acel gest, acea singură ipostază, incapabilă să se miște sau să se schimbe.

Se opri pe palierul de la etajul șase să-și pună botinele, apoi continuă, ținându-se de balustradă, pentru echilibru. Sub stofă și balenele corsetului, carnea ei elastică se simțea amortită și strivită, era dificil de mers, cerea concentrare... Probabil m-am îmbătat, gândi ea. Ciudat e că nu mă simt beată; proasto, știi foarte bine ce se întâmplă cu capilarele oamenilor beți când ies afară în frig. Dar era și mai important să plece.

Ajunse în holul gol de la intrare. Deși n-o urmărea nimeni, avu impresia că aude un sunet; era sunetul subțire pe care l-ar face sticla, glacial precum clinchetul unui candelabru, înalta vibrație electrică a acestui spațiu strălucitor...

Ajunse afară, în zăpadă. Alerga de-a lungul străzii, în zăpada care scârțâia sub tălpi atât de repede cât se puteau mișca picioarele ei împiedicate, păstrându-și echilibrul cu ochii ațintiți pe trotuar, iarna chiar suprafețele plane sunt nesigure, nu-și putea permite să cadă. În spatele ei, Peter ar

putea să-i ia urma, s-o urmărească, pândind-o pe străzile goale și reci, așa cum își pândise invitații în sufragerie, așteptând momentul potrivit. Acel întunecat trăgător la țință, concentrat, cu ochiul lui care fixează ținta, a fost acolo tot timpul, ascuns de celelalte straturi, așteptând-o în punctul mort: un maniac, un asasin, cu o armă mortală în mână.

Alunecă pe o bucată de gheață și aproape căzu. Când își regăsi echilibrul privi în spate. Nimic.

„Ușurel”, își zise ea, „fii calmă”. Respirația ei ieșea în gâfâieli scurte, cristalizându-se în aerul înghețat, aproape înainte de a-i ieși din gât. Continuă să meargă, mai încet. La început alergase orbește acum însă știa exact încotro merge. „Vei fi în siguranță”, își spuse ea, „dacă poți să ajungi până la spălătorie.”

28

Nu-i trecuse prin cap că Duncan ar putea să nu fie la spălătorie. Când ajunsese, în sfârșit, acolo și împinse ușa de sticlă, cu respirația tăiată, dar ușurată la gândul că a ajuns, a fost un șoc s-o găsească goală. Nu-i venea să creadă. Stătu, înfruntată doar de lungul șir alb de mașini, neștiind încotro să o pornească. Nu se gândise la ce se va întâmpla după acea întâlnire imaginată.

Apoi văzu o șuviță de fum, urcând dintr-unul din scaunele de la capătul celălalt. El trebuia să fie. Merse înainte. Stătea cuibărit atât de adânc în scaun, încât doar vârful capului apărea deasupra spetezei, cu ochii fixați pe geamul mașinii din fața lui. Nu era nimic în interiorul mașinii. Nu ridică privirea când ea se așeză pe scaunul vecin.

— Duncan, zise ea.

El nu răspunse.

Ea își scoase mânușile și întinse o mână, atingându-i încheietura. El tresări.

— Sunt aici, spuse ea.

O privi. Ochii lui erau chiar mai umbriți decât de obicei, mai adânciți în orbite, pielea feței lipsită de sânge, în lumina fluorescentă.

— Ah! Așa deci. Femeia Roșie în carne și oase. Ce oră e?

— Nu știu, zise ea, n-am ceasul la mine.

— Ce faci aici? N-ar trebui să fii la petrecere?

— N-am mai putut sta acolo, zise ea. Trebuia să te caut.

— De ce?

Nu-i trecu prin cap niciun motiv care să nu sune absurd.

— Pentru că voiam să fiu cu tine.

El o privi suspicios și trase încă un fum din țigară.

— Ascultă, ar trebui să fii acolo. E de datoria ta, nu-știu-cum-îl-cheamă are nevoie de tine.

— Nu, tu ai mai multă nevoie de mine decât el.

Îndată ce o spuse, i se păru adevărat. Imediat se simți nobilă. El rânji.

— Nu, nu am. Crezi că am nevoie să fiu salvat, dar nu am. Oricum nu-mi place să constitui un subiect de test pentru asistenți sociali amatori.

Își întoarse privirea înapoi la mașina de spălat. Marian își făcu de lucru cu degetele de piele ale uneia dintre mânuși.

— Dar nu încerc să te salvez, zise ea.

Își dădu seama că o pusese în situația de a se contrazice.

— Atunci poate vrei să te salvez eu? De la ce? Credeam că tu ai pus totul la punct. Și știi că sunt total incapabil, oricum.

Părea ușor încântat de propria lui neajutorare.

— Ei, hai să nu mai vorbim de salvare, zise Marian cu disperare. Nu putem pur și simplu să mergem undeva?

Voia să iasă. Chiar și discuția era imposibilă în această cameră albă, cu șirurile ei de geamuri de sticlă și mirosul atotstăpânitor de detergent și înălbitor.

— Da' aici de ce nu e bine? zise el. Mie îmi place, într-un fel.

Marian voia să-l scuture.

— Nu asta voiam să spun, zise ea.

— Ah! exclamă el. A, aia. Vrei să spui că astă-seară e momentul, acum ori niciodată.

Scoase altă țigară și o aprinse.

— Păi, nu putem merge la mine.

— Nici la mine nu putem merge.

Un moment se întrebă de ce nu, se muta oricum. Dar Ainsley ar putea să se întoarcă, sau Peter...

— Am putea rămâne aici, oferă posibilități interesante. Poate într-una din mașini, am putea atârna rochia ta roșie peste geam, să nu-i lăsăm pe bătrânii libidinoși să se uite...

— A, termină, zise ea, ridicându-se.

Se ridică și el.

— În general sunt flexibil. Cred că e timpul să descopăr adevărul adevărat. Unde mergem?

— Bănuiesc, zise ea, că va trebui să găsim un fel de hotel.

Era nesigură în privința felului cum vor duce treaba la bun sfârșit, dar foarte sigură că trebuia făcută. Era singura soluție.

Duncan zâmbi cu răutate.

— Vrei să spui că va trebui să pretind că ești nevasta mea? zise el. Cu cerceii ăia? Nu vor crede niciodată. Te vor acuza de corupere de minori.

— Nu-mi pasă, zise ea.

Ridică mâna și începu să desfacă unul din cercei.

— Hai, lasă-i acum, zise Duncan. Doar nu vrei să strici efectul.

Când ajunseră afară, în stradă, ei îi veni brusc un gând oribil.

— A, nu, zise ea, rămânând nemișcată.

— Ce s-a întâmplat?

— N-am niciun ban.

Bineînțeles, nu se gândise că va avea nevoie de bani la petrecere. Avea doar geanta de seară cu ea, înghesuită într-un buzunar al paltonului. Simți că energia care o propulsase pe străzi, prin această conversație, o părăsea. Era fără putere. Paralizată. Voia să plângă.

— S-ar putea să am eu ceva, zise Duncan. De obicei am. Pentru urgențe.

Începu să se caute prin buzunare.

— Ține.

În mâinile ei, făcute căuș, el îngrămădi un baton de ciocolată, apoi câteva ambalaje de ciocolată din staniol, câteva coji de semințe de dovleac, un pachet gol de țigări, o bucată de sfoară murdară, cu noduri, o legătură de chei cu două chei, un ghemotoc de gumă de mestecat învelit în hârtie și un șiret.

— Am greșit buzunarul, zise el.

Din celălalt buzunar scoase, dintr-o cascadă de mărunțiș care se împrășteie pe trotuar, câteva bancnote mototolite. Ridică mărunțișul și-și numără banii.

— Ei, nu-i cine știe ce, zise el, dar tot e ceva. Nu pe-aici, totuși, asta e o zonă cu prețuri mari; va trebui să mergem undeva mai departe de oraș. Se pare că va fi un film cu buget redus mai degrabă decât o spectaculoasă extravaganță tehnicoloră.

Își puse banii și pumnul de resturi înapoi în buzunar.

Metroul era închis, poarta de fier forjat trasă la intrare.

— Cred că am putea lua un autobuz, zise Marian.

— Nu; e prea frig să stăm să așteptăm.

Au dat colțul următor și au mers spre sud, în josul străzii largi, goale, pe lângă vitrinele luminate. Erau puține mașini și mai puțini oameni. Trebuie să fie într-adevăr târziu, gândi ea. Încercă să-și imagineze ce se întâmpla la petrecere – se terminase? Își dăduse Peter seama că ea nu mai era acolo? – dar nu-și putu imagina decât zgomote și voci confuze, fragmente de chipuri și fulgere de lumină strălucitoare.

Îl luă pe Duncan de mână. El nu purta mănuși, așa că vârî și mâna lui și pe-a ei în buzunarul ei. El se uită în jos, spre ea, cu o expresie aproape ostilă, dar nu-și trase mâna. Niciunul din ei nu vorbea. Se făcea din ce în ce mai frig: degetele de la picioare începeau s-o doară.

Merseră un timp, care i se păru ore, coborând ușor spre lacul înghețat, deși nu se apropiau de el, pe lângă cvartale și cvartale, care nu conțineau decât clădiri înalte, de cărămidă, cu birouri, și pe lângă spațiile goale, orizontale, ale negustorilor de mașini, cu șirurile lor de lumini colorate și stegulețe; nu era deloc ceea ce căutau ei.

— Cred că am greșit strada, zise Duncan după un timp. Ar trebui să fim mai departe.

Trecură de-a lungul unei străduțe înguste, întunecoase, ale cărei trotuare erau înșelătoare din cauza zăpezii bătătorite, și ieșiră în cele din urmă pe o stradă mai largă, înflorată cu firme de neon.

— Asta pare mai aproape de ce căutăm noi, zise Duncan.

— Ce facem acum? întrebă ea, conștientă de tonul jalnic al propriei voci.

Nu se simțea în stare să hotărască. El era, mai mult sau mai puțin, responsabil. La urma urmei, el era cel cu banii.

— Drace, *eu* nu știu cum se procedează cu lucrurile astea, zise el. N-am mai făcut-o înainte.

— Nici eu, zise ea, apărându-se. Adică, nu așa.

— Trebuie să existe o formulă stabilită, zise el, dar cred că trebuie s-o descoperim pe parcurs. Le vom lua în ordine de la nord la sud.

Trecu în revistă strada.

— Par să devină din ce în ce mai nenorocite, cu cât cobori.

— Oh, sper să nu fie o dărăpănătură cu ploșnițe, se vaită ea!

— A, nu știu, ploșnițele ar putea face totul mai interesant, în orice caz, va trebui să luăm ce găsim.

Se opri în fața unei clădiri înguste, de cărămidă, înghesuită între un magazin de închiriat haine de ocazie, cu o mireasă neclintită în vitrină, și o florărie cu aspect prăfuit. Royal Massey Hotel, arăta firma de neon care atârna; dedesubtul firmei era un blazon.

— Așteaptă aici, zise Duncan.

Urcă treptele. Coborî din nou.

— Ușa e încuiată, zise el.

Merseră mai departe. Următorul avea un aspect mai promițător. Era mai înnegrit de fum și cornișele cu volute grecești deasupra ferestrelor erau înnegrite de funingine. The Ontario Towers scria pe o firmă roșie al cărei „O” se ștersese. „Prețuri scăzute.” Era deschis.

— O să intru și o să stau în hol, zise ea.

Îi degeraseră picioarele. În plus, simțea nevoia să fie curajoasă: Duncan făcea față atât de bine situației, trebuia să-i asigure cel puțin suportul moral.

Stătea pe rogojina uzată, încercând să arate respectabilă, conștientă de cerceii ei și de improbabilitatea încercării. Duncan merse spre funcționarul de noapte, o zdreanță uscată de om care se uita la ea suspicios, printre zbârcituri.

El și Duncan avură o conversație cu voce scăzută; apoi Duncan se întoarse, o luă de braț și ieșiră afară.

— Ce-a spus? întrebă ea, când ajunseră afară.

— A zis că nu e genul acela de loc.

— Cam impertinent, remarcă ea.

Era jignită și se simțea destul de îndreptățită. Duncan chicoti.

— Haide, zise el, fără virtuți jignite. Asta înseamnă că va trebui să găsim unul care *este* genul acela de loc.

Dădură colțul și merseă spre est, de-a lungul unei străzi ce arăta potrivit pentru ceea ce căutau ei. Trecură pe lângă alte câteva stabilimente care încercau să ascundă sărăcia înaintea de a ajunge la unul ceva mai sărăcăcios și fără clasă. În loc de fațada de cărămidă roasă, caracteristică celorlalte, avea un stuc roz, cu litere mari pictate pe el „PATURI 4 DOLARI PE NOAPTE”, „TELEVIZOR ÎN FIECARE CAMERĂ.” „VICTORIA AND ALBERT HOTEL.” „CEA MAI BUNĂ AFACERE DIN ORAȘ.” Era o clădire lungă. Mai jos putură vedea indicatorul de „BĂRBAȚI” și „DOAMNE CU ÎNSOȚITORI”, care semnală o berărie și se părea că au și un cabaret. Deși amândouă trebuie să fi fost închise la ora aceea.

— Cred că ăsta e, zise Duncan.

Intrară. Funcționarul de noapte căscă în timp ce luă cheia.

— Cam târziu amice, nu-i așa? zise el. Face patru dolari.

— Mai bine mai târziu, zise Duncan, decât niciodată.

Scoase o mână de bancnote din buzunar, împrăștiind restul pe covor. În timp ce se aplecă să-l ridice, funcționarul de noapte se uită la Marian cu o privire nedisimulat pofticioasă, dar cam istovită. Ea își coborî pleoapele, cu înțeles. La urma urmei, gândi ea sumbru, dacă sunt îmbrăcată ca una din alea și mă port așa, de ce naiba să nu creadă că asta și sunt? Urcară în tăcere scările acoperite zgârcit cu covoare.

Camera, când o localizară, în cele din urmă, era de mărimea unui dulap mare, mobilată cu un pat de fier, un

scaun cu spătar drept și o masă de toaletă a cărei vopsea se cojise. Există un televizor miniatural fixat pe perete, într-un colț. Pe masa de toaletă erau două prosoape uzate, împăturite, albastru-deschis și roz. Fereastra îngustă din fața patului avea atârnată afară un indicator de neon albastru; neonul se aprindea și se stinge, scoțând un bâzâit amenințător. După ușa camerei era o altă ușă, care dădea într-o chichineată de baie.

Duncan încuie ușa după ei.

— Ei, ce facem acum? zise el. Tu trebuie să știi.

Marian își scoase cizmele. Degetele o furnicau de durerea dezmorțirii. Privi fața uscată ce se zgâia la ea dintre un guler ridicat de palton și o masă de păr zburlit de vânt: era albă, ca de mort, în afară de nasul înroșit de frig. În timp ce îl privea, el scoase o bucată cenușie, zdrențuită, de șervețel, din vreo ascunzătoare paltonului, și-și șterse nasul.

Doamne, gândi ea, ce caut aici? Cum am ajuns aici, de fapt? Ce-o să spună Peter? Traversă camera și se opri în fața ferestrei, privind afară, la nimic în mod deosebit.

— Oh, Doamne, zise Duncan în spatele ei, cu entuziasm.

Ea se întoarse. El descoperise ceva nou, o scrumieră mare care stătea pe măsuta de toaletă, în spatele prosoapelor.

— E originală.

Scrumiera era în formă de scoică, din porțelan roz, cu margini zimțuite.

— Scrie „Un cadou de la Burk's Falls”, pe ea, îi spuse el, cu veselie.

O întoarse să se uite pe fund și niște scrum căzu din ea pe podea.

— Fabricată în Japonia, anunță el.

Marian simți o undă de disperare. Trebuia făcut ceva.

— Ascultă, zise ea, pentru Dumnezeu, pune jos scrumiera aceea blestemată, dezbracă-te și intră în pat!

Duncan își lăsă capul în piept, ca un copil admonestat.

— A, perfect, zise el.

Își scoase hainele cu asemenea repeziciune, încât părea că ar fi ascuns pe undeva fermoare sau un fermoar lung, în așa fel încât hainele îi ieșiră împreună, ca o singură piele. Le aruncă grămadă pe un scaun, țâșni cu iuțeală în pat și se întinse, cu cearșafurile trase până sub bărbie, privind-o cu o abia ascunsă și doar ușor prietenoasă curiozitate.

Cu hotărâre implacabilă, ea începu să se dezbrace. Era oarecum dificil să-și ruleze ciorapii cu o dezinvoltură lipsită de griji sau măcar cu o posibilă copie fidelă a ei, cu cei doi ochi holbându-se la ea, ca ai unei broaște, peste marginea cearșafului. Bâjbâi cu degetele după fermoarul din spate al rochiei. Nu-l putu ajunge.

— Desfă-mi fermoarul, zise ea scurt.

El se supuse.

Își aruncă rochia pe spatele scaunului și se zbătu să iasă din corset.

— Hei! zise el. Unul adevărat! Le-am văzut în reclame, dar n-am ajuns până la cele adevărate, întotdeauna m-am întrebat cum funcționează. Pot să mă uit la el?

I-l întinse. El se ridică în capul oaselor să-l examineze, întinzându-l în toate direcțiile și îndoindu-i balenele.

— Doamne, ce medieval e! exclamă el. Cum îl poți suporta? Trebuie să porți tot timpul?

Vorbea despre el ca și când ar fi fost un dispozitiv chirurgical neplăcut dar necesar: o proteză sau un bandaj herniar.

— Nu, zise ea.

Stătea în picioare, în jupă, întrebându-se ce urma să facă. Refuza, oarecum cu afectare, să se dezbrace de tot cu luminile aprinse, dar el părea să se simtă atât de bine în acel moment, încât nu voia să-l întrerupă. Pe de altă parte, camera era rece și începu să tremure.

Merse cu îndârjire spre pat, strângând din dinți. Era o sarcină care cerea multă perseverență. Dacă ar fi avut mâneci și le-ar fi suflecat.

— Du-te mai încolo, zise ea.

Duncan azvârli corsetul și se vâri înapoi în așternut, ca o broască țestoasă în carapace.

— A, nu, zise el, nu te las în acest pat până când nu intri acolo și-ți dai jos mizeria aceea de pe față. Culcatul cu o femeie poate fi foarte bun în felul lui, dar dacă urmează să ies din asta arătând ca o bucată de tapet înflorat, îl resping.

Ea îi înțelese punctul de vedere.

Când se întoarse, mai mult sau mai puțin demachiată, stinse lumina și se strecură în pat, lângă el. Urmă o pauză.

— Probabil că acum eu trebuie să te strâng în brațele mele bărbătești, zise Duncan în întuneric.

Ea își strecură mâna sub spatele lui rece. El băjbâi după capul ei, fornăindu-i lângă gât.

— Miroși ciudat, zise el.

Jumătate de oră mai târziu, Duncan spuse:

— N-are rost. Probabil că sunt incoruptibil. O să fumez o țigară.

Se ridică, făcu cei câțiva pași de-a lungul camerei băjbâind în întuneric, își localizează hainele, scotoci în ele până găsi pachetul și reveni. Îi vedea acum o parte din față și scoica de porțelan, strălucind în lumina țigării aprinse. El stătea sprijinit de fierul forjat de la capătul patului.

— Nu știu exact ce nu merge, zise el. În parte, nu-mi place că nu pot să-ți văd fața; dar ar fi probabil și mai rău dacă aș putea. Dar nu e numai asta, mă simt ca un fel de creatură pipernicită, târându-se pe suprafața unei mese imense de carne. Nu că ai fi grasă, adăugă el, nu ești. Dar, în general, e prea multă carne aici în jur. E sufocant.

Își aruncă păturile din partea lui pe pat.

— Așa e bine, zise el.

Își așează brațul cu țigara peste față.

Marian îngenunche lângă el în pat, ținând cearșaful în jurul ei, ca un șal. Putea cu greu să delimiteze contururile corpului său lung și alb, carne albă pe un pat alb, ușor luminos în lumina albastră din stradă. Cineva din camera

vecină trase apa la toaletă; gălgâitul apei în țevi se răsuci prin aerul camerei și se stinse cu un sunet între suspin și sâsâit.

Își încleștă mâinile pe cearșaf. Era încordată de nerăbdare, de o altă emoție pe care o recunoscuse a fi recea energie a spaimei. În acest moment, o trezi ceva, o reacție, chiar dacă nu putea prevedea ce ar putea apărea sub acea suprafață aparent pasivă, din obiectul alb, inform, zăcând fără substanță în întuneric, în fața ei, schimbându-și poziția în timp ce ochii ei încercau să vadă, obiectul care părea să nu aibă nici temperatură, nici miros, nici grosime, nici voce, era cel mai important lucru pe care l-ar fi putut face vreodată, pe care l-ar mai putea face vreodată, și nu putea. Conștiința faptului îi dădea un sentiment de singurătate acută, mai rea decât teama. Niciun efort de voință nu valora nimic în acest caz. Nu se putea convinge pe sine să întindă mâna și să-l atingă din nou. Nu se putea hotărî să se îndepărteze.

Strălucirea țigării se stinse: se auzi sunetul tare de porțelan al scrumierei așezate pe podea. Simți că el zâmbea în întuneric, dar cu ce expresie, sarcasm, rea-voință sau chiar bunătate, nu putea să ghicească.

— Întinde-te, zise el.

Ea se scufundă din nou, cu cearșaful încă strâns în jurul ei și genunchii strânși la piept, își puse un braț în jurul ei.

— Nu, zise el, trebuie să te întinzi. Adoptând poziția fetală nu va fi de niciun ajutor, Dumnezeu știe că am încercat-o destul de mult.

O mângâie cu mâna, ușor, întinzând-o aproape ca și când ar fi călcat-o cu fierul.

— Nu e ceva de care poți dispune, zise el. Trebuie să mă lași să găsesc momentul potrivit.

Îi simțea răsuflarea pe gât, aspră și răcoroasă, și apoi fața rece lipindu-i-se de ea, înghiontindu-i carnea: ca botul unui animal, curios și doar puțin prietenos.

29

Stăteau într-o cafenea mohorâtă, chiar lângă hotel. Duncan își număra restul banilor să vadă ce-și puteau permite să ia la micul dejun. Marian își desfăcuse nasturii paltonului, dar îl ținea strâns, cu mâna, la gât. Nu voia ca vreunul din cei de-acolo să-i vadă rochia roșie: aparținea prea evident nopții trecute. Cerceii lui Ainsley îi pusese în buzunar.

Între ei, pe suprafața mesei verzi, din pal, se afla o grămadă de farfurii murdare și cești, resturi de pâine, stropi și pete de grăsime, resturi ale curajoșilor consumatori care luaseră micul dejun dimineța mai devreme, când suprafața aparent lemnoasă fusese inocentă ca un teren sălbatic, neatins de cuțitul și furculița omului, și lăsaseră în urma lor grămada întâmplătoare de articole specifice unor asemenea trecători nepăsători. Știau că nu vor mai trece pe-aici niciodată. Marian privea urma lor de resturi cu dezgust, dar încerca să pară firească în privința dejunului. Nu voia ca stomacul ei să facă o scenă. O să iau cafea și pâine prăjită, poate cu dulceață; cu siguranță nu vor fi obiecții la asta, gândi ea.

O chelneriță cu păr ciufulit apăru și începu să curețe masa. Trânti un meniu cu colțuri răsucite în fața fiecăruia din ei. Marian îl deschise pe al ei și se uită la coloana intitulată „Sugestii pentru micul dejun”.

Noaptea trecută totul părea hotărât, chiar și fața închipuită a lui Peter cu ochii care o urmăreau, absorbiți în vreo revelație albă. A fost mai degrabă pură lămurire decât bucurie, dar a fost cuprinsă de somn; iar când se trezise în zgomotul apei suspinând în țevi și al vocilor ridicate de pe coridor, nu-și mai putu aminti ce era. Stătuse liniștită, încercând să se concentreze asupra ei, asupra a ceea ce-ar fi putut să fie, zgâindu-se la tavanul pătat cu urme de apă ce distrăgeau atenția; dar nu avusese niciun rost. Apoi capul lui Duncan apăruse de sub pernă, unde și-l așezase în timpul

noptii, pentru siguranță. O privi fix un moment, ca și când n-ar fi avut nici cea mai mică idee cine era ea sau ce făcea el în camera aceea. Apoi:

— Să ieșim de aici, zise el.

Ea se aplecase și-l sărutase pe gură, dar după ce se trase înapoi, el își linse buzele doar și, ca și când gestul i-ar fi reamintit, spuse:

— Mi-e foame. Să mergem să luăm micul dejun. Arăți groaznic, adăugase el.

— Nici tu nu ești exact imaginea prospețimii, replicase ea.

Ochii ei erau adânc încercănați și părul îi arăta ca un cuib de cioară. Au coborât din pat și ea își examinează fața rapid, în sticla îngălbenită a oglinzii din baie. Pielea îi era trasă, și albă, și ciudat de uscată. Era adevărat: arăta groaznic.

Nu voia să mai îmbrace acele haine, dar nu avea de ales. S-au îmbrăcat în tăcere, stânjeniți, în spațiul strâmt al camerei, a cărei sărăcie era și mai evidentă în lumina cenușie a zilei, și au coborât scările, furișându-se.

Îl privi acum, așa cum stătea cocoșat deasupra masei, înfofolit iar în hainele lui. Își aprinsese o țigară și ochii lui urmăreau fumul. I se păreau închiși, îndepărtați. Urma lăsată în mintea ei de trupul lung, înfometat care în întuneric păruse să conștie din nimic altceva decât colțuri și ascuțișuri, amintirea coastelor lui aproape scheletice, dureros conturate, un model de creste ca pe o scândură de spălat rufe, se estompa la fel de rapid ca orice altă impresie trecătoare pe o suprafață moale. Indiferent ce hotărâre luase, era uitată, dacă într-adevăr hotărâse ceva. S-ar fi putut să fie o iluzie, ca lumina albastră de pe pielea lor. Ceva se împlinise totuși în viața lui, gândi ea, cu un sentiment de competență obosită; asta era singura consolare; însă pentru ea nimic nu era permanent sau terminat. Peter era acolo, el nu dispăruse; era la fel de real ca și resturile de pe masă și va trebui să se poarte în consecință. Va trebui să se întoarcă. Pierduse autobuzul de dimineață, dar putea să-l ia pe cel de după-amiază, după ce va avea o discuție cu Peter. Sau mai

degrabă, evitând explicația. Nu exista niciun motiv real să-i explice, pentru că explicațiile înseamnă cauze și efecte, și acest eveniment nu a fost niciuna, nici alta. Venise de nicăieri și nu dusesese nicăieri, era în afara lanțului. Deodată îi veni în minte că nu începuse să-și facă bagajele.

Se uită la lista de bucate. „Ochiuri cu slănină, orice stil”, citi ea. „Cârnăciorii noștri proaspeți.” Se gândi la porci și găini. Trecu în grabă la „Pâine prăjită”. Ceva i se mișcă în gât. Închise lista de meniu.

— Tu ce dorești? întrebă Duncan.

— Nimic, nu pot mânca nimic, zise ea, nu pot mânca absolut nimic. Nici măcar un pahar cu suc de portocale.

I se întâmplase deci, în cele din urmă. Corpul ei se autoizolase. Cercul mâncării degenerase până la un punct, o linie neagră, închizând totul în afară... Privi petele de grăsime de pe coperta meniului, aproape scâncind de autocompătimire.

— Ești sigură? A, bine atunci, zise Duncan cu o oarecare grabă, asta înseamnă că pot să cheltuiesc toți banii pentru mine.

Când chelnerița se întoarse, el ceru șuncă și ouă, pe care începu să le înghită cu lăcomie, fără scuze sau comentarii, chiar sub ochii ei. Ea îl urmărea cu milă. Când sparse ouăle cu furculița și mijlocul lor galben se scurse vâcos pe farfurie, își întoarse capul. Se gândi că o să i se facă rău.

— Ei, zise el, după ce plătise nota și se opriseră afară în stradă, mulțumesc pentru tot. Trebuie să mă duc acasă să mă apuc de scris la lucrarea mea.

Marian se gândi la mirosul de benzină rece și țigări stătute care va pluti în autobuz. Apoi se gândi la farfuriile din chiuvea din bucătărie. În autobuz se va încălzi și va deveni înăbușitor, cât va merge cu el de-a lungul autostrăzii, cauciucurile scoțând scâncetul lor scrâșnit. Ce era ascuns și scârbos, acolo printre farfurii și sticle murdare? Nu se putea întoarce.

— Duncan, zise ea, te rog, nu pleca.

— De ce? Mai e ceva?

— Nu mă pot întoarce. El se încruntă la ea.

— Ce-aștepți de la mine? întrebă el. N-ar trebui să aștepți să fac ceva. Vreau să mă întorc în cochilia mea. Am avut parte de destulă așa-zisă realitate deocamdată.

— Nu trebuie să faci nimic, n-ai putea doar...

— Nu, zise el, nu vreau. Nu mai ești o evadare, ești prea reală. Ceva te deranjează și vrei să vorbești despre asta; va trebui să încep să-mi fac griji în privința ta și așa mai departe, n-am timp pentru asta.

Ea privi în jos spre cele patru picioare ale lor, stând în zăpada murdară, bătătorită, de pe trotuar.

— Pur și simplu nu mă pot întoarce.

El o privi mai de aproape.

— Ți vine să verși? întrebă el. Să n-o faci.

Ea rămase mută în fața lui. Nu-i putea oferi niciun motiv serios să rămână cu ea. Nu exista niciun motiv: ce va realiza?

— Mda, zise el ezitând, bine. Dar nu prea mult, OK?

Ea dădu din cap recunoscătoare.

O luară spre nord.

— Nu putem merge la mine, știi, zise el. Ar face scandal.

— Știu.

— Unde vrei să mergi? întrebă el.

Nu se gândise la asta. Totul era imposibil, își puse mâinile la urechi.

— Nu știu, zise ea, vocea ridicându-i-se până la isterie, nu știu, aș putea la fel de bine să mă întorc...

— Ei, haide, zise el cu blândețe, fără scene. Vom face o plimbare.

Îi luă mâinile de pe urechi.

— Bine, zise ea, lăsându-se răsfățată.

În timp ce mergeau, Duncan legăna mâinile lor împreunate înainte și-napoi. Dispoziția lui părea să se fi schimbat, de la mohoreala de la micul dejun, la o oarecare mulțumire absentă. Urcau dealul, îndepărtându-se de lac;

trotuarele erau pline de doamne-de-sâmbătă, îmblănite, călcând inexorabil prin zloată, ca spărgătoarele de gheață, cu sprâncenele strânse cu hotărâre, cu ochi strălucitori și genți pentru cumpărături atârând de amândouă brațele, pentru a le echilibra. Marian și Duncan se feriră din calea lor, desfăcându-și mâinile când una mai amenințătoare venea zdrobitor asupra lor. Pe stradă, mașinile fumegau și stropeau în jur. Bucăți de funingine cădeau din cerul cenușiu, grele și umede ca fulgii de zăpadă.

— Am nevoie de aer curat, zise Duncan după ce se plimbaseră fără să scoată o vorbă vreo douăzeci de minute. Aici e ca și când ai fi într-un acvariu plin de purici de apă muribunzi. Poți face față la o scurtă călătorie cu metroul?

Marian aprobă. Cu cât mai departe, gândi ea, cu atât mai bine.

Coborâră în cea mai apropiată intrare cu pavaj colorat și, după un interval mirosind a lână umedă și naftalină, se lăsară purtați pe o scară rulantă și afară din nou la lumină.

— Acum luăm tramvaiul, zise Duncan.

Părea să știe unde merge, lucru pentru care Marian putea fi doar recunoscătoare. El o conducea. El era stăpân pe situație.

În tramvai trebui să stea în picioare. Marian se ținea de unul din stâlpii de metal și se apleca să poată vedea pe geam. Peste vârful unei pălării de lână verde și oranj, în formă de învelitoare de ceainic, cu paiete mari, aurii, cusute pe ea, trecu zguduindu-se un peisaj necunoscut: mai întâi magazine, apoi case, apoi un pod, apoi alte case. N-avea idee în care parte a orașului se aflau.

Duncan ridică mâna deasupra capului ei și trase de frânghie. Tramvaiul scrâșni la oprire, iar ei se strecurară spre spate și săriră jos.

— Acum ne plimbăm, zise Duncan.

Dădu colțul unei străzi laterale. Casele erau mai mici și ceva mai noi decât cele din cartierul lui Marian, dar întunecate și înalte, multe cu porticuri pătrate, pe stâlpi de

lemn, vopsite gri sau alb spălăcit. Zăpada de pe pajiști era mai proaspătă aici. Trecură pe lângă un bătrân care curăța o cărare, scrâșnetul lopeții răsunând ciudat de tare în aerul înghețat. Există un număr anormal de mare de pisici. Marian se gândi cum va mirosi strada la primăvară, când zăpada se va topi: pământul, bulbii încolțind, lemnul ud, frunzele de anul trecut putrezind, grămăjoarele din iarnă ale pisicilor care se credeau atât de curate și ascunse, încât își săpaseră găuri pentru ele în zăpadă. Bătrâni ieșind pe ușile cenușii cu hârlețe, hârșâind pe pajiști, îngropând mizerii. Curățenia de primăvară: un sentiment al finalității.

Traversară strada și începură să coboare o colină abruptă. Deodată, Duncan începu să alerge, târând-o pe Marian după el, de parcă ar fi fost o sanie.

— Stai! strigă ea, alarmată de cât de tare îi răsunase vocea. Nu pot alerga!

Simțea perdelele de la toate geamurile legănându-se periculos în timp ce treceau, ca și când fiecare casă ar fi conținut un privitor sever.

— Nu! îi strigă Duncan. Evadă! Haide!

Sub braț îi plesni o cusătură. Avu o viziune a rochiei roșii dezintegrându-se în aer, căzând în urma ei în zăpadă, în mici bucățele, ca niște pene. Erau în afara trotuarului acum, alunecând în josul drumului spre un gard; acolo, pe un indicator galben și negru, scria „Pericol”. Ea se temea că vor trece dincolo, făcând țandări gardul lemnos și se vor izbi de o margine nevăzută, cu o mișcare încetinită aproape, ca-n filmele cu automobile căzând în prăpăstii, dar, în ultimul moment, Duncan se învârti în jurul capătului gardului și se treziră pe o cărare îngustă de zgură între maluri înalte. Podețul de la poalele dealului veni repede spre ei; el se opri brusc și ea alunecă, izbindu-se de el.

O dureau plămâni; era amețită de prea mult aer. Se sprijineau de un zid de ciment, una din marginile podului. Marian își așează brațele pe el, sprijinindu-se. La nivelul ochilor ei erau vârfurile copacilor, un labirint de ramuri cu

extremitățile de un galben pal, sau roșu pal, cu umflături de muguri.

— Încă n-am ajuns, zise Duncan.

O apucă de braț.

— Coborâm.

O duse spre capătul podului. Pe una din părți era o cărare improvizată: urmele de picioare formau o dâră noroioasă. Coborâră cu atenție, cu picioarele într-o parte, ca niște copii ce învață să coboare scările, pas cu pas. Apa picura peste ei, din sloiurile de dedesubtul podului.

Când ajunseră la poale și stătură pe pământ drept, Marian întreabă:

— Am ajuns?

— Nu încă, răspunse Duncan.

Începu să se îndepărteze de pod. Marian spera că se îndreaptă spre un loc unde puteau să se așeze.

Se aflau în una din râpele care fisurau orașul, dar nu știa în care din ele. Se plimbaseră până în apropierea uneia, vizibilă de la fereastra camerei lor de zi, dar nimic din ce vedea în jur nu-i era familiar. Râpa era aici îngustă și adâncă, închisă de copaci ce arătau ca și când ar fi ținut acoperitoarea de zăpadă pe coastele abrupte. Departe, sus, spre margine, se jucau câțiva copii. Marian le vedea jachetele strălucitoare, cu roșu și albastru, le auzea râsul îndepărtat.

Mergeau unul câte unul de-a lungul unei cărări, în zăpada înghețată. Trecuseră și alții pe aici, dar nu prea mulți. Din loc în loc, observă ceva ce crezu a fi urme de copite de cal. Tot ce putea vedea din Duncan era spinarea aplecată și picioarele ridicându-se și coborând.

Dorea ca el să se întoarcă, să-i poată vedea fața; paltonul lui inexpressiv o făcea să se simtă nesigură.

— Vom sta jos imediat, zise el, în semn de răspuns.

Ea nu vedea niciun loc unde ar fi putut sta. Treceau acum printr-un câmp cu tulpini înalte de buruieni, ale căror brațe uscate, țepene, îi zgâriau: pălămidă, scaieți, brusturi, scheletele unor plante cenușii, anonime. Brusturii aveau

ciorchini de capsule cafenii, iar scaieții capete ascuțite, argintate de vreme, dar altfel nimic nu întrerupea monotonia de ramificări firave a câmpului. Dincolo de ea, pe amândouă părțile, se ridicau pereții râpei. De-a lungul marginii râpei se vedeau unele case, cocoțate pe margine, nepăsătoare la accesele de eroziune care răneau fața râpei la intervale neregulate. Pârâul dispăruse într-o galerie subterană.

Marian privi în spatele ei. Râpa făcuse o curbă; mersese în jurul ei fără să observe; în fața ei era un alt pod, unul mai mare. Continuau să meargă.

— Îmi place aici, jos, iarna, spuse vocea lui Duncan după un timp. N-am mai fost pe aici decât vara. Totul crește, e atât de des, cu frunze verzi și altele încât nu poți vedea la un metru în față, o parte este iederă otrăvitoare. Și e populată. Bețivii bătrâni coboară aici și dorm sub poduri, iar copiii se joacă aici și ei. Există un grajd cu cai de călărie, undeva prin apropiere, cred că cel pe care ne aflăm e unul din drumurile pentru călăreți. Coboram pentru că era mai răcoare. Dar e mai bine când e acoperită cu zăpadă. Ascunde resturile. Știi, s-au apucat să umple și locul ăsta cu gunoi, începând cu pârâul, mă întreb de ce le place să arunce lucruri peste tot, în peisaj... cauciucuri vechi, cutii de conserve...

Vocea venea dintr-o gură pe care n-o putea vedea, ca de nicăieri; era atenuată, boantă, ca și când ar fi fost absorbită de zăpadă.

Râpa se lărgise în jurul lor și în acest loc erau mai puține bălării. Duncan se îndepărtă de cărare, spărgând zăpada acoperită cu pojghiță; îl urmă. Urcară cu greu coasta unui delușor.

— Am ajuns, zise Duncan.

Se opri, se întoarse și întinse o mână s-o tragă sus, lângă el.

Marian își țină răsuflarea și făcu involuntar un pas înapoi: stăteau chiar pe marginea unei prăpăstii. Pământul se termina abrupt la picioarele lor. Sub ei se deschidea o groapă imensă, neregulat circulară, cu o cărare în spirală sau un

drum tăiat jur împrejur pe margini, ducând spre spațiul plan acoperit de zăpadă, de la fund. Chiar pe partea opusă celei pe care stăteau, despărțită de ei cam de un sfert de milă, de spațiul gol, se afla o clădire neagră, ca o magazie. Totul părea închis, pustiu.

— Ce e acolo? întrebă ea.

— Doar fabricile de cărămidă, zise Duncan. E argilă curată acolo jos. Coboară pe drumul acela cu hârlețe și o scot afară.

— Nu știam că există așa ceva în râpe, zise ea.

Părea o greșeală existența acestei cavități în oraș: râpa însăși trebuia să fi fost atât de adâncă cât puteai cobori. I se părea suspect și fundul alb al gropii; nu părea solid, arăta a fi oarecum găunos, periculos, un strat subțire, de gheață, peste care, mergând, ai putea să cazi înăuntru.

— Oh, au o mulțime de lucruri bune. Există și o închisoare undeva pe-aici, jos.

Duncan se așeză pe margine, bălăngănindu-și picioarele cu nonșalanță și își scoase o țigară. După o clipă, ea se așeză lângă el, deși n-avea încredere în teren. Era de felul care se surpă înăuntru. Priviră amândoi jos, în groapa uriașă scobită în pământ.

— Mă întreb cât o fi ora, zise Marian.

Ascultă în timp ce vorbea: spațiul deschis îi înghițise vocea.

Duncan nu răspunse. Își termină țigara în tăcere; apoi se ridică, merse puțin de-a lungul crestei până ajunse pe o porțiune dreaptă unde nu erau tufișuri și se întinse pe zăpadă. Era atât de pașnic, întins acolo uitându-se la cer, încât Marian merse să i se alăture.

— O să răcești, zise el, dar n-ai decât dacă așa vrei.

Ea se întinse la distanță de un braț de el. Nu părea firesc aici să se așeze prea aproape. Deasupra, cerul era o lumină cenușiu-deschisă, uniformă, difuz-strălucitoare, din cauza soarelui ascuns undeva în spate.

Duncan rupse tăcerea.

— Deci, de ce nu te poți întoarce? Adică, să te măriți și toate celelalte. Credeam că ești tipul care poate face pasul acela.

— Sunt, zise ea nefericită. Eram. Nu știu. Nu voia să discute despre asta.

— Unii vor spune cu siguranță că totul e doar în imaginația ta.

— Știu, zise ea nerăbdătoare: încă nu era complet idioată. Dar cum poți scăpa de așa ceva?

— Trebuie să fie evident, spuse glasul lui Duncan, că eu sunt ultimul om pe care să-l întrebi. Mi se spune că trăiesc într-o lume de fantasmă. Dar, barem, ale mele îmi aparțin, mai mult sau mai puțin, mi le aleg și, într-un fel, îmi plac, uneori. Dar tu nu pari prea fericită cu ale tale.

— Poate ar trebui să merg la un psihiatru, zise ea posomorâtă.

— A, nu, nu face asta. Vor dori doar să te adapteze.

— Dar vreau să fiu adaptată, chiar asta e. Nu văd niciun rost în a fi instabil.

Îi trecu prin cap și că nu vedea niciun rost să moară de foame. Își dădu seama că ceea ce dorea, de fapt, se redusese la simpla siguranță. În toate aceste luni, crezuse că se îndrepta spre ea, dar, în cele din urmă, nu ajunsese nicăieri. Nu realizase nimic. În acel moment, singura ei realizare concretă părea a fi Duncan. Era ceva de care se putea agăța.

— Cum a fost pentru tine noaptea trecută? întrebă ea.

El nu spusese încă nimic despre asta.

— Cum a fost ce? Oh! Aia!

Rămase tăcut câteva minute. Ea ascultă cu atenție, așteptându-i vocea ca pe a unui oracol. Dar, când vorbi în cele din urmă, el spuse:

— Îmi place locul ăsta. Mai ales acum iarna, e atât de aproape de zero absolut. Mă face să mă simt uman. Prin comparație. Nu mi-ar plăcea insulele tropicale deloc, ar fi prea carnale, întotdeauna m-aș întreba dacă sunt o legumă

umblătoare sau un amfibiu gigant. Dar în zăpadă ești cel mai aproape posibil de nimic.

Marian era derutată. Ce avea asta de-a face cu întrebarea ei?

— Vrei să-ți spun că a fost extraordinar, nu-i așa? întrebă el. Că m-ai scos din găoace. M-ai clocit, scoțându-mă bărbat. Mi-ai rezolvat multe probleme.

— Ei...

— Sigur că ai vrea, și întotdeauna am știut că vrei. Îmi place, ca oamenii să participe la viața mea imaginară și sunt de obicei dornic să particip la a lor, până la un punct. A fost la fel de bine ca de obicei.

Implicația veni ușor, fără efort. Nu a fost deci prima. Imaginea de sine, ca infirmieră scrobită, pe care încercase s-o păstreze ca un ultim resort, se mototoli ca hârtia umedă de ziar; restul din ea nici măcar nu putu să găsească energia de a fi furioasă. Era atât de total înșelată! Ar fi trebuit să știe. Dar, după ce se gândi la asta câteva minute, uitându-se la cerul gol, nu mai avu nicio importanță. Exista, de asemenea, posibilitatea ca această revelație să fie la fel de înșelătoare cum au fost multe altele.

Se ridică pe șezut, scuturându-și zăpada de pe mâneci. Era timpul să acționeze.

— Perfect, asta a fost gluma ta, zise ea.

Îl va lăsa să se întrebe dacă l-a crezut sau nu.

— Acum trebuie să mă hotărâsc ce am de făcut.

El rânji spre ea.

— Nu mă întreba pe mine, asta e problema ta. Se pare că va trebui să faci ceva: sfâșierea în gol devine, în cele din urmă, cam plictisitoare. Dar e fundătura ta proprie, tu ai inventat-o, va trebui să te gândești la un mod propriu de a ieși din ea.

Se ridică în picioare. Marian se ridică și ea. A fost calmă, dar acum simțea disperarea întorcându-se în ea, infiltrându-se în carnea ei ca efectele unui drog.

— Duncan, zise ea, n-ai putea veni cu mine înapoi, să vorbesc cu Peter? Nu cred că o pot face, nu știu ce să spun, nu va înțelege...

— A, nu, zise el, nu poți face asta. Nu fac parte din asta. Ar fi dezastruos, nu înțelegi? Vreau să spun, pentru mine.

Își încrucișă brațele peste piept și se prinse de coate.

— Te rog, zise ea.

Știa că el va refuza.

— Nu, zise el, n-ar fi corect.

Se întoarse și privi cele două urme pe care trupurile lor le lăsaseră în zăpadă. Apoi calcă peste ele, mai întâi peste a lui, apoi peste a ei, murdărind zăpada cu piciorul.

— Vino înapoi, zise el, o să-ți arăt cum să te întorci.

O conduse și mai departe. Ajunseră la un drum care urca, apoi cobora. Mai jos era o gigantică linie ferată care urca panta, iar în depărtare, un alt pod, un pod cunoscut, cu vagoane de metrou, mișcându-se pe el. Acum știa unde e.

— Nu vii cu mine nici măcar până acolo? întrebă ea.

— Nu. Voi rămâne aici un timp. Dar tu trebuie să pleci acum.

Tonul vocii lui o excludea. El se întoarse și începu să se îndepărteze.

Mașinile treceau în viteză. Se uită o dată înapoi, când ajunse la jumătatea drumului pe colină, spre pod. Aproape se așteptase ca el să se fi evaporat în spațiul alb al râpei, dar era încă acolo, o formă neagră pe zăpadă, ghemuit pe creastă și uitându-se în groapa goală.

30

Marian tocmai ajunsese acasă și se lupta cu rochia ei șifonată, încercând să desfacă fermoarul, când sună telefonul. Știa cine e.

— Alo? spuse ea.

Vocea lui Peter era plină de mânie.

— Marian, unde dracu' ai fost? Am telefonat peste tot.

Părea mahmur.

— Oh, zise ea cu degajată nepăsare, am fost în altă parte. Oarecum plecată.

El își pierdu controlul.

— De ce dracu' ai plecat de la petrecere? Pur și simplu mi-ai stricat seara. Te căutam ca să te iau pentru o fotografie de grup și nu te-am găsit, desigur, n-am putut face prea mare caz din asta, cu toată lumea acolo, dar, după ce au plecat acasă, te-am căutat peste tot; prietena ta, Lucy, și cu mine am urcat în mașină și am mers în sus și în jos pe străzi și am sunat la tine de vreo șase ori, eram amândoi atât de îngrijorați. Al naibii de drăguț din partea ei să-și dea osteneala, e plăcut să știi că au mai rămas în jur câteva femei chibzuite.

Pun pariu că-i așa, se gândi Marian, cu o gelozie de moment, amintindu-și de pleoapele de argint ale lui Lucy; dar cu voce tare spuse:

— Peter, te rog, nu te supăra. N-am făcut decât să ies afară pentru o gură de aer curat și a intervenit altceva, asta-i tot. Nu ai niciun motiv să fii supărat. N-a fost nicio catastrofă.

— Cum adică, supărat! zise el. N-ar fi trebuit să rătăcești pe străzi noaptea, ai putea fi *violată* dacă ai de gând să faci asemenea lucruri, și Dumnezeu știe că nu e prima dată, de ce dracu' nu te poți gândi și la ceilalți din când în când? Ai fi putut cel puțin să-mi spui unde ești, părinții tăi m-au sunat interurban, sunt disperăți pentru că nu ai fost în autobuz și ce trebuia să le spun?

A, da, gândi ea; uitasem de asta.

— Ei bine, sunt bine, sănătoasă, zise ea.

— Dar unde-ai fost? Când am descoperit că ai plecat și am început în liniște să întreb oamenii dacă te-au văzut, trebuie să spun că am aflat o poveste destul de ciudată de la acel făt-frumos al tău, Trevor, sau cum dracu' l-o fi chemând. De fapt, cine e tipul acela despre care îmi spunea?

— Te rog, Peter, zise ea, detest să vorbesc despre astfel de lucruri la telefon.

Brusc dori să-i spună toată povestea, dar la ce-ar fi folosit, de vreme ce nimic nu fusese dovedit ori realizat? În loc de asta spuse:

— Cât e ora?

— Două jumătate, zise el, vocea lui părând surprinsă în neutralitate de acest apel la faptul cotidian.

— Ei bine, n-ai vrea să vii încoace puțin mai târziu? Poate în jur de cinci și jumătate? La ceai. Iar apoi o să discutăm totul.

Își luase tonul dulce, împăciuitoare. Era conștientă de propria ei iscusință. Deși nu luase nicio hotărâre, simțea că e pe punctul de a lua una și avea nevoie de timp.

— Mda, bine, zise el arțagos, dar ar fi mai bine să fie plauzibil.

Închiseră amândoi deodată.

Marian intră în dormitor și-și scoase hainele, apoi coborî și făcu o baie rapidă. Regiunile joase erau tăcute; doamna de jos clocea probabil în vizuina ei întunecoasă sau se ruga pentru rapida distrugere a lui Ainsley prin trăsnet ceresc. Într-o dispoziție apropiată de revoltă veselă, Marian neglija să curețe cada de baie.

Ce-i trebuia ei era ceva ce excludea cuvintele, nu voia să se încurce într-o discuție. Un fel în care să poată ști ce era adevărat, un test, simplu și direct, ca hârtia de turnesol. Termină cu îmbrăcatul – un pulover de lână gri, simplu, va fi potrivit – își puse paltonul, apoi își localizează poșeta de toate zilele și își numără banii. Intră în bucătărie și se așează la

masă să-și facă o listă, dar aruncă creionul după ce scrisese câteva cuvinte. Știa ce trebuia să ia.

În supermarket merse metodic de-a lungul intervalelor, depășind mereu în iscusință doamnele cu blănuri de bizam, dând la o parte, spre margine, copiii-de-sâmbătă, apucând lucrurile de pe rafturi. Imaginea ei căpăta formă. Ouă. Făină. Lămâi pentru gust. Zahăr, zahăr praf, vanilie, sare, coloranți. Dorea totul nou, nu voia să folosească nimic din ce avea în casă. Ciocolată – nu, cacao ar fi mai bine. Un tub de sticlă plin cu ornamente rotunde, argintii. Trei vase de plastic, adânci, lingurițe, un decorator pentru tort, din aluminiu, și o tavă de copt. Ce noroc, se gândi ea, că, în ziua de azi, vând aproape totul în supermarket. O porni înapoi spre apartament, ducându-și punga de hârtie.

„Tort sau foietaj?” se întrebă ea.

Se hotărî asupra tortului. Era mai potrivit.

Aprinse gazul la cuptor. Asta era o parte din bucătărie care nu fusese năpădită de stratul de mizerie ca o boală de piele care se strecurase peste tot, în mare parte pentru că nu-l folosiseră prea mult în ultima vreme. Își legă un șorț și clăti noile vase și celelalte ustensile noi, la robinet, dar nu clinti niciunul din vasele murdare. Ele, mai târziu. Acum nu avea timp. Șterse vasele și începu să spargă și să separe ouăle, pe negândite, concentrându-și toată atenția asupra mișcărilor mâinilor, iar apoi, bătea, cernea și amesteca, pe timpii corespunzători și pe densități. Tortul avea nevoie de o mână iute. Turnă aluatul în tavă și trecu o furculiță prin el, să spargă bulele mari de aer. În timp ce punea tava în cuptor, aproape fredona de plăcere. Nu mai făcuse de mult timp o prăjitură.

În timp ce tortul se cocea la cuptor, ea spălă iar vasele și făcu crema. O glazură obișnuită, cu unt, va merge cel mai bine. Apoi împărți glazura în trei părți, în cele trei vase. Cea mai mare parte o lăsă albă, următoarea o coloră într-un roz-

strălucitor, aproape roșu, cu colorantul pe care îl cumpărase, iar ultima o făcu cafeniu-închis, amestecând cacao în ea.

„Pe ce s-o pun?” se gândi când termină. Va trebui să spăl un vas. Dezgropă o tavă lungă, chiar de la fundul grămezii de farfurii din chiuvetă și o curăță temeinic la robinet. Îi trebui destul de mult detergent pentru a îndepărta mucegaiul.

Verifică prăjitura; era gata. O scoase din cuptor și o întoarse să se răcească.

Se bucura că Ainsley nu era acasă: nu dorea niciun amestec în ceea ce urma să facă. De fapt nu arăta ca și când Ainsley ar mai fi fost câtuși de puțin pe-acasă. Nu era nici urmă de rochia ei verde. În camera ei, o valiză zăcea deschisă pe pat, unde trebuie s-o fi lăsat seara trecută. Unele din lucrurile de la suprafață se amestecau în ea, ca trase de o vâltoare. Marian se întrebă, în trecere, cum va înghesui Ainsley conținutul întâmplător al camerei în ceva atât de limitat și rectiliniu ca niște valize.

În timp ce prăjitura se răcea, intră în dormitor și-și aranjă părul, dându-l pe spate și fixându-l cu agrafe ca să scape de urmele buclelor de la coafor. Se simțea ușoară, aproape amețită, probabil din lipsă de somn și de mâncare. Rânji în oglindă, arătându-și dinții.

Tortul nu se răcea destul de repede. Refuză să-l pună totuși în frigider. Ar fi căpătat mirosurile de-acolo. Îl scoase din tavă și îl așeză pe platoul curat, deschise geamul bucătăriei și îl fixă pe pervazul înzăpezit. Știa ce se întâmplă cu prăjiturile dacă erau unse cu cremă cât erau calde – totul se topea.

Se întrebă cât era ora. Ceasul ei de mână stătea tot pe masa de toaletă, unde îl lăsase ieri, dar se oprise. Nu voia să deschidă radioul lui Ainsley, ar fi distras-o prea tare. Începea deja să se enerveze. Exista un număr la care puteai suna... dar oricum trebuia să se grăbească.

Luă blatul de pe pervaz, îl atinse să vadă dacă era destul de rece și îl puse pe masa din bucătărie. Apoi începu să opereze. Cu cele două furculițe îl împărți în jumătate, chiar

prin mijloc. O jumătate o întinse pe tavă. Scobi o parte din ea și făcu un cap din partea pe care o scosese. Apoi ajustă talia pe ambele părți. Cealaltă jumătate o împărți în fâșii, pentru brațe și picioare. Aluatul de tort era maleabil, ușor de modelat. Lipi toate părțile laolaltă cu crema albă și folosi restul cremei să acopere forma pe care o încropise. Era cam neregulată pe alocuri și avea prea mult miez pe piele, dar va merge. Întări picioarele și încheieturile cu scobitori.

Acum avea un corp alb, gol. Arăta ușor obscen, zăcând acolo moale și dulceag, fără trăsături, pe tavă. Se apucă s-o îmbrace, umplând decoratorul cu cremă roz, strălucitoare. Întâi îi făcu niște bikini dar așa era prea dezgolită. Umplu până la mijloc. Acum avea un costum de baie obișnuit, dar asta nu era încă exact ce dorea. Continuă să acopere, adăugând sus și jos, până obținu un fel de rochie. Într-o izbucnire de exuberanță adăugă un rând de volănașe în jurul gâtului și mai multe la tivul rochiei. Făcu o gură roz, zâmbitoare, cu buze pofcioase, și pantofi roz să se asorteze. În sfârșit, puse unghii roz la fiecare mână amorfă.

Prăjitura arăta ciudat doar cu gură și fără păr sau ochi. Clăti decoratorul și îl umplu cu cremă de ciocolată. Desenă nasul, doi ochi mari căroră le adăugă multe gene și două sprâncene, una deasupra fiecărui ochi. Pentru subliniere, trase o linie, delimitând un picior de celălalt și linii similare pentru separarea brațelor de corp. Părul îi luă mai mult timp. Implica multe rotocoale și bucle complicate, adunate sus pe cap și revărsate pe umeri.

Ochii erau încă goi. Se hotărî să-i facă verzi – celelalte singure posibilități fiind roșu și galben, având în vedere că erau singurele culori pe care le avea – și cu o scobitoare aplică două irisuri de colorant verde.

Acum mai erau de adăugat doar ornamentele argintii, globulare. Câte una intră în fiecare ochi drept pupilă. Cu celelalte făcu un desen floral pe rochia roz, iar pe câteva le fixă în păr. Acum femeia arăta ca o figurină elegantă de porțelan vechi. Pentru moment, își dori să fi cumpărat câteva

lumânări, ca la aniversări, dar unde ar fi putut să le pună? Nu era loc pentru ele. Imaginea era completă.

Creația ei privea în sus spre ea, cu fața ca de păpușă, fără expresie, afară doar de mica sclipire de argint din fiecare ochi verde. În timp ce o făcea era aproape veselă, dar acum, contemplând-o, devenise gânditoare. Toată munca aceea se dusese în păpușă și acum ce i se va întâmpla?

— Arăți delicios, îi spuse ea. Foarte apetisantă, și asta ți se va întâmpla; așa pățești pentru că ești mâncare.

La gândul mâncării, stomacul ei se contractă. Simțea oarecare milă pentru creatura ei, dar acum era neputincioasă să mai facă ceva pentru ea. Soarta ei fusese hotărâtă. Se auzeau pașii lui Peter urcând scările.

Marian avu o viziune rapidă a propriei prostii monumentale, a cât de infantilă și nedemnă va apărea în ochii oricărui observator rațional. Ce fel de joc credea ea că joacă? Dar nu asta era problema, își spuse ea nervoasă, împingând în spate o șuviță de păr. Totuși, dacă Peter o găsea proastă, ea îl va crede, va accepta versiunea lui despre ea, el va râde și se vor așeza și vor bea liniștiți o ceașcă de ceai.

Ea îi zâmbi grav lui Peter, când apăru de pe scară. Expresia de pe chipul lui, o încruntătură combinată cu o bărbie ridicată, însemna că era încă supărat. Purta un costum potrivit pentru când era supărat: sever, ajustat, distant, iar cravata era de un verde-pătrunjel cu urme maronii, întunecate.

— Ei, ce e toată această... începu el.

— Peter, n-ai vrea să intri în camera de zi și să iei loc? Am o surpriză pentru tine. Apoi putem discuta dacă vrei.

Îi zâmbi din nou.

El era derutat și uită să-și mențină încruntătura; trebuie să se fi așteptat la o scuză stânjenită. Dar făcu așa cum îi sugerase. Ea rămase în pragul ușii un moment, uitându-se aproape cu duioșie la ceafa lui rezemată de canapea. Acum că-l văzuse din nou, Peter cel real, solid ca întotdeauna,

temerile serii anterioare se reduceră la o isterie prostească și fuga la Duncan devenise o tâmpenie, o evadare; abia își putea aminti cum arăta. Peter nu era dușmanul, la urma urmei, era doar o ființă umană, normală, ca mulți alți oameni. Voia să-i atingă gâtul, să-i spună să nu se supere, că totul va fi bine. Duncan fusese mutația.

Dar era ceva în legătură cu umerii lui. Probabil că stătuse cu brațele încrucișate. Fața, de cealaltă parte a acelui cap, ar fi putut aparține oricui. Și toți poartă haine din material adevărat și au corpuri adevărate: cei din ziare, cei încă necunoscuți, așteptând ocazia de a ținti de la fereastra de sus; treci pe lângă ei în fiecare zi. Era ușor să-l vezi normal și sigur după-amiaza, dar asta nu schimba lucrurile. Prețul acestei versiuni a realității era s-o încerci pe cealaltă.

Merse în bucătărie și reveni, ținând tava în fața ei, cu grijă și respect, ca și când ar fi purtat ceva sacru într-o procesiune, o icoană sau coroana pe o pernă, într-o piesă de teatru. Îngenunche, așezând tava pe măsuta de cafea, în fața lui Peter.

— Încearci să mă distrugi, nu-i așa? zise ea. Încearci să mă asimilezi ție. Dar ți-am făcut un înlocuitor, ceva ce o să-ți placă mai mult. Asta e ceea ce voiai de fapt, tot timpul, nu-i așa? O să-ți aduc o furculiță, adăugă ea, oarecum prozaic.

Peter se holbă de la prăjitură la fața ei și înapoi. Ea nu zâmbea.

Ochii lui se lărgiră alarmați. După toate aparențele, n-o credea proastă.

După ce plecă – și plecă destul de repede, nu avură prea multe de vorbit, în cele din urmă, el părea stânjenit și dornic să plece și chiar refuză o ceașcă de ceai – ea rămase în picioare, privind în jos spre figurină. Deci Peter n-o devorase până la urmă. Ca simbol, imaginea eșuase categoric. Figurina privea spre ea, cu ochii ei argintii, enigmatică, batjocoritoare, succulentă.

Deodată i se făcu foame. Teribil de foame. Tortul, în definitiv, era doar un tort. Ridică tava, o duse pe masa din bucătărie și localiza o furculiță. „Voi începe cu picioarele”, hotărî ea.

Analiză prima înghițitură. Ciudat, dar constată că era foarte plăcut să guste, să mestece și să înghită iarăși. Nu e rea, gândi ea critic; i-ar trebui, totuși, un strop de lămâie în plus.

Partea din ea neocupată cu mâncatul simțea un val de nostalgie pentru Peter, ca pentru un stil care se demodase și începea să eșueze pe umerășele triste ale Armatei Salvării. Îl vedea, în imaginație, pozând ostentativ, pe fundalul unui salon elegant, cu candelabre și draperii, îmbrăcat impecabil, cu un pahar de whisky în mână; un picior îl așezase pe capul unui leu împăiat și avea o bandă neagră peste un ochi. Sub un braț era agățat, într-un toc, un revolver. Marginea avea un chenar cu ornamente aurii și, puțin deasupra urechii stângi a lui Peter, era o piuneză. Își linse furculița, meditativ. El va reuși categoric.

Era la jumătatea picioarelor când auzi pași, o pereche urcând scările. Apoi Ainsley apăru în pragul bucătăriei, cu capul lui Fischer Smythe, ca o blană, în spatele ei. Purta încă rochia verde-albastră, arătând rău de atâta purtat. La fel și ea: era trasă la față, iar în ultimele douăzeci și patru de ore burta părea să-i fi devenit mai rotundă.

— Bună, zise Marian, agitând furculița spre ei. Desprinse o bucată de coapsă roz și o duse la gură. Fischer se rezemase de perete și închisese ochii îndată ce ajunsese la capătul scărilor, dar Ainsley se concentrează asupra ei.

— Marian, ce ai acolo?

Merse spre ea să vadă.

— E o femeie – o femeie făcută din tort!

Îi aruncă lui Marian o privire ciudată. Marian mestecă și înghiți.

— Servește-te, zise ea, e foarte bună. Am făcut-o azi după-amiază.

Gura lui Ainsley se deschise și se închise, ca a unui pește, ca și când încerca să înghită întreaga implicație a ceea ce vedea.

— Marian! exclamă ea în sfârșit, cu oroare. Îți respingi feminitatea!

Marian se opri din mestecat și o privi ținând pe Ainsley, care se uita la ea prin părul ce îi atârna peste ochi, cu o preocupare jignită, aproape cu severitate. Cum reușise, acea atitudine demnă, acea înaltă seriozitate? Era aproape la fel de onestă moral ca doamna de jos.

Marian privi din nou spre tava ei. Femeia zăcea acolo, zâmbind încă sticlos, fără picioare.

— Prostii, zise ea. E doar un tort.

Își înfipse furculița în cadavru, despărțind elegant capul de corp.

- MARGARET ATWOOD -

PARTEA A TREIA

31

Făceam curățenie în apartament. Îmi luase două zile să adun puteri să-i fac față, dar, în cele din urmă, începusem. Trebuia să o iau strat cu strat. Mai întâi erau resturile de la suprafață. Am început cu camera lui Ainsley, înghesuind tot ce lăsase în două cutii de carton: flacoane cosmetice pe jumătate goale, rujuri folosite, straturi de ziare și reviste vechi de pe podea, o coajă de banană uscată pe care am găsit-o sub pat, hainele pe care le aruncase. Toate lucrurile mele, pe care voiam să le arunc, intrară în aceleași cutii.

Când dușumeaua și mobila au fost curățate, am șters de praf tot ce se vedea, inclusiv ornamentele în relief, partea de sus a ușilor și pervazul ferestrelor. Apoi am curățat dușumelele, măturând, frecând și dând cu ceară. Cantitatea de murdărie care a rezultat era uimitoare; ca și când ai descoperi o podea în plus. Apoi am spălat vasele și, după aceea, perdelele ferestrei de la bucătărie. Apoi m-am oprit să-mi iau prânzul. După prânz, am atacat frigiderul. N-am examinat îndeaproape ororile care se acumulaseră în el. Vedeam destul de clar, ținând borcănelele în lumină, că ar fi mai bine să nu fie deschise. Diferitele lucruri din ele produsese, cu sâng, păr, blană sau pene, fiecare după cum le dictase natura, și puteam deduce cam cum ar mirosi. Le-am dat drumul cu grijă în punga de gunoi. Congelatorul l-am atacat cu un piolet, dar am descoperit că stratul gros de gheață, deși moale și pufos la suprafață, era tare ca piatra dedesubt, și l-am lăsat să se topească puțin, înainte de a încerca să-l sfărâm sau să-l desprind cu forța.

Tocmai mă apucasem de ferestre, când sună telefonul. Era Duncan. Am fost surprinsă; uitasem de el, mai mult sau mai puțin.

— Ei? întrebă el. Ce s-a întâmplat?

— S-a terminat totul, am spus. Mi-am dat seama că Peter încerca să mă distrugă. Așa că acum îmi caut altă slujbă.

— Oh, zise Duncan. De fapt, nu asta mă interesa. Mă întrebam ce s-a întâmplat cu Fischer.

— Ah! am spus.

Ar fi trebuit să-mi dau seama.

— Adică, cred că știu ce s-a întâmplat, dar nu sunt sigur de ce. Și-a abandonat responsabilitățile.

— Responsabilitățile? Vrei să spui, să-și termine școala?

— Nu, zise Duncan. Vreau să spun, pe mine. Ce o să mă fac?

— N-am nici cea mai mică idee, am spus.

Eram furioasă pe el că nu voia să discutăm ce aveam eu de făcut. Acum că mă gândeam iarăși la mine la persoana întâi singular, îmi găseam situația mult mai interesantă decât a lui.

— Haide, zise Duncan, nu putem fi amândoi la fel. Unul din noi trebuie să fie ascultătorul înțelegător, iar celălalt să devină chinuit și confuz. Tu ai fost chinuită și confuză data trecută.

Acceptă, mi-am zis, nu poți câștiga.

— A, bine. Ce-ar fi, atunci, să vii să bem niște ceai mai târziu? Apartamentul e în dezordine, am adăugat, ca o scuză.

Când a sosit, terminam ferestrele, stând pe un scaun și ștergând detergentul alb pe care îl întinsesem pe ele. Nu le curătasem de mult timp și deveniseră destul de opace din cauza prafului; mă gândeam că va fi interesant să pot din nou vedea afară prin ele. Mă deranja că mai rămăsese niște murdărie pe partea din afară, unde nu puteam ajunge: funingine și dăre lăsate de ploaie. Nu l-am auzit pe Duncan intrând. A stat probabil în cameră câteva minute, privindu-mă, înainte de a-și anunța prezența spunând:

— Am sosit.

Am tresărit.

— A, bună, am spus. Cobor imediat, îndată ce termin geamul.

El se îndepărtă în direcția bucătăriei.

După ce am dat ferestrei un ultim lustru cu o mânăcă ruptă dintr-una din bluzele abandonate de Ainsley, am coborât de pe scaun, oarecum fără voie – îmi plăcea să termin lucrurile odată ce le-am început și încă mai erau câteva geamuri de curățat; în plus, perspectiva discutării marii iubiri a lui Fischer Smythe nu era chiar atât de ispititoare – și am trecut în bucătărie. L-am găsit pe Duncan într-unul dintre fotolii, privind ușa deschisă a frigiderului cu un amestec de dezgust și neliniște.

— Ce miros e aici înăuntru? întrebă el, adulmecând aerul.

— A, diverse lucruri, am răspuns nepăsătoare. Ceară de podele, detergentul pentru geamuri și alte câteva lucruri.

Am mers și am deschis geamul bucătăriei.

— Ceai sau cafea?

— Nu contează, zise el. Ei, care e adevărul adevărat?

— Probabil știi că s-au căsătorit.

Ceaiul ar fi mai ușor, dar o scurtă scotoceală prin dulapuri nu dădu la iveală nici măcar un pliculeț. Am măsurat cafeaua în filtru.

— Ei, da, oarecum. Fish ne-a lăsat un bilet destul de ambiguu. Dar cum s-a întâmplat?

— Cum se întâmplă asemenea lucruri? S-au întâlnit la petrecere, am spus.

Am dat drumul la cafea și m-am așezat. Aveam de gând să continui, dar el începea să pară jignit.

— Desigur, sunt câteva complicații, dar cred că va merge.

Ainsley venise ieri, după o altă absență prelungită și împachetase valiza, în timp ce Fischer așteptase în camera de zi, cu capul lăsat pe spate, pe pernele canapelei, cu barba zbârlită de conștiința propriei vitalități, cu ochii închiși. Îmi dăduse să înțeleg, în cele câteva propoziții pentru care avusese timp, că plecau la Cascada Niagara pentru luna de miere, și că ea credea că Fischer va fi, după cum se exprimase, „un tată foarte bun”.

I-am explicat toate astea lui Duncan, cât m-am priceput de bine. Nu păru nici înspăimântat, nici încântat, nici măcar surprins de ceva.

— Ei, zise el, cred că e un lucru bun pentru Fischer, omenirea nu poate suporta prea multă irealitate. Trevor a fost totuși destul de tulburat. S-a culcat cu o durere de cap și a refuzat să se ridice, să gătească măcar. Ceea ce înseamnă că va trebui să mă mut. Ai auzit cât de distructiv poate fi un cămin dezbinat și n-aș vrea ca personalitatea mea să fie pervertită.

— Sper că va fi bine pentru Ainsley.

Speram asta într-adevăr. Eram încântată de ea, pentru că-mi justificase credința superstițioasă în capacitatea ei de a-și purta de grijă: într-o vreme începusem să-mi pierd încrederea.

— Cel puțin, am spus, a găsit ceea ce crede că vrea și bănuiesc că asta e ceva.

— Aruncat iarăși în lume, zise Duncan, gânditor, își rodea degetul mare.

— Mă întreb ce se va întâmpla cu mine.

Nu părea în întregime interesat de problemă.

Vorbind despre Ainsley, mi-am amintit de Leonard. O sunasem pe Clara, curând după ce auzisem veștile despre căsătoria lui Ainsley, ca să-l anunțe pe Len că era în siguranță, putea ieși din ascunzătoare. Mai târziu sunase ea.

— Sunt destul de îngrijorată, zicea ea, nu pare atât de ușurat cât ar fi trebuit să fie. Credeam că se va întoarce în apartamentul lui imediat, dar zice că nu vrea. Îi e teamă să iasă din casă, deși pare foarte fericit atâta timp cât stă în camera lui Arthur. Copiii îl adoră, în general, și trebuie să spun că e destul de plăcut că am pe cineva să mi-i ia puțin din brațe, dar problema e că se joacă cu toate jucăriile lui Arthur și uneori se încaieră amândoi. Și n-a mai mers la slujbă, nici măcar n-a telefonat să le spună unde e. Dacă mai continuă așa mult timp, nu sunt sigură că voi face față.

Cu toate astea, părea mai competentă decât de obicei.

Se auzi un pocnet metalic, puternic, din interiorul frigiderului. Duncan tresări și-și scoase degetul din gură.

— Ce-a fost asta?

— A, doar gheața care cade, bănuiesc, am spus. Dezgheț frigiderul.

Cafeaua era aproape gata. Am pus două cești pe masă și am turnat-o.

— Ei, mănânci din nou? întrebă Duncan, după un moment de tăcere.

— Ca să spun drept, da, i-am răspuns. Am mâncat biftec la prânz.

Această ultimă remarcă era motivată de mândrie, încă era miraculos, pentru mine, că am încercat ceva atât de îndrăzneț și am reușit.

— Ei, e mai sănătos așa, zise Duncan.

Mă privi direct, pentru prima dată de când intrase.

— Și tu arăți mai bine. Arăți vioaie și plină de gânduri bune. Cum ai făcut-o?

— Ți-am spus. La telefon.

— Te referi la treaba aceea cu Peter care încerca să te distrugă?

Am aprobat.

— E ridicol, zise el grav. Peter nu încerca să te distrugă. Tu ai inventat asta. De fapt, tu încerci să-l distrugi pe el.

Am avut un sentiment de prăbușire.

— Adevărat? am întrebat.

— Analizează-ți conștiința, zise el, privindu-mă hipnotic pe sub firele de păr căzute pe ochi.

Bău din cafea și se opri să-mi lase timp, apoi adăugă:

— Dar adevărul adevărat e că Peter nu era de vină. Eu eram. Încercam să te distrug.

Am izbucnit într-un râs nervos.

— Nu spune asta.

— Bine, zise el, întotdeauna dornic să te mulțumesc. Poate că Peter încerca să mă distrugă pe mine, sau poate eu încercam să-l distrug pe el, sau amândoi încercam să ne

distrugem reciproc, asta cum ți se pare? Ce contează, te-ai întors în așa-zisa realitate, ești un consumator.

— Întâmplător, am spus, amintindu-mi, n-ai vrea niște tort?

Îmi rămăsese jumătate din bust și capul.

El aprobă. I-am adus o furculiță și am luat rămășițele cadavrului, de pe raft, unde îl pusesem. Am desfăcut învelișul de celofan.

— E, în mare parte, capul, am spus eu.

— Nu știam că te pricepi la prăjituri, zise el, după prima înghițitură. E aproape la fel de bun ca a lui Trevor.

— Mulțumesc, am spus, cu modestie. Îmi place să gătesc când am timp.

M-am așezat, urmărind tortul care dispărea, mai întâi gura roz, zâmbitoare, apoi nasul, și apoi un ochi. Pentru o clipă, nu mai rămăsese nimic din față decât ultimul ochi verde; apoi dispăru și el, ca o clipire. Începu să devoreze părul.

Îmi dădea un sentiment deosebit de satisfacție să-l văd mâncând, ca și când munca nu era risipită, până la urmă – deși înghițea prăjitura fără exclamații de plăcere, fără măcar o expresie oarecare. I-am zâmbit liniștită.

El nu-mi zâmbi; se concentra asupra îndeletnicirii momentane.

Rase ultimul rest de cremă de cacao, cu furculița, și împinse farfuria deoparte.

— Mulțumesc, zise el, lingându-și buzele. A fost delicioasă.

Marian este o tânără cât se poate de normală: îi place slujba pe care o are, colega nonconformistă cu care împarte apartamentul, logodnicul de invidiat. Toate merg bine, la început, până când subconștientul ei o ia razna și îi sabotează planurile de nuntă, rutina zilnică și... digestia. Ea descoperă că măritișul e o idee pe care, literalmente, nu poate să o înghită.

„Reflecții despre căsnicie, vinovăție și relația dintre sexe – tipic Atwood!” *Guardian*

„Una dintre cele mai inteligente și talentate scriitoare, care și-a propus să descifreze viața de la sfârșitul secolului al XX-lea.” *Vogue*

„Puțini scriitori sunt în stare să combine ironia cu umorul... Margaret Atwood poate să facă absolut tot ce dorește.” *Newsweek*

„Remarcabil... *Femeia comestibilă* capătă forța unui vis banal care se transformă într-un coșmar, fără ca persoana care visează să fie cu adevărat conștientă de aceasta. Este ca o sticlă de parfum transformată într-un cocktail Molotov.” *Time*

LEDA
GRUPUL EDITORIAL CORINT
www.ledabooks.ro
www.edituracorint.ro

RECOMANDAT DE

